

Arxiu històric FUNDACIÓ JAUME BOFILL

Informe sobre el estado del País

DESEMBRE 1969

FUNDACIÓ
Fundació
JAUME
Jaume
BOFILL
Bofill

INFORME SOBRE EL ESTADO DEL PAIS

Parte general

Evolución en los últimos años

Nos hallamos en el momento culminante de una evolución iniciada hace ya muchos años, y que a nivel de ejercicio directo del poder político apareció claramente en el año 1967. Nos referimos a la acción de infiltración y ocupación del poder por parte del Opus. El Opus viene desarrollando desde hace unos años una política de lenta evolución. En esta empresa se ha visto acompañado por hombres, grupos e instituciones que no pertenecen al Opus, pero que participan de sus opciones políticas o por lo menos de algunas de entre ellas: revolucionismo lento, preocupación por el desenvolvimiento económico y técnico y por el perfeccionamiento burocrático, tendencia a incorporarse a Europa, aceptación plena del neocapitalismo, (es decir, superación definitiva tanto de la autarquía como del llamémosle capitalismo feudal). De todas maneras la columna vertebral y motor de todo este sector que ha sido calificado de evolucionista -enfrente de los ultras- ha sido el Opus.

Esta trayectoria política ha tenido como objetivos principales, aparte la ocupación del poder, el de hallar un sustituto al dictador y la eliminación del partido único sin llegar por eso a una democracia.

Durante los últimos años ha habido efectivamente una evolución de signo liberador: Ley de Prensa, una cierta publicidad política, orientaciones como las del Libro Blanco sobre la Enseñanza y sobre las nuevas universidades, más libertad cultural y lingüística para Cataluña, más posibilidades de actuación sindical, etc ... Es cierto también que ha habido una mejora en el engranaje burocrático del Estado, y que la mentalidad de la clase política es más tecnocrática. Igualmente ha habido algunas aperturas, más exactamente algunas condescendencias hacia hombres y grupos que lucharon al lado de la República y a los cuales en algunos casos se ha intentado integrarlos al sistema. Ha habido, y ha operación pseudocatalanistas, como ha habido y hay, una operación con

tendencia a dar por superada la guerra civil (es un ejemplo de ello el reciente asunto de Guernica, hay que notar también, como una de las cosas que existe interés en destacar, que la mayoría de los ministros del nuevo gobierno no participaran en la guerra) Toda esta evolución que los comunistas detectaron siguiendo con mucho interés, hasta el punto de constituir la llave de paso del "Después de Franco, ¿qué?" y del "carrillismo" a la gente de la oposición nos resulta insuficiente e insincera, y realmente así lo es. Pero desde el punto de vista de determinados sectores del Régimen es suicida. La oposición de los que en el vocabulario del régimen son llamados los "azules" ha sido muy fuerte, siendo consecuencia de la misma que este sector consiguiese que fuera declarado el estado de excepción. Habiéndose hoy día confirmado lo que en aquel momento ya se veía bien claro, y es que el estado de excepción fue un asunto interno de la gente del Régimen. Fue sin duda un esfuerzo realizando por los ultras para frenar la evolución liberadora. Hay que hacer constar que lo que ellos pedían no era la declaración del estado de excepción, que dejó el poder en manos de Gobernación (Alonso Vega), sino el estado de guerra (que habría dejado el poder en manos del Ministerio de la Guerra, particularmente de los Capitanes Generales, la mayoría de los cuales eran ultras.

La alianza consiguiente cundió en el sector evolucionista, hasta el punto que consta que estableció contactos discretos con algunos sectores de la oposición pidiéndoles que resujesen al máximo posible la agitación de la calle -particularmente obrera y universitaria- con el fin de que se viera muy claro que el estado de excepción era necesario, y que lo único que se conseguiría sería ridiculizar al Régimen en el terreno internacional. La presión de los evolucionistas y la celebración de los 30 años del fin de la guerra - que fue uno de los argumentos que más utilizaron- hizo que el estado de excepción terminara antes de lo previsto. El balance no fue nada bueno para los ultras. Ello permitió al grupo evolucionista, y especialmente a su cabeza principal López Rodó continuar su acción de influencia e infiltración, que dio como fruto la proclamación del Príncipe Juan Carlos como futuro rey el 22 de julio. Las perspectivas de una monarquía liberal representada por D. Juan se esfumaron completamente, y por otro lado se ce...

rraba el paso a la solución, según como peligrosa, para los evolucionistas, de un Regente a la muerte de Franco, como asimismo a un posible golpe de estado ultra si la situación llegara en aquel momento confusa e insegura.

Después de la proclamación del 22 de julio, que a pesar de ciertas concesiones formales representava una derrota para la falange, el camino parecía llano para el equipo López Rodó. Solamente podía preocuparles el proyecto del Ley Sindical, a través del cual los hombres del aparato falangista procuraban crear un instrumento de poder relativamente autónomo.

Más el asunto Matesa dió ocasión a los ultres, como también a algunos hombres y sectores no identificados con el Opus, como Fraga y en cierto sentido también al grupo de propaganda (Ya, Editorial Católica, ...) la posibilidad de realizar una contraofensiva. La explotación no solamente del asunto Matesa sino también del intento de hacer lo mismo con otros asuntos tales como Rumasa, Moviecord, Meliá, Bandín -que con excepción de Rumasa fueron ahogados en su mismo embrión- dió vuelta momentaneamente a la situación, más aparentemente que de un modo real. Sólo hay que recordar los periódicos que más se ensañaron con el asunto - Pueblo, Arriba S.P., asimismo Informaciones- para comprender ~~quién~~ quienes procuraban sacar el mayor provecho. Parece ser que en los altos niveles - por ejemplo, en el grupo más íntimo de López Rodó- existió siempre el convencimiento de que la Falange no saldría con la suya, y que desde el primer momento López Rodó y Carrero Blanco sacrificaron a Espinosa y García Monzó empezando a preparar lo que actualmente se entiende por un "gobierno homogéneo", naturalmente del Opus. En cambio, en los niveles medianos y bajos del mundo del Opus o sea para ~~Opus~~ Opus- hombres como por ejemplo Perceles-, fueron presas del pánico.

El resultado de todo ello es bien sabido de todos: el triunfo total de la política López Rodó.

~~~~~

El nuevo gobierno

Formulemos ahora algunas consideraciones sobre el nuevo gobierno. El nuevo gobierno realmente es homogéneo. Puede ser que la única excepción importante sea la de Silva Muñoz. El mismo Garicano, a pesar de no pertenecer al Opus, se encuentra en este momento muy ligado al mismo. Fuera de estos casos las únicas aportaciones que no son del Opus pertenecen a cargos y funciones no decisivos, y son consecuencia, o bien del deseo de no humillar a los falangistas en bloque, integrando a los menos recalcitrantes, o bien de la necesidad de hacer palidecer un tanto la fuerte tonalidad del Opus en el nuevo gobierno, mediante la incorporación de hombres que propiamente no lo son ni dependen del mismo, pero que tampoco lo son hostiles y aceptan los planteamientos que presenta el equipo López Rodó.

El nuevo gobierno representa un cambio importante en el sentido de que parece que la intervención de Franco no ha sido tan decisiva como en los anteriores, y que incluso puede ser que no haya sido la más decisiva. Por otro lado parece que con este gobierno se ha terminado aquel juego clásico de Franco que consistía en ir haciendo la balanza entre unos y otros, y así procurar ir neutralizándolos a todos. Seguimos creyendo en una larga continuidad del Régimen y creemos que hay que admitir que en un cierto sentido este nuevo gobierno puede representar la consolidación de un Régimen dictatorial -más suave, pero en último término de dictadura igual - para muchos años, inclusive sin Franco. Pero el haber liquidado las cartas tipo D. Juan, falangismo, sindicalismo de Tarragona y milicias ultras, lleva al Régimen unas posibilidades de maniobra que antes tenía y de hecho lo sitúa de golpe en el postfranquismo. ^{No} Hay que hacerse demasiadas ilusiones, pero no deja de ser un hecho que empezamos a salir de la fase mesiánica y providencialista, que además estaba dominada por hombres muy marcados por la guerra. En este sentido el nuevo gobierno es menos carismático y más normal.

El nuevo gobierno destacará la nota prooccidental y proamericana e insistirá en la línea europeísta. Procurará crear una buena imagen exterior a base de eficacia, modernidad, carácter civil, de abandono de los clisés de la guerra, de ciertas manifestaciones de liberalismo.

+ De todas maneras, como el propio López Rodó ha advertido, las repercusiones de todo eso en la política interior serán muy limitadas. Según él por debajo de los 1.000\$ per cápita (España está por debajo de los 700) la democracia es imposible, es probable que el Régimen y el Opus intenten desarrollar el asociacionismo político, pero este juego -todo y que es preciso seguirlo de bien cerca - será muy restringido. La evolución del sistema se hará con gran lentitud, y durante muchos años, no afectará a nada substancial. Eso no quiere decir que en determinados puntos concretos no se puedan sacar algunas ventajas. La misma necesidad de poseer una fachada liberal puede forzar al Régimen a realizar determinadas concesiones.

+ El nuevo gobierno consolida la evolución que desde hace 10-15 años España está llevando hacia el neocapitalismo.

+ Con ello llegamos a un último punto muy importante, y es que el nuevo gobierno - y en general todo el Opus- representa una respuesta válida a la expectación de un importante sector social español. Volvemos a insistir - como ya decíamos en el Informe de hace cuatro años - que la gente que nos manda - no es ni entonces era- una infima minoría desvinculada de la realidad social española que fueron bien interpretados y representados por el franquismo de hace 10 y 15 años y por los de hace 30. El post franquismo o neofranquismo del Opus no representa bien exactamente la misma gente de entonces, pero responde también a una extensa e influyente realidad social, de la cual en términos colectivos siguen siendo excluidos la democracia política, el socialismo y los nacionalismos no españoles.

España ya es un país neocapitalista y una sociedad de consumo y hay mucha gente que consciente o inconscientemente encuentra bien en él. A toda esta gente el nuevo gobierno da satisfacción actual y tranquilidad para el futuro

.....

Perspectivas de la nueva situación

Las perspectivas que siguen a la operación López Rodó pueden resumirse así:

Hemos iniciado el postfranquismo a través de una operación muy bien llevada de consolidación, no solamente de carácter neocapitalista del sistema, sino también de su versión más

conservadora y antidemocrática. Esta consolidación puede traducirse en una larga continuidad. De todas maneras la nueva situación no tiene ya carácter mesiánico ni deriva directamente de la guerra civil; permitirá, por lo tanto, un cierto diálogo, inclusive político. Este diálogo no dará resultados importantes, pero a pesar de todo será preciso practicarlo. Es posible que la evolución del Régimen se manifieste a través de más racionalidad - y en parte, por lo tanto, de más justicia- es el orden social, de un poco más de ficción asociacionista y de ciertas concesiones en el orden lingüístico y cultural para Cataluña. Todo eso dado con mucha parsimonia y sin que las concesiones afecten nunca al terreno político. Es decir, sin que sean modificados, por ejemplo, ni el derecho a la información de los trabajadores en la empresa, ni la elección de los alcaldes o de los presidentes de la Diputación, ni la jurisdicción y las atribuciones de las Diputaciones catalanas. Se realizará solamente lo justo para practicar un pseudoliberalismo político y un pseudo catalanismo a través de los cuales puedan integrarse determinados sectores de este sistema, para, a través de una mayor racionalidad y también un mejor nivel de vida, mantener tranquila a la gran mayoría de la clase obrera

.....

La Situación en Cataluña

Preguntémosnos ahora: ante estas perspectivas, ¿cuál es la situación en Cataluña?

Análisis sectorial

En este momento existe un evidente desánimo en las actividades de las agrupaciones políticas y sindicales.

Concretamente en el campo sindical, y especialmente en las de las CC. B.O., las luchas entre las diversas tendencias políticas -P.S.U.C., F.O.C. y demás grupos semejantes, P.C.I., etc...- han hecho la vida y el combate de las Comisiones más difícil aún de lo que los había la represión provocando una gran desorientación, que parece difícilmente superable en un futuro inmediato, a pesar de los esfuerzos del grupo ¿Qué hacer? En el campo político no existen signos de que la inercia de los partidos pueda superarse, tanto en el terreno de la acción como en el del reclutamiento y organización. Continúa la tendencia a la fragmentación y dispersión, a las opciones de carácter muy minoritario y el mimetismo hacia

modelos extranjeros fundamentados en realidades sociales y políticas muy diferentes de las nuestras. Parece también que la evolución del Régimen en estos últimos meses les haya sorprendido; los viejos esquemas cada vez son menos válidos pero se carece de nuevos. Finalmente, continúa llevándose a cabo un notable esfuerzo ~~permanente~~ de afirmación de la personalidad catalana en el orden cultural y lingüístico, en el de la extensión de un sentimiento muy diluido de país, en el de la acción económica y en algunos otros, pero las dos faltas más graves en el orden de la afirmación colectiva siguen vigentes todavía; carencia de formulación política, y carencia intelectual o quizá más exactamente, ideológica. Sería necesario la formulación de un programa nacional extenso en el derecho a la autodeterminación orientado hacia la autogestión en el orden económico y social. Un programa así respondería a la expectación de mucha gente.

Como hemos dicho antes, la conciencia de catalanidad ha ganado terreno, pero en cambio está menos politilizada y problematizada. Se acepta el hecho catalán como un hecho, pero como un hecho normal, sin necesidad de ser defendido, como un hecho que evidentemente existe pero que muy bien pudiera dejar de ser. Entre los jóvenes - que probablemente escriben mucho más en catalán que los jóvenes de hace 10 o 15 años- este estado de espíritu de aceptación, digamos tranquila e indiferente, está muy extendido. También en el mundo de la enseñanza parece ser que esta tendencia gana cada día más extensión. Lo mismo puede decirse de algunos sectores religiosos. Es posible que todo ello sea fruto de la acción desnaturalizadora que ya denunciábamos en el mes de enero de 1968.

Decíamos: "asistimos a un intento -ahora renovado, pero que hace tiempo viene durando- de vaciar de contenido ideológico el hecho nacional ... Este ataque va dirigido a un punto básico; se dirige a dejar vacío de sentido actual toda actitud nacional catalana. Lo realiza a través de una crítica que las más de las veces no es frontal, pero si constante e insidiosa, a veces son pretensiones científicas otras muchas de pura burla. Hemos llegado pues a un punto en el que ya no podemos transigir".

En el orden económico sigue manteniéndose la toma de conciencia, no únicamente a nivel de las iniciativas individuales, sino colectivas también. Ya es un hecho la "nueva burguesía" que Ernesto Lluch describió en julio de 1966 en "Serra d'Or" y que representa la puesta

en juego, en el terreno económico, de una mentalidad, y voluntad más moderna, más ambiciosa pero menos política. Esta "nueva burguesía" confirma y refuerza una de las tesis de nuestro Informe de 1965, concretamente la que hacía destacar el peso y la importancia decisivos que frente a una acción no marginada y especulativa tiene hoy la burguesía catalana. No se trata de negar el grado potencial a largo plazo de la clase obrera, potencial que es de desear pueda llegar a ser una realidad. Pero hoy -repetimos, hoy- únicamente en el grado en que está la burguesía sepa o pueda o la dejen actuar en Cataluña existirá un buen Politécnico o mejorará sensiblemente la infraestructura catalana o recibirán impulso determinadas iniciativas culturales de gran trascendencia. Debemos añadir que hablando de muchas de estas iniciativas la palabra "burguesía", que tiene un aire de alta burguesía no es la palabra apropiada. El soporte fundamental de Cataluña, particularmente de la Cataluña de tipo nacional, lo hallamos más extendido en la clase mediana que no el de la burguesía entendida en este sentido.

Y si bien es cierto que muchas veces hay contradicción de intereses entre nuestra burguesía más dinámica y nuestra clase obrera más tradicional, de hecho unos y otros refuerzan la estructura burguesa de nuestra sociedad.

Todo este sector social, especialmente la "nueva burguesía", podría llegar a ser sensible a la política del Opus y del "Desarrollismo". Ello implica un peligro político y social, ya que el Opus no representa únicamente al neocapitalismo, sino su versión antidemocrática. Lo cual es también un peligro desde el punto de vista nacional, porque a través de esta política de "desarrollismo" pudiera producirse una integración de este sector no solamente técnica y económicamente, sino también política, mental y orgánicamente. La situación actual nos recuerda otra circunstancia histórica - la segunda mitad del s. XVIII- el despotismo ilustrado, caracterizada por una política realmente progresiva desde el punto de vista técnico y económico-social y por la voluntad de integración a esta política de las nuevas fuerzas sociales de la Península. "L'essor du XVIII siècle avait été la chance la unité espagnole", dice Pierre Vilar. Si entonces Cataluña hubiese perdido su clase dominante y dirigente habría perdido su identidad y hubiese llegado a ser "provincia". Las

consecuencias negativas se hubieran notado más adelante, sin duda, pero por el momento la prosperidad conjuntural y la adecuación huidiza de la Monarquía a las aspiraciones de la dinámica burguesía catalana habrían permitido una presentación atractiva para muchos del "fin de la nación catalana".

+ En el campo cultural y lingüístico existen algunos puntos positivos, el más importante de los cuales es el progreso en la enseñanza de la lengua, con todo y ser muy poco lo conseguido. Asistimos sin embargo a dos crisis muy agudas, la de las editoriales y la de la enseñanza de la lengua, y la de la canción. La primera pone de manifiesto -aparte de los evidentes fallos de muchos de nuestros editores en cuanto empresarios- que nuestra lengua y nuestra cultura viven en condiciones muy precarias. Quizá sea una nimiedad, pero mucha gente se empeña en olvidarlo. Por ejemplo: editamos libros en catalán en un país donde hace más de treinta años que el catalán no es enseñado en la escuela. Por lo que respecta a la crisis de la canción es grave en el sentido que representa la merma eficaz de una instrumento que había adquirido cierta importancia, siéndolo mucho más por que a través de dicha crisis se manifiesta otra: la de nuestra juventud y su reticencia (o abstención) a incorporarse a una labor colectiva de signo constructivo que lleva consigo la aceptación de responsabilidades.

En el campo cultural y lingüístico es preciso destacar la consolidación durante estos últimos años del Omnium Cultural. Somos del parecer que este es un hecho positivo por lo que representa en el orden económico, y también en el institucional. Si una cosa necesita Cataluña son instituciones e instrumentos de acción colectiva, y bien definida y Omnium Cultural es uno de ellos. Cosa muy distinta es, si Omnium tiene bien definida una política cultural y si sus actividades, o la de sus dirigentes, son las más apropiadas.

+ Si es cierto que en la actuación catalanista siguen jugando un papel muy importante los factores lingüístico y cultural, creemos que se puede hablar de una superación del culturalismo. Hoy existe una acción catalanista incluso nacionalista en el campo económico, en el de la enseñanza a nivel popular, en el de la planificación territorial, y en muchos otros a los cuales no vendría bien el calificativo de "llettraferits". Siguen existiendo, evidentemente, posiciones culturalistas incluso folclóricas, de signo netamente conserva_

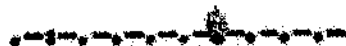
der, en cierto sentido anaorónicas y por tanto poco dinámicas. Hoy sin embargo existe el peligro de caer nuevamente en un nuevo culturalismo debido a los planteamientos de algunos sectores marxistas -no de todos- para los cuales el hecho nacional catalán no es otra cosa que una superestructura de carácter cultural. De acuerdo con esta concepción el nacionalismo catalán no debe salir del campo estrictamente político. Del culturalismo conservador y tradicional podríamos pasar al marxista. Ambos deben ser rehusados.

Continúa existiendo una fuerte inmigración, que constituye uno de los mayores problemas en cuanto pueblo. Ante este problema no existe una acción específica de signo integrador. Por parte de la integración. Pero con sólo esto no es suficiente. Es preciso que por parte de los responsables, de toda clase, haya más voluntad integradora. Esto es ciertamente un hecho por lo que respecta a las escuelas. Como en todo lo referente a conciencia catalana existe una realidad catalana que actúa, y que muchos responsables asumen con naturalidad y hasta en cierto punto con eficacia. No existe cambio de toma de posición positiva, no hay voluntad expresa de defensa y de afirmación. Las estructuras sociales juegan un papel en pro y en contra de la integración. En favor, porque los deseos de promoción social de los inmigrantes incita a muchos de ellos la tendencia hacia las formas de vida catalana; en contra por el peligro de polarización de los inmigrantes y de los autóctonos en dos sectores sociales muy diferentes y por la situación marginal de buena parte de la inmigración. Esta contradicción únicamente podrá ser debidamente superada a través de un planteamiento político de orientación nacionalista y socialista. Mientras, empero, será preciso no renunciar a ningún instrumento ni a ningún mecanismo integrador, por imperfectos que ellos sean.

En el campo religioso la descomposición es muy fuerte. Aún existiendo muchas personas que viven intensamente la problemática religiosa a las cuales no parece preocupar mucho esta integración, hecho que evidentemente debemos calificar de negativo, especialmente por la exasperación y por el espíritu anárquico del mundo católico. Desde un punto de vista social y político debemos considerar asimismo negativa la evolución hacia el espíritu de secta., es decir, hacia un espíritu cerrado y escolástico, de algunos sectores avanzados de nuestro mundo católico. La existencia de una jerarquía poco apropiada,

desde todos los puntos de vista a nuestra situación, especialmente en el Obispado de Barcelona, ha contribuido mucho a esta evaluación, pero hay que temer que si alguna vez los problemas de jerarquía llegan a resolverse los hábitos de revuelta y de división harán difícil un trabajo eficaz, ordenando y progresivo.

- + Los sectores avanzados de la juventud -es decir, los sectores más intelectualizados y políticos, sean o no universitarios- siguen manteniendo una actitud recelosa, como antes aludíamos, en vistas a su incorporación a una labor colectiva. Por lo que respecta a la juventud universitaria, hay que señalar la grave responsabilidad de las autoridades universitarias, desde los decanos hasta los Rectores, por su actitud de claudicación de lante de la situación. Este servilismo es el que hace que pierdan toda posible jerarquía moral y que, en definitiva, recojan solamente el menosprecio de los estudiantes.
- + En general seguimos disponiendo de escasos elementos institucionales aptos para la acción y para el aglutinamiento. Esto sucede en todos o casi todos los campos. De aquí el porque venimos defendiendo siempre todo aquello que posee poder aglutinante -y que evidentemente no sea reaccionario ni antioatalán. De aquí el porque del valor del Omnium, Del I.C.E.S.B., Rosa Sensat, el E.M.I. el centro de Cultura Obrera Popular, en algunos aspectos el C.I.C.F. y otras instituciones similares, así como, en el campo comarcal, entidades como el Centro de Lectura de Reus o el Orfeón Leridano. Algunas nuevas entidades bancarias catalanas empiezan también a realizar, en su campo de acción, dicha función. En otros terrenos, instituciones o sociedades como la Cámara de Industria y Comercio, el Circulo de Economía y la Cámara Junior representa -también dentro de una directriz a veces del todo o casi todo franquista, hay que advertirlo- nuevos instrumentos de trabajo.

Estado general del ánimo del país

Antes de entrar a analizar las posibilidades que hay de acción debemos considerar cual es el estado de espíritu y ánimo del país, y definamos cuales son los principales puntos de interés de los catalanes de hoy, o por lo menos de sectores considerables de nuestra gente.

Existen unos cuantos hechos que influyen mucho sobre nuestra sociedad.

- 1. La elevación del nivel de vida y la incorporación, actualmente muy adelantada, en la llamada sociedad de consumo.
- 2. La tranquilidad de los 30 años de paz - slogan que ha causado gran impacto en el país - y el cansancio y desánimo que producen 30 años de dictadura.
- 3. La sensación en estos momentos de que la situación política sigue siendo estable y que el Régimen ha preparado con bastante acierto el postfranquismo.
- 4. La aceptación por una gran parte de los diversos sectores un poco sensibilizados de que las únicas perspectivas que existen son las que permiten una evolución conducida desde arriba.
- 5. La oposición dispone de poco margen, no sólo de subversión, sino simplemente de elaboración política. Eso puede justificar en parte la derivación de muchas actitudes de oposición hacia la contestación, la cual permite afirmarse en el terreno ideológico, pero tiene el peligro de quedar al margen de la realidad social.

Algunos de los sucesos antes enumerados, y que más bien conducen al conformismo político y social, pueden abrir nuevas posibilidades en un futuro. Pueden crear una nueva sensibilización descubriendo nuevas dimensiones de las cosas. La elevación del nivel de vida, por ejemplo, puede hacer que algunos sean políticamente más sensibles y más exigentes; es un hecho del cual existen ya muchos ejemplos.

Por debajo de esta capa de conformismo y de aspiración al confort sigue manteniéndose el convencimiento profundo de que las cosas no están tal cual cabría esperar. Mucha gente sigue siendo catalanista de una manera u otra, sigue aspirando a la democracia y aborreciendo la dictadura, sigue sintiéndose al margen. A pesar de todo sigue habiendo receptividad por los planteamientos de signo catalanista, de libertad política y progreso social. Es preciso solamente encontrar el camino y el acento adecuados. Es preciso por encima de todo encontrar, a través de que aplicación práctica, todas estas actitudes de fondo pueden manifestarse.

De estas aplicaciones concretas hay muchas de posibles, y son fáciles de encontrar si se busca cuales pueden ser los puntos de interés de los catalanes de hoy. Definir estos puntos

centros de interés, definir estas motivaciones constituye una de las acciones políticas más importantes de hoy.

Centros de interés

Estamos seguros de que los centros de interés más vivos y compartidos de hoy que encontramos en Cataluña, de carácter masivo y con dimensión política son: la justicia social, el rechazo de la opresión de cualquier tipo y de la manipulación, la enseñanza, la lengua, los problemas de la juventud, y la economía. Con ciertas reservas podríamos añadir la Universidad, la actuación sindical y toda la problemática religiosa. En cambio parece estar claro que la actuación política en el sentido estricto de la palabra no interesa en demasía a la gente. También se va confirmando el escaso interés que despierta el cooperativismo. Una observación necesaria es que muchos de estos centros de interés pueden resultar operantes a nivel comarcal. La vivencia del mundo concreto ayuda a comprender los problemas y a movilizar a los hombres. En Cataluña existe una viva realidad comarcal a partir de la cual pueden iniciar muchas acciones.

Que una determinada actividad no suscite ningún interés no quiere decir que no se tenga que realizar. Ello significa únicamente que hay que suponer, en este campo concreto, una gran resistencia. En cambio la definición de unos puntos de interés reales y extensos permite, a través de lo que pudiéramos llamar un fallo en la impermeabilidad colectiva, actuar sobre nuestra realidad social en un sentido de cambio de los hombres y de las instituciones.

----- Líneas de acción

Continuidad del programa de construcción catalana

Nuestro informe hasta ahora lleva analizados:

la evolución política y social de los últimos años hasta llegar a la situación actual;
la situación en Cataluña, tanto la general, como la de sus sectores en concreto
los centros de interés, no minoritarios, dotados de carga política existentes actualmente en Cataluña;

Después de lo cual es preciso analizar las posibilidades que hay de una acción formulando

un proyecto de continuación de la labor de construcción catalana.

Analizaremos ahora todas estas posibilidades desde nuestro punto de actuación, es decir, desde nuestros planteamientos y desde nuestra capacidad, para terminar nos referimos asimismo a las iniciativas que es preciso definir y a los objetivos a perseguir aunque caigan fuera de nuestro ámbito de actuación.

Lengua y cultura

En el campo lingüístico y cultural destaquemos para el año 1970 unos cuantos objetivos importantes (la enumeración no es exhaustiva): a) reemprender las campañas en favor de la enseñanza del catalán. Dos objetivos principales podrían ser los siguientes: una mayor difusión de la enseñanza del catalán y el reconocimiento oficial del mismo; b) la ayuda para superar la fuerte crisis del mundo editorial catalán; c) fomentar las publicaciones periódicas catalanas intentando la consecución de la publicación de un diario; d) impulsar tanto como sea posible las obras de infraestructura cultural (diccionarios, enciclopedias, enseñanza de la lengua,...)

En todo este amplio campo es preciso recuperar el optimismo y el dinamismo necesarios. La crisis o la marcha gris de diversas editoriales, tanto de libros como de discos; los problemas de toda índole que afectan a revistas como Griflama y Tele-Estel; las constantes negativas por parte del Gobierno para dar más permisos para la publicación de periódicos y revistas, a realizar películas en catalán, etc...; la anarquía, la pérdida de calidad que se ha producido en el campo de la canción catalana; todo eso y otros hechos por el estilo han creado un clima de desánimo. Es preciso hacer destacar que por lo menos una buena parte de estas crisis son fruto de la situación crítica general de nuestra cultura, de nuestra lengua y en el fondo de todo nuestro pueblo. Cataluña es un país anormal y no se normalizará hasta tanto no se produzca un cambio sustancial en su régimen político y nacional. Es absurdo querer olvidar que hace treinta años, que no se enseña el catalán en las escuelas, que no es el lenguaje oficial e incluso está perseguido, y que en cuanto a país, Cataluña no dispone de hombres de poder político. El espejismo de la normalidad ha sido nocivo y es preciso destruirlo. De todas maneras es muy fácil que muchos vayan inclinándose hacia el extremo opuesto al de optimismo fácil que algunos han poseído durante los últimos años, y es preciso vigilar para que no suceda así, por que el pesimismo aceptará sin resistencia una evolución en el orden lingüístico y en el de las ideas contrario a los intereses catalanes. El fracaso de una normalización de signo catalán podría conducirnos a la aceptación de la normalidad existente que es castellana en orden lingüístico y desorientada en el orden ideológico.

Es preciso destacar asimismo otra cosa, y es que al lado de toda esta serie de dificultades y obstáculos ha habido durante estos últimos años hechos positivos muy importantes. Quizás el más importante de ellos sea que la enseñanza del catalán (inclusive la enseñanza en catalán) ha ganado notable terreno.

Sindicalismo

En el campo sindical el objetivo es siempre el mismo: contribuir a dotar al mundo obrero de instrumentos organizativos eficaces y representativos. La idea fundamental que debe inspirar nuestra actuación en este campo es siempre la misma: el futuro político de nuestro país debe orientarse en el sentido de que el poder esté en manos de las masas populares. Pero esto no será posible si los sectores políticamente más apropiados para representarlos no logran estructurarse debidamente adaptándose a nuestra realidad social.

La inexistencia práctica de una izquierda auténtica, no comunista y a la vez operante se hace sentir mucho. Todo intento serio, no sectarista ni anticatalán de crear una fuerza de este tipo será altamente positivo. De momento, pero parece que en el campo propiamente sindical únicamente se puede contar con el P.S.U.C. y con gente del tipo de los que han estado haciendo el "¿Que Hacer?", y aún estos segundos, que han hecho un análisis muy digno de ser tomado en cuenta del estado del movimiento obrero, han de dar prueba aún de su eficacia.

Conviene que algunos sectores del movimiento obrero analicen la realidad nacional catalana con criterios menos esquemáticos y apriorísticos y en último término más favorables, cosa que ahora no hacen. En este sentido cabe destacar la posición más positiva del P.S.U.C.

Los dirigentes obreros y particularmente los sectores intelectuales con preocupación obrerista deberían recordar las experiencias negativas que en la historia del movimiento catalán han representado hombres como Anselmo Lorenzo y Pestaña de los años 20, así como la utopía anarquista, oponiéndolos a hombres como Seguí y Peiró y a experiencias como el lento trabajo organizativo y político, jamás inclinado al sentimentalismo y a la utopía del P.S.O.E., de la U.G.T. a nivel español, de los solidarios vascos a Euzkadi, y en Cataluña del C.A.D.C.T.

Enseñanza

En el campo de la enseñanza es preciso considerar muy profundamente el desastre que sigue siendo el cuadro general: derrota de la escuela pública catalana, exclusión del catalán como lengua escolar, bajo nivel de la enseñanza consecuencia de unos programas nada apropiados y el memorialismo fomentado por los exámenes, falta de escuelas, tipificación de las escuelas según las posibilidades económicas de los padres, etc...

Es sobre esta perspectiva que no podemos considerar el actual resurgimiento pedagógico satisfactoriamente, aunque sí, valorando todo el esfuerzo que ha exigido desencadenarlo.

Las características de este movimiento son: el firme propósito de proseguir el de antes de la guerra, "recuperando el tiempo perdido", 2ª el progreso obtenido aunque sólo sea en un núcleo muy pequeño dentro del movimiento general, 3ª la difusión más o menos extendida entre un buen número de maestros, 4ª su carácter incógnito que no debe olvidarse dentro del cuadro general, 5ª un pluralismo de motivaciones personales en su soporte que ha resistido ya cinco años de vida. 6ª algunas críticas marginales a derecha e izquierda consecuencia de la clandestinidad en que se han mantenido los móviles más profundos, desconocidos cuando no se está muy metido dentro. 7ª un principio de difusión a nivel ciudadano. No obstante, la limitación mayor de este movimiento se encuentra en la circunstancia de su subsidiariedad, de seguir a remolque de una organización estatal totalmente ajena. Ahora mismo, por ejemplo, las consecuencias de la implantación de la nueva ley de Educación son imprevisibles. Lo único que puede hacerse es un trabajo sobre la marcha para amoldar nuestra situación a unas circunstancias que nunca podemos desencadenar y que de antemano sabemos no llevarán nunca a la consecución de la escuelas que deseamos. Para terminar, nuevamente vamos a referirnos a la nueva Ley de Educación. Es un caso típico de las posibilidades y de las grietas que la situación política puede ir ofreciéndonos y que es preciso aprovechar al máximo.

+--+--+--+--+

Hasta aquí nos hemos referido a la primera y segunda enseñanza. Por lo que respecta a la Universidad es válida también la recomendación de aprovechar tanto como sea posible las posibilidades que la misma actuación oficial pueda ir deparando. En el caso de Cataluña puede tener una aplicación muy concreta en la Universidad Autónoma y demás entidades vinculadas a ella. A este respecto preciso es recordar que desde un primer momento fuimos partidarios de un intervencionismo a fondo en la nueva Universidad. Recordamos también que dada la situación actual es aconsejable insistir en todos aquellos intentos para agrupar a las personas e instituciones que, actuando mancomunadamente, puedan influir y hasta controlar la Universidad. Durante estos últimos años transcurridos, esto se ha intentado más de una vez; no puede negarse que con ciertos resultados, aunque hayan sido intentos que no lograron consolidarse. Actualmente dichos intentos son más factibles y ciertamente necesarios, porque pueden definirse unos objetivos más concretos y más a mano.

Juventud

Ya nos hemos referido a la difícil problemática que plantea la juventud, o por lo menos a un sector de la misma, y de su recelo a incorporarse explíci-

tamente -ya que implícitamente a menudo lo hace- a un trabajo de construcción colectiva. Pero es evidente que este es un terreno en el que una política de "construcción catalana" no puede dejar de pensar y de actuar. Si un sector de nuestra juventud, importante por su generosidad y por su carácter de progresismo, cayera en la frustración y el desengaño no se habría aprovechado lo que de renovador y vitalizador pudiera aportar esta juventud a nuestro país. Es preciso, por tanto, encontrar la forma de establecer una relación positiva con la juventud.

En orden a las actitudes, esta relación positiva requiere ganar confianza, seguir ganando la confianza, y al mismo tiempo no ceder al deslumbramiento frente a todo lo que es joven. Cuando un joven da un puñetazo encima de la mesa espera dos cosas: la primera, no encontrar una clave y la segunda que las patas de la mesa no se doblen.

En orden a las iniciativas concretas hemos de hacer un gran esfuerzo de imaginación y de dedicación para encontrar caminos y fórmulas.

En primer lugar es preciso informar a la gente joven de la manera como sea posible acerca de nuestra realidad social y de nuestra historia más reciente. Es evidente que la aportación cultural y política de la generación más joven, deberá comportar, más de un punto, un cierto grado de rotura con la tradición anterior y la realidad de hoy, pero esta separación puede llegar a ser gratuita, inoperante y probablemente nociva, si se hace en el vacío, es decir, a través de una acción totalmente desconectada de nuestra realidad social y de nuestro patrimonio colectivo. Este trabajo de información es especialmente urgente y necesario en los ambientes intelectuales y universitarios.

A nivel político es preciso definir y hacer factibles posibilidades de actuación con objetivos determinados, que puedan ser aceptados, parcial o totalmente, pero que no se presten a la confusión y a la manipulación.

A nivel profesional es preciso ofrecer posibilidades de encuadramiento que, por más que estén inseridos en la dinámica de la sociedad en la cual vivimos (otraposibilidad es utópica) no supongan una integración al funcionamiento de la misma, sino un insertarse en factores transformadores que la puedan revolucionar.

En esta triple línea de acción será preciso trabajar a fondo, pero desde ahora hay que advertir que la segunda y la tercera -la política y la profesional- se enfrentarán con dos graves problemas: el de la limitación y el de la instrumentalización.

En el orden político el problema de la limitación nace del hecho de que el margen de la maniobra de que dispone hoy en día la acción política es pequeño.

y evidentemente mucho más pequeño si se tiene en cuenta las ambiciones de la gente joven. En el terreno profesional la limitación es doble: por un lado hay limitación en el sentido de que las posibilidades de reclutamiento tal como las hemos definido son escasas; por otro, es que si realmente se quiere insertar en nuestra sociedad actual, la acción profesional deberá aceptar ciertos condicionamientos que, como antes en el terreno político, crearán nuevamente un desequilibrio entre el ideal de los jóvenes y la realidad. El peligro de la instrumentalización naturalmente es doble: por parte de los que ofrecen instrumentos de actuación a nivel político y profesional, y por parte de los jóvenes que se los apropian. Hay que decir, pero, que por lo menos en muchos sectores que pueden sentirse aludidos por este informe la autovigilancia en este sentido es muy pronunciada. La mentalidad de "terreno central" y de "gobierno" hacen posible una actitud abierta en este sentido de pedir solamente eficacia, seriedad y voluntad de construir el país al margen de toda exigencia ideológica, política u organizativa concreta, y ello sólo eliminar mucho el peligro de la instrumentalización. En cambio, a la mentalidad dominante en muchos sectores determinados avanzados de nuestra juventud no solamente no repugna la instrumentalización -naturalmente a su favor- sino que la tiene como objetivo dándole una orientación netamente hostil o por lo menos poco favorable a un planteamiento de "construcción catalana". A pesar de estas dificultades las líneas de acción anteriormente definidas continúan siendo válidas.

Acción comarcal

La acción comarcal ha tenido siempre mucho peso en la política catalanista. Si alguien puede ser sensible a la necesidad de hacer de Cataluña una especie de apéndice de Barcelona (situación a la cual la fuerza de las cosas podría conducirnos si no fuera por una política en sentido inverso), sino precisamente un país armónico y bien construido son precisamente los nacionalistas, es decir, el sector político con un proyecto voluntarista y global de Cataluña.

En el horizonte de nuestras actuales posibilidades de acción las comarcas ofrecen un campo muy importante por dos motivos: porque constituyen una unidad que por su magnitud está relativamente a nuestro alcance, y porque permiten no solamente divisar la problemática de conjunto de la comarca, sino también en parte actuar sobre ella. Le resulta mucho más fácil a un hombre situado, xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx en Manresa, por ejemplo, definir la problemática, económica, social, cultural, etc. del Bages y actuar sobre ella, que no a un hombre situado en Barcelona hacerlo sobre la totalidad catalana.

Sólo por este hecho el planteamiento de Manresa, aunque más limitado, puede ser, gracias a su globalidad, más político.

Es cierto también que algunos problemas que a nivel de la aglomeración barcelonesa hacen de mal atacar, a causa en buena parte de la falta de poder político, a escala comarcal pueden ser más trabajados. El de la inmigración y el de la integración es uno, el de la coordinación de esfuerzos e iniciativas, otro.

Así pues, tanto por exigencia intrínseca del planteamiento nacionalista como por razón de posibilismo de acción comarcal ha de constituir una línea muy importante de actuación. Es preciso incrementar el contacto con las comarcas, procurando estar en condiciones de hacerles todo el servicio posible, haciéndolo siempre que sea posible, con una visión de la problemática global de la comarca. Ni que decir tiene - por evidente - que todo eso debe hacerse a partir de la realidad humana de la comarca: es a los hombres de las comarcas, de cada una en concreto, que deben recaer no todas, pero si la gran mayoría de iniciativas comarcales (decimos "no todas", porque también es cierto que debe haber iniciativas que respondan no a una decisión barcelonesa, pero si a una decisión general catalana).

Las traducciones concretas de este programa no son difíciles de encontrar. Existe una larga tradición de acción comarcal que se debe intensificar, modernizar y puede que también diversificar. Años atrás esta acción comarcal estaba aún bastante marcada por preocupaciones demasiado predominantemente culturales. Hoy las cuestiones económicas y sociales son también tenidas muy en cuenta. Esto ha sido un paso positivo, que hay que continuar, en el camino de la visión global de los problemas del país.

Un último punto a considerar en relación a la acción comarcal es que a pesar de la tradición comarcal del nacionalismo catalán en el momento presente es preciso profundizar más en la definición no de una política comarcal, sino -más exactamente- de una política territorial y de una política de ejercicio y delegación del poder dentro de Cataluña. Un hecho reciente ha puesto nuevamente de manifiesto una posible trampa que el comarcalismo puede esconder. En la discusión sobre donde convendría colocar la refinería de Cataluña a muchos nos pareció que el interés general de Cataluña hacía aconsejable que fuese en Tarragona, con el fin de ayudar a hacer del triángulo Tarragona-Reus-Valls un núcleo de desenvolvimiento económico y social y político. Seguimos creyendo que esta es una buena solución, ^{excepción} naturalmente, de los propios tarragonenses- fueron hombres y entidades no solamente en muchos casos no catalanes, sino manifestamente anticatalanes. Para estos era completamente

extraña nuestra preocupación para equilibrar el desenvolvimiento catalán. Lo que ellos manifiestamente querían era el debilitamiento de Barcelona. Se hace preciso por consiguiente practicar el comarcalismo, pero entonces es preciso definir el papel de Barcelona, que en estos momentos constituye el elemento más eficaz y más válido de afirmación y actuación catalana.

Acción económica

En el campo de las instituciones y del poder económico es de creer que seguirá habiendo una cierta "reprise" y que en buena parte esta "reprise" seguirá obedeciendo a motivaciones por lo menos de catalanismo económico. Es más, algunos de los intentos de captación de una parte de la opinión catalana mediante maniobras pseudocatalanistas se hacen y seguirán haciéndose a través de iniciativas y de instituciones de carácter económico.

La política a seguir en este terreno es la de un progresivo robustecimiento, de la creación de núcleos de aglutinación y acción, de la definición, difusión y en lo posible aplicación de una política económica catalana de aplicación a Cataluña y asimismo a todo el ámbito del Estado español. La actuación económica catalana, por lo menos a nivel de los dirigentes, debe ser básicamente una actuación política. Únicamente obedeciendo a impulsos políticos podrá nuestra acción económica superar, por lo menos parcialmente, la situación de inferioridad en que ahora se encuentra.

En el terreno de las cosas concretas hemos de considerar bienvenidas todas las iniciativas positivas que vayan saliendo en el campo de las corporaciones públicas de signo económico, de las entidades bancarias de los servicios de estudios, de las empresas, de la creación de infraestructura económica, ect... Es de desear que estas iniciativas estén tanto como sea posible unidas a través de un plan de acción común, es decir, es deseable que en el campo económico exista una cabeza política que piense y que impulse la política de conjunto.

Una característica importante de la acción económica catalana debe ser la lucha contra el sucursalismo, es decir, la lucha para la recuperación del poder económico, el poder de decisión en el campo económico. Esta característica es básica en toda política de construcción nacional, que se hace especialmente evidente cuando se penetra en los sectores donde radica más poder. El económico es uno de ellos, el político otro, todavía más importante. Será preciso finalmente propagar haciendo un esfuerzo - muy difícil pero necesario - para hacer comprender a algunos sectores de izquierda y obreros que un programa de construcción catalana, por mucho que admita la necesidad de ir situando el país alrededor de un centro de gravedad formado por los

movimientos populares, hoy por hoy no puede renunciar a un elemento tan importante de acción, y en lo que sea posible de poder, como en el mundo económico.

Acción política

En general en Cataluña hay un déficit de pensamiento y actuación políticos. el mismo programa de "construcción catalana", tal como se ha venido practicando de estos últimos años, sufre este mismo fallo.

Nuestra gente está demasiado preocupada realizando cosas que son esenciales para nuestro vivir colectivo, pero que propiamente no son políticas. Hacemos escuelas, hacemos editoriales, hacemos clases de catalán, hacemos diccionarios y gramáticas de la lengua, hacemos bancos, hacemos instituciones de enseñanza superior, hacemos cooperativas de la vivienda, hacemos empresas de todas clases, hacemos canciones, centros excursionistas o deportivos, etc... gracias a todas estas iniciativas el país vive y sale adelante. Pero todas estas iniciativas, que no son políticas, en Cataluña tienen cierto aire político y de hecho absorben muchas energías políticas. Esto no sucede, por ejemplo, en Castilla, ni en ningún país normal. ¿Dónde se ha visto, sino sólo aquí, que enseñar la propia lengua o escribir en ella sea un acto político? ¿Dónde se ha visto, sino aquí, que editar canciones sea iniciativa de los políticos, particularmente de los políticos? ¿Dónde se ha visto, sino aquí, que en la creación de escuelas o de bancos se empleen vocaciones políticas?

Todo lo dicho no sucede porque sí, sino por dos motivos muy concretos: porque el camino de la acción propiamente política está prohibido más que en cualquier otro lugar, y por encima de todo porque en estos campos (enseñanza, lengua, cultura, economía) se dan en Cataluña unos déficits graves - de origen político - que amenazan gravemente nuestra supervivencia colectiva. Por muy antidemocrático que sea el franquismo hay una sin fin de necesidades básicas del pueblo español que el Estado franquista o la sociedad franquista resuelven con mayor o menor acierto. Por lo menos, las instituciones existen y funcionan en un sentido que es el que esencialmente corresponde a la manera de ser y a la mentalidad del pueblo español. Pueden haber problemas de cantidad y valor técnico, y hasta de orientación política y social, no de calidad básica, no de inadecuación radical con la realidad humana española.

Ello conduce a que, si nos comparamos con lo que se hace en Castilla - por ejemplo en Madrid- nuestro balance sea tan positivo por lo que respecta a estas iniciativas prepolíticas, pero que son las que nos sostienen en tanto que realidad social y nacional. En cambio el déficit propiamente político es inmenso, incluso en el orden específicamente nacional.

No podemos dejar de seguir haciendo lo que hacemos, pero es preciso también que hagamos política, y no nos referimos ahora a un determinado tipo de política de partido que es necesario llevar a cabo, sino a una política de signo nacional. En este sentido es preciso avanzar en unas cuantas directrices fundamentales.

a) Definición y difusión de unos cuantos objetivos nacionales muy inteligibles y básicos. Podría ser útil la reivindicación del Estatuto de 1932, propagar el concepto de autonomía y reclamar su aplicación a Cataluña, destacar a través de hechos concretos la voluntad catalana de acceder al poder dentro de Cataluña, etc.,. Todo esto se hace necesario divulgarlo en plena calle, a través de esta definición y difusión de objetivos el catalanismo debe adquirir un contenido mucho más profundo del que tiene para muchos. El catalanismo es un movimiento político nacionalista, no una reivindicación exclusivamente cultural o administrativa, y por lo tanto aspira a obtener el poder y el control de Cataluña por parte de los catalanes.

b) De lo anteriormente dicho se deduce la necesidad de una oposición sin concesiones al sucursalismo. Si aspiramos al poder dentro de Cataluña, ¿cómo podremos ejercerlo a través de organismos controlados desde Madrid? Más adelante veremos que también nuestra intervención en la política española y nuestra participación en el poder del Estado español serán ficticias si no se hacen a través de organizaciones políticas propias.

El sucursalismo es una amenaza y una tentación constantes, fruto de una mezcla de facilidad, de un cierto complejo de inferioridad política, muy propio de los catalanes, y de falta de claridad en las ideas. La estructura unitaria del Estado español nos conduce suavemente hacia ello, - si no reaccionamos con energía y con ideas muy claras, nos conduce al provincialismo en todos los ordenes, a la despersonalización cultural, a la colonización económica, etc....

Esta actitud antisucursalista creemos que hay que tenerla en cuenta frente, a estos momentos, a tres grupos políticos españoles: al P.C.E. - y por lo tanto al P.S.U.C., al que hay que pedir que defienda su independencia frente al comunismo español - ; el P.S.O.E. - que tradicionalmente ha sido siempre anticatalanista y jamás ha visto con simpatía la existencia de un socialismo catalán -; y todo el sector Ruiz Jiménez - que si bien ha hecho una apertura positiva hacia Cataluña, no es nada seguro que sepa resistir la tentación de establecer aquí su sucursal.

c) Volviendo a la necesidad de dar más contenido político al catalanismo hay que añadir que muchas acciones culturales serían más incisivas si tuvieran este toque político (por ejemplo, toda la campaña a favor de la lengua debería desembocar en una campaña de oficialidad en todos los niveles

- Ayuntamientos, Diputaciones, Registro Civil, compañías estatales, etc,...) Hacer lo imposible para que dentro del pensamiento político catalán y de la actuación política catalana tome carta de naturaleza y lleguen a ser fuertes y operantes formulaciones de signo democrático y socialista. La estructura de la sociedad catalana no admite traducciones mecánicas de modelos instalados en situaciones sociales y políticas muy alejadas de las nuestras. Cerrar se según en que signos de radicalismo utópico únicamente puede conducir al desprestigio de los que los formulan y de los conceptos abusivamente empleados por ellos y a la consolidación de una mentalidad conservadora. Además, estos radicalismos utópicos desembocan a menudo en actitudes y programas objetivamente anticatalanes o inclusive explícita toma de posición contraria a Cataluña, y en nombre del socialismo, pero en cambio es preciso realizar un esfuerzo de encontrar formas de organización en todos los niveles y en todos los terrenos posibles -empresas, actividades profesionales, culturales, sociales y económicas- que nos acerquen a situaciones de ~~autogestión~~ autogestión lo más avanzadas posible y compatibles con nuestra mentalidad, con nuestra realidad social, con la libertad de la persona y con la afirmación nacional de Cataluña.

e) Se encuentra a faltar un órgano del pensamiento y dirección de la totalidad de la actividad catalana, o por lo menos catalanista. Desde 1939 han habido intentos de constituir dicho órgano por parte de los partidos políticos siempre fracasados, excepción del parcial y breve Consejo Nacional de la Democracia que en el año 1947 dirigió Pons Pagés. El intento más reciente todavía vigente, en el de la Coordinadora. Por otra lado, de un tiempo a esta parte, han aparecido nuevas fuerzas e iniciativas de carácter no específicamente político, pero que disponen de unas posibilidades de acción y dirección general que por lo menos en muchos terrenos son superiores a las de los partidos políticos. Omnium es un ejemplo clarísimo. Nosotros mismos disponemos de una visión global y de unos instrumentos de trabajo y de una doctrina de acción que nos permite un trabajo de conjunto. Existen otros núcleos de este tipo. A partir de estas nuevas formas de trabajo y de aglutinamiento han habido también durante estos últimos años algunos intentos, que han dado resultados parciales y positivos, pero que no han resuelto definitivamente la falta anteriormente indicada. Finalmente hay las instituciones del extranjero, que teóricamente podrían ser un órgano de aglutinamiento y dirección, pero que en la práctica resultan inoperantes. Todo intento que se realice para instituir esta autoridad general debe apoyarse, a condición naturalmente, que responda a criterios políticos y nacionales positivos.

Frente a muchas acciones que hoy en día deben realizarse, está demostrado que personas e instituciones pero no políticas, pero que disponen realmente de un cierto poder son las más apropiadas para una actuación de este tipo, con el debido asesoramiento técnico y poniendo la indispensable carga política y la garantía de una auténtica y neta voluntad de servicio. De una manera muy imperfecta poco orgánica y parcial - es decir, sin cubrir la totalidad de nuestra realidad social- se han realizado durante estos últimos años algunas cosas en este sentido. Pero no es positivo que haya una disonancia tan fuerte como la que de hecho existe entre los partidos políticos por un lado y los hombres y grupos que representan realidades sociales importantes y que disponen de instrumentos de actuación.

El ideal en este terreno sería llegar a lo que, para entendernos, podríamos llamar nuestra "Agencia judía". Aunque hoy por hoy entendemos no ser posible. Es más, creemos que a base de los planteamientos actuales difícilmente llegará a serlo. El "consensus" básico que se necesita para llegar a crear un órgano de este tipo no se da bastante y las orientaciones y las actitudes que hoy prevalecen entre nosotros no ayudarán a que este "consensus" se produzca. Pero para gente como nosotros es obligatorio colaborar en todo lo que pueda ser una aportación a esta función aglutinante, orientadora y directora.

f) En estos momentos el tono general del país es muy bajo y es preciso superarlo. La presentación de opciones políticas concretas y insensibles -la de autonomía y la del Estatuto del 32 en el orden nacional es una de ellas, pero es preciso formular otras en el terreno económico, social, de libertad de expresión y asociación, etc... - ayudaría a poder realizar esta superación. Por otro lado nuestros partidos políticos deben encontrar un lenguaje más asquible a la gente tanto en el terreno programático como en el de los problemas más concretos (es muy significativo, por ejemplo, que ningún partido político no haya intentado a fondo una explotación del caso Mataza). También sería útil en el campo político que se definiesen algunos objetivos que estuvieran realmente al alcance. La autonomía, por ejemplo, no está al alcance de una manera inmediata, y la libertad sindical tampoco. Pero presionar la aceptación del uso del catalán en muchas corporaciones públicas y oficiales, o bien dominar los jurados de empresa y a través de ellos tener una influencia real en el mundo del trabajo, sí que son objetivos al alcance. Y como estos hay muchos otros.

Podemos resumir todo ello en dos puntos:

- * Se hace necesario colaborar en todo aquello que pueda significar remover y movilizar el país en terminos políticos, es decir, no solo intelectuales, éticos o estéticos. Para ello es preciso conocer y aceptar, como

punto de partida, la realidad y las aspiraciones del país.

- + Las reivindicaciones fundamentales que sistemáticamente se deben presentar se muevan en tres líneas principales:
- + Catalanización
- + democratización en todos los terrenos (empresas, colegios, profesionales, Ayuntamientos, Diputaciones, sindicatos, etc. ...)

Política española

El movimiento nacional catalán debe tener además de una política de libertad y de progreso para Cataluña y de voluntad de poder dentro de nuestro país, una política española. Cataluña debe tener una política española. La defensa a ultranza, si es necesario intransegura de nuestra personalidad no está reñida con nuestra voluntad intervencionista en la política española. También a nivel español reclamamos acceso al poder. Lo reclamamos por razones de política general, y porque según cuales sean la estructura y las instituciones del estado español, Cataluña tendrá más o menos garantías. Desde Cataluña se tiene, o debe tenerse, un concepto determinado de España que ha de responder a los intereses del pueblo español y que debe hacer posible la libertad para Cataluña. La voluntad de lucha por este concepto nuestro de España nos obliga una vez más, a repeler toda organización política sucursalista. Nuestros criterios sobre España quedarán esfumados si se pretende defenderlos a través de organizaciones o de estructuras al poder de decisión de los cuales radique fuera de Cataluña.

Este programa español de Cataluña debe dedicar particular atención a unos cuantos puntos concretos y específicos.

- + naturalmente, el de la estructura del estado.
- + el del desenvolvimiento económico y social de extensas zonas de la Península.
- + el de la potenciación del progreso económico y político de regiones españolas no propiamente subdesarrolladas, pero actualmente muy lánguidas y provincianas.
- + el de la enseñanza.
- + el de la política y planificación económicas.

En el fondo todos estos puntos a los cuales habrá que añadir naturalmente el de la democracia política, derivan en uno sólo, que es el del ejercicio del poder. Todavía hay que añadir otro, el de las estructuras económicas y sociales. Y lo añadimos. Pero lo mencionamos una vez mencionados los otros, porque este sólo, podría dejar muchos programas sin resolver, entre otros el nacional catalán, debido quizá a la formulación mecanicista como suele plantearse.

Creemos que una aportación positiva del pensamiento político catalán a la problemática española puede ser precisamente este convencimiento de que no es suficiente con los cambios estructurales, que en muchos casos sentidos fácilmente pueden ser falseados y que en el caso concreto español no sería nada extraño que así fuese-, sino que es preciso que se tenga conciencia y voluntad de afirmación y crecimiento por parte del pueblo, voluntad de adquirir sustancia también mediante el propio esfuerzo. Se trata de una exigencia que está muy adentro de la tradición política catalana; es una exigencia de signo personalista, que se traduce en una exigencia de democracia y de derecho en afirmarse y ser más por el propio esfuerzo.

Todo eso debe tener traducciones concretas en el terreno del estudio, de las definiciones y de los contactos. El doble juego de defensa a fondo de nuestra identidad colectiva y de intervención y servicio española debe hacer posible un diálogo y una colaboración útiles para todos.

Diciembre 1969

Benvolguts companys:

Sento la necessitat de dir-vos molt clarament com veig les coses. Es possible que aquesta exposició resulti difícil d'acceptar per part d'alguns de vosaltres, però jo vull poder-me expressar amb tota llibertat.

Crec que la situació de Catalunya en tant que poble és francament dolenta, i només per la ja tradicional opressió política de l'Estat espanyol, ni tampoc per altres problemes de fons i greus, com és ara el de la immigració i de la seva difícil integració. És dolenta, a més, pel desafiament col·lectiu, per la manca de cohesió, d'idees clares i de moral que afecta tot el nostre cos social. Som, a hores d'ara, un poble incapaç de planar cara eficaçment, molt més apte per a la crítica i el desmuntatge de tot el que es presenti, que per a fer actes col·lectius realment positius i constructius, en el terreny que sigui.

Nosaltres hem treballat durant anys en la línia de col·laborar a dotar Catalunya d'instruments d'acció col·lectiva al servei del màxim possible de catalans. Podríem fer una llista llarga d'institucions d'indole molt diversa, de revistes, de campanyes i d'iniciatives de tota mena, a les que hem aportat la nostra col·laboració, a voltes modesta, altres cops decisiva. Però fa temps que em demano si això té un sentit. Fa temps que em demano si tot el que hem fet durant aquests anys darrers no ha estat un absolut fracàs. I si bé al capdevall, després d'haver-ho tot ben garbellat, he arribat a la conclusió que malgrat tot aquesta acció ha estat positiva - i després explicaré perquè -, continuo convençut que cal donar un cop de barra molt fort a la trajectòria que Catalunya segueix.

Sempre ha estat una meua característica mirar d'aportar el meu esforç en aquells punts que, essent molt importants per Catalunya, estaven abandonats. Doncs bé, crec que alguns dels camps que durant aquests anys hem conreat, ara ja sirguen bastant, i que fins i tot alguns estan de moda, sempre, naturalment dintre de les limitacions pròpies d'un país vençut i d'una societat mediatitzada. És el cas de l'ensenyament, de diversos aspectes de la problemàtica econòmica - banca, comarques i ordenació territorial, infraestructures, creació o reforçament d'institucions de política econòmica, estudis econòmics, etc ... -, de la Universitat i de determinades escoles especials superiors, de certs estudis bàsics d'infraestructura cultural, i alguns altres que potser són menys evidents. Però el que aquests i altres camps funcionin, i fins i tot que en un cert sentit funcionin bé, no vol dir que produeixin resultats positius des d'un punt de vista col·lectiu. Si el moviment de mestres fa possible la formació cada any de 50 nous mestres sensibilitzats i la creació de 20 escoles noves, però el 80% d'aquestes mestres són anarquistes i en el 80% de les escoles s'hi introdueix l'esperit d'ella al cap de pocs mesos, podem qualificar el resultat de positiu? Si l'esforç de fer possible que a Catalunya hi hagi sociòlegs porta efectivament a que n'hi hagi alguns, però no es pot comptar amb ells a l'hora de buscar solucions als problemes del país, de que servirà?

Catalunya avui no està en condicions d'oferir un programa positiu i operant al seu poble ni de projectar-lo enfora cap als altres pobles peninsulars o cap Europa. No és capaç de desenvolupar una gran esperança, de mobilitzar homes i energies. Potser de fora estant pot semblar-ho més, però els qui coneixem per dintre el seu estat sabem que no pot.

Aquesta impotència es manifesta en tots els ordres, és a dir, no es dona només en el camp nacional. No crida l'atenció, per exemple, que d'ençà de fa uns anys la classe obrera catalana sigui, comparant-la amb la d'altres zones de la Península, molt passiva? El mateix pot dir-se de la Universitat i de les accions polítiques de caràcter general. En el camp religiós, després d'un llarg període d'agitació que en molts aspectes fou ben positiva, què aporta avui l'Església catalana si no és, més que altra cosa, una cada cop més forta desesperança, una cada cop més forta frustració?

Això ja fa molts anys que ho dic, i és un punt bàsic de doctrina nacionalista: quan un poble perd el temps, és tota la seva activitat la

Que s'en ressent. Tot ell derivà cap a formes menors d'acció i de pensament, tot ell esdevé satèl·lit i província, que vol dir pobre i poc creador. Un poble sense consciència col·lectiva, no es realitzarà nacionalment, però tampoc no farà cap revolució social, ni religiosa ni artística.

Quina és la causa, o quines són les causes d'aquest baix to, d'aquesta impotència? Crec que hi ha uns quants punts que, a parer meu, poden explicar aquest estovament i aquesta indefensió.

- - - - -

Una de les coses que més preocupa de cara el futur de tot país, és el tipus d'home que a través de la seva ideologia dominant i a través de la seva pedagogia, es va formant. Doncs bé, jo crec que la nostra ideologia dominant (o el garbuix ideològic dominant) i la nostra pedagogia, donen homes en un cert sentit molt crítics i en canvi, en altres sentits molt superficialment romàntics i, en tot cas, homes carents de capacitat constructiva. Produïxen un clima de frivolitat i d'indisciplina que fan impossible tota actitud coherent i constructiva. Per altra banda, condueixen molta gent jove cap a camins sense sortida, a través d'una anàlisi romàntica, utòpica i maniquea de la societat. Subratllo que el que és greu en tot això no és tant el caràcter utòpic, romàntic i maniqueu d'aquesta ideologia i d'aquesta pedagogia, sino el fet de que desemboqui en res d'operatiu i de positiu. Si a través, per exemple, del maniqueisme, una generació d'homes fos capaç de crear una nova societat per més sectària que fos, socialment això tindria un sentit. Però justament un tret fonamental de la nostra ideologia dominant i de la nostra pedagogia és la ineficàcia, la manca, com he dit, de capacitat constructiva (compatible, això sí, amb una considerable eficàcia a l'hora d'enderrocar-ho tot, ho o dolent, començant per les realitats positives i autèntiques que el país - amb gran esforç i superant greus handicaps - ha anat salvant o creant).

En parlar de la nostra ideologia dominant i de la nostra pedagogia, em refereixo al nostre món de signe català, antifranquista i partidari de canvis polítics i socials. No em refereixo al món immobiliària que viu instal·lat d'una manera o altra en la victòria franquista de l'any 39. Contra la ideologia i la pedagogia franquistes d'aquesta gent; el nostre món va reaccionar des del primer moment i va aconseguir, almenys, salvar-se. Però l'evolució dels anys darrers pot portar a l'autodestrucció. El que el falangisme, l'integrisme, el maltusianisme espiritual i el conservadorisme de tot ordre dels anys 40 i dels anys 50 no aconseguiren des de fora, pot ser que ho aconseguixin, des de dintre, el desordre mental, la frivolitat intel·lectual i l'esperit anàrquic i ambigu de bona part dels darrers anys. El que ens havia de servir per parer el cop dels nostres enemics, ens ajuda a autodevorar-nos.

Aquesta gran falla de la nostra pedagogia - ara parlo de pedagogia en termes generals - es veu molt clara en les derivacions recents d'alguns dels grans moviments col·lectius propis del nostre món. Agafem-ne tres d'espacialment importants: l'escultisme, el catolicisme progressiu i el moviment d'escoles. L'escultisme ha estat, i és encara un dels fets col·lectius catalans més importants i positius del 1939 ençà. Però les últimes fornades escoltes presenten ja les característiques generals de deixament, desorientació i indefensió dels nois enfront de les grans temptacions anarquitzants i romàntiques que són penyora de frustració. El catolicisme progressiu ha desembocat en una confusió i una desesperança molt acusades. El moviment d'escoles actua i dona resultats com si la seva inspiració fos anarquista i com si el seu objectiu, en un país sense estructures i ja anàrquic en el terreny dels fets i en el de les idees, fos predicar la indisciplina i la crítica com a sistemes, és a dir, la crítica rebentista.

Crec que la nostra ideologia dominant i la nostra pedagogia - a través del que diuen i escriuen bona part dels nostres intel·lectuals, a través del que ensenyen moltes de les escoles (que el que en la nostra societat hi ha de català i de democràtic, ha ajudat a crear); a través de les actituds que adopten molts dirigents espirituals del país, a través del

Clima general que entre tots hem creat o hem ajudat a crear- no donen allò que els anglesos en diuen "sound men", és a dir, homes sòlids, que saben el què volen, honestos, que respecten els tractes i els fan respectar, que creuen en el valor de l'esforç i que tenen sentit profund del bé comú.

- - - - -

Vàrem creure que el marxisme podria aportar quelcom de positiu al for col·lectiu de Catalunya. Fins i tot a homes que no som marxistes ens semblava que podia ser interessant que esdevingués la força catalana més important. Crèiem que en la represa catalana i en la tasca de construcció del país tocava jugar el marxisme i que haviem de facilitar la seva entrada en joc. Crèiem que seria capaç de donar un sector important del món obrer i a l'esquerra no lliberal de Catalunya en esquelet sòlid, i per això en la lluita entre la formulació obrerista tradicional a casa nostra - l'anarquista i la de signe marxista, durant aquests darrers anys hem jugat a fons la carta marxista (molts cops des de fora, donada la personalitat i les posicions personals de molts de nosaltres, però a fons). En el terreny intel·lectual hem col·laborat - i ho podem demostrar si algú ara no se'n recorda - a es-torbar i eliminar resistències que fa encara no quatre o cinc anys eren for-tos i tenaces per part de gent influent no marxista o antimarxista. L'argu-ment en el fons era sempre aquest: el país és de tothom i es deu a tothom i, a més, el marxisme pot contribuir a donar una visió menys parcial i en alguns aspectes més positiva de la nostra societat. Molts cops jo mateix, i gent com jo, posats a haver de triar a qui convenia més ajudar a promocionar en l'or-dre polític, intel·lectual o de prestigi, hem optat per un marxista, perquè hem cregut que en aquell cas concret era just i que convenia més des d'un punt de vista d'interès general.

Doncs bé, personalment he arribat a la conclusió que en tant que escola de pensament i d'acció el marxisme, a Catalunya, de moment a fra-cassat. Ho dic sense la més petita engruna de voluntat polèmica, al contrari, em dol haver-ho de dir. Admeto que pot ser un fracàs momentani. Estic dispo-sat a acceptar moltes matitzacions i moltes justificacions, i a seguir col·la-borant sempre que calgui al que des de posicions marxistes se'm demani, enca-ra que els beneficiaris hagin de ser marxistes, i amb la única condició de que es tracti d'iniciatives constructives i no sectàries. Es a dir, no modi-fico en res la meua posició d'obertura envers aquest sector. Però això no pot modificar la conclusió a la que he arribat i que després d'una pila de mesos i potser algun any de guardar-me per a mi, esperant encara algun fet nou i positiu que no s'ha produït, vull expressar ben clarament i ben públi-cament. La conclusió és, repeteixo, que el marxisme a Catalunya està fraca-sant perquè està demostrant una greu carència de capacitat constructiva i de coherència intel·lectual.

Cal dir que això no es dona només a Catalunya. La situació d'aquí és en part conseqüència de la de l'Europa occidental i de la del món comunista. El marxisme gaudeix encara a Europa d'un prejudici favorable. Només això explica que la feblesa de les seves posicions intel·lectuals o polítiques, que el seu constant donar voltes a unes quantes formulacions ja molt velles, que el seu barroquisme i el seu mimetisme no siguin clars als ulls de tothom. Avui, després de tant desmitificar pel dret i pel revés, la mitologia s'ha refugiat en el marxisme. I també l'escolàstica o, més greu, l'escolasticisme.

El marxisme, que fou i ben entès segueix essent un vàlid ins-trument d'anàlisi i de crítica de la realitat social, ha esdevingut un trist element de confusió, de masturbació i de desori intel·lectuals i d'evasió. Això, que naturalment és molt greu des del punt de vista marxista, ho és també des de qualsevol òptica de signe renovador, i ho és en el nostre cas concret, des d'un punt de vista català. No em fa cap goig, des de les meves posicions polítiques i nacionals, haver d'arribar a aquesta conclusió. Però cal, enfront de l'enlluernament i del cofisme generals, denunciar un fet que a tots perjudica, marxistes i no marxistes, fora dels franquistes, dels

reaccionaris de tota mena i, en el nostre cas concret, dels anticatalans. El marxisme haurà de fer - i ens convé a tots que la faci - la seva catarsi, si vol tornar a ser útil.

Una observació cal fer, però, a aquestes crítiques. Hi ha una força de signe marxista a la qual no es poden aplicar moltes de les crítiques precedents: el P.S.U.C. Crec que el judici sobre el P.S.U.C., en termes obiectius, pot ser i ha de ser molt més positiu, però això no pas degut al seu actual treball doctrinal, sinó justament malgrat aquest treball doctrinal. En el terreny d'elaboració ideològica, es pot dir que així com els marxistes no afiliats a la III internacional s'ofeguen en una selva caòtica, plena de confusions i de complexes, els comunistes oficials es moren de set en el desert. Però en canvi el Partit comunista té sentit polític i és capaç de definir les aspiracions d'extensos sectors populars, és disciplinat i sap actuar. Cal afegir a això, la seva sòlida - desfasada, però encara sòlida - ideologia marxista (i en aquest cas sí que el marxisme torna a ser útil).

Com deia abans, durant anys alguns no marxistes hem estat confiant que del marxisme en surtiria quelcom de nou i creador. Sabíem el que això hauria significat en l'ordre econòmic, social i polític. Era un risc que alguns estàvem i estom, disposats a córrer. Però el risc que no podem acceptar és el de la ineficàcia, el de la confusió, i en alguns casos, el de la louçeresa. I suposem que, menys encara que nosaltres, els qui no ho podem acceptar són els marxistes autèntics i sòlids.

No hi havia en aquesta actitud cap voluntat d'integració social. N'hi havia - i n'hi ha - d'integració nacional, que vol dir acceptació d'una possible hegemonia en la nostra societat de les forces d'origen marxista. Però aquesta possibilitat d'hegemonia requereix com a fet previ una capacitat constructiva - cosa en part explicable donades les circumstàncies - sino que no se n'ha vist tampoc cap indici. El marxisme - comunisme oficial apart - no ha creat les bases d'una gran força coherent i constructiva - i eventualment majoritària en el futur - i avui no es veu que les pugui crear.

Hem estat esperant debades.

No em costa gens d'imaginar la resposta que alguns marxistes de casa nostra poden donar a aquest "hem estat esperant debades". Es una resposta en to mofeta i que, més p menys, pot formular-se així: "Es clar que ha esperat debades. Com si la nostra resposta ell la pogués entendre (o com si la nostra resposta pogués encaixar amb els seus plantejaments)". Es una resposta que estaria del tot d'acord amb la petulància de forces marxistes de casa nostra. Amb la petulància i també amb la manca d'autèntic contingut. Perquè si en algun punt concret no hem esperat del tot debades, ha estat en el més específicament nacional. Almenys tot aquest enlluernament marxista ha servit per a fer que alguns marxistes hagin fet un esforç d'interpretació positiva del fet català i, en general, del fet nacional. També hem mirat de desenterrar tot el que sobre el nacionalisme han dit els pensadors marxistes, que en el fons no és gaire ni gaire encertat, puig que el fonament nacional no va ser ben copsat ni per Marx ni per Engels i que molts dels teòrics posteriors l'han tractat amb un objectiu més d'instrumentalització que d'altra cosa. Però tot i això, en aquest camp concret el balanç no seria del tot negatiu. Podem, si cal, donar exemples d'aquesta collita. Per altra banda, si bé es cert que el marxisme romàntic agafa a voltos tons anticatalans, no passa el mateix amb el marxisme comunista oficial. En canvi, allà on realment hem esperat debades és en la formulació d'idees clares i operatives d'ordre polític, apart altre cop, de les del comunisme ortodoxe.

Ja he dit que això no és fenomen català, sinó molt més general. Molts exemples poden il·lustrar aquesta profunda desorientació del pensament i de l'acció marxistes a l'Europa occidental - cosa que, novament, confirma que no és tant, almenys no és només en el camp nacional català on hem "esperat debades".

Per exemple: si llegiu el "compte rendu" publicat per "Le Monde" de la primera sessió del Consell Nacional del P.S.U. francès celebrat a Rouen els dies 25, 26 i 27 de juny, arriba un moment que hom esclafeix a riure. I cal precisar que el P.S.U. no és pas un grupúscul acabat de néixer, sinó un partit que aspira a la credibilitat i que molts "gauchistes" blasmen

d'instal·lat, de reformista i moltes altres horribles desviacions. Malgrat això, l'esmentat partit no en té prou en alinear tres posicions bàsiques d'foronts -la maoïsta-marxista-leninista, la simpatitzant amb el trotzkisme i la que s'autoanomena "autonomista" - sino que a més "entre ces trois courants principaux, toute une gamme d'opinions forme un savant dégradé". Una d'aquestes opinions que formen "un savant dégradé" deu ser una mica més important que les altres, perquè fins i tot ens en diuen el nom es diu "ecumenista". Però cal dir que el secretari general del partit no està ben bé d'acord amb cap d'aquestes opinions, és a dir, que té també la seva particular.

Un altre exemple podria ser l'article que Gilles Martinet acaba de publicar a "Le Nouvel Observateur" dedicat a comentar l'últim llibre de l'economista marxista que a hores d'ara gaudeix de més prestigi a Europa: Bettelheim. Si Martinet volia ridiculitzar Bettelheim ha aconseguit el seu objectiu, i tot sembla indicar que, com a mínim, les conclusions de Bettelheim són força inconsistentes. Es a dir, o Gilles Martinet juga brut, o Bettelheim viu en els núvols, o cap dels dos sap el què es posque.

- - - - -

Cal matitzar tot això. Si no ho fes seria injuts jo mateix.

Es possible que tot aquest esforç intel·lectual tingui un sentit. Ara bé, avui per avui el té, com a màxim, en tant que llavor i en tant que ferment. Llavor i ferment que poden perfectament no donar cap resultat, però als que s'ha de concedir un marge de viabilitat. Però en tot cas, això no solament és insegur, sinó que és a un termini molt llarg. I, fins i tot, en el millor dels cassos el resultat positiu de tota aquesta bullida pot ser molt diferent, àdhuc sense deixar de ser marxista, del que avui pot semblar.

Diguem, només de passada, que si alguna possibilitat té el moviment intel·lectual marxista d'arribar a produir quelcom que no sigui fum és a condició de que retrobi les qualitats de tota autèntica recerca intel·lectual, entre elles la modèstia i la llibertat d'esperit. Tota la faramalla sobre el caràcter "científic" del marxisme, el "sentit de la història" i molts altres mites, fan més nosa que servei. De debó que la Unió Soviètica està en línia amb el "sentit de la història"? I després, entre molts altres que si cal ja detallarem, d'afers com el de Lissenko (biologia), el del escòpticisme en un moment donat sobre les possibilitats dels ordenadors (física i informàtica) i el de les célebres contradiccions internes del capitalisme (economia), que per ser foren la causa de l'eliminació física de l'únic economista soviètic que es va atrevir a enfortir-s'hi (Varga), es pot parlar del caràcter científic del Socialisme?

Necessitem tots -tots- que el marxisme superi l'escolasticisme, la mitologia i la pedanteria que avui l'estorilitzen.

Si tot això és tan greu en general, més ho és encara a Catalunya, que és un país que hem de mirar de for. I ens trobem amb que els nostres marxistes -psuquistes apart- se'ls ha dit que la Unió Soviètica era el gran model, i poc després se'ls ja dot que era la gran traïdora a l'ideal socialista.. I després això s'ha dit que Iugoslàvia i d'Algeria, i ara es comença a dir de Cuba. Tot això amanit amb lloances al socialisme àrab -que ningú no sap què és- al guevarisme- que els comunistes sudamericans boicotegen i, naturalment ara el maoïsme. Per cert que ara els maoïstes venen i ens presenten una visió del marxisme tant utòpica, tant antijeràrquica, tan romàntica; i molt em fa l'efecte que tant allunyada del que realment hi ha a la Xina, que estem temptats de dir-los que anarquisme per anarquisme ja tenim el nostre. No calia fer una volta tant llarga - de Moscou a Belgrad a Alger, d'Alger a la Havana, de la Havana a Peking, amb alguna curiosa escala "chez Georges Habache"-, per acabar on ja estàvem: en l'il·lusió de l'acràcia idíl·lica.

Els qui voel·len que Catalunya no sigui només un camp d'experiències intel·lectuals o fins i tot d'experiències revolucionàries frustrades, -revolucions fetes sempre a deshora, o massa aviat o massa tard-, els qui

volem que sigui un país tan ben construït tant sòlid i tant al servei dels seus homes com sigui possible, entenem molt bé el President Nasser, que ha estat i és sens dubte un gran polític al servei del seu poble, quan darrera ment, dirigint-se als sectors més extremistes i curiosament també més prudents i més capitans aranya - sobretot Síria i Irak-, els deia, poc més o menys: "ningú no té dret, en nom de teories vicioses que no han conduït encara a cap conclusió definida, de reclamar que renunciem a la possibilitat de recuperar les concretes realitats que varem perdre".

- - - - -

En les actuals circumstàncies, Catalunya no està en condicions d'oferir cap realitat política sòlida. A tot el que fins ara he dit -efectes negatius de la ideologia i de la pedagogia dominants, desintegració d'algun dels sectors tradicionalment sòlids (com el del món catòlic), embabiecament per una ideologia del tot desorientada com és ara el marxisme, etc., - cal afegir que durant anys s'ha estat practicant amb alegria l'esport que en diuen de la desmitificació, i que darrera de la destrucció de falsos valors s'ha anat també a la de molts d'autèntics. Molta gent nostra ha quedat sense escala de valors o almenys sense una escala coherent i operativa. Es el cas dels que diuen que no se volen adaptar a una moral burgesa, però que dona tota la impressió de no tenir moral de cap mena o de, malgrat el que diuen, tenir-ne una de burgesa però vergonyant.

De tota aquesta subversió n'han patit especialment valors com els de patriotisme i de bé comú, i com els que he escrit abans quan parlava dels "sound men", que la mostra pedagogia no dona. En el camp religiós, l'enfonsament de valors és notori, però sobretot ho és la inseguretat. En tots els terrenys, la crítica constant i alegre ha introduït el dubte i el fraccionisme, i també el ressentiment i l'amargor.

Desmitificar és una operació que s'ha de dur a terme amb molta cura, i aquí s'ha fet amb una alegria tonta i suïcida, amb una gran ineguitat i un impolític sentit abstracte. Creure que els homes, i sobretot les col·lectivitats funcionen sense mites i sense mística - una altra cosa sobre la qual a casa nostra no es fa més que brometa - és no haver entès res dels funcionaments socials i és lliurar-se lligat de mans a l'adversari intel·ligent, que t'insinua que s'ha de desmitificar, però que ell té molta cura a no fer-ho. Què han estat el loma sorrellà de la vaga general o el comunista de la societat sense classes o les formulacions pacifistes sinó mites, però mites útils i positius?. Es a dir, mites que en ells mateixos eren i són falsos, però que donaven força i esperança a grans multituds i que feien possible el progrés cap a formes de societat realment més justes o més pacífiques. Si un pseudo-intel·ligent s'hagués dedicat a l'estèril però brillant exercici, amb un bon bisturi, de posar al descobert tot el que hi havia de poc racional i fins i tot de fals en aquests mites, hauria pogut satisfer la seva vanitat, però hauria fet un mal servei (o un bon servei a la seva causa si en comptes d'haver estat un ingenu, un vanitos o un superficial seguidor de la moda, hagués estat un hàbil agent dels antipacifistes, dels anticomunistes o dels antisindicalistes).

Com deia, tot això impossibilita Catalunya de presentar una realitat política sòlida. S'ha desmitificat massa el catalanisme, és a dir, la consciència operant de país, s'ha practicat massa el masoquisme, s'ha defensat massa l'antijerarquisme, s'ha sembrat massa dubte i confusió en tots els terrenys i han fracassat massa radicalment possibles nous plantejaments - com el catolicisme progressista i el marxisme - per a que avui restin encara ressorts suficients per a, en un moment donat, plantar cara eficaçment en l'ordre polític, nacional o social.

Hi ha moments en que un poble ha de poder dir prou, o ha de poder presentar propostes col·lectives vàlides. Sense fibra moral, sense ideals col·lectius, sense mística comunitaria, això no és possible. I pel camí que anem, cada cop ho serà menys.

A Catalunya hi ha uns valors que, per damunt de qualsevol altre, han fet possibles actituds d'aquests tipus diversos cops, i són la consciència de catalanitat i el sentit del bé comú. Aquesta consciència de país i del bé comú poden tenir més d'una versió ideològica, i alguns havien cregut que era possible que la versió dominant fos de signe netament esquerrà, i en un grau considerable, de signe marxista. La incapacitat dels nostres marxistes i de molts dels nostres homes situats en la línia de canvis substancials d'estructures -comunistes apart-, ha fet periclitat aquesta possibilitat. N'ha sortit massa desori, massa olla, massa masturbació intel·lectual, massa frivolitat disfressada de transcendentalisme, massa esperit de facció i massa sectarisme, massa orgull petit i massa ressentiment per a que, avui per avui, s'hi pugui comptar de cara a una autèntica construcció de país de cara a unos reformes fondes de tot ordre. En l'ordre polític, no crec que en pugui sortir més que provincianisme. De la pròpia incapacitat no pot sortir altra cosa que mimetisme i docilitat a les consignes de fora i a les modes canviants i generalment superficials.

I la pregunta és: Això és circumstancial o respon a una realitat profunda, a una realitat de sempre del poble català? On rau la força viva, positiva i capaç de pensar alhora en termes autòctons i d'interès general, i no en termes mimètics i de facció o interès particular? Ja sabem que no rau en l'alta burgesia, ni en l'integrisme catòlic ni, en general, en els sectors políticament i socialment conservadors. Ara sabem que, almenys de moment, no rau tampoc en el món intel·lectual d'esquerra, que pot i ser en molts aspectes -entre altres el cultural i el d'orientació inicial- molt més vàlid i fins i tot imprescindible, es perd per la seva falsa intel·ligència. Sabem que no rau tampoc en els sectors-obrers o no-dominats pel catolicisme progressista o per les capelletes marxistes. Sabem que no raurà en la gran massa obrera enquadrada pels comunistes; amb aquest potser hi podrà haver entesa, i fins i tot podria passar que, si els convingués, construïssin una societat comunista realment catalana. Però això no treu que Catalunya sigui per ells un fet accessori, com ho són Txecoslovàquia o Cuba. Com ho és, almenys per ara, en el millor dels casos tot el que no és la causa del comunisme mundial, i en el pitjor, els interessos de la Unió Soviètica.

A partir de qui es pot iniciar la reconstrucció d'aquest esperit comunitari? Hi ha hagut sempre a Catalunya -i hi són ara- homes, sectors, socials, escoles de pensament, famílies espirituals amb un gruix bàsic de fidelitat a Catalunya i de fidelitat a una exigència de llibertat, de dignitat i d'igualtarisme que constitueixen el que en podríem dir un socialisme humanista. És un terme potser vague, però que respon a una realitat de fons i operant a través de tota la nostra història. De fet aquesta és la filosofia política que hi ha en el substrat del nostre actuar col·lectiu. Són homes, a més, amb una exigència de treball ben fet i que acceptem l'esforç com a norma de vida. Es en aquests sectors, que estan a cavall de més d'una classe social, que s'ha mantingut sempre viu el sentit del bé comú, del servei col·lectiu i del patriotisme. Si el catalanisme -o, per a dir-ho en termes políticament més precisos, el nacionalisme català- va arrencar d'ells és perquè era, i és, la traducció operant d'aquest sentit del bé comú del servei col·lectiu i del patriotisme.

Algú pot creure que d'un plantejament així en quedaran fora grans sectors del país. No és gens segur. Però encara que això fos, caldria acceptar-ho com un risc i no caure en la temptació fàcil de voler eixamplar la base a canvi de perilloses complaències. En el pla cultural, en el pla lingüístic i en el pla del servei que en tots els ordres un país ha d'intentar fer a tots els seus homes, el camp d'acció d'una política catalanista ha d'arribar a tothom. Però en el pla de les idees polítiques no és possible, i no resta més opció que la de crear des d'una plataforma sòlida, una realitat política, modesta o important, però en tot cas sana i moralment forta.

Per això cal, en primer lloc deixar de ser sensible a les modes. Cal saber lluitat contra les modes quan cal i cal saber-les aprofitar quan es pot. Però sense mai -mai però mai- deixar de ser el que s'és. Aquesta renúncia al propi esforç mental és mortal per un moviment polític, social o

nacional. I seria trist i ridícul, que per mimetisme i per gregarismo envers les idees del dia (que fa trenta anys eren el feixisme, el concepte imperial d'Espanya i altres coses per l'estil i que aquests anys darrers han estat una forma de marxisme cada any diferent, o bé el marcusianisme, o l'estructuralisme, o en un altre sentit el pacifisme i després l'internacionalisme, o bé també les diverses modes, in, camp, pop, etc...) fora trist i fora ridícul, ropeteixo, que darrera de tot això i darrera de gent que no sap on va perdèssim el nostre patrimoni les nostres possibilitats col·lectives. Perquè és segur que un dia vindrà que el que avui són idees de moda perdran el seu prestigi i es veuran en la seva dimensió molt més modesta, però pot passar que el dia que això arribi pel camí ja haguem perdut massa substància, massa personalitat, massa força i energia pròpies.

- - - - -

Una cosa pot semblar contradictòria després de totes les crítiques que he estat fent. Em refereixo al que deia al començament d'haver arribat a la conclusió de que malgrat tot, l'acció que hem fet durant aquests anys darrers ha estat positiva. Cal explicar-ho. Durant aquests anys darrers, i malgrat tots els fets negatius ara comentats, s'han fet possibles moltes realitats que indubtablement són de signe positiu, i s'ha fet tot el que s'ha pogut per a que aquestes iniciatives i aquestes realitzacions no fossin el fruit d'uns quans, d'un sector, d'una ideologia, d'una classes social o d'un grup econòmic, sinó que fos obra d'una base el més àmplia possible. Sobretot hi ha hagut una voluntat molt clara per a que en aquesta construcció col·lectiva intervinguessin d'una manera el més intensa i decisiva possible aquells sectors catalans que la situació política actual i l'estructura social i econòmica del nostre país tondexen a deixar del tot marginats. Podria posar molts exemples concretíssims que estan a disposició de qui els demani i que il·lustrarien aquestes afirmacions. Exemples que van de Comissions Obreres i Sindicats clandestins a editorials obreristes o bé marxistes, algunes a voltes dubtoses des d'un punt de vista català, de cooperatives a moviments de joventut inconformistes. Aquesta política, malgrat les crítiques, les incomprendensions i, per altre banda, les seves pròpies limitacions, ha estat i és un fet innegable i d'un pes evident, amb positives conseqüències en el present i que representa una garantia pel futur.

Algún cop se'ns ha dit -o personalitzant, algú m'ha dit- que ora perdre el temps esforçar-se a col·laborar amb determinat sector del país. En Aquests casos sempre he recordat l'explicació que vaig sentir a un nostre company més gran que nosaltres, sobre perquè l'any 1936 havia optat per la Generalitat i per la República malgrat el desori, malgrat l'estupidesa i malgrat fins i tot el desfermament criminal que en certs moments varen imperar entre nosaltres. L'explicació era simple "Es que, malgrat tot, l'esperança estava aquí". Es exactament això: en més d'un aspecte, l'esperança d'una Catalunya més lliure i més justa rau en bona part en homes i sectors avui marginats i no sempre capaços de, per damunt de l'opressió política i social i dels condicionaments de tota mena, actuar pro eficaçment en el moment present. La nostra política ha respost, per tant, a una doble exigència: la de la justícia i la de l'esperança. Doble exigència que ve a sor també, almenys en bona part, una condició prèvia d'eficàcia, perquè no és possible una Catalunya de la que aquests homes i aquests sectors restin al marge. Es més, crec que no és possible una Catalunya en la qual aquests homes i aquests sectors no tinguin obert el camí del poder.

Es a dir, dit d'una altra manera, creiem que la nostra opció ha estat positiva, perquè ha encaixat amb una exigència de fidelitat a la nostra gent, al nostre poble. No en teníem cap més.

I justament el que fa especialment dura la meua crítica actual, és que aquesta esperança pot ser destruïda per nosaltres mateixos, per la nostra manca de rigor mental i de rigor en l'acció, per la nostra incapacitat de lluitar contra la facilitat i de la demagògia, pel nostre desordre, per les nostres pròpies febleses.

- - - - -

El nostre company va fer bé d'optar per la Generalitat i per la República l'any 1936, però la Generalitat i la República varen perdre. I no només per la intervenció nazi o altres motius per l'estil, sinó també, en bona part, per les falles pròpies. Que ningú no pogués dominar - per feblesa, per incapacitat, o per covardia davant de la demagògia- aquestes falles, fou causa principal d'una derrota que avui encara dura.

Posem alguns exemples d'on porten la manca de rigor i la demagògia.

a) La crítica, vàlida, contra les reaccions que es donen en una empresa ha portat a intents de creació d'empreses basades en criteris diferents i més democràtics. Però la majoria de les vegades que això s'ha fet han mancat a voltos, fins i tot, les idees bàsiques d'organització i control o bé els elements de formació tècnica i empresarial. Ha mancat a voltos, fins i tot, la serietat. I ha sobrat esperit anàrquic i utopisme. Així, molts intents no solament han fracassat sorollosament, sinó que han desprestigiats la causa que preteniem servir. Molts cops he recordat aquella frase cruel del polític conservador francès Thiers, que explicava així el seu vot favorable en l'Assemblea de l'any 1848 a uns crèdits per als Tallers Nacionals (que eren una empresa de signe col·lectivista dirigida pels mateixos obrers): D'aquí poc veureu que el subsidis que acabo de votar és la forma més barata i eficaç de demostrar la incapacitat i manca de serietat de la classe obrera."

b) Una de les victòries més importants de la oposició al Règim fou el Sindicat Democràtic d'Estudiants. El contrast entre la situació creada per aquell Sindicat i l'actual situació universitària és frapant i dolorós. Però, de qui és la responsabilitat d'aquesta reculada? No només de la representació, que queda clar. Estic, d'acord amb la Maria Aurèlia Campmany quan diu: "Els homes cridats a defensar els estudiants de les pròpies febleses varen claudicar i es varen posar a representar el ridícul paper d'homes madurs volent passar per joves".

c) Un altre èxit d'aquests darrers anys ha estat el moviment de mestres. Enfront de les escoltes tancades i fanàtiques de quasi totes les ordres religioses, enfront de l'ensenyament rutinari i trist de les escoles de l'Estat, enfront de l'esperit feixista i anticatalà i de l'increïble retràs pedagògic d'unes altres, durant els darrers anys han sorgit una sèrie d'escoles que representaven - i Déu faci que encara representin- una alternativa positiva, en l'ordre pedagògic, social, mental i català. Això està a punt d'anar en orris, precisament per les mateixes falles altres cops assenyalades: Concessions a l'anarquia, crítica "acritica" dels valors bàsics, manca de maduresa i de serietat, etc... Ens trobem per tant avui amb unes escoles religioses i de l'Estat que en conjunt són millors que abans, però que segueixen per sota del que necessitem, i -fet nou- amb les escoles de l'Opus -Castellanistes i classistes, però enormement eficaces i serioses. Enfront d'això les nostres escoles poden derivar cap a situacions catastròfiques des d'un punt de vista organitzatiu i econòmic, però també polític i social i probablement pedagògic. Malgrat tot -àdhuc malgrat d'evident llorenisme polític de molts dels nostres mestres- aquestes escoles són encara catalanes, integradores i eficaçment anticlassistes. Demostració de que en ells, i no en les altres, reia i potser rau encara l'esperança. Però al mateix temps, tot d'alarma gravíssima, perquè aquesta esperança està a punt de perdre's i si això es consuma, la responsabilitat tornarà a ser, en un elevat tant per cent, nostra.

M'adono molt bé que el que estic dient va de ple contra un clima avui molt general, contra la moda, contra -com alguns diuen- "el que vol la joventut" Es anar contra una sèrie d'idees pretensament progressistes, però algunes de les quals no són més que tabús mítics i algunes altres representen autèntiques deformacions. Es rebutjar l'aplaudiment fàcil i exposar-se a pagar per persona tancada i reaccionària. Finalment hi ha qui opina, també que tota reacció contra aquest clima dominant fracassaria, perquè -tornem a la frase que sembla que ho ha de justificar tot -"La gent jove ho vol així".

Però justament del que es tracta és de mirar d'evitar el fracàs de la nostra joventut. Es tracta de mirar d'evitar que a través de plantejaments utòpics, falsos i demagògics es a dir, que a través d'un engany potser a voltes no intencionat, però de fet real, es mení la nostra joventut, molt ràpidament, cap a la frustració o cap el cinisme. Es tracta d'evitar, també que a través d'aquest procés de frustració la nostra joventut no deserti de la seva responsabilitat en l'ordre col·lectiu.

Lluitar contra tot això és possible sempre que hom sàpiga el que vol i sigui capaç de no deixar-se dominar per les modes. És possible a condició de no deixar de ser mai el que s'és i de no baratar cada temporada la pròpia convicció per allò que diuen que "la gent jove vol".

Hi ha un exemple ben clar d'això. El partit Comunista és sovint atacat pel seu suposat reformisme, per la seva incomprensió envers el "gauchisme", pel seu rebuig de segons quines aventures, etc. Els comunistes miren naturalment de salvar la tempesta com poden, de vegades fent concessions formals. Però mai no abandonen el seu dogma ni la seva disciplina. I a mig terme acaben guanyant i enfortint-se. Tenen la gran virtut de saber resistir la demagògia i d'oferir l'ànsia desmesurada de revèrsar-ho tot cada tres mesos i d'iniciar cada dos per tres experiments de durada curta, brillants però poc pensants.

I els comunistes no són un exemple únic, ja sabeu que jo sempre poso també, quan parlo d'aquestes coses, l'exemple de l'Opus, i agrairé que aquest exemple no sigui rebutjat, com se sol fer, amb l'expedient fàcil de la brometa o de la indignació. Anem cap a un punt on pot bé passar que no hi hagi més realitats sòlides que el comunisme i la gent tocada per l'Opus, i la tria que - també amb evident facilitat i despreocupació - molts companys nostres ara poden fer verbalment a favor del comunisme, no serà fàcil ni garantirà l'èxit polític i social, perquè el comunisme encara està produint règims policiacs i perquè ens podem trobar un bon dia que l'Opus - amb desvergonyament, però seriosament, es posa a jugar, fins i tot en una forma avençada, la carta socialdemòcrata que també tan fàcilment ara és bascantada - però indubtablement és una de les fortes a mig terme i per apuntar-se a la qual algun dia hi haurà molta gent que farà cua.

Sembla cert que avui l'Opus guanya terreny a l'Universitat, i també en guanya en sectors de la petita classe mitja, és a dir, no només de la gran bugesia monopolista o aliada al monopolisme d'Estat -és a dir, d'aquesta capa social que a Catalunya cap polític responsable no pot menys prear. També en guanya en determinades comarques, i no només a base d'exercicis espirituals o d'actuacions simoníagues, sinó a través de feina ben feta. Feina ben feta -que evidentment- té un to descatalanitzat i descatalanitzador i avui, un to franquista i conservador.

A la llarga -davant del país, davant dels joves i davant dels homes progressistes serem jutjats per la nostra eficàcia, per la nostra capacitat de servei i per la netedat del nostre joc, i no per la nostra obertura o la nostra simpatia, que molts identifiquen -i de vegades tenen raó- amb claudicació i por. Molt sovint en política, com en l'escalada la via que comença fàcil acaba en l'espadat; no arriba dalt, sinó a un punt de pas impossible i de reculada difícil.

- - - - -

Per a reaccionar contra tot això cal arrencar de punts sòlids. Ens queden encara ?

Jo crec que encara ens en resta un -un de sol, però que afortunadament és molt ampli i que té cabuda per a molta gent i de moltes menes. Si hagués de contestar per a mi tot sol - o pels que d'una manera immediata poden llegir aquest escrit - jo diria que aquest ressort que ens resta és el patriotisme, el sentit del país, la consciència de catalanitat. Però també puc dir - perquè és el mateix - que és el sentit del bé comú. No utilitzo ni un sol dels termes polítics que podrien servir per a denominar, totalment o parcial, aquest sentit del bé comú - com podrien ser, segons com, el de nacionalisme o el de llibertat i de democràcia o el de socialisme. És evident que per mi el sentit del bé comú es nacionalisme, en la forma que jo entenc

el nacionalisme i què ja he explicat prou vegades. És segur que podria ser també socialisme, però hem d'esperar a saber què volen dir amb aquest mot la majoria dels catalans que se n'omplen la boca. En canvi el que ja és segur és que és socialisme, si per socialisme entenem la tendència imprecisa en llurs formulacions, però forta irreversible i justa que hi ha en la nostra societat cap a unes estructures més democràtiques, més humanes i dotades de més potencial de promoció a nivell de les empreses, de l'economia en general i de les estructures socials i polítiques.

Però no vull enfondir en això, i en tinc prou amb els termes de consciència de catalanitat i de sentit del bé comú. I crec sincerament i rodonament - i ho subratllo, per a que ningú no passi desapercbut - que els qui podent conèixer el que vull dir amb aquests mots, no en tinguin prou i sentin la necessitat de fer-hi punta al llapis no seran capaços de participar en la tasca de clarificació d'idees i de recuperació d'energia i de moral que hem d'empendre. Repeteixo: per la meua història pel que he fet i pel que he ajudat a fer, pel que estic disposat a adreçar o pel que estic disposat a potenciar ha de quedar clar que vol dir "bé comú" i què vol dir "sentit del país i consciència de catalanitat". I repeteixo, també, que no veig avui més roques fermes que aquestes. Només arrencant d'aquí crec que la nostra gent serà capaç de tornar a dir "prou", de tornar a elaborar respostes constructives als nostres problemes i de fer aportacions positives a la resolució dels problemes d'altri. Només apartir d'aquestes virtuts bàsiques de servei al bé comú, de patriotisme, de fidelitat, d'honestat, podem tornar a tenir força per a no ser només un molinet de giravolta segons d'on ve el vent i que, després de fer molta fressa, al cap dels anys resulta que no ha fet res.

Agost 1970

*Consejo Nacional
del Imperio*

ESQUEMA SOBRE LIBERTAD Y SEGURIDAD EN LA COMUNIDAD NACIONAL
ANTE LA SITUACION POLITICA ACTUAL

PREAMBULO

Esta Ponencia designada por la Comisión Permanente, ha procurado ajustar sus trabajos al encargo que recibió de precisar en su ámbito el planteamiento de las deliberaciones del Pleno del Consejo Nacional señalando los temas a debatir sin limitarse a enunciarlos, sino tomando posición sobre cada uno de ellos.

INTRODUCCION

Antes de entrar en materia, parece oportuno recordar que si el Estado sirve al hombre y tiene que ser compatible con los fines y valores de éste, debe por otra parte ser servido por él en la esfera de las funciones y los medios. El hecho de que el hombre sea portador de valores eternos no le excluye de su condición de ciudadano; ello permite al Estado poseer el derecho a limitar las libertades concretas en cuanto sea necesario para su constitución, conservación y funcionamiento.

No puede haber orden, y por lo tanto seguridad, sin el mantenimiento de un equilibrio estable entre la libertad y la autoridad. Un desequilibrio en favor de la primera ocasiona la anarquía y si aquel se inclina al lado de la segunda se cae en el autoritarismo.

Mas a la hora de aplicar estos conceptos a la realidad

española, no podemos olvidar los demonios familiares que el Conde de Aranda recordó en la presentación del Proyecto de Ley Orgánica en el año 1966, y que deben estar presentes en toda acción gubernativa para valorar convenientemente el antagonismo permanente entre libertad y autoridad.

La enemistad mutua, la falta de solidaridad, en cuanto anidan en las clases dirigentes, muchas veces con mayor intensidad que en la base social, han sido y siguen siendo obstáculos graves para alcanzar la seguridad, la paz y la convivencia. La reacción, la violencia, la tendencia a las soluciones radicales, todos los fracasos y deleznales costumbres de la democracia liberal de la Historia española obedecen según opiniones de los mismos liberales a un uso indebido de los derechos de ciudadanía.

El Estado en defensa de la colectividad tiene el deber de mantener sus principios morales y sus costumbres básicas y ello aunque circunstancialmente se hayan de lastimar ciertas libertades individuales que pertenezcan a la zona de la conducta privada. El Estado aunque no es un fin en sí es un instrumento que existe para el hombre. Para evitar que el individuo se menoscabe el Estado tiene que funcionar y nadie puede paralizarlo. No hay sociedad que pueda pervivir sin orden jerárquico, continuidad y disciplina y el Estado tiene la obligación ineludible de asegurarlos pues sin ellos no hay teoría válida de libertad individual.

Un Estado sin autoridad moral para mantener la paz constituye un vergonzoso espectáculo. Debe asegurar su propio y eficaz funcionamiento contra el capricho, las coaliciones y la preponderancia de los grupos económicos en la dirección política. Tampoco puede permanecer pasivo ante la miseria y es por ello por lo que debe limitar y controlar la iniciativa privada y someterla al interés público.

Hechas las anteriores puntualizaciones pasados a ver la primera parte de nuestro informe.

I

LAS TENSIONES CREADAS A PARTIR DE LA LEY ORGÁNICA

Si el orden es, como hemos dicho, el resultado del equilibrio estable entre la libertad y la autoridad, para poder valorar su realidad contemporánea española consideramos necesario analizar el desarrollo de nuestra mecánica socio-política en estos últimos años. Vamos a concretarnos a examinarlo a partir de la Ley Orgánica del Estado.

Con anterioridad, las fuerzas que intentaban provocar el desequilibrio eran reducidas y sus acciones dispersas y coyunturales. (Los marxistas, monárquicos que no aceptaban la continuidad del Movimiento, los llamados intelectuales de izquierda y los resentidos que habían salido de nuestras filas, se enfrentaron con el "Referendum" de Diciembre de 1966 con muy pobres resultados.) La suma de las abstenciones y de los votos negativos pusieron de relieve la importancia de estas minorías que obraban además por motivaciones heterogéneas. El Movimiento-Organización fué institucionalizado; las previsiones sucesorias aseguraban su continuidad.

Sin embargo, la reacción del comunismo y la de algunas de estas fuerzas de oposición fué inmediata, aprovechando los centros de subversión surgidos en años anteriores: Universidad y grandes Empresas industriales de Madrid, Sevilla, Vizcaya, Guipúzcoa y Asturias especialmente.

En la segunda quincena del mes de Enero de 1967, aún caliente el Decreto que aprobaba los textos definitivos de las "Leyes Fundamentales", la acción subversiva se intensificó.

Determinados textos desfigurados de la "Ley Orgánica" y la tergiversación de algunas palabras del mensaje del Caudillo a las Cortes Españolas, provocaron además en ciertas montañas

tañas por la Ley de Prensa, un afán liberalizador traducido en una exaltación de los sistemas liberales. En determinadas revistas y en algunos órganos diarios de opinión la actuación fue especialmente activa. Esta aparente opinión pública, apoyada en algunos casos por manifestaciones de personas muy caracterizadas que apoyaron abiertamente la desaparición del Movimiento-Organización, produjo un efecto multiplicador de exigencias individuales que especialmente calaron en los siguientes núcleos:

19)- En la Universidad, donde tras la desaparición del SEU no se acertó a ordenar la representación estudiantil, y donde las tendencias más radicales en el orden político se desarrollaron sin apenas resistencia por parte de las Autoridades académicas y del Cuerpo del Profesorado. La escalada de la violencia no cesó hasta que en el año 1969 se mantuvo de manera permanente a las Fuerzas de Orden Público en las Universidades, donde el clima había alcanzado las cotas más altas.

29)- En las grandes Empresas industriales, especialmente del Sindicato del Metal, en las ciudades y provincias antes mencionadas. La acción subversiva de las Comisiones Obreras permitió a éstas arrastrar en diversas ocasiones a plantillas enteras aun sin contar con la menor adhesión política. Los "slogan" de "libertad sindical", "derecho a la huelga", etc. fueron exaltados cada vez con mayor insistencia, con la colaboración de las organizaciones de "trabajadores cristianos" cuya desviación marxista tuvo una fuerte aceleración. En las provincias vascas los movimientos sociales recibieron siempre el apoyo de los fuertes núcleos separatistas. La subversión, sin embargo, de los centros de trabajo no alcanzó nunca la permanencia y la intensidad habida en determinadas Universidades.

39)- Los Movimientos pseudo-nacionalistas. - El movimiento separatista vasco, después de la amarga experiencia de la Cruzada, se había alejado de las orientaciones marxistas, pero cuando al cabo de los años la "apertura" post-conciliar

facilita el diálogo entre católicos y marxistas, se reproduce la antigua convivencia, cuyas consecuencias finales, ante la escalada ideológica del propio marxismo, da el resultado final de la E.T.A.

El movimiento regionalista catalán no llega a penetrar en los núcleos sindicalistas, pero sí en determinada burguesía y en los llamados "intelectuales". La confusión ideológica de parte del clero fué una aportación grave al movimiento regionalista. La triste historia del Monasterio de Montserrat está jalonada de actitudes subversivas absurdas, cuyo vértice se alcanza en el "fin de semana" del pasado mes de Diciembre y en su vergonzoso "manifiesto".

El movimiento separatista catalán incide sin embargo gravemente en la Universidad de Barcelona hasta alcanzar la triste jornada de la "desfenestración" y también se marxistiza.

49).- Determinados Colegios Profesionales. - Las actitudes aisladas de oposición al Régimen, que se concretaban y manifestaban en algunos Colegios de Abogados y en el Colegio de Arquitectos de Barcelona, adquirieron un fuerte impulso a partir del Decreto-Ley de bandidaje y terrorismo de Agosto de 1968. Hasta entonces alguna figura altamente comprometida con el Régimen había defendido dentro de nuestras propias estructuras modificaciones sustanciales en nuestra legislación, así por ejemplo en el Código de Justicia Militar. También el conflicto del "tren de bandos" de Bilbao fué aprovechado para ensalzar el concepto sobre la huelga.

Pero la escalada ideológica tuvo manifestaciones más concretas a partir de la fecha aludida del verano de 1968 al conectarse los grupos de "abogados cristianos" con los movimientos clandestinos obreros de Madrid. De esta unión se iban a derivar acciones importantes que determinarían una trayectoria de apoyo a la subversión jalonada por: Las reuniones del Colegio de Abogados de Madrid en Enero de 1969, tras la propuesta Ruiz Zafra; la formación de grupos de defensores homofóbicos de la

- 6 -

el Tribunal de Orden Público; el Congreso de la Abogacía de León y el ataque frontal a conceptos antes respetados (supresión del Decreto-Ley de bandidaje, supresión de la pena de muerte, anulación total de presos políticos, etc.).

Este movimiento del Colegio de Abogados de Madrid fué inmediatamente secundado por el de Barcelona, San Sebastián y - después sucesivamente por unos cuantos más. La actuación final fué la negativa a actuar como defensores ante el Tribunal de Orden Público, hecho profundamente subversivo y totalmente nuevo en toda nuestra historia forense.

Esta conducta de los grupos de colegiados mencionados no ha tenido, hasta el momento, adhesiones importantes, pese a los intentos que se han hecho. El Colegio de Arquitectos de Barcelona tiene motivaciones especiales. El Colegio de Licenciados y Doctores de Madrid ha recibido sin embargo la perniciosa influencia del grupo de Abogados. El 6 de junio de 1970 se acordó solicitar de los Poderes Públicos la libertad de los presos políticos. Agrupa a 8.050 Licenciados y Doctores y sus grupos subversivos han extendido su influencia a Barcelona, Valencia y Canarias y ejercitan una acción política agresiva, habiendo conseguido resultados considerables en los Centros docentes de Enseñanza Media y en las clases particulares para los jóvenes de la burguesía pudiente.

52)- Determinadas actitudes eclesiásticas. - El alejamiento de la Iglesia española de las estructuras del Poder Civil ha sufrido en estos últimos años una fuerte aceleración. La posición positiva del Episcopado español inmediatamente después de terminado el Concilio y que se puso de relieve oficialmente con la Carta Colectiva publicada a la sazón quedó atrás.

Si al hecho anterior se suman las individuales actitudes de determinados eclesiásticos (algunos de ellos auténticos Agentes marxistas) podemos comprender hasta qué punto parte de la Iglesia española ha dejado de ser factor aglutinante de...

tra sociedad, y la fé católica neutralizante principal de nuestros demonios familiares.)

II

EL CLIMAX DE LA SITUACION.

Todos estos centros de irradiación de la subversión o de la confusión, han alimentado el planteamiento de exigencias individuales y han provocado un fortísimo desequilibrio en favor de una supuesta libertad.

El "climax" de la situación se alcanza en el otoño de 1970. En él se produce una fortísima crisis, consecuencia de un plan iniciado a partir de los sucesos de Granada (Julio de 1970), que confecciona el Partido Comunista y que mezcla los problemas del terrorismo de los separatistas vascos, con situaciones de injusticia social en zonas deprimidas, con actitudes contestatarias de jóvenes universitarios, con falsos escrúpulos legalistas de determinados grupos de abogados, con los resentimientos regionalistas de los grupos intelectuales catalanes o de otros grupos de Vascongadas y Navarra (en esta provincia, determinadas minorías alucinadas idean crear un cantón bajo la bandera de Carlos Hugo).

Al mismo tiempo se prepara y desarrolla una acción subversiva internacional con el soporte del Partido Comunista y sus cómplices pseudo-cristianos, resucitando todas las pasiones que nuestro Régimen ha sufrido desde su creación. El programa revolucionario del interior es dado a conocer en medios informativos extranjeros en Agosto de 1970; los hechos que de acuerdo con el programa se desarrollan nunca llegaron a alcanzar la extensión, la intensidad y la trascendencia previstas, pero todas sus etapas se cumplieron y así se llegó a la iniciación del Consejo de

Burgos.

En la primera quincena del mes de Diciembre, la Agencia Cifra, distribuyó este programa que conocieron los españoles tarde e inoportunamente.

Todos los núcleos desequilibradores de nuestra paz y seguridad coincidieron en la crisis de Diciembre y mostraron toda la agresividad que las circunstancias permitieron. No se puede negar que provocaron un estado de estupefacción en la masa española que se sintió atacada por todos los frentes abiertos, no siendo el de mayor impacto el exterior.

En este sentido parece oportuno recordar que había sido creada en su ánimo la imagen de unos países, que a costa de no pequeños sacrificios y concesiones nuestras, nos trataban ya con confianza y amistad.

Asimismo produjo una fuerte confusión la actitud de determinadas jerarquías de la Iglesia que al denunciar la supuesta violencia "estructural y represiva", adoptaron una actitud que venía a contradecir la Instrucción de 29 de Junio de 1966 en la que el Episcopado español reitera la doctrina de que "como requisito primario e indispensable ha de asegurarse siempre el orden público".

Por otra parte, el desorden informativo sobre el desarrollo del Proceso de Burgos, sobre su orquestado final y sobre el secuestro del Cónsul Honorario alemán, aumentaron la confusión todavía más.

A finales de la primera decena de Diciembre los Comandos juveniles del Partido Comunista en Madrid, encontraron ya cierta reacción ciudadana. El estado de excepción declarado en la provincia de Guipuzcoa frenó la ola de violencia que se produjo el día 3 de Diciembre y que llegó a alcanzar caracteres de gravedad.

III

LA REACCION POPULAR.

Todo este cúmulo de circunstancias hicieron posible la reacción de 17 de Diciembre en Madrid, precedida por la de Burgos y a la que siguieron la mayor parte de las capitales españolas. La reacción fué un acto de fé ante cualquier complejo político de culpabilidad en el 18 de Julio, que grupos del interior y del exterior pretenden crear en nuestras conciencias. Fué un acto espontáneo de la mayoría silenciosa que demostró su identificación con Franco y el Ejército. Fué una negativa al neutralismo ideológico que se iba infiltrando con el consiguiente efecto de desarme intelectual, con la resurrección de antiguas formas entrañables que oficialmente se iban abandonando. Fué una negativa a la política internacional incondicionada. Fué un sí rotundo a cuanto mantuvo la paz española y a la defensa a ultranza de la unidad nacional. Fué una reacción frente a la neutralidad o no beligerancia de ciertos sectores gubernamentales.

(Pecaríamos de superficiales si no llamásemos la atención sobre la necesidad de obtener una información exacta sobre la participación de las distintas organizaciones del Movimiento en las manifestaciones populares. No se puede desconocer que en ciudades como Pamplona la reacción de la población urbana fué muy escasa, y que en algunas otras ciudades no se produjo la sensibilización popular.) Un examen crítico de los motivos y de los logros de algunas Autoridades, tiene que arrojar conclusiones definitivas. Ha habido Corporaciones y Autoridades que al congratularse de los indultos otorgados por el Caudillo han aprovechado la oportunidad para mostrar su repugnanza a la violencia "venga de donde venga".

IV

CAUSAS NEGATIVAS QUE ORIGINARON LA REACCION POPULAR.

Esta sensación de inseguridad podía ser atribuida a que las medidas de seguridad, sancionadoras y políticas, que en los últimos años se habían aplicado, arrojaban resultados de extraordinaria pobreza. Desde el 3 de Agosto de 1963 al 24 de Marzo de 1969, 9 meses, la provincia de Guipuzcoa había estado en Estado de Excepción, y se había dado la impresión de que el problema E.T.A. y separatista habían sido superados y que la paz se había recuperado.

En Febrero de 1969 el Gobierno ante las Cortes Españolas había asegurado que la Enseñanza Superior obligaba al Estado a que fuera un instrumento formativo y no de deformación, que el Gobierno defendería a la gran masa estudiantil que desea estudiar, a la gran mayoría del Profesorado que quería cumplir su augusta misión; que cumpliría con la grave obligación de impedir que el esfuerzo económico de la sociedad se viera malogrado por la insensatez de unos pocos.

Se había dicho también que no se consentiría que el esfuerzo y el sacrificio de estos 30 años y las aspiraciones e ilusiones de futuro no se podían echar por tierra. Finalmente que caería inexorablemente el peso de la ley, sin contemplaciones de ninguna especie hacia los responsables de una obstinada conducta delictiva.

Tanto como la sensación de inseguridad ante la incertidumbre con que actuaban las fuerzas de la subversión y los núcleos coadyuvantes, causó indignación en las dos semanas que precedieron a la reacción popular la injusta conducta de los Gobiernos de países que se nos presentaban como amigos ya.

La ingerencia en nuestra política interior, la cooperación internacional de Países e Instituciones, secundando una actitud inequívoca, atacaron nuestra

tro sentido de dignidad y nuestro orgullo nacional de forma más intensa incluso que cuando la retirada de los Embajadores, consecuencia, al fin, del triunfo militar soviético entonces reciente y de la política de apaciguamiento que a aquél siguió.

Se recordaban con dolor las difíciles explicaciones de la entrevista del Ministro alemán de Asuntos Exteriores con cuatro personas que hasta entonces habían acreditado su hostilidad hacia el Régimen y sus Instituciones.

« El ataque al Ejército que alrededor del Consejo de Guerra de Burgos se urdió, es el comienzo de una historia que está sin terminar y que en el futuro tendrá que ser clausurada con todas las exigencias. No se trata solo de la conducta de los procesados sino de la actuación de sus llamados defensores así como de las incidencias surgidas de forma inexplicable. »

De otra parte, el extraño epílogo del secuestro exige una clarificación ante el país y una clara determinación de responsabilidades.

El Gobierno con la observación formulada al Gobierno francés ante la anunciada visita del Ministro de Asuntos Exteriores, Schuman, ha interpretado perfectamente el sentimiento de los españoles, pero parece probable que las aclaraciones que en el futuro se produzcan reclamarán nuevas acciones.

La crisis de Diciembre surgió también como consecuencia de un fenómeno, quizás más aparente que real, pero que en definitiva impresiona a las mentes y es causa de un debilitamiento del Estado y por consiguiente provoca un desequilibrio para la paz social y la concordia. Si el Estado, en defensa de la colectividad, tiene que mantener la autoridad, elemento indispensable de la seguridad ciudadana, no puede aceptar ingerencias extrainstitucionales, que condicionen o limiten su soberanía. El sentido, o la sensación, de pérdida del carácter o de los atributos del Poder Nacional constituye una causa grave de desequilibrio.

Lo que se pudo percibir también a lo largo de la crisis que se inicia con los sucesos de Granada, fué una sensación de insatisfacción en sectores básicos del Régimen ante la ineficacia, de los Poderes Públicos para evitar situaciones de injusticia en determinadas zonas deprimidas del país.

Estas tensiones es preciso superarlas aunque con ello padezcan algunas libertades concretas de determinados ciudadanos. (Resulta necesario impedir conductas en actividades económicas que puedan entorpecer, o en casos impedir, la consecución de la Justicia Social). En este sentido la sensibilidad de las fuerzas populares del Movimiento, que el Consejo Nacional debe potenciar todo lo necesario, nos lleva a depurar cuanto sea necesario el concepto del Orden Público fruto de una convivencia ordenada y justa que por fuerza tiene que afectar a determinadas libertades. Por ello, junto a la justicia pedida contra los terroristas, se reclamaba la Justicia Social como base de la Paz conquistada.

V

LA SEGURIDAD DE LA COMUNIDAD NACIONAL.

El Estado de Derecho servido por nuestra democracia orgánica al transformarse en el guardián de las libertades de los demás ciudadanos, por fuerza tiene que asegurar su propia conservación y su propio funcionamiento y son las colectividades que encarnan ese Estado las que le dan la autoridad y la fuerza. El Estado no puede ser tolerante con las doctrinas o actividades que amenazan sus creencias fundamentales así como con quienes tratan de impedir su normal funcionamiento o amenazan su estructura social. La intolerancia debe extenderse hacia quienes pactan, encubren o facilitan la acción subversiva.

En este orden de ideas, la llamada violencia "estran-

total o represiva", representa un suicidio social que sólo el apasionamiento y la ceguera pueden sostener. El ejercicio ilegítimo del poder del Estado no puede ni debe ser atacado por nadie ni de manera directa ni de forma indirecta sin caer en la anarquía. Esto no justifica ninguna clase de actos ilegítimos del Estado o de sus Agentes.

Por ello no nos debe extrañar que ante la escalada de violencia mundial los Estados, aun los que presumen de mayor liberalismo, acepten con el mayor rigor medidas de autodefensa para salvar las libertades ciudadanas. Hay que rechazar la demagogia que representan ciertos planteamientos que caracterizan las tesis sostenidas por algunos de los núcleos citados anteriormente. Los atentados a la paz y a la legalidad se están produciendo con excesiva reiteración y además cada vez más ampliamente. Los Gobiernos no pueden adoptar una actitud pasiva pues con ello no se detiene la escalada para nuevos hechos perturbadores. No basta la eficiencia de las Fuerzas del Orden Público ni se puede confiar exclusivamente en su presencia para prevenir peligros y rupturas.

Son los Poderes Públicos los que tienen que asumir celosamente, con celo y con exclusividad, la tarea de mantener el Orden Público y la tutela de los derechos y de los bienes de los ciudadanos. Esta actividad no puede ser delegada en nadie, aunque hay que hacer notar que si no se ejercita directamente, las fuerzas sanas de la sociedad pueden pretender cubrir el vacío y esto no es ^{en} ningún caso deseable.

(Hay delitos cometidos en los Centros docentes que son de derecho común. Las Fuerzas del Orden que tienen que detener las violencias de los jóvenes no pueden ser mas que las fuerzas ordinarias del Estado y el sistema no puede dividirse con nadie.) Los estudiantes y profesores son ciudadanos como todos los demás, y también para ellos tienen vigor las leyes comunes y las normas éticas y jurídicas que valen para todos, y los edificios escolares y universitarios no gozan de inmunidad.

dad alguna que impida o dificulte el acceso de las Fuerzas del Orden cuando allí se cometan delitos o haya riesgo grave de que se vayan a cometer.

El poder disciplinario atribuido a las Autoridades Académicas tiene que resultar realmente operante con prontitud y ejemplaridad a fin de garantizar o restablecer el orden interior de los Centros. El restablecimiento de una disciplina propiamente escolar, la recuperación del mucho serreo perdido debe constituir una misión de igual entidad que la propiamente docente.

No son necesarias nuevas leyes, basta aplicar los medios penales y procesales que se hallan establecidos en las vigentes. El principio de la legalidad existente en cualquier Estado de derecho, que pide la sumisión de la totalidad de los ciudadanos a la leyes, constituye una garantía válida encaminada a evitar la desigualdad frente a los procedimientos, que de admitirse equivaldría a la inadmisibile posibilidad de sustraerse a la jurisdicción y a las sanciones penales.

El principio de legalidad, recordado por el Caudillo ante el pueblo de Madrid el 17 de Diciembre y ante todos los españoles en su mensaje del día 30, tiene que hac erse prácticamente operante llevando el convencimiento a la colectividad nacional de que las leyes existen y que las mismas son efectivamente aplicadas. Si existen, hay que crear la certidumbre del Derecho, lo que equivale a tener que decir del modo más sencillo posible cuáles son los comportamientos permitidos y cuáles son los prohibidos. (No se pueden admitir como leyes vigentes las que constituyen meras aspiraciones de ciertas minorías (huelga, partidos políticos, asociaciones ilegales; etc.)). La certidumbre del derecho hace de fundamental importancia que las prescripciones legislativas resulten claras y que resulte fácil conocer por todos la legalidad o ilegalidad de las acciones viables.

actos por quien tiene poder para ello según las leyes, no disminuir o tergiversar el principio de la legalidad y todos tienen que tener la convicción de que si las leyes existen y en cuanto existen llevan consigo su efectiva aplicación. El magisterio de castigo y la prevención general que ejerce la amenaza de la sanción no se puede tergiversar ante actos de clemencia que nuestro sentido católico aconseja en determinadas circunstancias.

Los desórdenes públicos derivados de los conflictos de trabajo legitiman siempre la intervención de las Fuerzas del Orden; nuestras normas legales establecen la libertad del trabajo y este es un derecho fundamental que por nadie puede ser desconocido.

(Las instigaciones directas o indirectas para desobedecer las leyes o cometer delitos no se pueden admitir en ningún caso aunque procedan de quienes ejercitan magisterios espirituales.) Se hace necesario determinar en cada caso la actuación de quienes deciden y lanzan a los demás al ataque sin enfrentarse personalmente, creyendo posible así evadirse de una responsabilidad penal que es en cambio mucho más grave debido a la carga antijurídica inyectada en los demás.

En muchos países, y no hay razón para no considerarlo en el nuestro, se plantea el agravamiento del castigo por daños producidos en el curso de reuniones en lugares públicos, el daño ocasionado a los bienes públicos o de las Empresas privadas. Cuando la violencia se manifiesta a través de indiscriminadas destrucciones de cosas que pertenecen a sujetos totalmente ajenos a la temática de la contienda, acusando así una virulencia antisocial que es índice del más amplio desprecio de los derechos de los otros consociados (coches aparcados, lunas de escaparates, etc.), su reparación debe comportar el agravamiento de las penas.

Cuando grupos callejeros se mueven con el propósito

Fuerzas del Orden y de cometer violencias contra las personas y las cosas, resultaría demasiado ingenuo hablar de manifestaciones originales de discentimiento y de libertad de opiniones. Dejando las manos libres a semejantes sujetos se demuestra una debilidad no justificable.

Por último, las fuerzas políticas tienen que apoyar con la mayor firmeza, la defensa y el mantenimiento de estos principios y de estas aplicaciones o impedir prosperen en su origen demagogias que provoquen la impunidad o confusiones que la hagan posible. Todo el cuerpo social debe estar preparado para aceptar y sostener esta necesidad de autodefensa que ninguna idea genuinamente liberal puede debilitar.

Madrid, 16 de enero de 1971.

NORMES PRACTIQUES

1.- MESURES DE SEURETAT

A CASA

- Papers. Registre

Poden registrar el teu domicili en qualsevol moment, quan menys t'ho esperis. La teva casa no ha de ser, doncs, un dipòsit, arxiu, etc.

Més de dos exemplars d'una publicació clandestina és propaganda il.legal.

Si et troben material clandestí en poca quantitat, la teva única justificació (que no es creuran) és que t'ho acabes de trobar a la bústia.

Llevat de quan hi hagi estat d'excepció, per a poder-te registrar necessiten un permís judicial, que tenen obligació d'ensenyar-te, però que només ho faran si els el demanes. En ell hi vénen esmentades les habitacions que poden registrar. Normalment només serà el teu dormitori i el teu lloc de treball, despatx, salota, etc.

Tens dret a la presència de dos testimonis, veïns, porters, etc., que donguin fe del que s'emporten i que vigilin que la Policia no introdueixi material subversiu, acusant-te després d'haver-lo trobat.

Cap racó de la casa no resisteix un registre a fons, per més que només donen fer-lo en casos molt greus. El material de partits polítics és el que té un caràcter més greu per a la policia. L'interrogatori serà molt més dur si te'l troben.

- Telèfon

Li és molt fàcil, tècnicament, a la policia, controlar el telèfon.

Mai no sabràs quan el tens controlat i quan no li tens.

Actua sempre com si t'estessin escoltant.

Sol ser per telèfon on es cau en bona part d'errors. A un especialista li és fàcil d'adonar-se quan una conversa no és normal i es converteix en quelcom "estrany", sospitos. Com que la graben en cinta magnetofònica, tenen temps per a estudiar-la a fons.

Has de poder justificar per mitjà d'una relació normal qualsevol persona que truquis per telèfon.

Les trucades imprescindibles cal fer-les sempre des de telèfons públics, i mirant que no siguin sempre els mateixos.

Prepara't el que hakis de dir, i parla a poc a poc. Si no es fa així es cau en errors.

Mai no s'ha de donar una cita sencera per telèfon. Només l'hora. La resta ha d'haver estat fixada per endavant. Mai no s'han de donar noms per telèfon.

- Correspondència

També la correspondència pot estar controlada, i a correus hi ha funcionaris especialitzats de la policia.

A més a més de les disposicions generals anteriors, tingues present que s'ha de posar un remitent, per tal d'actuar amb normalitat. Ha de ser fals, però corresponent a una direcció legal (a la llista de telèfons en trobaràs moltes).

Molts sobres iguals criden l'atenció.

Cal fer servir bústies diferents. Per a les cartes importants la millor bústia és la de les estacions, ja que d'aquesta manera s'evita el control de la central, per més que no s'eviti el de la distribució.

- Adreces

Cau més gent en mans de la policia gràcies a les agendes, arxius, i notes amb noms i adreces que ens troben al damunt o a casa, que no pas per mitjà de la seva pròpia investigació.

A l'agenda només s'hi ha de trobar el nom d'aquells amics dels quals es pot fàcilment justificar l'amistat de manera natural.

Les més normals s'han d'aprendre de memòria. Les que no se sàpiguen de memòria s'han d'apuntar en papers petits, que són fàcils d'amagar i que poder ser "cruspits" en un moment de perill. El perill és que puguin oblidar-se dins d'una butxaca. (No s'han de posar entre els fulls dels llibres, tret que en tinguis moltíssims, i encara així és millor no fer-ho.)

REUNIONS

No s'ha d'anar a cap reunió sense que abans t'asseguris bé que no et segueixen, fins i tot els qui són aparentment coneguts de la policia.

Es fàcil adonar-se de si s'és seguit utilitzant els medis de transport, carrers solitaris, canvis de direcció, etc. sense posar cara de conspirador.

Mira de no portar al damunt documents comprometedors. Les notes porta-les en papers petitíssims que puguin ser destruïts tan aviat com deixin de ser imprescindibles.

Mentre estiguis a una reunió cal que la teva casa estigui totalment neta, perquè si et detonen no tens temps de netejar-la.

Les reunions han de començar amb tota puntualitat. Les entrades continüades en un lloc criden l'atenció. El millor és entrar en grups de dos o tres, amb breus intervals de temps de l'un a l'altre grup. I fer-ho amb decisió i naturalitat.

Les trobades no han de tenir lloc en indrets públics de molta concurrència, per la dificultat de poder comprovar si s'és seguit. Esperar més de 10 minuts comença a ser perillós.

Mai no s'han de donar cites a les terminals d'autobusos, tramvies o metros. Els dissabtes a la tarda i diumenges al matí sempre estan vigilades. Els altres dies, a vegades.

Tota reunió haurà de tenir la seva coartada. Encara que sigui molt absurda, es mantindrà per damunt de tot.

Després d'abandonar el lloc de la reunió, passi el que passi, la reunió no s'ha celebrat. Cadascú explicarà com pugui la seva presència per aquells voltants.

En tot cas, mai no ha existit cap moderador de les reunions, ni cap persona que les dirigeixi. La policia tendeix a responsabilitzar algú, que serà, si parles, el més perjudicat. Cal evitar-ho com sigui. Tots parlàvem i opinàvem amb el mateix dret.

¿Com he pogut saber l'existència de la reunió? Cal establir una coartada i mantenir-la costi el que costi.

En el cas d'una detenció durant la mateixa assemblea o reunió cal mantenir en que se'ns ocorri, per inversemblant que sigui. "És la primera vegada que hi vinc". "No conec ningú". "No conec pas al qui més parlava". "Em pensava que no tenia cap mena de perill", etc.

La sortida de l'assemblea o reunió ha de fer-se de pressa, amb petits intervals i sense aturar-se pels voltants, després d'haver-se assegurat que no hi ha ningú que sembli sospitos.

ACTIVITATS

Abans de fer qualsevol acció:

- La casa ben neta de material i adreces que puguin comprometre.
- La coartada prevista.
- Coneixement previ del terreny on es va a actuar.
- Saber si hi ha vigilància habitual (serenos, guàrdies, etc.)
- Preveure el que cal fer en cas de perill.

En el cas de ser detingut en una manifestació: "Passava per casualitat".

Si et criden l'atenció mentre reparteixes fulls, fuig. La policia no dispara mai contra un repartidor de fulls.

Per a escapar fulls cal establir vigilància, fer-ho de pressa, i després fugir de seguida d'aquell lloc i dels seus voltants.

Si vas llonçant els fulls des d'un cotxe, dissimula la matrícula. Amb una mica de fang n'hi ha prou i sembla casual.

Quan es fa una pintada l'essencial és la vigilància (un pinta mentre dos vigilen) i la rapidesa.

Cal establir un contacte de seguretat (diverses cites escalonades en un lloc apartat del lloc de l'acció) per tal de saber si algú ha estat detingut.

2.- LA DETENCIÓ I L'INTERROGATORI

LA DETENCIÓ

Quan la detenció té lloc al domicili s'acostuma a fer de matinada (de 1 a 3).

El detingut es trasbalsa amb més facilitat i queda ja en una situació d'inferioritat psicològica. Et trouen del llit davant de la teva dona i de la teva família. T'humilien.

La detenció sol anar acompanyada d'un registre més o menys minuciós segons la importància que la policia dongui al detingut. (Vegi's les normes sobre registres.)

Si saps o endevines que et vindran a buscar, et pots amagar. Això només és recomanable en el cas on què la teva responsabilitat sigui màxima, que et cerquin pel fet de pertànyer a un partit polític. Pensa-t'ho bé, abans d'amagar-te: perds el treball, no saps quant pot durar l'anormalitat, és molt probable que quan tornis a sortir t'agafin -i en aquest cas et prepararan una "rebuda" especial-. Si no ets un professional de la subversió, no registraràs molt de temps l'estar amagat. Però si ho fas, fes-ho bé i no comprometis als qui t'acullen, assistint a reunions, passejant-te per les Rambles, etc.

A LA COMISSARIA

En arribar a la comissaria, et pronen la filiació i et registren i t'escolllen.

Et trouen el cinturó, la corbata (si en portes), les cerilles, els cordons de les sabates, etc.

A continuació et baixen als calabossos. A la cel.la no hi ha sinó un banc de pedra, una manta i una malfega. (Pots portar una altra manta tu mateix.)

Les cel.las són individuals, llevat de casos d'excés de personal. El menjar és escàs i dolent, però pots comprar entrepans o rebre'ls de l'exterior, per mitjà de la teva família.

En el mateix moment d'arribar a la cel.la mira de veure si hi ha coneguts, demanant per anar al lavabo.

Mira de comunicar-te amb els possibles companys, amb gestos, mirados, signes, etc., però vetllant que no et vegi el policia armat.

Aprofita la teva estada a la cel.la, abans de l'interrogatori, per a establir una coartada el més lògica possible, pensant en totes les preguntes que et poden fer i preparant les teves respostes a cadascuna d'elles. És com una partida d'escacs. No s'ha de deixar res a l'atzar, ni a la improvisació. Ves-te fent el càrrec de "rebre" i d'aguantar.

No et "confessis" amb ningú a la cel.la si no el coneixes. Pot ser un confident!

L'INTERROGATORI

Objectius de la policia

Fer-te confessar que pertanyes a alguna organització política.

Aconseguir que donis noms i identifiquis altres companys.

Mitjans de la policia

Miraran d'enganyar-te. "Ho sabem tot". "Tenim a fulano que ens ho ha dit tot"

Fins i tot poden ensenyar-te una declaració. Falsa o vertadera.

Lliguen detalls que coneixen. "Tal dia a tal hora amb tal persona". "Vestit d'aquesta manera".

Els detalls, amb la seva experiència i imaginació, els lliguen bé. A vegades encerten, d'altres fan el ridícul.

Observen les teves reaccions.

-Subterfugis: Volen inspirar confiança, com si fossin bons nois. S'interessen per tu, diuen que és per poc temps. Si ets catòlic, diuen que ells també ho són; si lliures per la llibertat, ells sembla just; si és per una acció obrera, ells són fills d'obrers.

Et diran que aviat podràs veure la teva família.

A la meitat d'aquesta "amable" conversa, n'entrarà un i preguntarà: "Què tal és aquest?" La resposta és que ets més bo que el pa.

-Tortura psicològica.

Es tracta de tenir a la persona en constant tensió i excitació. Solen tenir damunt la taula un regle o una pistola. El to és aspre i amenaçador. T'insultaran i vexaran de paraula. Et faran preguntes de doble sentit.

"Ells" tenen idees diferents de les teves, ¿com és que col.laboras amb ells?

Objectius de l'interrogat

Negar-ho en rodó.

Estar disposat a tot abans de vendre un company.

Defensa de l'interrogat

No et creguis res. Nega-ho. Fes-te ràpidament una idea del que realment saben. Deixa'ls parlar.

Això no t'importa. No te'ls creguis. Nega fins i tot l'evidència. Són suposicions. No saben res o gairebé res.

Et volen omplir de càrrecs i fer-te'ls firmar.

Estan provant. Nega, àdhuc el més evident. La teva lletra no és la teva lletra. El d'aquesta fotografia no ets tu, sinó que se t'assembla.

Mantent-te impassible.

Mentida. Volen inspirar confiança per tal que cedeixis i vagis dient alguna cosa. Talla aquesta situació. És preferible arribar quan abans millor al procediment més dur.

Mentida.

No iniciis la conversa. Que parlin ells. És un subterfugi.

Els qui són molt sensibles o nerviosos són molt susceptibles a aquesta tortura moral. Si no es pot aguantar calma, cal tancar-se en un silenci absolut. Passaran a la tortura física, preferible en aquests casos. Reflexiona molt abans de respondre.

Afirmen algunes coses amb tota la força: "Estaves a tal reunió". "S'acostumava a fer a tal lloc."

Fan preguntes "a raig", més d'un al mateix temps, sense gairebé deixar-te respondre.

Canvien de to de poc i volta, o bé se'na va el "dolent" i entra el "bo", que et diu que té un fill com tu, i, a cau d'orella, que aquests "fulanos" són molt bèsties, capaços de fer-te a bocins. Que diguis alguna coseta i mirarà que et deixin tranquil.

Interrogatoris cada dues hores, per tal de no deixar-te dormir i parlar-te amb més o menys duresa per tal de ~~desfer~~-te els nervis.

Et pregunten pels teus amics, pels teus companys de treball, pels qui tens anotats a la teva agenda.

-La tortura física. La violència.

La policia, a la Comisaria, ho pot fer tot, aquesta és la veritat. Si ets un manifestant, un assembleista, un repartidor de fulls, un home de base, la cosa no passarà d'uns cops, durs i repetits, però ja no ets un infant. Si ets un responsable, d'un partit polític, la violència pot arribar a la tortura.

Un mètode que fan servir molt, i on el qual la violència física es combina amb la moral, per tal de desmoralitzar el dotingut, ja d'antuvi, és el que es coneix amb el nom de "la roda". Et fan entrar a un despatx on hi ha sis, vuit, deu o més policies de la Brigada Social. Et posen al centre, i de sobte comencen a ploure cops, puntades de peu; se't van passant de l'un a l'altre, a cops de puny, a empentes, mentre t'insulten i t'increpen.

La violència es converteix en tortura quan s'utilitza sistemàticament, científicament.

Tens la sensació que els altres han cantat i que ja ho saben tot. Desfes-te d'aquesta impressió. I encara que el que et diguin sigui veritat, nega-ho.

No provis ni de respondre. Parla poc. El qui parla molt es posa en situació de dir tot el que sap.

És un parany dels més clàssics. No hi caiguis.

Mentida. Aleshores és quan et comencarien a escanyar.

Aprofita'ls per tal d'esbrinar el que saben. No reconeguis res. Calla del tot si el teu cap s'enfosqueix.

No diguis mai els noms de la gent compromesa, encara que puguis justificar la seva amistat. No has parlat amb ningú de política, ni de Comissions, ni tan sols de temes laborals.

Si parles t'obres un llarg camí de vergonya i presó. Parlant, ensorros la teva vida.

Si no hi ha estat d'excepció, només tenen 72 hores de temps per a fer-to parlar. Guanya-les una a una.

Els primers cops fan mal. Després ja no. No et volen deixar marcat. Si no parles els fatigues, els canses, ets tu qui venç.

Protenen fer-te perdre la dignitat i doblegar-te. Mai no has estat tractat d'una manera pitjor, amb tanta violència, amb tant menyspreu de paraula.

Encara no l'han utilitzat amb militants de les Comissions obreres.

El temps més angoixós i perillós és aquell que et passes sol a la teva cel.la entre pallissa i possible pallissa. És aleshores quan t'has de donar esperit. Identifica't amb els motius pels quals t'han dotingut.

Pensa en la importància del que està en joc, que molts han passat per aquests tràngols i n'han sortit airosos, que depèn de tu que el moviment obrer vagi on darrera o en surti més fort, que conts de treballadors estan pendents de tu i de la teva actitud.

NEGA EL QUE DIGUI. És un fill de mala mare que t'està embolicant. No és cort el que diu ni el coneixes.

-L'acarament. Si un altre ha parlat i ha confessat, to'l posaran al davant. Repetirà el que ha dit i no gosarà ni ha mirar-te. Si tu et mantens ferm, començarà a avergonyir-se, farà les seves afirmacions amb menys força, dubtarà i fins és possible que es retracti.

Vigilen molt si us saludeu, o si en veure-us de cop se us escapa algun gest que us traeix. A vegades us deixen sols al despatx, com sense adonar-se'n.

Us estan observant i escoltant. No feu gestos ni us digueu res entre vosaltres.

Les detingudes no acostumen a ser tractades amb gran violència física, però, en canvi, la tècnica de desmoralització que fa servir la policia s'aguditza en aquest cas. Fa mofa del teu físic, t'amenaça amb fer-te això i allò. Et trobes enmig d'homens hostils que poden martiritzar les teves oïdes amb baixosos molt humiliants.

En general, la seva condició feixista pel que fa al paper de la dona, els fa creure que més aviat ets l'"amiga" d'un o altre, que pots saber alguna cosa però que no ets molt perillosa.

La teva defensa és fer-te l'enze, l'enganyada, la despistada, però sense deixar anar cap dada d'interès.

LA DECLARACIÓ

Quan hagin considerat que ja han acabat amb tu, et faran firmar la teva declaració. Llegeix-la acuradament abans de firmar-la. Si no estàs d'acord amb alguna cosa del que hi ha escrit, no la firmis si no la rectifiquen. Para esment amb els termes i les frases ambigües, perquè es tracta d'embolicar-te com més millor.

3.- AL PALAU DE JUSTÍCIA

De la Comissaria de Policia es passa al Palau de Justícia. Si la teva família o els teus amics se n'han preocupat, allà t'hi espera un advocat. Informa'l amb tota sinceritat de les teves declaracions a la policia, sense deixar-te res, i segueix les seves instruccions.

Però si, per qualsevol circumstància, allà no hi hagués cap advocat, cal que tinguis present tot això:

-El tracte que et donaran al Jutjat és totalment correcte. Pots relaxar-te. No s'ha de témer res, ni violències ni coaccions. Declararàs davant del Jutge o davant d'un oficial que et preguntarà si ratifiques les teves declaracions davant la Policia.

-Aprofita aquest tràmit per tal d'"arreglar" la teva declaració davant la policia, encara que t'hagi semblat perfecta. Torna a llegir-la més a poc a poc. Nega el que hakis pogut reconèixer, si és matèria delictiva. Però cal que tinguis en compte això:

Un fet aïllat es pot negar totalment, afirmant que ha estat signat sota coacció. Dos fets també. Tres, potser. Però una història coherent i ben construïda, que coincideix a més a més amb la dels altres, és puèril negar-la del tot,

al·legant coacció. En aquest imprevist i malaurat cas, és millor "aigualir" els fets, fer-los-hi donar el tomb cap a la seva vertent no delictiva.

-Si els cops han deixat marques damunt teu, tens dret a demanar que un metge forense et visiti, i deixi constància escrita dels senyals que trobi. S'oposaran a fer-ho, però insisteix, i nega't fins i tot a ratificar la teva declaració i a signar mentre no hagi estat reconegut. Després et serà molt útil, en el moment del judici.

4.- A LA PRESÓ

Durant el període. S'anomena així l'espai de 5 a 10 dies durant els quals l'aïllament del pres que arriba a la presó és gairebé total. No es mou de la cel·la gairebé en tot el dia, si no és pels actes col·loctius d'higiene, etc. Però a la teva cel·la hi pot haver dos o més companys que hagin estat detinguts amb tu.

Aprofita aquest temps per tal de coordinar les teves declaracions, per tal de comunicar-te amb l'exterior amb els medis que tinguis al teu abast, per fer-te càrrec de la situació general i, sobretot, per adonar-te que algunes persones no detingudes han resultat o poden resultar compromeses per mor de les declaracions de tots plegats. Cal avisar-les tan aviat com sigui possible, si no ho has fet ja al Palau de Justícia.

Es passen moltes hores mortes. No t'obsessionis pensant en la teva família o en les teves errades. Llegeix i estudia. Parla amb els altres i fiug dels temes afflictius. Distingeix-te com a bon company. A la presó continua la lluita, ja que et prepares tu mateix i pots preparar a altres a fi que tinguin més eficàcia quan surtin.

El pati. Acabat el període, la major part del temps es passa al pati. Els contactes s'amplien. Tinguos present que la presó tendeix a aguditzar els defectes de les persones, els trets psicològics pitjors. No et permetis la més petita mesquina egoista. Viu pendent de l'acció dels altres. Consagra't a aixecar la seva moral.

Prepara't, físicament i intel·lectual, per tal de continuar la lluita activa, un cop estiguis en llibertat.

5.- LA LLIBERTAT

Si al Palau de Justícia el Jutge no ha trobat elements per a decretar la teva presó, et posaran en llibertat. En aquest cas pensa que:

-La policia, que no t'ha pogut culpar de res o de gairebé res, no es dona per vençuda. Segueix sospitant de tu. És segur que durant uns dies estaràs vigilat. Controlaran a quines hores arribes a la nit, a quines hores surts els dissabtes a la tarda i els diumenges al matí. Controlaran, sobretot, la gent que et visita. El teu telèfon i el teu correu també poden estar controlats.

-Augmenta, doncs, encara més, durant 15 dies, les mesures de prudència. Que no et vingui a visitar ningú que no sigui amic de tota la vida. Vigila, sobretot, que no et segueixin. No portis a sobre papers comprometedors. No portis una vida, aparent, de conspirador.

Totes aquestes coses són vàlides igualment per quan surtis de la presó, en el cas que hi hagi estat, per més que aleshores, havent estat provada la teva "culpabilitat", la policia ja no sospita; vol només saber qui són els qui et visiten, perquè si has caigut com militant de comissions obreres, la seva obsessió és la de relacionar-te amb algun partit polític.

Quan surtis, continua lluitant, però vigila més que mai.

INFORME SOBRE LA SITUACIÓ DE L'ESGLÉSIA A CATALUNYA
I, EN PARTICULAR, A BARCELONA

I - PART HISTÒRICA

Dos documents notables

- Carta als bisbes de les diòcesis catalanes (1964)
- La situació pastoral del Bisbat de Barcelona (1967)

Alguns fets posteriors

- a) Comissió Assessora de Pastoral diocesana (1967) - b) Vicaris Episcopals (1967) - c) Publicació de "El Vaticà i Catalunya" (1968)
- d) Nomenament dels Bisbes de Lleida (1968) i de Tortosa (1969) -
- e) Bisbes Auxiliars de Barcelona (1968) - f) Estat d'excepció (1969)
- g) Procés contra quatre sacerdots (1969) - h) Vaga de la fam de sis capellans (1969) - i) Pau VI parla d'Espanya (1969) - j) Sol·licitud del Dr. Manuel Bonet per Arquebisbe de Tarragona (1969) -
- k) Consell Presbiteral de Barcelona (1970)

II - BALANÇ ACTUAL

Continuïtat de problemes

Alguns aspectes concrets

Augment de la descristianització - Crisi dels moviments apostòlics - Comunitats de base i concepcions pastorals diverses - L'ambient obrer - Les formes de contestació - La joventut - La parròquia - La catequesi - El clericat - Les secularitzacions de capellans - Els seminaris i les vocacions.

Problemes de les diòcesis

- Tarragona
- Barcelona
  - Consell Presbiteral
  - Vicaris Episcopals
  - Bisbes Auxiliars
  - El problema de l'Arquebisbe
  - La Diòcesi
  - La influència de Barcelona
- La Seu d'Urgell
- Solsona

Perspectiva conjunta de Catalunya

CONCLUSIÓ

Octubre de 1970

INFORME SOBRE LA SITUACIO DE L'ESGLÉSIA A CATALUNYA I, EN PARTICULAR,
A BARCELONA.

- I - PART HISTORICA

Dos documents notables

1. Aquest informe s'insereix en una història, de la qual n'esmentem només, dos testimonis d'excepció de la dècada 60-70 pel que tenen de balanç global en dos moments particularment significatius:

a) La Carta als 8 Bisbes de les diòcesis catalanes, enviada el maig de 1964, en plena embranzida conciliar. Anava signada per 400 sacerdots i religiosos, i recollia, en les seves 10 planes, després d'una Introducció, els "principals problemes pastorals" i els "principis implicats". Representava una primera conseqüència, a nivell col·lectiu, del fort impacte del Concili a les nostres diòcesis. No va rebre cap resposta de part dels seus destinataris, però va donar lloc, en alguns bisbats, a sancions contra els signants. Posteriorment el text es va difondre multicopiat, fins que va ésser imprès amb el títol "L'Església del poble". Recordem-ne l'Index:

CARTA ALS BISBES CATALANS (1964)

I - Principals problemes pastorals.

1. Existència de crisis de fe entre les minories culturalment més evolucionades i entre els obrers conscients.
2. La multitud de batejats, en bloc, no està capacitada per assimilar en cristià les influències de l'ambient.
3. Els militants senten feixuga la càrrega d'una Església preocupada més per la conservació de les pràctiques religioses que pels problemes religiosos del present i de l'esdevenidor, i no troben l'animació que els és precisa.
4. Al nostre país, aquests problemes es veuen complicats pel fet que la forma de govern que impera té el títol de "catòlica". D'aquí deriven una sèrie de malentesos.
5. Sense menysprear la tradició catòlica del nostre poble, creiem que un plantejament missioner de la pastoral seria un element decisiu de cohesió religiosa.

II - Principis implicats.

1. Necessitat que l'acció pastoral faci ús dels coneixements de la sociologia positiva. No és possible anunciar adequadament la Bona Nova sense tenir en compte la veritable situació dels destinataris.
2. Tota persona, en l'Església, és subjecte de dret; això porta inevitablement a una situació de diàleg. Hi ha necessitat, per tal d'evitar l'anarquia i el descoratjament, de plantejar i donar vida a organismes jurídicament reconeguts que canalitzin dintre de l'Església aquest diàleg.

3. L'estructuració jurídica de les relacions Església-Estat mai no es pot considerar tan definitiva com ho és la missió evangelitzadora de l'Església. La independència de l'Església en l'exercici de la seva missió pròpia queda entelada entre nosaltres.
4. La necessitat d'una reconciliació després de la guerra civil.

LA SITUACIO PASTORAL DEL BISBAT DE BARCELONA (1967)

b) El document "La situació pastoral del Bisbat de Barcelona", portat personalment al Sr. Arquebisbe Dr. González Martín el 29 de Juliol de 1967. Anava signat per 214 sacerdots i religiosos. Omplia 30 planes i constava de dues parts: "la nostra situació pastoral" i "la nostra problemàtica pastoral" i d'una "Conclusió". Representava un primer balanç de la situació i de la problemàtica diocesana al cap d'un any i mig del nomenament del nou Sr. Arquebisbe i després de les seves primeres intervencions. No ha rebut, tampoc, cap acús de rebut ni cap resposta. Posteriorment va ser publicat en edició privada amb el títol "La situació pastoral del Bisbat de Barcelona", acompanyat d'una breu estadística dels signants i del text de la carta de presentació al Sr. Arquebisbe. En transcrivim l'Índex de la segona part:

I - La nostra situació actual.

II- La nostra problemàtica pastoral.

1. Problemes missioners.

La desecristianització és un fenomen global que afecta tots els ambients: món obrer; món intel·lectual i universitari; món rural; classes mitjanes i urbanes; joventut; món de la immigració.

2. Els practicants.

No estan preparats per assimilar cristianament les influències de l'ambient. La pastoral no respon en conjunt als veritables problemes dels cristians de les ciutats i d'un món rural en plena transformació.

3. Problemes de vida cristiana.

Canvi de les formes de vida religiosa i necessitat de cercar-ne de noves; en particular necessitat de renovar la Catequesi i la vida comunitària.

4. Els militants cristians.

El laicat adult ha de tenir sempre un pes decisiu en l'enfocament de la pastoral de l'Església. S'està enfortint entre els militants cristians, més lúcids i compromesos en els seus ambients, la convicció que la Jerarquia s'està lluny de la vida i no vol enfrontar-se amb valentia amb els autèntics problemes del país.

5. El clergat.

La clorècia, com globalment tot el poble de Déu, es troba mancada de pastor. Totes les realitzacions pastorals han anat naixent i creixent sense gaire ajut, coneixement, ni comprensió de part de la Jerarquia responsable. D'on un pluralisme mancat de jerarquització i un malbaratament de forces.

6. Implicacions polítiques.

Són ampliament represos els 7 ja explicades en la Carta als Bisbes de les diòcesis catalanes.

2. Aquests dos documents expressaven una opinió pública molt general, àmpliament compartida per sacerdots i seglars no signants, que van trobar-hi reflexat el seu pensar. Incontestats, posen de manifest la incapacitat dels nostres Pastors per a dialogar a partir de la realitat en dos moments clau.

Alguns fets posteriors

3. D'aleshores ençà, i cenyint-nos particularment a Barcelona, s'han produït esdeveniments importants que aclareixen, modifiquen o agreugen la situació.

a) La Comissió Assessora de Pastoral Diocesana, creada a contracció i després d'una petició insistent el 24 de juliol de 1967, com un òrgan de diàleg i assessorament de l'Arquebisbe, després dels fets greus del primer de maig: autorització a la força pública per entrar a la parròquia de Can Oriac, sense haver volgut escoltar el parer de ningú, i publicació, també en solitari, del document "La acció pastoral del sacerdote en Barcelona", que va produir una indignació general. Constituïda per 8 membres votats i 4 nomenats, va desaparèixer pràcticament el juny de 1969 després que tres d'ells havien presentat ja la dimissió a causa de la seva ineficàcia, perquè davant fets importants de l'Arxidiòcesi l'Arquebisbe continuava actuant pel seu compte, sense reunir-la ni consultar-la.

b) El nomenament de 7 Vicaris Episcopals, per a un termini de 3 anys, el dia 2 d'octubre de 1967. El criteri seguit en la divisió de tasques i la llista de les mateixes persones nomenades posaven de manifest, amb la seva heterogeneïtat, que no es tenia en compte la competència personal ni es cobria eficaçment el camp pastoral, sinó que es cercava una sortida de compromís, més per quedar bé que per enfrontar-se amb les qüestions. D'aquí una forta decepció inicial.

c) L'aparició a Ginebra del llibre "El Vaticà i Catalunya" el 1968. Les seves 255 pàgines de text català i francès recullen una gran abundància de documentació, que abans només existia dispersa i era pràcticament introbable, i intenten donar una aproximació de l'Església a Catalunya des de 1939. Es contren, però, sobretot en l'afer del nomenament del Dr. González Martín com Arquebisbe-coadjutor de Barcelona i en la campanya de protesta a què va donar origen, la qual és estudiada també des d'un punt de vista teòric: la participació de l'Església local en l'elecció del seu propi Pastor. "Le Monde" del 13-VI-70 anunciava la sortida de la segona edició posada al dia.

d) Els nomenaments del Dr. Ramon Malla i Call com a Bisbe de Lleida el 24 de juliol de 1968, i del Dr. Ricard Maria Carlos com a Bisbe de Tortosa el 6 de juny de 1969.

e) El nomenament de quatre Bisbes Auxiliars el dia 26 d'octubre de 1968, conegut a través de la Ràdio Vaticana. Totalment inesperat -no en sabien res ni els Vicaris Episcopals ni la Comissió Assessora de Pastoral - va produir en tothom una forta reacció d'estupor, que es va traduir immediatament en una carta signada per 239 sacerdots i dirigida al Nunci de S.S. Mons. Luigi Dadaglio, que li fou entregada personalment a Madrid el dia 2 de novembre.

f) La declaració de l'estat d'excepció el 24 de gener de 1969 i la "Nota" de la Comissió Permanent de la Conferència Episcopal Espanyola del 6 de Febrer. Fets tan greus, varen provocar, entre altres cosos:

- un "Fòrum" d'uns 400 sacerdots i religiosos els dies 5 i 6 de març;

- una "Declaració teològica" signada per 40 professors i 294 alumnes de la Facultat de Teologia de Barcelona; i

- un "Document" de nou membres de l'Església de Barcelona amb autoritat pública (alguns dels Vicaris episcopals i dels superiors majors religiosos) enviat a tots els membres de la Conferència Episcopal espanyola i difós posteriorment.

g) El procés contra quatre sacerdots de la diòcesi, celebrat a Madrid a porta tancada el 22 de febrer de 1969, acusats de "participar en una manifestació no autoritzada" el dia 11 de maig de 1966; es tractava, de fet, d'una visita col·lectiva a la Jefatura de Policia de Barcelona on la qual van prendre part, de manera pacífica i ordenada, uns 130 sacerdots i religiosos del bisbat, que van ser dissolts i perseguits violentament a la vista dels transeünts en ple migdia i calumniats, de seguida, per tots els medis de difusió: promesa, ràdio i televisió. Aquest judici, celebrat durant l'estat d'excepció, va produir un fort impacte a Barcelona, que es va traduir en dues reunions d'uns 150 capellans tingudes al Seminari; en una carta al President del Tribunal d'Ordre Públic de Madrid signada per 40 capellans que havien participat a la visita col·lectiva i que es declaraven solidaris amb els encausats; en una anada a Madrid de nombrosos sacerdots i seglars de Barcelona el dia del judici en qualitat de testimonis i acompanyants; en una presència silenciosa de 300 sacerdots al pati del Bisbat la vigília del judici, en senyal de solidaritat i demanant que fos oberta una enquesta per l'Autoritat eclesiàstica corresponent, a fi d'aclarir els fets que motivaren aquell judici. Aquesta enquesta - ja demanada en regla per un advocat l'endemà mateix dels fets, el dia 12 de maig de 1966, no ha estat oberta encara. La sentència conclouí condemnant els quatre sacerdots a un any i un dia. Posteriorment han estat indultats, sense haver-ho demanat ells.

h) La ja llarga problemàtica de l'Església al País Basc, a desgrat de l'aïllament i de la dificultat d'establir contactes, troba ressò entre nosaltres. Així, per exemple, del 6 a l'11 de juny de 1969, sis sacerdots van fer una vaga de fam al Seminari de Barcelona en signe de solidaritat amb un gest semblant d'un grup de sacerdots de Bilbao. El matí del dia 9 de juny uns 350 sacerdots, religiosos i seglars s'aplegaven al pati del Bisbat per companyerisme amb els sis sacerdots barcelonins, a la tarda tenia lloc una reunió-debat a la sala d'actes de la parròquia de Sant Josep Oriol i dos dies després una vetllada de pregària acabada amb una Missa a la qual assistiren un miler llarg de persones.

i) Les Paraules de S.S. el Papa Pau VI referents a Espanya en el seu discurs als Cardenals el 23 de juny de 1969; parlant sobre problemes de l'Església universal s'ocupà extensament de l'Església espanyola en uns termes que varen cridar l'atenció dels comentaristes, i que trobaren ampli ressò entre nombrosos sacerdots i seglars de Barcelona, en clar contrast amb les reaccions oficials i les declaracions del Dr. Morcillo.

j) La Carta al Sr. Nunci Apostòlic de Madrid, enviada el gener de 1969, on 141 sacerdots de l'Arxidiòcesi metropolitana de Tarragona demanaven que el Dr. Manuel Bonet i Muixí, llavors Vice-degà del Tribunal de la Rota Romana, fos nomenat Arquebisbe de Tarragona tota vegada que el Dr. Arriba i Castro ja tonia presentada la dimissió. Aquesta carta va ser feta pública, només, després de la mort del Dr. Bonet, esdevinguda el 6 d'agost de 1969.

k) La constitució del Consell Presbiteral de Barcelona, el 14 de febrer de 1970 i les seves primeres trobades. Uns nuclis qualitativament importants s'ho miren amb un total escepticisme (no hi ha res a fer) i són contraris a tota participació; en altres sectors s'hi pren interès, més pensant en la possibilitat d'un contrapès a decisions unilaterals i desoncordades del Bisbe (per evitar disbarats) que amb la ingenuïtat de creure's que constituïria un òrgan autèntic de diàleg del Pastor i el presbiteri diocesà.

4. Aquests fets, posteriors al Juliol de 1967, triats i representatius entre molts d'altres (la mort de l'Abad Escarré, el dia 21 d'octubre de 1968, la del Dr. Manuel Bonet el 6 d'agost de 1969, el problema endèmic de Terrassa, etc.) han afectat profundament la realitat i la dinàmica de la nostra Església en aquests anys de transformacions postconciliars, i demanen un nou balanç sobre la situació pastoral de la nostra Església.

-II- BALANÇ ACTUAL

Continuïtat de problemes

5. Cal començar afirmant que l'anàlisi dels documents "Carta als Bisbes de les Diòcesis Catalanes" i "La situació pastoral del Bisbat de Barcelona" conserven plena vigència en les seves línies fonamentals i que els problemes allí examinats no han estat abordats de manera seriosa. Per això el present informe en reproduïx l'índex i en recomana una lectura atenta.

6. La descrisitianització ha augmentat, perquè les profundes transformacions socials, culturals i econòmiques que experimenta el País Català incideixen fortament sobre el cristianisme de tradició i esborlen radicalment una Església oficial, per a la qual segueixen vigents els mateixos esquemes i comportaments del 1939.

(Així, com un exemple significatiu d'això darrer, tonia lloc el dia 18 de juny de 1970 la recepció a la Catedral de Barcelona de la primera magistratura de l'Estat, amb un discurs del Sr. Arquebisbe, Dr. González Martín, el qual era l'únic representant de la ciutat a prendre la paraula i donar la benvinguda. L'acte i les paraules oren abundantment recollits per tots els mitjans de comunicació social i duts a tots els racons d'Espanya per premsa, ràdio i televisió.

En canvi, ens trobem que el dia 1 de juny oren empresonats 9 sacerdots de Bilbao; que el dia 5 el Dr. Cirarda suprimia, en senyal de

dol, l'acte públic de consagració de la ciutat al Sagrat Cor, que s'havia de celebrar a la plaça del mateix nom de Bilbao; que el 7 de Juny manava llegir a totes les misses un document del Bisbe i el seu Consell Presbiteral (que no troba cap racó a la promesa, però que arriba a Barcelona i hi és distribuït en moltes esglésies el 21 de juny).

Dos mesos abans, el divendres 21 d'abril, un grup de diocesans que s'havien congregat a la catedral amb motiu del conflicte eclesial d'una parròquia obrera de Terrassa, n'eren trets per la força pública, prèviament autoritzada pel Dr. González Martín; uns dies més tard alguns d'ells eren encausats pel Tribunal d'Ordre Públic de Madrid.

En aquest context, la recepció a la Catedral va produir un veritable estupor en nombre de gent, catòlics i no catòlics, sobtats que encara avui l'Església de Barcelona no s'hagi decidit a revisar els esquemes de 1939, per introduir-hi uns comportaments que la facin aparèixer com a signe profètic i esperança d'alliberació.)

No cal dir doncs que a aquesta diòcesi (i a les altres) no es promou, a nivell jeràrquic, una pastoral profundament renovada i realista, aprofitant les moltes forces encara disponibles i lúcides, que queden bandejades i arraconades.

7. La crisi dels Moviments apostòlics per desànim i abandó, per dificultats a causa de l'hostilitat manifesta que la Jerarquia, massa dòcil a indicacions alienes, per l'escàndol de la unió Església-Estat i la no aplicació en profunditat de molts aspectes del Concili. En un any més de cent dirigents nacionals van dimitir llurs càrrecs. L'anomenada públicament "crisi de l'Acció Catòlica" és una de les planes més tristes i de conseqüències més funestes de la història contemporània de l'Església espanyola. Catalunya i particularment Barcelona se n'ha trobat molt afectada.

8. Comunitats de base i concepcions pastorals diverses. Ha quedat, doncs, un gran buit. La temptativa característica dels Moviments especialitzats, que era viure la fe omnis del món, a fi de poder difondre-la, ressuscita ara en els esforços per a construir comunitats de base, en les quals es realitzin les dimensions òptimes per a sostenir i personalitzar la fe dels seus membres. El caràcter massiu de la comunitat parroquial ordinària la incapacita, inicialment, per a aquestes funcions, particularment urgents avui.

L'enquadrament^{que} aquestes temptatives no troben ja en l'àmbit diocesà, després de la crisi dels Moviments, el cerquen ara a nivell local: de barri, de parròquia. Hi ajuda el fet que molts antics consiliaris de Moviments especialitzats han esdevingut rectors.

Però així, el conflicte entre una concepció pastoral de masses i una línia d'acció pastoral en petits grups s'aguditza de manera tota particular i característica quan aquests tracten de trobar el seu enquadrament eclesial en la parròquia, que ha estat fins ara la institució que organitza la pastoral de la massa cristiana. Si aquests grups arriben a tenir-hi pos, els seus problemes, que abans eren viscuts i enfocats dins l'àmbit particular de cada Moviment, són ara

posats a la consideració de tot el poble cristià integrat a la par-ròquia. I això amb una marcada càrrega contestatària contra l'Església espanyola i la seva jerarquia, accentuada per la crisi de confiança produïda en els Moviments, ja que va ser viscuda per molts dels laics i dels capellans que treballen avui en aquesta línia.

No és estrany el perill de sectarisme. Mancades de reconeixement jeràrquic i d'una estructuració més vasta (que abans oferien els Moviments en el pla de sector, de diòcesi i interdiocesa), aquestes comunitats, corren el risc d'esdevenir sectes.

9. L'ambient obrer. Cal constatar una aproximació molt directa i molt viva per part d'un nombre creixent de capellans, que comparteixen les condicions de vida i de treball del món obrer. Però la seva tasca i el seu sofriment no són assumits per la resta de la comunitat eclesial, en particular per la instància episcopal, la qual segueix compromesa amb els poders i no sap fer sentir una paraula profètica ni prendre actituds compromeses.

Així, la presència en el cor del món obrer, volguda inicialment com una condició indispensable per a l'evangelització - com un signe intens, àdhuc jeràrquic, de la presència de l'Església en el món - és viscuda, de fet, per aquests sacerdots, com un esquinçament interior en no quedar completada per una presència menys equívoca de tota l'Església diocesana.

En aquestes condicions, pertànyer al món dels pobres i estar lligat, ensems, a la institució eclesiàstica (amb el rostre concret que té entre nosaltres) en la mesura en què ho està un capellà, és, en molts casos, l'origen d'un trencament emocional perquè no s'està en condicions de dominar l'antinòmia. ¿Com viure aleshores el goig de la fe? Perquè la cosa és prou greu, cada dia són més els que es pregunten: ¿com poden estar tranquils els que tenen una responsabilitat jeràrquica en la nostra Església espanyola si retarden la presència més nítida i inequívoca de tota l'Església en l'evangelització del món obrer i permeten, així, que successives onades de sacerdots generosos i de valor s'estrollin en una empresa evangèlica urgent però que sobrepassa les seves forces personals?

10. Les formes de contestació. En aquest context no té res d'estrany que també entre nosaltres hagi aparegut l'expressió directa de la contestació eclesial. Les seves formes són cada vegada més estridents i desesperades, amb la convicció de tothom que es troben sense interlocutor jeràrquic i abocades a un carreró sense sortida, on no és estrany de topar-se amb l'interlocutor polític.

La contestació és rebutjada sovint en el nostre món eclesiàstic com un procediment no admissible, viciat com es troba per un defecte de forma. Però les qüestions de fons que es presenten sota procediments tan discutibles són moltes vegades urgents i tràgiques. I quan hi queden implicades les persones i la seva fe, ningú no comprendrà que l'única resposta donada per l'autoritat episcopal sigui normalment d'assenyalar els vicis de procediment.

Cal cridar l'atenció sobre un perill que no és simplement imaginari. En l'Església d'avui es deixa sentir el malson de la paraula cisma,

presagis del qual es produïxen escabelladament d'ací d'allà. Doncs bé, un trencament públic i obert amb els bisbes podria agafar a Catalunya (i a tot Espanya) vastes proporcions per un conjunt de circumstàncies específiques: el pes de la situació política que tant condiciona els nostres bisbes; el fet que aquests pastoralment no dominen la situació; la manca de sàbia teològica del clergat i del laicat en general, ja que l'obertura ideològica ha estat precipitada; i la manca d'estructures pastorals adequades. En un moviment així Barcelona hi participaria de manera considerable i arrossogaria també les diòcesis veïnes. Fa uns mesos que es parla de la possibilitat d'una secularització simultània, com a protesta, d'un grup de sacerdots.

11. La joventut. Un fenomen similar al de l'allunyament de l'Església respecte del món obrer es dona amb la joventut. Davant dels joves l'Església apareix com una posada realitat institucional ja feta, llunyana, "de dretes", de proporcions gegantines, incapaç d'establir una comunicació humana amb els joves d'avui. Presentar-los l'Església com una Institució totalment immutable, sense matisos (cosa que es fa sovint), és tancar-los les portes al seu desig espontani de participació activa, però sobretot és presentar d'una manera molt superficial la institució volguda per Jesucrist, no situant en el seu lloc la noció d'immutabilitat.

Un fenomen específic ve a sumar-se en aquest allunyament: la invocació sovintejada a la guerra civil que fan, encara, les autoritats de l'Estat, no sense estar-se d'implicar-hi obertament l'Església, i les restes que en perduren, avui encara, i després de 30 anys, en la vida de l'Església (misses de "liberación", aniversaris, làpida dels "caïdos" a les façanes de totes les catedrals i de les esglésies dels pobles i ciutats). L'Església espanyola és associada així a un passat que no respon, en els joves d'avui, a cap experiència viscuda i sentida i que ells s'esforcen per superar.

Anys enrera els Moviments de joventut havien representat a Barcelona i a tot Catalunya una presència de l'Església en la joventut i de la joventut en l'Església, que avui no ha estat substituïda. Amb tot, encara hi ha formes pastorals d'apropament, en particular per part de la Joventut Obrera Cristiana (JOC/F), de la Joventut Agrícola Cristiana (JAC) i, més massivament, de l'Escoltisme, si bé cal constatar que es produïxen en forma dolorosament decreixent.

12. La parròquia és, encara avui, un lloc important per a la congregació i l'animació de la comunitat cristiana, que s'hi aploga massivament. Però la vida parroquial tradicional està fortament en crisi i es pot ben dir que mor d'esllanguiment allà on no ha estat renovada, com ho testimonien nombre de feligresies antigament puixants.

A la ciutat de Barcelona i al seu cinturó industrial, coexisteixen avui tres tipus de parròquies:

- Parròquies tradicionals - en el sentit pejoratiu de la paraula - amb una feligresia envellida i caduca, que no té demà, i amb un clergat que dedica les seves escasses energies al culte i al despatx parroquial.
- Parròquies renovades, generalment al centre de les ciutats, amb

gran vitalitat i moviment, on de seguida es nota l'ambient que s'hi respira per diversos signes convergents: l'aire de la celebració i de la predicació, el nombre d'homes que s'acosten a combregar, el jovent que s'hi aplega i el tipus d'activitats que es promouen.

- Parròquies d'avençada - generalment en sectors perifèrics - on la litúrgia no té gaire compte de les normes dels organismes romans, el culte és reduït dràsticament i els capellans treballen mitja jornada o una jornada sencera en empreses laborals.

En no ésser encarrilada convenientment, aquesta diversitat és causa de dispersió i desconcert. Així, per posar un exemple extrem, és possible de trobar-se el mateix dia i només de creuar el carrer, amb una parròquia on la celebració de la primera comunió dels infants, organitzada pels col·legis, és solemne i pomposa, amb gran luxe de vestits i sermons "dèmodés" i una altra parròquia on la mateixa celebració desconcerta uns pares (que ja feia anys que no anaven a l'església) que es topen amb un món nou, amb pocs ornaments litúrgics i es troben amb una celebració desconeguda, que en la seva ignorància tendeixen a confondre amb "el que fan els protestants". El mateix s'esdevé amb la missa dels diumenges: mentre hi ha parròquies i esglésies de religiosos que organitzen un culte per a servir a la clientela en poc temps, sense homilia i amb una predicació anacrònica i atemporal, d'altres apleguen uns grups cristians on no tothom se sent admes ni convidat. També es troba, és clar, el tipus intermig.

I així, el que hauria de ser aveng i aprofundiment comunitari d'una Església, es tradueix en esforços aïllats, sovint paradoxals i de vegades puritans o tenyits de sectarisme.

13. La catequesi. En aquest paisatge, força crític, sèria, però, injust no assenyalar un fet vigorosament creixent des de la base: la catequesi d'adults, d'infants i d'adolescents (menys aquests darrers), en la qual i en forma de vegades quantitativament extensa, participen laics - mares de família, sobretot - i religiosos. La catequesi recobra, així, el seu enquadrament autènticament cultural i eclesial.

Però aquest moviment tampoc no ha estat assumit jeràrquicament com caldria i la religió resta encara, pràcticament, (tot i la crisi de fe de molts mestres) una assignatura obligatòria a totes les escoles i col·legis primaris i secundaris i és ocasió de descrèdit i de burles sobretot a les escoles superiors i a la mateixa Universitat de Barcelona.

14. El clericat. L'estament clerical perd cohesió i privilegis com a "còs". El clericat, sobretot el jove, es comporta amb més llibertat personal: tendeix a tenir una professió i una cultura, àdhuc universitària, independent dels motlles de la cultura clerical; seguint el nivell de vida actual ha vist créixer la seva mobilitat i capacitat de desplaçament amb els modis de locomoció. En aquestes circumstàncies, la unitat d'acció pastoral no cal esperar-la d'unes directrius vingudes de l'exterior sinó de l'accentuació molt intensa dels objectius pastorals descoberts en la mateixa realitat, que facin convergir en un mateix dinamisme, unes persones d'extracció i sensibilitat molt diversa. Aquesta és tasca pròpia i específica del Bisbe. Cal constatar tanmateix a tot Catalunya una progressiva divisió i la tendència a l'anarquisme perquè els nostres bisbes no tenen prestigi, no comparteixen realment l'autoritat i es va perdent la il·lusió d'una planificació viva, no simplement sobre papers. Una situació anàrquica i dispersa on un clergat tan

plò de valors com és encara el nostre acusa l'absència de la tasca jo-
rànica, a qui correspon de fer i construir (no de parlar-ne amb pa-
raules) la unitat de l'Església.

Un fenomen nou, pel seu volum creixent, el constitueix el fet que bas-
tants capellans amb uns anys de ministèri es posin a estudiar carreres
i a buscar professions civils; no es veu sempre on desemboca aquesta
tendència; en molts casos sembla indicar una desconfiança en el propi
ministèri o un pas decidit cap al seu abandó.

15. Les secularitzacions de capellans augmenten i per ara no porten pas
l'aire d'estroncar-se, perquè la greu crisi d'esperança col·lectiva que
atueix els nostres bisbats fa perdre la il·lusió en el propi ministèri:
els capellans, consagrats totalment a l'Església, es troben així reduïts
a la fe nua sense gaire esperança de demà; aquesta situació és massa du-
ra i massa heroica per a la majoria; no és estrany, doncs, que facin la
seua aparició la frustració vocacional i fins el trauma personal, que
conduïxen (de vegades amb aires adolescents) a la secularització. Cal
notar com un dels factors determinants, que els capellans, a Barcelona
particularment, no es senten assistits pel Bisbe i han perdut la con-
fiança en el cap de l'Església diocesana i en els seus òrgans, de mane-
ra que la descomposició progressiva de l'entorn social (que és co-
sa d'aquests darrers tres anys) els deixa sense suport. Es palpa en
l'ambient una manca molt estesa i alarmant de confiança i de contactes
profunds entre els capellans i l'Arquebisbe, que pot ben considerar-se
escriuixidorament anòmala. Cal notar, també, que la freqüència de les se-
cularitzacions, la seva provenença i l'ambient general de pessimisme i
frustració que respira el nostre clericat denoten unes causes col·lec-
tives específiques i no només problemes personals. Algunes de les secu-
laritzacions ha provocat nombrosos comentaris.

16. Els seminaris i les vocacions. Les perspectives de la vida cristia-
na i de l'existència clerical en un futur no llunyà presenten l'exigèn-
cia d'una revisió seriosa de l'edat i els camins per anar al sacerdoti,
en el sentit de situar el Seminari dins una línia decididament missio-
nària i de replantejar-se què ha de ser la cultura del sacerdot en el
món actual. La manca d'energia a fer-ho comportaria greus conseqüències.
La situació actual dels Seminaris catalans pot considerar-se com de re-
lax i alhora compromís: les formes de cultura clerical conduents a un
tipus clàssic de capellà s'han eixamplat: els seminaristes apareixen
sense distintius clericals, hi ha una iniciació pastoral, els seminaris
s'han oberts, s'ha creat una Facultat de Teologia a Barcelona a la qual
tenen també accés els seglars.

De totes maneres, la davallada dels efectius dels seminaris majors i
menors és de proporcions considerables i fa preveure una situació de
greu penúria dintre no gaires anys, si atenem la piràmide d'edats del
clericat. Un factor que pesa feixugament sobre els seminaristes catalans
és la manca d'il·lusió col·lectiva (i les secularitzacions) que s'estén
entre els rangs del clericat més jove, més treballador i més lúcid: en-
tre aquells capellans que podrien assegurar en definitiva el pas cap a
l'Església renovada del demà des d'uns llocs de responsabilitat pastoral
avui. Mancats d'imatges on emmirallar-se i entusiasmar-se, no és es-
trany que els joves no es destinin al ministèri i que els seminaris es
buidin de molts alumnes de valor.

Un altre fet a assenyalar és l'existència a Barcelona de dos Seminaris "paral·lels", no connectats amb el Seminari diocesà ni amb els seus superiors. L'un d'ells - la "Casa de Santiago" - amb un ambient desencarnat, pol·lilitzat pel seu director, té un aire superficial de modernitat però representa per molts un retrocés. L'altre, més incipient, presenta analogies amb l'intent de determinats sectors de jesuïtes espanyols per constituir una "província personal", al qual acaba de donar una negativa oberta el P. Arrupe en el seu recent viatge a Espanya; es troba de fet relacionat amb un grup integrista dels que darrerament s'han reunit a Roma. Fets així posen de manifest que tot és possible a Barcelona a l'empar de l'anarquia creixent i de la manca d'un govern pastoral mínimament realista.

Problemes de les diòcesis

Tarragona

17: Aquest informe s'ha preparat quan els diaris (13 maig 1970) s'han fet ressò de la provisió de la Seu metropolitana de Tarragona. Aquesta Seu es troba particularment hipotecada precisament pel seu caràcter preminent, que fa que pesi damunt seu una especial vigilància, que allarga així fora mesura l'anomalia d'un pontificat pastoralment desastros i totalment caduc, presidit per un Cardenal-arquebisbe de 84 anys que ha presentat de temps la renúncia. El seu clericat, cansat i interiorment desfet, a causa del desgastament de tants anys, que reviu la memòria del gran Cardenal-arquebisbe Francesc d'A. Vidal i Barraquer (que l'any 1939, acabada la guerra civil no es va poder reintegrar a la seva arxi-diòcesi, com a resposta a la seva independència religiosa, que avui ens sembla profètica, i que va traspasar a l'exili el 13 de setembre de 1943) ha arribat al punt més baix en molts anys, i mentre les posicions integristes s'endureixen, ha començat ja, a partir de certa data una veritable desfilada que té tot l'aire d'una desfeta que, en poc temps, pot deixar la diòcesi despullada; ni que sigui de manera tardana l'actual Vicari general va prenent-ne consciència: aquesta serà l'herència amb què es trobarà el nou Pastor, el nomenament del qual fa ja molts anys que sembla imminent.

Barcelona

18: El Consell Presbiteral, de constitució recent, el 14 de febrer de 1970, es reuneix poc i no ha estat consultat en coses importants (així la recepció de la Catedral i el discurs de l'Arquebisbe del dia 18 de juny). Condicionat pel poder sobirà del Bisbe, que no assumeix els treballs de l'assemblea ni estableix amb ella un diàleg real, sinó que hi intervé amb els seus discursos inaugurals i conclusius, que hi plouen com una mena d'aeròlits, no porta traces d'incidir en el govern pastoral de la diòcesi; mentrestant és mirat amb desinterès, des del primer moment, per nuclis de capellans que no votaren. El seu mètode de treball no el fa apte per endegar la situació: lent, a causa del gran nombre de membres (uns vuitanta, ontre participants i components), es reuneix trimestralment i treballa per ponències, mentre la vida se li esmuny. El secretariat actual no s'ha convertit encara en una mena de Comissió permanent, àgil i eficaç. A part dels que hi veuen, com ja s'ha dit, un contrapès a decisions unilaterals de l'Arquebisbe, una opinió més generalitzada cada dia se'l mira com el darrer nou-nat d'una sèrie d'institucions que es passen els problemes de l'una a l'altra sense endegar-ne cap: Comis-

sió Assessoria, Vicaris Episcopals, Bisbes Auxiliars, Consell Presbiteral; engranatges que s'autojustifiquen per ells mateixos, que desperten un interès fugisser a causa de la seva novetat, però que van menant la diòcesi per camins allunyats de la realitat en comptes d'aforrar-la.

Darrerament s'hi ha vingut a afegir la impressió penible del discurs conclusiu del Sr. Arquebisbe a la reunió dels dies 5 i 6 d'octubre de 1970, que va decepcionar perquè representava un entorpiment del treball de la Ponència sobre el Seminari menor (que havia estat estudiada per grups) i la negació dels desitjos expressats pel Vicari episcopal de sacerdots i altres sobre l'autoritat compartida. L'Arquebisbe va voler justificar, una vegada més, la necessitat de decisions personalistes i solitàries (n'ha presos ja tantes, per exemple l'ordenació o no ordenació de capellans). D'aquí la sensació de treballar en el buit que, a hores d'ara, tenen ja gran nombre de membres del Consell Presbiteral.

19. Els Vicaris Episcopals tenen la seva personalitat paliada de fet amb el nomenament dels Bisbes Auxiliars. Alguns dos del primer moment ja no tenen la confiança de gran part dels capellans ni dels seglars. D'altres han pogut fer alguna cosa personalment i amistosa, però la seva acció de govern resulta pràcticament nul·la: el curs passat, per exemple, des de l'octubre al juny només han fet quatre reunions conjuntes, breus i de tràmit, amb el Dr. González Martín i els Bisbes Auxiliars. La manera de ser de l'Arquebisbe és tal que aconduïx, en definitiva, al desgastament de col·laboradors que han intentat salvar l'entretèixit comunitari de la diòcesi amb les seves iniciatives. Tal és el cas, en particular, d'alguns Vicaris episcopals ben vistos per la majoria del clericat pastoral obert i actiu, els quals es troben pràcticament reduïts a haver de fer obra personal, que tampoc no és assumida per l'Arquebisbe.

20. Els Bisbes Auxiliars no tenen personalitat per enfrontar-se amb aquesta feixuga problemàtica. Totalment condicionats pel Dr. González Martín - amb qui no constitueixen d'altra banda un equip de govern, a causa del tarannà de l'Arquebisbe - preocupats per l'aïllament d'aquest i temerosos que creï tensions inútils, ja que els consulta poc, no gosant afrontar la situació personalment i per compte propi, perquè tampoc no tenen un marge prou ampli d'autoritat reconeguda i delegada que els permetés de fer-ho. En aquestes condicions, intentar-ho fóra enfrontar-se amb l'Arquebisbe i encara no gosar. I així gasten el seu temps i les seves energies assistint a actes representatius i en presidències litúrgiques, però no se'ls veu immersos en obres reals de govern.

21. El problema de l'Arquebisbe. El balanç fet fins ara assenyala una feixuga problemàtica general, greu sobretot en una diòcesi que supera els tres milions i mig d'habitants i posa de manifest la total i comprovada ineptitud pastoral del seu Arquebisbe, reconeguda en converses particulars per un nombre creixent de capellans, bisbes inclosos, i donada com una evidència. L'amarga experiència de quatre anys de pontificat manifesta, a més, l'accentuació d'una conducta en una línia esquizofrènica (que només accepta de bon grat allò que coincideix amb els seus punts de vista personals i rebutja la resta, tot avorint-se, al màxim, a fer concessions de mal grat i encara vantant-se'n: "les he donat vicarios episcopales, obispos auxiliares catalanes... que más quieren!") la qual cosa aconduïx a l'anul·lació pràctica de tots els col·laboradors que se li puguin donar i de les institucions que pugui crear,

sió Assessora, Vicaris Episcopals, Bisbes Auxiliars, Consell Presbiteral; engranatges que s'autojustifiquen per ells mateixos, que despertin un interès fugisser a causa de la seva novetat, però que van monant la diòcesi per camins allunyats de la realitat en comptes d'aferrar-la.

Darrerament s'hi ha vingut a afegir la impressió penible del discurs conclusiu del Sr. Arquebisbe a la reunió dels dies 5 i 6 d'octubre de 1970, que va decepcionar perquè representava un entorpiment del treball de la Ponència sobre el Seminari menor (que havia estat estudiada per grups) i la negació dels desitjos expressats pel Vicari episcopal de sacerdots i altres sobre l'autoritat compartida. L'Arquebisbe va voler justificar, una vegada més, la necessitat de decisions personalistes i solitàries (n'ha presos ja tantes, per exemple l'ordenació o no ordenació de capellans). D'aquí la sensació de treballar en el buit que, a hores d'ara, tenen ja gran nombre de membres del Consell Presbiteral.

19. Els Vicaris Episcopals tenen la seva personalitat pal·liada de fet amb el nomenament dels Bisbes Auxiliars. Alguns des del primer moment ja no tenen la confiança de gran part dels capellans ni dels seglars. D'altres han pogut fer alguna cosa personalment i amistosa, però la seva acció de govern resulta pràcticament nul·la: el curs passat, per exemple, des de l'octubre al juny només han fet quatre reunions conjuntes, breus i de tràmit, amb el Dr. González Martín i els Bisbes Auxiliars. La manera de ser de l'Arquebisbe és tal que aconduïx, en definitiva, al desgastament de col·laboradors que han intentat salvar l'entretèixit comunitari de la diòcesi amb les seves iniciatives. Tal és el cas, en particular, d'alguns Vicaris episcopals ben vistos per la majoria del clericat pastoral obert i actiu, els quals es troben pràcticament reduïts a haver de fer obra personal, que tampoc no és assumida per l'Arquebisbe.

20. Els Bisbes Auxiliars no tenen personalitat per enfrontar-se amb aquesta feixuga problemàtica. Totalment condicionats pel Dr. González Martín - amb qui no constitueixen d'altra banda un equip de govern, a causa del tarannà de l'Arquebisbe - preocupats per l'aïllament d'aquest i temerosos que creï tensions inútils, ja que els consulta poc, no gosen afrontar la situació personalment i per compte propi, perquè tampoc no tenen un marge prou ampli d'autoritat reconeguda i delegada que els permetés de fer-ho. En aquestes condicions, intentar-ho fóra enfrontar-se amb l'Arquebisbe i encara no gosen. I així gasten el seu temps i les seves energies assistint a actes representatius i en presidències litúrgiques, però no se'ls veu immersos en obres reals de govern.

21. El problema de l'Arquebisbe. El balanç fet fins ara assenyala una feixuga problemàtica general, greu sobretot en una diòcesi que supora els tres milions i mig d'habitants i posa de manifest la total i comprovada ineptitud pastoral del seu Arquebisbe, reconeguda en conversos particulars per un nombre creixent de capellans, bisbes inclosos, i donada com una evidència. L'amarga experiència de quatre anys de pontificat manifesta, a més, l'accentuació d'una conducta en una línia esquizofrènica (que només accepta de bon grat allò que coincideix amb els seus punts de vista personals i rebutja la resta, tot avonint-se, al màxim, a fer concessions de mal grat i encara vantant-se'n: "los he dado vicarios episcopales, obispos auxiliares catalanes... que más quieren!") la qual cosa aconduïx a l'anul·lació pràctica de tots els col·laboradors que se li puguin donar i de les institucions que pugui crear,

per "conciliar" que siguin, i obliga a concloure que Barcelona es troba en un "impasse".

Es un rumor públic a Barcelona i a altres llocs, que es dona per cert i comprovat, ateses les persones que se'n fan ressò i els detalls que aporten, que la constatació d'aquesta ineptitud ha mogut diferents vogades la Santa Seu a canviar-lo de diòcesi; però ha topat sempre amb dificultats concordatàries (i doncs d'ordre jurídic i extraeclesial) que manifesten ben clarament un interès per mantenir el "statu quo".

22. Mentrestant, la diòcesi es desmunta. Barcelona, no és simplement una diòcesi amb greus problemes, amb grups radicalitzats de dretes o d'esquerres particularment notoris per la seva virulència i el seu agosarament, on ressonen tots els problemes de l'Església universal. Barcelona no és simplement una diòcesi on els capellans estan en conflicte amb el Bisbe. Hi ha més i més greu: Barcelona és una Església on l'entretèixit social s'està desfent i que presenta, per tant, símptomes creixents de descomposició i anarquia, que no deixen de sorprendre l'observador atent que s'hi acostia amb calma i realisme.

Mantenir més temps el "statu quo" actual, mentre es troba una solució diplomàtica i concordatària al cas personal del Dr. González Martín, és exposar-se a estralls irreparables, és sacrificar una diòcesi per unes consideracions personals o jurídiques interessades. Per mica que s'allargui la situació actual el futur de l'Església de Barcelona pot quedar compromès de manera definitiva i irreparable: es pot fer impossible per molt de temps la vertebració d'un cos el dia que li sigui enviat un altre Pastor. Es el que haurien de mirar de cara i decidir-se a afrontar obertament els seus col.laboradors, els Bisbes Auxiliars sobretot. Determinats fenòmens socials comprometen el futur més que no voldriem.

23. La influència de Barcelona es fa sentir, en bé i en mal, més enllà dels seus límits diocesans, en la totalitat de Catalunya, damunt los vuit diòcesis de la qual exerceix una influència indiscutible de capital. Per això aquests problemes irresolts de Barcelona pesen damunt aquestes vuit diòcesis, i d'altres encara (los tres del País Valencià i les tres de les Illes Balears, sobretot) de manera alarmant (i de vegades artificiosa), cosa que temps enrera havia portat algun prolat a prohibir que els seus sacerdots tinguessin contactes amb els barcelonins. Ja es veu, però, que aquest aïllament és més inviable cada dia i que les coses no s'asserenaran i es clarificaran en aquells bisbats mentre Barcelona no recuperi una certa pau i sanitat social. Aquesta només pot ser l'obra d'un Pastor lúcid i realista: refer la comunitat eclesial i redonar-li esperança col.lectiva és, en efecte, el que escau, en l'Església, al ministeri jeràrquic, sagrament de la unitat i constructor, en l'ordre humà i visible, d'aquella unitat íntima que ve del Crist i l'Esperit.

Seu d'Urgell

24. El bisbat de la Seu d'Urgell no té pastor propi i està confiat a l'Administració apostòlica del Dr. Ramon Malla, bisbe de Lleida, provisió que no afavoreix d'enfrontar-se resoltament amb els greus problemes d'aquell bisbat rural i pirinenc, amb un clericat fatigat, que sofreix el trauma de la crisi greu i primerenca del Seminari que va esclatar, després d'una llarga incubació, els anys 1952-53, i on los

secularitzacions comencen a fer taca d'oli. A tot el qual s'afegeixen, encara, els problemes de política i jurisdicció sobre el Principat d'Andorra.

Solsona

25. El bisbat de Solsona està també, pràcticament, sense Pastor. El Dr. Bascuñana, delicat de salut des del primer moment, hi ha anat a retirar-se i descansar més que no pas a enfrontar-se amb la tasca pastoral que li escauria. La bondat tradicional dels seus capellans i l'esforç dels "Coordinadors" de zona i del mateix Consell del Presbiteri, que intenten d'endegar les coses amb penes i treballs, no són suficients per a fer front a aquesta situació que s'allargassa.

Perspectiva conjunta de Catalunya

26. Catalunya una unitat pastoral. La innegable unitat sociològica, lingüística i cultural que hi ha a la base de totes les diòcesis catalanes fa que els problemes hagin d'ésser abordats conjuntament, com ja es feia de temps amb resultats molt positius. Citem només ràpidament com a exemples algunes realitzacions de diversos ordres: el moviment litúrgic, el moviment bíblic, el moviment catequètic; l'Obra d'exercicis parroquials, les missions populars, la Federació de joves cristians; les Assemblees sacerdotals; revistes com "Catalunya Social", "Catalunya Missionera", "La Paraula Cristiana", "El Bon Pastor"; L'obra del "Foment de pietat catalana", que s'esforça per renovar la pietat popular amb publicacions com "La guia del cristià", el "Missal romà", el "Devocionari parroquial"; l'acció i la influència de Montserrat en molts d'aquests camps, el bíblic i el litúrgic en particular. Aquest vast moviment compta amb homes d'Església de molta categoria que van del bisbe Torras i Bages al cardenal Vidal i Barraquer.

27. Tot aquest esforç queda estroncat amb la guerra i només és reprès llontament, amb intents malvistos pels mateixos bisbes, que mantenen un aïllament artificial de les diòcesis, però que van prenent cos, progressivament, a l'interior de moviments apostòlics (JAC, JOC, Escoltisme), del moviment litúrgic i catequètic, del moviment bíblic, dels professors de Teologia, etc. Val la pena destacar aquí la fidelitat de Montserrat. Finalment sembla que els bisbes han hagut de reconèixer aquesta necessitat indefugible i han començat a reunir-se en Conferència episcopal; no sembla pas, però, que compti amb dirigents com el cardenal Vidal i Barraquer, ni els seus comunicats s'encaren decididament amb les greus qüestions pastorals d'avui.

28. D'altra banda a Barcelona es parla seriosament de la divisió de la diòcesi (i s'hi treballa) quan el problema real és la reestructuració de totes les diòcesis catalanes: recordem, per exemple, que Lleida cavalca sobre Catalunya i Aragó, que Tortosa ho fa sobre Tarragona i Castelló, que el Pla d'Urgell se'l reparteixen Lleida, la Seu i Solsona.

29. La problemàtica esbossada en aquest informe hauria de ser completada amb més aportacions de tots els bisbats catalans, on l'erosió de la fe i el desànim dels sacerdots i dels militants laics més sensibles és arreu considerable, per bé que presenti característiques específiques sobretot en els ambients rurals i de poca densitat de població, cosa

que manté en una inactivitat pastoral sacerdots en la plenitud de l'edat i de les forces, els quals acaben per conformar-se a la passivitat o per buscar sortides d'evasió (quan no es revolten o es secularitzen). El problema de la redistribució dels sacerdots dins de Catalunya i de la revisió dels criteris de nomenament i dedicació esdevé, doncs, greu i urgent, perquè cada dia que passa es desgasten les persones, augmenten les desercions i les evasions i alhora s'ofereix una imatge molt poc atractiva del sacerdot i de l'Església a les promocions joves, que, en algun cas, (com ha passat darrerament als bisbats de la Seu d'Urgell, Solsona i Girona, amb els seminaristes que han acabat els estudis), no volen ordenar-se perquè no veuen clar el pervindre que els espera: més que com a engatjats pastoralment en el servei ministerial es situen, doncs, com a espectadors.

. . .

30. Aquest informe sembla conduir a una conclusió objectiva: el problema irresolt de Barcelona - que s'agreuja cada dia que passa - la situació anòmala dels bisbats de Tarragona, La Seu i Solsona demanen que aquests quatre diòcesis siguin proveïdes, decididament, de Pastors coneixedors de la realitat i aptes per enfrontar-la personalment i comunitària en el si de la Conferència Episcopal Catalana. Res però no permet alimentar masses esperances: és prou notori que el nomenament de Pastors es veu interferit, particularment a Catalunya, per massa consideracions alienes a allò que són conveniències pastorals objectives de les Esglésies a què van destinats.

31. El balanç que acaba presenta nombrosos buits, tant més de doldre perquè hi manquen dades específiques de força bisbats. Representa un assaig de visió global, que no pot aspirar a dir-ho tot ni a dir l'última paraula, però que vol contribuir a donar una visió general de la situació de l'Església del país, si més no provisional, on espera d'oferir-ne més endavant una de més completa.

Octubre de 1970

CARTA DE LOS CAMINANTES DE LA « MARCHA A LA PRISION » a los Ministros de Justicia y del Ejército.

Toulouse, 27 de marzo de 1971.

Excelentísimos Señores,

Por la prensa hemos conocido las declaraciones del teniente general Castañón de Mena, Ministro del Ejército, referentes a la próxima presentación a las Cortes de un proyecto de estatuto de los objetores de conciencia.

Como sin duda saben ya ustedes, los firmantes estamos realizando, junto con numerosos compañeros de diversos países, una marcha que desde Ginebra deberá conducirnos a Valencia, en cuya prisión provincial se encuentra el primer objetor de conciencia católico español, José Luis Beúnza. Nuestra acción quiere ser una manifestación de solidaridad nacional e internacional con la persona que en nuestro país ha tenido el valor de plantear por primera vez en sus términos justos la lucha contra toda causa de guerra.

En estos momentos en que se habla de resolver de manera humanitaria el problema jurídico que plantean aquellos que por razones de conciencia se niegan a hacer el servicio militar, y cuando la falta de información hace que se considere a menudo a los objetores como seres excéntricos que merecen la reprobación o la conmiseración de los buenos ciudadanos, creemos necesario explicarles las razones profundas que nos llevan a expresar nuestra oposición de principio al servicio militar obligatorio.

Es posible que el Gobierno y el ejército español estuvieran dispuestos a mostrar una mayor tolerancia con nosotros si limitáramos nuestras razones « de conciencia » al fuero interno de la persona, si — como hacían los primeros cristianos — declaráramos que nuestra actitud se debe exclusivamente a la preocupación de mantener nuestras manos limpias de sangre humana. Pero si eso hiciéramos no obraríamos lealmente, pues ocultaríamos al menos la mitad de nuestro pensamiento.

No creemos que el ejército y la preparación de los ciudadanos a la guerra sean la mejor manera de promover la paz y de defender los valores espirituales y materiales de la nación. Lo decimos llanamente, sin ningún ánimo de injuria, y con todo el respeto que nos merecen las personas que de buena fe profesan otras ideas. No creemos — y acaso no lo crean tampoco muchos militares — que la principal función de nuestro ejército sea defendernos contra ataques exteriores. Una defensa armada contra un ataque de una gran potencia, en la era atómica, sería un suicidio. Por otra parte, las grandes potencias tienen hoy otros medios más taimados de invasión contra los cuales nada vale el ejército, cuando no es cómplice consciente o inconsciente del invasor; y no falta quien opina que nuestra patria es hoy víctima de una de esas usurpaciones de soberanía. El ejército español, hoy, se da como justificación, explícita o implícitamente, la función que se suele describir como « defensa de la patria contra sus enemigos interiores ». Para nosotros, esto equivale a decir defensa de unos españoles contra otros españoles. Y da la casualidad de que los españoles defendidos son los que detentan el poder político o económico de nuestra sociedad, mientras que los que están enfrente son más desfavorecidos.

Dicho esto, es preciso añadir que sería un error atribuir a la actitud de los objetores de conciencia una motivación « política » en sentido estricto. Los objetores de conciencia (al menos aquellos en cuyo nombre hablamos) dicen « no » al ejército tanto si el régimen al que éste sirve es de derechas como si es de izquierdas. Saben que los pretendidos « ejércitos populares » se convierten con demasiada facilidad en instrumentos de opresión del pueblo. Quieren trabajar por la justicia y por la paz, pero se niegan en todo caso a servirse de la violencia armada, pues están convencidos de que la humanidad ha alcanzado ya el grado suficiente de madurez para que puedan experimentarse con éxito medios no-violentos de lucha y de transformación social.

Acaso piensen ustedes que con tales ideas, radicalmente incompatibles con la ética militar, es imposible que la objeción de conciencia sea admitida por el ejército. En el plano de los principios, tal incompatibilidad es patente, y no pretendemos ocultarla. Pero en la práctica, el diálogo viene facilitado por el hecho de que los objetores de conciencia, en acto o en potencia, son una ínfima minoría. Sería absurdo que pretendiéramos imponer nuestras concepciones a una masa nacional que no las comparte. No sólo sería absurdo, sino contrario a nuestros mismos principios de respeto de la conciencia ajena. Por eso nos limitamos a pedir igual respeto para todos los objetores de conciencia. Un respeto que, lejos de menguar el prestigio o el honor del ejército, sería interpretado como un acto de nobleza y mostraría que siempre es posible la convivencia basada en el reconocimiento mutuo de la dignidad entre hombres de buena voluntad.

Lamentaríamos que el proyecto de estatuto que actualmente se prepara incurriera en el pasado error de no escuchar debidamente a los más interesados. Es importante que el futuro estatuto, para ser viable, recoja la experiencia de los países europeos más adelantados y prevea los casos y las situaciones que indudablemente se presentarán en los próximos años. Consideramos que es un derecho natural nuestro el intervenir de alguna manera en la preparación de una ley que directa o indirectamente nos afecta. Permitánnos que contribuyamos modestamente a la reflexión necesaria con la siguiente enumeración de principios que hemos elaborado de acuerdo con los objetores de diversos países que nos acompañan en la marcha:

Principios básicos para un Estatuto de la Objeción de Conciencia

1. Quedará exento del servicio militar todo español que se declare opuesto a él por razones de conciencia o convicción profunda, tanto en tiempo de paz como de guerra, y todo aquel que por los mismos motivos se niegue a participar en una guerra concreta.

Comentario — No es justo, en efecto, limitar la objeción a las motivaciones religiosas. La conciencia del librepensador o del ateo merece tanto respeto como la del creyente. Y el mismo

Resposta de Mn. Lluís Mª Xirinacs, Rector de Santa Maria del Camí, a 15 km. d'Igualada, a la petició que li van adreçar els polítics catalans.

En la meua reclusió m'ha arribat el missatge tramès per persones i organitzacions que em mereixen un profund respecte i tenen per a mi una alta autoritat moral, per la seva acció al servei del poble català. En aquest missatge se'm demana que posi terme al meu dejuni, ara que compleix els vint primers dies. Després de reflexionar sobre les consideracions exposades en el missatge i de mantenir converses amb diverses personalitats que m'han assegurat que és gairebé un fet el front únic de totes les forces vives de Catalunya, que jo demanava en la meua declaració, crec que tinc el deure d'atendre el seu prec.

Així, doncs, poso fi al meu dejuni, amb l'esperança d'haver contribuït amb la meua modesta acció a servir els objectius que constaven en la meua declaració de la Nit de Nadal, coincident, fonamentalment, amb el Manifest de Montserrat fet públic pels 300 intel·lectuals catalans: amnistia general pels presos polítics i socials, democràcia política i sindical, eleccions lliures i dret d'autodeterminació dels Països Catalans.

En acabar la meua acció vull agrair les nombroses mostres d'adhesió i de solidaritat que he rebut durant aquests vint dies, que tant m'han ajudat a mantenir-me ferm en la meua decisió. Molt especialment vull agrair el gest de les persones que es reuniren a la meua parròquia de Santa Maria del Camí, la nit del passat dissabte, en vetlla de solidaritat. Vull transmetre també la meua salutació a tots els presos polítics i socials, amb l'expressió de la meua més ferma decisió de continuar treballant per aconseguir l'amnistia general.

Finalment, demano comprensió per la meua acció, que no ha volgut ésser altra cosa que una petita contribució als esforços dels qui, des de fa tant de temps, lluiten d'altres maneres pel mateix fi. He procurat complir amb el que creia que era el meu deure. I espero continuar complint-lo.

Barcelona, 14 de gener de 1971

MANIFEST DE MONTSERRAT

Eixit de l'Assemblea d'intel.lectuals, professionals i artistes catalans que, davant les greus circumstàncies en què es troba el país, es reuniren a recer del monestir de Montserrat els dies 12, 13 i 14 de desembre de 1970.

"Nosaltres, intel.lectuals catalans constituïts a Montserrat en assemblea permanent, ens creiem en el deure de prendre posició davant la gravíssima situació política i social provocada pel consell de guerra sumaríssim contra setze militants d'ETA acusats de lluitar pel socialisme i pels drets nacionals del noble basc. En aquestes circumstàncies constatem:

"1) Que a l'Estat espanyol continua essent aplicada, contra tota opinió o acció de signe democràtic, una legislació repressiva iniciada, fa més de trenta anys, durant la guerra civil.

"2) Que l'actual sistema politicojurídic al servei d'una estructura social classista i anacrònica converteix en delictes fets polítics i socials que en tot estat democràtic són considerats legítims i àdhuc constitueixen drets elementals de tot ciutadà.

"3) Que la tortura i els mals tractes físics i morals, que han estat denunciats reiteradament, són encara una pràctica policíaca sistemàtica.

"4) Que els drets dels pobles i nacions que avui formen l'Estat espanyol són ignorats i reprimits a benefici d'una suposada i falsa unitat nacional, principi bàsic de les lleis fonamentals de l'estat espanyol.

"Atesos aquests fets, considerem inadmissible l'aplicació de les gravíssimes penes demanades al consell de guerra sumaríssim de Burgos.

"Denunciem que els mitjans de comunicació de l'Estat, especialment Radio Nacional de España, Televisión Española i l'agència Cifra, tergiversen o escamotegen sistemàticament la informació. I, com que no existeixen mitjans normals de lliure expressió, ens veiem obligats a manifestar-nos a través d'aquest document.

"En primer lloc repudiem el procés de Burgos en els termes expressats pels advocats defensors, al mateix temps que ens solidaritzem amb els moviments de repulsa que s'han produït i es produeixen tant a l'interior com a l'exterior. En segon lloc, reclamem que siguin preses immediatament les mesures següents:

1) Que quedi sense efecte qualsevol condemna que pugui ésser dictada pel tribunal de Burgos.

2) Que quedi promulgada una amnistia general de tots els presos per motius polítics i socials, dels sancionats i dels exiliats.

3) Que sigui derogat el decret llei de bandidatge i terrorisme i abolides les jurisdiccions especials.

4) Que sigui abolida la pena de mort per qualsevol delictes.

5) Que sigui establert un estat autènticament popular que garanteixi l'exercici de les llibertats democràtiques i dels drets dels pobles i nacions que formen l'Estat espanyol, inclòs el dret d'autodeterminació.

Finalment, manifestem la nostra completa adhesió fraternal al poble basc i a les seves reivindicacions, que són les nostres.

Montserrat, 13 de desembre de 1.970.

ria Serrahima	Editor	Julian Garcia	Comptable
vier Fernandez de		Josep Romeu	Sastre
Castro	Editor	Carlota Soldevila	Teatre
nzalo Suarez	Direc or de Cinema	Francesc Nel.lo	Teatre
re Garcés	Advocat	Javier Valdivieso	Estudiant
sep M ^a Martorell	Arquitecte	Angel Carmona	Escriptor
ana Jordà	Fisioterapeuta	Carme Calvet	Ballarina
ser Carrobé	A.T.S.	Francesc Carreras	Professor Univ. Barcel.
lix Tusell	Estudiant	Jaume Melendres	Escriptor
sep Elias	Escriptor	Armònia Rodriguez	Actriu de teatre
genio Trias	Profes.Universi.Autònoma	M ^a Angels Tren	Assistent Social
ther Tusquets	Editor	Consol Coma	Mestra
na M ^a Matute	Escriptora	Josep Esteve	Aparellador
na M ^a Moix	Escriptora	Pere Comas	Estudiant
ume Pomar	Escriptor	Josep M ^a Benet i Jornet	Escriptor
an Soler	Tèdleg	José Corredor Matheos	Escriptor
na Bofill	Arquitecte	Joan Oliver	Escriptor
bert Casas	Arquitecte	Eulàlia Serra	
sep M ^a Guerrero	Pintor	Alexandre Cirici Pellicer	Crític d'art
illermo Vázquez	Metge	Angels Manuel	A.T.S.
elos Pascual	Metge	Lluís Ribera	Agent Comercial
Jardo Romero Giron	Fotògraf-grafista	Eduardo Rodrigo Ferrer	Metge
Imon	Cantant	Francesc Vallverdú	Escriptor
anceso Pi de la Serra	Cantant	Núria Espert	Actriu
sús Oliver Rotellas	Metge	Terenci Moix	Escriptor
lol Martorell	Músic	Armando Moreno	Director de Cinema
an Pons	Metge	Irene Martínez Mora	Editor
toni Matabosch	Professor	Ramon Serrano	Editor
ria Reniu	Actriu de cinema	Enrique Irazoqui	Actor
re Planella	Estudiant	Julián Marcelo	Enginyer Naval
làlia Gomà	Teatre	Josep M ^a Castellet	Escriptor
lme Echavarri	Guionista i crític cinema	Josep M ^a Tubau	Professor
jeles Izquierdo	Estudiant	Roc Villas	Cinema
rta Abelló	Professora	Marià Alberó	Cantant
stina Coll	Estudiant	Antoni Blanch	Aparellador-dissenyador
manda Morén	Metge	Pere Balaña	Director de Cinema
lors Ribera	Professora	Antoni Tàpies	Pintor
di Cadena	Director de cinema	Teresa Tàpies	
ancesa Bellmunt	Director de Cinema	Daniel Lelong	
ite Fontanet	Actriu de Cinema	Maria-Lluïsa Borràs	Crític d'art.
ria Bareta	Estudiant	Xavier Castellà	Economista
me Figueras	metge	Esteve Borrrell	Enginyer
sina Gallego	Decoradora	Jaume Albertí	Enginyer
làlia Gil	Tèdleg	Josep Andreu Abelló	Advocat
non Casanelles	Metge	Francesc Aragay	Llicenciat en filosofia
rdi Pericot	Pintor	Joan Martínez Mora	Metge
go Pericot	Pintor	Pere Català Roca	Fotògraf
rier Zulaica	Professor	Francesc Català Roca	Fotògraf
rio Gas	Director de teatre	Gustau Gili	Editor
rio Satué	Dissenyador	Ramon Viladàs	Advocat
lça Tormo	Bibliotecària	Ramon Noguera	Notari
un Enric Lahosa	Crític de cinema	Joan Brossa	Escriptor
sep M ^a López Llavi	Crític de cinema	Joan Miró	Pintor

EL DELICTE DE SER CATALÀ

ELS PRECEDENTS D'UN FET

Els dies 12, 13 i 14 de desembre uns tres-cents artistes i intel·lectuals catalans es reuniren a Montserrat amb motiu del procés de Burgos. De l'assemblea sortí el "Manifest de Montserrat", document plenament vigent avui, malgrat la commutació de les 9 penes de mort, on es denunciava la situació d'opressió en què es troben les nacionalitats gallega, basca i catalana dins l'estat espanyol. Arran d'aquesta assemblea, i a despit de les garanties donades a l'abat de Montserrat pel governador civil - el qual, tanmateix, assetjà l'abadia -, nombroses mesures repressives han estat preses: interrogatoris, retirada de passaports, prohibició d'actuar a diversos cantants (Raimon, Serrat, etc), sancions econòmiques, etc. Aquestes mesures represives han atès el seu punt més alt amb la detenció i empresonament de Jordi Carbonell, un dels nostres intel·lectuals més destacats, professor de la Universitat Autònoma i director de la Gran Enciclopèdia Catalana. El delictu de Jordi Carbonell ha estat afirmar, en ésser-li presa declaració pels fets de Montserrat, el seu dret d'expressar-se en la llengua del país. **EN JORDI CARBONELL HA ESTAT EMPRESONAT PER PARLAR CATALÀ A CATALUNYA!!!**

ELS FETS

El 12.1.71 al matí en Jordi Carbonell, a "Jefatura Superior de Policia", afirma el seu dret de declarar en català. Sense tirar endavant l'interrogatori és enviat als calabossos. Hi roman, **EXCLUSIVAMENT PER VOLER PARLAR EN CATALÀ**, fins el 15.1.71 al vespre.

El 15.1.71 al vespre es traslladat, enmanillat, al Palau de Justícia. El jutge de guàrdia, el nº 14, considera l'actitud de Jordi Carbonell com un delictu "contra la seguridad interior del estado", l'envia a la presó el 16.1.71 al migdia i tramet al TOP el corresponent expedient. **EL JUTGE CONSIDERA QUE PARLAR EN CATALÀ ÉS UN DELICTE QUE MEREIX PRESÓ.**

El 16.1.71 en Jordi Carbonell ingressa a la Model on, per persistir en la seva actitud de parlar en català, és enviat a una cel·la de càstig. **ELS FUNCIONARIS DE LA PRESÓ CASTIGUEN UN HOME PER PARLAR EN CATALÀ.**

El 20.1.71, havent-se reunit la "Junta de disciplina", és tret de la cel·la de càstig -on havia romàs incomunicat- i és enviat a la sala de psiquiatria de la infermeria (!!). **LA "JUNTA DE DISCIPLINA" CONSIDERA QUE UN HOME QUE VOL PARLAR EN CATALÀ HA D'ESSER TRACTAT COM UN BOIG.** En Jordi Carbonell comparteix la sala amb un esquizofrènic i amb un home transformat que ha apunyalat la seva muller.

CONSIDERACIONS

Sigui quina sigui la decisió del TOP, des de tirar endavant el procés fins a sobreseure la causa, hi ha un fet evident sobre la taula: **ALS PAÏSOS CATALANS, A BARCELONA, UN HOME ÉS EMPRESONAT I TRACTAT DE BOIG PER VOLER PARLAR EN CATALÀ.**

D'arreu han arribat telègrams d'adhesió i encoratjament a Jordi Carbonell. De tots aquests fets la premsa estrangera (Le Monde, l'Independant, Sunday Telegraph, Gardian, etc.), les emissores estrangeres (BBC, Ràdio Paris, etc.), han donat àmplies informacions. **AL NOSTRE PAÍS, COM SEMPRE, L'EMPRESONAMENT D'UN HOME PÚBLIC CATALÀ ES SILENCIAT PELS MITJANS D'INFORMACIÓ CONTROLATS PER L'ESTAT ESPANYOL.**

Es resolgui com es resolgui l'afer Carbonell -i és evident que la nostra pressió pot ajudar-lo- els nostres drets més elementals han estat ignorats un cop més. Com a primer pas per a la recuperació de l'oficialitat: **NO RENUNCIEM ENLLOC A L'ÚS DE LA NOSTRA LLENGUA, NI A L'ESCOLA, NI AL TREBALL, NI A LA PUBLICITAT, NI AL CARRER, NI ALS LLOCS OFICIALS. SIGUEM DIGNES COM EN JORDI CARBONELL. EXERCIM SEMPRE I A TOT ARREU EL DRET A PARLAR EN LA NOSTRA LLENGUA.**

Un objectiu: EL CATALÀ HA DE TORNAR A SER OFICIAL A CATALUNYA !!!

gener 1971

El 12.1.71 al matí en Jordi Carbonell, a "Jefatura Superior de Policia", afirma el seu dret de declarar en català. Sense tirar endavant l'interrogatori és enviat als calabossos. Hi roman, **EXCLUSIVAMENT PER VOLER PARLAR EN CATALÀ**, fins el 15.1.71 al vespre.

El 15.1.71 al vespre es traslladat, enmanillat, al Palau de Justícia. El jutge de guàrdia, el nº 14, considera l'actitud de Jordi Carbonell com un delictu "contra la seguridad interior del estado", l'envia a la presó el 16.1.71 al migdia i tramet al TOP el corresponent expedient. **EL JUTGE CONSIDERA QUE PARLAR EN CATALÀ ÉS UN DELICTE QUE MEREIX PRESÓ.**

El 16.1.71 en Jordi Carbonell ingressa a la Model on, per persistir en la seva actitud de parlar en català, és enviat a una cel·la de càstig. **ELS FUNCIONARIS DE LA PRESÓ CASTIGUEN UN HOME PER PARLAR EN CATALÀ.**

EL DELICTE DE SER CATALÀ

ELS PRECEDENTS D'UN FET

Els dies 12, 13 i 14 de desembre uns tres-cents artistes i intel·lectuals catalans es reuniren a Montserrat amb motiu del procés de Burgos. De l'assemblea sortí el "Manifest de Montserrat", document plenament vigent avui, malgrat la commutació de les 9 penes de mort, on es denunciava la situació d'opressió en què es troben les nacionalitats gallega, basca i catalana dins l'estat espanyol. Arran d'aquesta assemblea, i a despit de les garanties donades a l'abat de Montserrat pel governador civil - el qual, tanmateix, assetjà l'abadia -, nombroses mesures repressives han estat preses: interrogatoris, retirada de passaports, prohibició d'actuar a diversos cantants (Raimon, Serrat, etc), sancions econòmiques, etc. Aquestes mesures represives han atès el seu punt més alt amb la detenció i empresonament de Jordi Carbonell, un dels nostres intel·lectuals més destacats, professor de la Universitat Autònoma i director de la Gran Enciclopèdia Catalana. El delicta de Jordi Carbonell ha estat afirmar, en ésser-li presa declaració pels fets de Montserrat, el seu dret d'expressar-se en la llengua del país. EN JORDI CARBONELL HA ESTAT EMPRESONAT PER PARLAR CATALÀ A CATALUNYA!!!

ELS FETS

El 12.1.71 al matí on Jordi Carbonell, a "Jefatura Superior de Policia", afirma el seu dret de declarar en català. Sense tirar endavant l'interrogatori és enviat als calabossos. Hi roman, EXCLUSIVAMENT PER VOLER PARLAR EN CATALÀ, fins el 15.1.71 al vespre.

El 15.1.71 al vespre es traslladat, enmanillat, al Palau de Justícia. El jutge de guàrdia, el nº 14, considera l'actitud de Jordi Carbonell com un delicta "contra la seguridad interior del estado", l'envia a la presó el 16.1.71 al migdia i tramet al TOP el corresponent expedient. EL JUTGE CONSIDERA QUE PARLAR EN CATALÀ ÉS UN DELICTE QUE MEREIX PRESÓ.

El 16.1.71 on Jordi Carbonell ingressa a la Model on, per persistir en la seva actitud de parlar en català, és enviat a una cel·la de càstig. ELS FUNCIONARIS DE LA PRESÓ CASTIGUEN UN HOME PER PARLAR EN CATALÀ.

El 20.1.71, havent-se reunit la "Junta de disciplina", és tret de la cel·la de càstig -on havia romàs incomunicat- i és enviat a la sala de psiquiatria de la infermeria (!!). LA "JUNTA DE DISCIPLINA" CONSIDERA QUE UN HOME QUE VOL PARLAR EN CATALÀ HA D'ESSER TRACTAT COM UN BOIG. En Jordi Carbonell comparteix la sala amb un esquizofrènic i amb un home trastornat que ha apunyalat la seva muller.

CONSIDERACIONS

Sigui quina sigui la decisió del TOP, des de tirar endavant el procés fins a sobreseure la causa, hi ha un fet evident sobre la taula: ALS PAÏSOS CATALANS, A BARCELONA, UN HOME ÉS EMPRESONAT I TRACTAT DE BOIG PER VOLER PARLAR EN CATALÀ.

D'arreu han arribat telegrams d'adhesió i encoratjament a Jordi Carbonell. De tots aquests fets la premsa estrangera (Le Monde, l'Independant, Sunday Telegraph, Gardian, etc.), les emissores estrangeres (BBC, Ràdio Paris, etc.), han donat àmplies informacions. AL NOSTRE PAÍS, COM SEMPRE, L'EMPRESONAMENT D'UN HOME PÚBLIC CATALÀ ES SILENCIAT PELS MITJANS D'INFORMACIÓ CONTROLATS PER L'ESTAT ESPANYOL.

Es resolgui com es resolgui l'afer Carbonell -i és evident que la nostra pressió pot ajudar-lo- els nostres drets més elementals han estat ignorats un cop més. Com a primer pas per a la recuperació de l'oficialitat: NO RENUNCIEM ENLLOC A L'ÚS DE LA NOSTRA LLENGUA, NI A L'ESCOLA, NI AL TREBALL, NI A LA PUBLICITAT, NI AL CARRER, NI ALS LLOCS OFICIALS. SIGUEM DIGNES COM EN JORDI CARBONELL. EXERCIM SEMPRE I A TOT ARREU EL DRET A PARLAR EN LA NOSTRA LLENGUA.

Un objectiu: EL CATALÀ HA DE TORNAR A SER OFICIAL A CATALUNYA !!!

gener 1971

DOCUMENTACIÓ.-

Tot i que el ministeri d'Informació i Turisme a través de la T. V.E. i de les consignes que fa complir a la Premsa, ha intentat amagar la tensió apareguda entre les diverses forces que es reparteixen el poder, no han pogut evitar que el tema arribés al carrer. Amb el propòsit de donar detalls sobre la crisi que s'està produint en l'exèrcit, part importantíssima en aquesta nova situació, oferim la traducció d'un ponderat article aparegut al "Monde Diplomatique" del mes de gener de 1971.

EL PROCÉS DE BURGOS HA POSAT EN CLAR LES DIVERGÈNCIES AL SI DE L'EXERCIT

El procés de Burgos ha obert a Espanya una crisi política. Per primera vegada, després de la guerra civil, les forces armades han estat ateses per la malaltia que regna a tots els graons de la vida nacional. I això constitueix, veritablement, el fenomen més important del règim franquista a les vigílies de la successió del "Caudillo".

En acumular tota una sèrie d'atzagaiades jurídiques i polítiques, el govern espanyol ha fet, del judici de setze militants bascos, un detonador inesperat. No han estat, solament, els obrers, els intel·lectuals i els estudiants els qui s'han manifestat contra el règim. L'agitació ha arribat a les professions liberals i a la petita burgesia comercial. El fenomen és nou. Des de l'obertura del procés, l'ordre ha estat alterat a les principals aglomeracions urbanes del país, particularment al País Basc i a Catalunya. Certament que no han estat pas multituds que s'han llançat al carrer. Els mitjans de comunicació i d'informació en una dictadura estan totalment controlats per l'Estat. L'oposició no disposa, per tant, de mitjans suficients per a anunciar tres o quatre dies abans el lloc i l'hora de tal o qual assemblea o manifestació. Les reunions públiques preparatòries estan, d'altra banda, absolutament prohibides. L'agitació, en conseqüència, ha d'ésser feta a nivell personal o pel llançament d'octavetes. Manifestar-se al carrer, significa d'altra banda, a Espanya, fer front a la policia armada o a la guardia civil i el risc d'ésser empresonat o quelcom pitjor, sovint. No és sorprenent, per tant, en aquestes condicions, que les manifestacions populars contra el règim no puguin reunir, la major part de les vegades, masses excessivament nombroses de persones.

Malgrat totes aquestes dificultats inherents al franquisme, l'oposició ha estat suficientment potentia com per iniciar entre els militars espanyols un moviment de reflexió sobre l'esdevenidor del país. Avui és ben cert que Burgos haurà estat el punt de partida d'un procés nou tan important com el que s'ha manifestat, d'un temps ençà, a l'Església Espanyola. L'exèrcit i l'Església, dos dels tres pilars fonamentals del franquisme, essent el tercer la Falange, no constitueixen en aquest moment unes forces homogènies, indestructibles, al servei integral del poder. Quan el trenta d'octubre darrer, a Bilbao, els manifestants han cridat, per primera vegada, "militars assassins", l'exèrcit s'ha adonat de cop que corria el perill de no poder ésser el veritable àrbit de la situació després de la desaparició del general Franco, i que tornava a esdevenir el braç dret d'un sistema, d'un partit. De cop i volta es plantejava la qüestió del seu esdevenidor, del seu paper, al cor de la nació.

En escoltar els crims de "militars, assassins", l'exèrcit espanyol ha comprès que s'havia equivocat a l'acceptar de dur el judici de setze militants bascos davant d'un Consell de Guerra. El primer de desembre, és a dir quaranta-vuit hores abans de l'obertura del procés, un antic company d'armes del Caudillo, el general Rafael Garcia Valiño, governador militar de Madrid de 1962 a 1964, s'ha adreçat per escrit al general Tomás Garcia Rebull, Capità General de Burgos, per a manifestar-li la seva inquietud i demanar-li que el Consell de Guerra no es reunís abans que el Tribunal Suprem no s'hagués pronunciat sobre la seva legalitat. "L'exèrcit no té que intervenir per a posar fi a querelles, afegia, perquè pot, d'aquesta manera, perdre l'estimació del poble".

I el general Garcia Valiño, tot recordant la seva experiència personal quan fou portat, l'abril de 1963 a refrendar la sentència de mort contra el líder comunista Julian Grimau, escrivia aquests mots "Ja vaig poder constatar, aleshores, fins a quin punt l'execució d'una pena de mort podia crear un clima nacional irrespirable i de més a més perjudicial per a l'exèrcit. El xoc va atènyer, àdhuc, les guarnicions on, al darrer moment, varen sorgir discussions molt desagradables respecte del cos militar que havia d'executar la sentència". El General Garcia Valiño ha fet circular una fotocòpia de la seva lletra entre els seus amics. El general Garcia Rebull no l'ha contestat. L'afer ha fet prou soroll com per a provocar una batussa dins l'exèrcit i desencadenar una sèrie de debats.

Bon de pressa veritables assemblees de militars han tingut lloc a tot Espanya, particularment a Barcelona, Valladolid i Madrid. Capitans i comandants de regiments, encoratjats pels "ultres", han reclamat mesures enèrgiques per a restablir l'ordre i han reprotxat al govern de l'Opus Dei, instal·lat l'octubre de 1969, les seves febleses així com les seves vacil·lacions. Era la primera vegada, des de feia trenta anys, en que uns oficials es posaven pràcticament en estat de sedició enfront del poder civil. Solament a Madrid varen fer-se quatre d'aquestes reunions. A tot Espanya van ésser adreçades lletres als governadors militars, veritables manifestos polítics que recolliren en total prop de cinc mil signatures. El moviment va prendre una tal amplitud que les altes autoritats militars s'inquietaren, i una quinzena de generals es reunien a l'Escola de Cavalleria de Carabanchel, a les afores de Madrid, per a examinar la situació.

Era el dilluns, 14 de desembre. Aquest dia, a les sis de la tarda, el general Alfonso Pérez Viñeta, Capità General de Catalunya, arribà d'imprevist a Barcelona. Un cotxe, que l'esperava a l'aeroport de Madrid, el conduí, ràpidament, al Pardo. Tres capitans Generals més eren allí. El General Franco, tornà aquell dia mateix d'una caceria amb el president de Portugal, Almirall Americo Thomas, i els va robre tot seguit. I a les vuit d'aquella tarda el Consell de Ministres es reuní en sessió extraordinària. Era massa tard per a avisar Laureano López Rodó, ministre del Pla de Desenvolupament, que es trobava a Santiago de Compostela, i a López Bravo, ministre d'afers estrangers, que era a Portugal en visita oficial. El Príncep Juan Carlos que assistia a un concert fou convocat amb tota urgència al Pardo, però no fou autoritzat a assistir al Consell de Ministres. Molt enèrgic, el general Franco exigí la suspensió de les llibertats individuals per sis mesos. Era menys que l'estat d'excepció imposat a tot Espanya, el gener de 1969. Però, parcialment convençut pels arguments de López Bravo, amb el que havia caçat durant el fi de setmana, el Caudillo preferí mantenir-se en una posició intermitja entre els "durs" i els "moderats". Afoblit per l'edat el cap de l'Estat Espanyol tó, malgrat tot, als setanta vuit anys, el poder de decisió a les mans.

Política hàbil que li permet de maniar tot evitant els obstacles. En aquesta línia veiem com un dels caps dels "ultres", l'Almirall Carrero Blanco, eminència gris del règim, vell company d'armes, ha estat nomenat a la vice-presidència del Govern el setembre de 1967. En compensació, en el curs de l'any 1970 és un dels caps dels "moderats", el general Manuel Díez Alegria, que fou elegit per al lloc de Cap de l'Estat Major de l'Exèrcit fent-lo accedir automàticament al Consell de Regència que governarà Espanya entre el moment que ell desapareixerà i aquell que el Príncep Juan Carlos farà el jurament com a rei.

"ULTRES i "MODERATS"

L'agitació que s'ha extès per tot Espanya, des de l'obertura del procés de Burgos, ha permès als "ultres" de reforçar les seves posicions i exercir pressions creixents sobre el Caudillo. El Governador Militar de Madrid, el general Angel Campano, és un dels representants més virulents d'aquest corrent al si de les forces armades. Respecte a "l'ocupació" del Monestir de Montserrat per tres cents intel·lectuals catalans, quan es trobava amb alguns amics s'ha manifestat de la manera següent: "Cal acabar-ho, i declarar l'estat de guerra per vuit dies i afusellar-ne cent mil.

És l'únic sistema d'evitar una segona guerra civil a Espanya". Reacció que no està massa lluny de la que professa el Capità General de Catalunya Pérez Viñeta. Tots dos s'han indignat especialment per un incident, el segon en el gènere en dos anys, del que ha estat víctima un coronel de l'exèrcit, el qual, quan circulava per Madrid, fou agredit per joves manifestants que li estriparen l'uniforme. "Per què no us heu defensat? per què no heu fet servir el vostre revòlver?" Li demanaren els seus superiors jeràrquics. "No en tenia...", respongué. El coronel fou arrestat durant dos mesos per no haver defensat l'uniforme amb "l'honor de la seva vida". Després d'això, tots els oficials han de sortir armats. Aquest incident ha excitat els "ultres".

Però, en contraposició a ells, els militars "moderats", dirigits pel General Díez Alegria, el germà bessó del qual és el Director General de la Guardia Civil. Es sent solidari, i ha aprofitat l'ocasió de tota aquesta agitació feta a l'entorn del Procés de Burgos, per a intentar a prendre contacte amb els líders moderats de l'oposició i analitzar amb ells l'esdevenidor d'Espanya. A mitjans de desembre, el general Díez Alegria, catòlic practicant que va dues o tres vegades per setmana a missa, militar professional, "disposat a complir el seu deure fins a la fi", influenciat per les idees liberals del seu germà jesuïta que és a Roma, ha marxat "a títol privat" a Bèlgica amb la seva esposa. A Brusel·les, s'ha trobat amb un cert nombre de personalitats europees i ha mantingut converso amb un dels principals líders de l'oposició moderada. Favorable a "l'aparició de corrents minoritaris", el general Díez Alegria és el més europeu dels generals espanyols. Curiosament, reuneix al entorn del seu nom amplis sectors de l'oposició antifranquista, que li reconeixen una honestat indiscutible i veuen en ell l'home que podrà demà facilitar el pas de la Dictadura a la Democràcia sense sang al carrer. És difícil saber fins a on el General Díez Alegria voldrà o podrà anar al moment de la successió. El fet és que ell és un dels tres membres del Consell de Regència, els altres dos són el President de les Corts i el Cardenal Primat de l'Església, i que des de aquesta posició podrà jugar un paper important.

Fira, evidentment, erroni creure que sectors importants de l'exèrcit espanyol estan disposats a donar un cop d'estat contra el règim per a establir les llibertats democràtiques. Els militars espanyols defensaran, abans que qualsevol altra cosa, l'ordre i la constitució. Però certs sectors de l'oposició creuen que l'exèrcit podria acceptar una democratització progressiva, fent referència al paràgraf 2 de l'article 10 de la Llei sobre la successió del Cap de l'Estat. Aquest article estipula que per "derogar o modificar les lleis fonamentals, caldrà, a més de la decisió de les Corts, el referèndum de la nació".

Això suposa, evidentment, que un canvi s'ha produït en el curs dels darrers anys en els esperits i que una majoria de l'opinió pública és favorable a un sistema democràtic. Gràcies a un allau de turistes, des de fa una desena d'anys, i a la sortida de centenars de milers de treballadors a l'estranger, especialment a França i a Alemanya Federal, una evolució molt clara en els esperits s'ha produït a Espanya. Això s'accelera amb el procés de Burgos i és el que inquieta justament als elements més durs del règim, sobretot als antics combatents de la "División Azul", com el general García Rebull, els incondicionals de la Falange, els sectors integristes de l'Església i els nostàlgics del feixisme. Sobta el constatar, tot parlant-ne a l'atzar, que tota una categoria d'espanyols que manifesten difícilment la seva oposició al règim -els petits comerciants, els artesans, els enllustradors, els cambrers, els venedors de diaris- no amaguen pas el seu descontentament. Si rebutgen la violència, la guerra revolucionària i si continuen ben sovint venerant la persona del general Franco, s'irriten constatatant que "Espanya es manté diferent de la resta d'Europa" i "Per què no tenir una democràcia com les altres" "No som pas salvatges, sabem pensar i reflexionar". És la frase que més s'escolta a Espanya. I no és pas perquè alguns centenars de milers de fanàtics a Madrid, o a altres llocs, amb el braç enlaire o entonant l'himne de la Falange, dirigint el seu odi sobre els estrangers, "los eternos enemigos de España", que la majoria del poble espanyol es tancarà sobre ell mateix i rebutjarà la democràcia.

Burgos ha desfermat un procés irreversible que donarà força als grans moviments de lluita dels treballadors i dels estudiants. Amb un pressupost anyal de 730 dòlars per habitant, segons el darrer informe del Banc Mundial, Espanya és encara molt lluny de França (2.130 dòlars) i dels països d'Europa més industrialitzats, però els progressos econòmics que es produeixen en el curs dels darrers anys, així com els intercanvis turístics i culturals, li han obert nous horitzons. El poble espanyol està amb possibilitats d'alliberar-se del franquisme propiament.

Eduard Bailby •

- 1er MAIG I ELECCIONS SINDICALS
- INFORME FOESSA
- JUDICI USA.

EDITORIAL

La revista "Cròniques" va adreçada al públic universitari i pretén donar-li el màxim d'informació sobre la situació político-econòmico-social de Catalunya, sense oblidar, però el que passa a la resta de l'Estat espanyol.

La revista "Cròniques" feta per universitaris, també pretén conscienciar els seus lectors sobre tres punts fonamentals i complementaris:

- 1er. Catalunya és una nació i, per tant, té tots els drets inherents a ser tractada com a tal, incloent-hi el de l'autodeterminació, és a dir el de proclamar-se independent a tots els nivells. Aquest serà un dels primers passos que han de conduir a la creació d'una República Socialista Federal Catalana, on seran aplegades totes les terres catalanes: Rosselló, Andorra, País Valencià, Illes Balears i Catalunya.
- 2on. Formar un esperit de democràcia, en el sentit que la voluntat lliurement expressada de tot el poble -i no la d'una classe, casta, grup polític, etc.- és l'única font del Poder en un país democràtic.
- 3er. Som partidaris de la substitució del sistema econòmic capitalista vigent per un altre, socialista, on la propietat i la gestió dels béns de producció estigui en mans del poble i no en mans privades, d'un partit o de l'Estat. Aquest socialisme tindrà com a finalitat la satisfacció de totes les necessitats, materials i espirituals, del poble. No creiem, però, en la Revolució salvadora que ho ha de canviar tot d'un dia per a l'altre. Ben al contrari: el camí a seguir és llarg i dur. Dues etapes han de marcar aquest camí: primerament, mitjançant la formació d'un Front Català Antidictadura on tinguin veu i vot tots els grups democràtics catalans, socialistes o no: cal enderrocar el règim polític dictatorial actual; en segon lloc, una vegada implantat un règim democràtic que garanteixi les llibertats de reunió, associació, expressió, etc., continuar la lluita per una transició pacífica vers un socialisme democràtic, el qual continuarà garantint totes les llibertats democràtiques per a tothom, sense distinció de cap mena.

Finalment, la revista "Cròniques" saluda totes les publicacions clandestines existents, encoratja tots els individus i grups polítics, obrers i universitaris que lluiten per una Catalunya lliure, democràtica i progressista, a continuar en la seva tasca, que és la de tots, i invita els universitaris a la discussió oberta de tots els

grans problemes plantejats, a la recerca de noves vies de sensibilització i de nous camins vers una acció més ferma contra la Dictadura.

1er MAIG - ELECCIONS SINDICALS - 1er MAIG - ELECCIONS SINDICALS - 1er MAIG

Heus ací dos temes que condensen prou bé, quina és l'actualitat del món del treball a Catalunya. Per una banda, la celebració internacional de la Festa del Primer de Maig, símbol dels treballadors en lluita contra l'opressió del capital, i per l'altra, la trista constatació d'unes eleccions sindicals programades encara per la "Organización sindical", és a dir, pel sindicalisme al servei de la Patronal.

Un i altra fet, sintetitzen la problemàtica dels treballadors, víctimes d'un sistema capitalista que continua recolzant-se en la dictadura per a millor multiplicar els seus guanys. Malgrat tota la teoria del "desarrollo", sistemàticament anunciada per T.V.E., la veritat és que continuen prohibits els drets més elementals d'un règim democràtic, entre els quals destaca el d'associació.

El Primer de Maig, la Festa del Treball per excel·lència, ve commemorant-se des del 1890, segons l'acord prè en el Congrés de París celebrat un any abans en què fou creada la II Internacional, de caràcter socialista. La data commemora l'assassinat a Xicago d'uns treballadors anarquistes i rapidament esdevingué la jornada en què es manifestaven en bloc, les aspiracions dels treballadors a una societat justa, lliure de l'explotació capitalista.

La dictadura ha reprimit l'autèntica celebració del Primer de Maig, amb la mateixa fúria que ha intentat ofegar qualsevol signe visible d'una realitat sindical autèntica. Ha intentat substituir les nostres manifestacions, les nostres assemblees, les nostres confraternitzacions, amb grans espectacles televisats que intenten donar un color de rosa a la nostra realitat. Però l'activitat sindical creix, mentre la dictadura i el dictador presenten signes clars d'esclerosi...

El primer de Maig de 1890 fou dedicat en gran part a esgrimir la gran reivindicació de l'època: la jornada de vuit hores. Amb el temps els objectius han canviat i el 1971 els treballadors catalans concentren la seva lluita a aconseguir un objectiu bàsic: la llibertat sindical.

La "Organización sindical", el monstre que ens imposà la dictadura el 1939, constata avui el seu fracàs. Arreu els treballadors s'organitzen i lluiten contra l'explotació de què són víctimes en les empreses i com és natural lluiten i s'organitzen contra la C.N.S., sindicalisme "groc", al servei de la Patronal. Els seus buròcrates intenten aparentar una transformació que els permeti conservar les seves posicions, però és inútil. La Oficina Internacional del Treball els de

"tranquilament", situant els seus "amics" en cada empresa. La lluita, la sensibilització, l'apassionament dels treballadors no els cauen bé, perquè saben que són el preludi de la seva derrota a nivell d'empresa i de ram.

Aquesta realitat que els demostra el rebuig de la base sindical respecte als seus plantejaments totalitaris, són la nostra esperança. No pas utòpica, sinó fonamentada en el menyspreu que es respira en qualsevol empresa envers les seves "orientacions verticals" i també, en la necessitat urgent que tenim els treballadors de comptar amb unes estructures sindicals autèntiques i legals, que ens permetin contestar adequadament a la voracitat dels capitalistes.

Joan Forns

PICIES, NOTICIES, NOTICIES, NOTICIES, NOTICIES, NOTICIES, NOTICIES, NOTICIES, NOTICIES,

65 PRESOS POLÍTICS DE LA "MODELO" EN CEL·LES DE CASTIG

El dia 25 de març un pres polític de la "Modelo" va ser posat a una cel·la de càstig (aïllament total) en haver-li trobat un document polític. Va ser brutalment tractat i va haver d'anar a la infermeria. Al dia següent, 65 pressos polítics van manifestar la seva protesta a les autoritats de la presó; 20 d'ells van ser internats al seu torn en cel·les de càstig. La resta va iniciar una vaga de la fam per solidaritat amb els seus companys. Immediatament van ser ficats a cel·les de càstig, cosa que no va impedir que la vaga de la fam es prolongués durant 6 dies. La "comissió de disciplina" de la presó va votar una sanció, proposada pel director Enrique de la Morena, que consistia en el confinament durant 80 dies dels 65 presos a cel·les de càstig. El 9 d'abril encara continuaven aïllats. S'han fet peticions a l'arquebisbe de Barcelona, Marcelo González, a fi que intervingui en favor dels detinguts polítics en isolament.

CANVI DE VIRREI DE CATALUNYA.

Ha estat rellevat el cap màxim de l'exercit ocupador de Catalunya i opressor del poble. El nefast Pérez-Viñeta ha estat rellevat per Nogueras Márquez, com a capità general-virrei. Sembla que és presentat pel poder central com a home més liberal que el seu antecessor, veritable capdavanter de la reacció militarista i feixista a tot l'Estat espanyol.

VAGA A LA SEU DE TVE DE PRADO DEL REY

Per primera vegada en la seva història ha esclatat una vaga a "Televisión Española". Una centena de tècnics, en veure refusades les seves peticions d'un augment de sou del 15% i que les hores extra tórnessin a ser pagades, iniciaren una vaga de protesta el dia 2 d'abril. Immediatament, la direcció de TVE els ha suspès, per un temps il·limitat, de salari i col·locació. Tot sembla indicar que la nova programació de TVE es deu a aquest moviment reivindicatiu.

PEPE BEÚNZA I LA MARXA DELS OBJECTORS DE CONSCIÈNCIA

El dia 13 de gener d'aquest any, el "recluta" valencià José Luis Beúnza Vázquez va refusar de posar-se l'uniforme militar dient que era un objector de consciència. El fet té importància degut al fet que Pepe Beúnza és el primer objector de consciència catòlic d'Espanya que és un Estat confessional catòlic (els 180 que hi ha empresonats pel mateix motiu són Testimonis de Jehovà i cristians-adventistes). En la seva carta escrita des de la presó al capità-general de la regió deia entre altres coses: "Vull que la meua acció sigui entesa com una manifestació de joia i d'amor envers tota la humanitat, i d'esperança en un món millor, sense guerres i sense abusos, que entre tots construirem. Jo sóc no-violent i estic engatjat en una lluita amb mitjans pacífics per l'alliberació dels oprimits, per la justícia i per la llibertat. Jo sóc catòlic, i per a mi el respecte a tot home -vós inclusiu- és una regla fonamental. Crec que un servei civil és un camí més eficaç vers la pau entre els homes que no pas el servei militar. Jo veig la guerra com un crim contra la humanitat. Al mateix temps, em faig solidari dels 10.000 nord-americans empresonats per haver refusat anar al Vietnam, dels 30.000 objectors de consciència afusellats per Hitler i dels 36.000 objectors de l'Alemanya Oest d'avui, i de tots aquells qui, a Espanya i a la resta del món, han patit i pateixen persecució per defensar la Justícia".

El dia 21 de febrer va partir de Ginebra una "marxa vers la presó de València" composta per uns 150 nois i noies europeus i nord-americans, entre els quals ha havia 2 catalans, 2 castellans i 1 valencià (pel camí s'hi afegiren dos castellans més). La marxa era a peu (Ginebra a València = 800 Kms.) i anaven explicant pels pobles i ciutats per on passaven el significat de la seva actuació. El diumenge 11 d'abril, tal i com estava previst, arribaren al punt fronterer de Guingueta d'Hiix (Bourg-Madame). A les 3.30 es presentaren a la duana espanyola silenciosament (tothom va poder veure la massiva presència de socials i de grisos amb casc). Els 7 que duïen passaport espanyol van poder passar i es van dirigir a la policia agafats de les mans i ocupant tota l'amplada de la carretera: es tracta dels companys Santiago del Riego, María-Amparo González, Gabriel Díez, Miguel Gil, Gonzalo Arias -l'home de la pancarta-, Lluís Fenollosa i Maria Angels Recasens, els quals foren detinguts, traslladats a Barcelona i, d'ací amb avió, a Madrid. La resta -els estrangers- no pogueren passar la frontera. Aleshores van ocupar el pont -la terra de ningú-, asseient-se a terra i enarbolant eslogans pacifistes. La policia espanyola els va avisar que s'estaven "manifestant" però els va deixar fer. Diversos cantants interpretaren cançons: l'occità Claudi Martí, el nord-americà P.G. Hoffman i el català Antoni Ortega. Cap a les 9.30 els objectors intentaren convèncer la policia espanyola que els deixessin passar. Deu minuts després, aquesta va carregar a cops de porra contra els pacifistes, molts dels quals no es van moure i van ser expulsats vers el cantó francès on foren guarits de les ferides (hi ha dos ferits greus). Durant aquest interval de temps (des de les 3.30 a les 9.30) la circulació fou desviada per Llívia.

El dissabte dia 10 un grup de 17 persones es va reunir a la Plaça de Catalunya per anar amb un autocar a Osseja (vora la frontera) a celebrar una reunió conjunta amb els de la marxa. Quan ja eren dins l'autocar, diversos socials pujaren i prengueren el nom, l'adreça i el número del carnet d'identitat dels 17. Els van deixar anar, però quan l'autocar es va aturar a Sant Adrià del Besòs, foren obligats a abandonar l'autocar.

SI AL SERVEI DEL POBLE, NO AL MILITARISME! SI AL SERVEI DEL POBLE, NO AL MILITARISME

Nova espina al règim:- Per primera vegada, des de la guerra, el feu controlat... fins ara, per fidels servidors del "Movimiento", l'ensenyança mitjana, crea un poderosíssim conflicte: la vaga general de tots els Instituts d'Ensenyança mitjana. Primer es produí a Barcelona, seguí després tot Catalunya i l'estat espanyol.- Professors, col·legis professionals, pares i alumnes, formaren front comú contra uns sistemes remuneratius i educacionals, que no estaven al seu servei sinó als de l'oligarquia.

La medecina contra la Dictadura.- El crit "volem clíniques a Santa Coloma i la vaga dels metges del Clínic" juntament amb la declaració dels metges Democràtics, que a continuació reproduïm són uns combats més en aquest front general i unitari contra la Dictadura.- Les multes imposades pel nostre procònsol Pelayo Ros, als metges en vaga del Clínic, ens demostra quina classe de diàleg entenen els nostres administradors.

Declaració de L'ASSEMBLEA PERMANENT DE METGES REUNITS AL COL·LEGI DE BARCELONA DEL 28 AL 30 DE DESEMBRE DE 1970

- 1) Felicitar-se com a ciutadans, de l'èxit aconseguit per les gestions que des de tots els sectors, estaments, i àmbits territorials han aconseguit la commutació de les penes de mort imposades pel consell de guerra de Burgos als patriotes bascos.
- 2) Deixar constància que amb tot el que ha estat aconseguit no s'han obtingut plenament les aspiracions democràtiques dels reunits en aquesta Assemblea.
- 3) Que aquestes aspiracions poden quedar perfectament explicitades pel contingut del document sorgit de l'Assemblea de Montserrat del 13 de desembre.
- 4) Que en virtut d'aquesta coincidència aquesta Assemblea de Metges del Col·legi de Barcelona, s'adhereix al mencionat document de l'Assemblea d'intel·lectuals, professionals, artistes, i universitaris, celebrada a l'Abadia de Montserrat, i el fa seu.

NO DIRE

No diré ni pomes rosades
ni llimones, ni taronges.

Diré com se m'aglopa
la sang a les mans
i com m'emprenya de viure en aquest temps
i en aquest país.

No diré ni pomes rosades
ni llimones, ni taronges:
cridaré més alt encara
i lluitaré per la nostra llibertat!

Carles-Jordi Guardiola

Facultat d'Enginyers.-

- Recital Pete Seeger: Va ser suspès per "las autoridades". La protesta estudiantil per aquesta suspensió, es va convertir en una extraordinària manifestació (es calcula que en conjunt, si bé dispersos en molts grups, hi havia unes quinze mil persones). Fou en aquest moment, les dotze del migdia, que des del terrat de la Facultat va desplegar-se una bandera catalana, que duia la inscripció BLOC. La bandera feia 10 m. per 0.80. Va mantenir-se en el seu lloc durant 3 hores, abans la policia no la va poder retirar, ja que prèviament la porta d'accés al terrat havia estat bloquejada.

A la sortida ja s'esperava la policia, a la porta de la Facultat, amb el cotxe manguera, mullant tothom i amb desplegament dels grisos que es van dedicar a carregar amb porres sobre les persones que trobaven pels voltants amb el vestit mullat. Un miler d'estudiants seguiren en manifestació alguns quilòmetres, fins al mateix cor de la ciutat. Atacaren les oficines "PANAM" i "I.B.M."

". . . Els porcs no ho trobaran bé i la borregada no hi donarà importància. Nosaltres sabem i som conscients del sentit d'internacionalisme i, de fe en els oprimits contra els opressors que aquest acte té. (Raimon, actuació Pete Seeger a Terrassa.)

Facultat de Dret.-

- Primera acció repressiva important. Uns dos-cents "gristapos" rodegen la Facultat per impedir el "Juicio Bufo", tema central "Opuslândia", Burgos, etc.; no ens estranya.- Concentració de 4/5 mil estudiants, càrregues de "grisos", manifestació d'uns 1.000 estudiants fins Calvo Sotelo, després dispersió en petits grups, amb manifestacions llampecs, per l'exemple.

-Expulsió- del Dr. Entrena de la Facultat pel comitè d'estudiants, davant la seva actitud.

-Ocupació- de la Càtedra de "Derecho del Trabajo" del Dr. Manuel Alonso Garcia, pel seu col.laboracionisme defensant davant "Magistratura", a la Maquinista (empresa del democràtic . . . Duran Farrell.) - Hem de destacar que l'esmentat "Càtedro" va ésser defensor dels treballadors en el conflicte "Laminados de Bandas" juntament amb Ruiz Giménez. Els homes canvien . . . ?

- Intent avortat d'Assemblea General de Districte, per anomenar una Comissió representativa coordinadora de la lluita universitària, amb les forces polítiques de Catalunya.

Facultat d'Arquitectura.-

- El "Boletín Oficial del Estado" ho diu Oriol Buigas, catedràtic de la nostra facultat. ("Tot càtedro, en el jurament del seu càrrec, ha de ju-

rar fidelitat a les "Leyes Fundamentales del Movimiento".) - Buigas es negà a fer-ho; la seva actitud, és l'exemple i guia per a les noves generacions.

Facultat d'Econòmiques.-

- Suspensió del recital Maria del Mar Bonet.
- FEIXISTES EN ACCIO: Enfrontament violent amb el beneplàcit dels "Socials", d'un grup feixista armat de porres, que atacà els grups d'estudiants que llegien uns "murals", un cartell que posava "LA POLICIA en la UNIVERSIDAD o NOSOTROS", és veritablement tota una explicació...
- Dimissió: - del Degà Joan Hortalà, davant l'entrada continuada i agressiva de la policia, i amb desacord amb la junta de Govern, davant la seva actitud de tancar l'Universitat.
- Solidaritat - ... de professors i alumnes amb la decissió del Degà.
- Assemblees - avorrides i demagògiques on els "M.L." sense tocar de peus a terra, es dediquen a recitar les seves lliçons memoriades, sense enfrontar-se tàcticament ni políticament amb la realitat que els envolta. La massa universitària resta indiferent, davant l'extremisme en certa manera còtic, d'aquests petits grupets...d'amics com els "M.L.", etc.

Facultat de Filosofia i Lletres.-

- Manca de voluntat de lluita, desorientació de la massa.
- Certa activitat, sensata, dels estudiants del P.S.U.C.
- Activitat nacionalista: repartiment massiu d'octavetes signades per "BLOC".
- Assemblees - avorrides, demagògiques i amb escassa assistència.
- Expulsió per Comitès d'Estudiants del Càtedro Dr. Canals, per la seva actitud.

Facultat de Medicina.-

- Assemblees - avorrides i demagògiques, al marge de les masses.
- Solidaritat amb els metges del Clínic, vagues i assemblees informatives del problema.

SALUDEM l'aparació a la Universitat de Bloc Català d'estudiants, grup de companys amb un clar compromís social i nacional i un planteig polític realista. Així mateix com la seva publicació "BLOC"

SUCURSALISMES POLITICS NO-SUCURSALISMES POLITICS NO-SUCURSALISMES POLITICS NO

JUDICI U.S.A., LLIÇO PER AL NOSTRE POBLE

Fa poques setmanes un tribunal condemnava el tinent Calley. La consciència de la majoria panxista U.S.A. i internacional donava per tancat l'incident..., on més d'un centenar de camperols vietnamesos, foren assassinats a sang freda, pels botxins automàtics ianquis, peons en una guerra imperialista bruta.

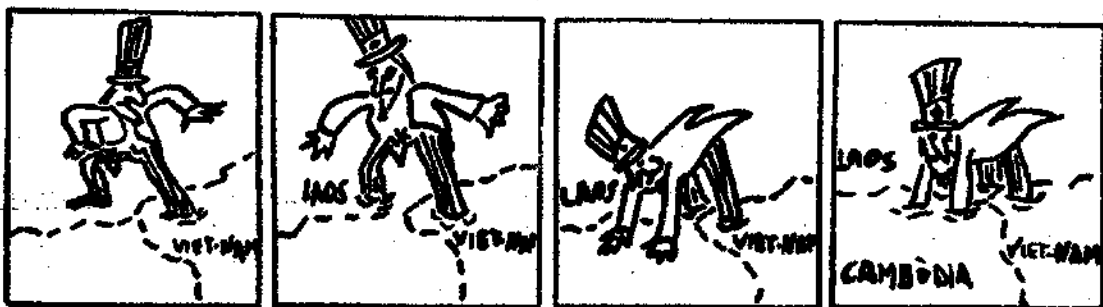
El judici i la condemna no enganya ningú, perquè sols fou una gran comèdia, muntada cara a l'opinió pública U.S.A. i internacional, cansada ja d'aquesta guerra.

Cal, però, que aquest fet ens faci reflexionar i comprendre, que Calley i els seus homes no són culpables, sinó la política intervencionista i imperialista dels seus governants, que aixafen al Vietnam el nacionalisme del poble vietnamès, que lluita fa diverses dècades pel seu alliberament nacional i social.

E.E.U.U. sostenen directament o indirectament quasi totes les dictadures reaccionàries del món: Iran, Thailandia, Formosa, Filipines, Brasil, Portugal, Grècia, Estat Espanyol, etc. etc....

La dictadura reaccionària i imperialista del General Franco, compta amb l'ajut i sosteniment des de 1.953, de l'Imperialisme U.S.A. El suport internacional polític i l'ajut econòmic que juntament amb els milers de soldats, centenars d'avions, i VI Flota, que estan destacats constantment a la península Ibèrica, sense per ara haver d'intervenir contra els pobles Ibèrics. ¿Però què passaria en el cas d'una victòria sobre les forces oligàrquiques, de les classes populars? ¿Restarien reclosos en llurs bases aquests soldats i avions, o bé transformarien el nostre poble en un immens My Lay ?.

Cal doncs, a tots els nivells conscienciar del perill que per nosaltres representen els "Ianquis" destacats dintre l'Estat Espanyol.

D'això se'n diu EMMERDAR-SE DE QUATRE POTES

EL POBLE VOL LLIBERTAT

Les estadístiques que presentem han estat extretes del Capítol V (pp.373-430 de l'original) del famós Informe FOESSA (Informe sociològic sobre la situació social de Espanya, 1970), editat l'any 1970 per l'Editorial Euramèrica de Madrid. Degut al fet que la publicació de certes dades podia representar un "perill" cara al gran públic, el govern va censurar l'Informe FOESSA suprimint el Capítol V, que tracta del present i del futur de la vida política espanyola vist per gent de Madrid-capital.

SISTEMA POLITIC					
QUE PREFEREIXEN	Universitaris	Advocats	Metges	Empleats	Obrers
Com fins ara.....	1	8	20	37	55
Regència.....	4	5	9	6	4
Monarquia borbònica..	11	23	8	5	5
Monarquia carlista...	3	0	1	1	0
Monarquia "a seques".	5	10	19	7	6
República.....	76	53	43	45	30

NO ES POSSIBLE UNA DEMOCRACIA
SENSE PARTITS POLITICS

Grups entrevistats	SENSE PARTITS POLITICS		
Universitaris.....	80 %	responen	NO
Advocats.....	76 %	"	NO
Metges.....	63 %	"	NO
Empleats.....	61 %	"	NO
Obrers.....	57 %	"	NO

AMB QUANTS PARTITS?	Universitaris	Advocats	Metges	Empleats	Obrers
Cap Partit.....	4	13	16	17	31
El "Movimiento" com a					
Partit Unic.....	1	2	7	8	6
Un Partit Unic.....	1	0	3	10	17
Un Partit amb "asocia-					
ciones políticas de-					
finidas".....	10	1	7	9	6
Dos Partits.....	23	34	30	25	11
Molts Partits.....	61	49	37	31	30

PER QUI VOTARIEU?	Universitaris	Advocats	Metges	Empleats	Obrers
"Movimiento".....	1	7	11	21	27
Falange.....	2	9	5	8	11
Carlistes.....	4	1	0	2	0
Democràcia Cristiana...	28	26	32	22	20
Social-Demòcrates.....	42	29	24	22	11

Socialistes.....	19	19	12	16	22
Regionalistes (*).....	3	1	2	2	3
Altres.....	2	9	14	7	8

(*) Recordem que la mostra utilitzada era de Madrid-capital, on no hi ha pas cap problema d'Autonomia o d'Independència.

EL CONTROL ESTATAL

EN L'ECONOMIA ES	Universitaris	Advocats	Metges	Empleats	Obrers
Massa fort.....	13	28	13	17	17
Normal.....	21	27	26	34	38
Insuficient.....	66	45	61	49	44

GRUPS DE PRESSIO

INDEX D'INFLUENCIA PER ALS UNIVERSITARIS

Banca.....	91
Militars.....	88
Opus Dei.....	81
Empresaris.....	68
Sindicats Verticals (CNS).....	60
Terratinents.....	52
Falangistes.....	48
Intel.lectuals.....	36
Acció Catòlica.....	27
Obrers.....	23
Carlistes.....	22
Funcionaris de l'Estat.....	19

Aquestes dades mostren clarament que l'actual règim polític no té la confiança del poble, el qual desitja majoritàriament un règim republicà i democràtic, malgrat que moltes de les respostes més o menys favorables al règim actual hauran estat donades per por i desconfiança envers l'entrevistador.

NOTICIES...NOTICIES...NOTICIES...NOTICIES...NOTICIES...NOTICIES...NOTICIES...NOTI

- Les greus deficiències de la Seguretat Social a Sta. Coloma de Gramanet estan produint un important moviment d'indignació en aquesta ciutat. Alguns objectius han estat coberts, com aconseguir un Ambulatori provisional que fes innecessari el desplaçament a Barcelona, la llibertat per gairbé tots els detinguts... però la lluita continua, 80.000 treballadors estan dient prou als lladres de la Seguretat Social.

- A l'hora de declarar a Hisenda els ingressos anyals. Percioles, l'alcalde del col.laboracionisme més servil, ha declarat només 700.000 ptes.!... Es broma, que diria Cassen ? No, és una mostra més del cinisme d'aquest element que amb seguretat es deixa almenys dos zeros. I encara potser 70.000.000 seria una quantitat curta, comparada amb la que realment s'embutxaca gràcies a la dictadura que li permet manipular l'erari municipal tranquil·lament.

- ES MASSA TARD. Amb la represa a dins (a l'estranger mai no s'han deixat de celebrar) dels Jocs Florals de Barcelona, subvencionats per l'Ajuntament de Barcelona, sembla que s'afermi la tàctica de daurar-nos la pín-dola; quant a la catalanitat de l'"Administración" es refereix. Aquesta política de sardana subvencionada, de ballet i barretina, hagués fet el seu efecte, potser, el 1939. Ara ja és massa tard: Catalunya se sent ocupada i el poble maltractat després de trenta anys de domini franquista. El "catalanisme" des de Madrid és inviable, totalitari.

ELS MOVIMENTS D'ALLIBERAMENT NACIONAL, d'Andreu Nin
(Edicions Catalanes de Paris, 1970)

Andreu Nin (1892-1937), un dels homes més importants del moviment obrer català, inicià amb aquest estudi (publicat per primer cop el 1935) el plantejament de la problemàtica nacional d'alliberament dels pobles oprimits en relació amb l'internacionalisme proletari i l'alliberament social. Malauradament, la seva mort a mans d'agents d'Stalin pel fet que Nin, un dels dirigents del P.O.U.M. (Partit Obrer d'Unificació Marxista), mantingués contactes amb Trotsky, aleshores exiliat de l'U.R.S.S., ens ha privat d'ulteriors estudis que projectava de fer sobre el mateix tema, considerant sobretot el problema de les nacionalitats perifèriques de l'Estat espanyol. Abans d'encarar-se amb la nostra realitat, Nin decidí d'establir unes bases previes d'anàlisi del moviment nacional seguint les línies que anteriorment havia fixat Lenin. D'aquesta manera -si bé molt esquemàticament en alguns punts i reiterativament en d'altres- Nin ens proporciona un document per reflexionar, comentar, discutir i replantejar a les nostres aules universitàries o bé a casa. L'edició que ens ve de Paris d'aquest llibre ens és utilíssima als estudiants per iniciar un estudi seriós dels moviments d'emancipació nacional des de la perspectiva marxista-leninista de lluita de classes. Ja ningú podrà dir públicament, fent professió d'incultura, que els moviments d'alliberament nacional són només en mans de la burgesia, que els nacionalismes són assumptes per a burgesos.

Llibre de tesi, especialment dedicat a explicar el tractament del problema nacional en els diferents moviments socialistes fins al triomf de la revolució d'octubre, i el definitiu planteig de Lenin, ens ofereix el que Nin diu "un model de solució": l'U.R.S.S. Evidentment, però que la Unió Soviètica ha canviat de l'any 1935 ençà (recorden Txecoslovàquia), com han canviat les ideologies i el ritme del món. La visió del problema nacional que es podia tenir el 1935 ha variat substancialment. Ara, decididament, la lluita d'alliberament nacional no es limita només a això: demana una profunda transformació social, econòmica. Pensem per exemple en l'heroic Vietnam, en Cuba (Patria o Muerte. Venceremos!), en Euzkadi o bé al Quebec, on el Front d'Alliberament, marxista, ha desmentit que els nacionalismes eren malalties passatgeres dels països subdesenvolupats i amb tendència a l'aburguesament. Agafem, doncs el llibre d'Andreu Nin i fem-ne tema de tribunes lliures, seminaris, converses i discussions. Els universitaris no ens podem desentendre d'un problema que tan vivament se'ns presenta.

S U P P L E M E N T   A

"L I E N"

DES GROUPES CHRETIENS DE BASE (n° 5)

R E N C O N T R E   I N T E R N A T I O N A L E

DE GROUPES ET COMMUNAUTES CHRETIENS DE BASE

C U X A,   23-24-25 Août 1969

Parmi ceux qui ont participé à la Rencontre internationale de groupes et communautés chrétiens de base, qui s'est déroulée à Cuxa, les 23-24-25 Août 1969, beaucoup ont manifesté le désir de posséder un rapport du travail effectué.

D'autres qui n'y ont pas assisté, ont demandé qu'on leur fasse part des résultats.

Pour pouvoir en présenter, dans la mesure du possible, un compte-rendu exact et utile, nous nous sommes vus contraints de constituer un dossier assez étendu.

Nous avons, par sa rédaction, suivi l'ordre chronologique. Cependant cet ordre a été sacrifié quelquefois en vue de donner une meilleure unité ou pour éviter des répétitions.

Pour vous faire part des différentes interventions nous vous donnerons soit le texte littéral soit un fragment ou un résumé. Nous espérons ne pas avoir trahi la pensée originelle.

Le choix des textes a été guidé, en principe, par un critère de clarté ou de concision. Quelques fois cependant il a été imposé par des raisons "techniques"; les magnétophones n'ayant pas fonctionné continuellement ni toujours très bien.

S O M M A I R E

INTRODUCTION

Programme.

Méthode de travail.

Groupes ou communautés qui ont participé à la Rencontre.

DIMANCHE, le 24 Août. DEUXIEME JOURNEE DE LA RENCONTRE.

Introduction au travail de carrefours.

Rapports de trois groupes de travail.

Débat sur Jésus-Christ, le "langage" de l'Evangile, la spécificité du christianisme, et sur une église aux dimensions de l'humanité.

LUNDI, le 25 Août. TROISIEME ET DERNIERE JOURNEE DE LA RENCONTRE.

Motivations et perspectives.

1. Textes de quelques interventions.

2. Appréciation sur le sens et le rôle des communautés chrétiennes de base.

Questions pratiques.

BILAN ET PERSPECTIVES

INTRODUCTION

Cuxa, ces derniers temps a été et reste un lieu fréquenté par des personnes et des groupes -jeunes pour la plupart- de différents pays, notamment de France, d'Italie et d'outre-Pyrénées.

L'histoire a marqué Cuxa d'une empreinte chrétienne. Ceux qui y habitent actuellement, entendent vivre au rythme de la recherche chrétienne qui caractérise l'Eglise contemporaine.

De nombreuses personnes et des groupes très différents, bien souvent animés d'un désir de renouvellement et culturel et de l'humanité ou de transformation de la structure ecclésiale, se sont connus à Cuxa. Là ils ont trouvé un climat favorable à l'échange de leurs opinions et pour réfléchir ensemble sur les problèmes qu'ils ont en commun.

Dans ce contexte est née l'idée d'organiser une rencontre internationale de groupes ou communautés qui se posent des problèmes relatifs à la foi ou qui "contestent" l'Eglise, tout en se disant généralement chrétiens et voulant se référer plus que jamais à l'Evangile. Actuellement ces groupes ou communautés apparaissent partout, chaque jour plus nombreux.

L'Equipe de Coordination du LIEN, des jeunes de l'Assemblée Ecclesiale de l'Université Catholique de Milan et le groupe de Cuxa se chargèrent de la préparation de la Rencontre.

Compte tenu des suggestions de ceux qui, dès le début, se sont intéressés à cette rencontre, on a établi un programme, destiné avant tout à en faire connaître l'orientation générale

PROGRAMME

SAMEDI 23 AOUT Prise de contact - Informations.

MATIN : exposé introductif fait par un ou plusieurs représentants de chaque pays faisant une présentation des Eglises locales, de l'activité des groupes, de leurs expériences, de leurs motivations et de leurs buts.

APRES-MIDI : travail en carrefours internationaux sur les motivations -essentiellement politiques et religieuses- qui ont amené des groupes à une action de contestation de l'Eglise.

SOIREE : détente, sauf pour les rapporteurs désignés qui seront chargés de préparer une synthèse des discussions pour le lendemain matin.

DI MANCHE 24 AOUT Analyse politique de l'Eglise

2

QUESTIONS: une analyse politique, sociologique, culturelle de l'Eglise est-elle légitime?

la pensée et les comportements de l'Eglise en matière de "morale sociale" ont-ils un fondement et un impact politique. La référence religieuse sert-elle de couverture, consciente ou inconsciente, à une conception politique?

Nécessité d'appuyer cette recherche sur des faits contemporains ou passés.

MATIN: présentation du problème s'attachant à montrer les perspectives politiques qui sous-tendent l'action de contestation dans l'Eglise.

SUITE DE LA MATINEE ET APRES-MIDI: travail en assemblée ou en carrefours sur ce rapport. Recherche d'un accord théorique possible sur cette question.

LUNDI 25 AOUT Lecture évangélique de l'Eglise.

QUESTIONS: la référence évangélique pour la contestation de l'Eglise est-elle: suffisante? Insuffisante? Inutile?

Suffisante: parce que le projet évangélique serait suffisant par lui-même?

Insuffisante: parce que le projet évangélique serait insuffisant par lui-même?

Inutile: parce que le projet politique se suffit à lui-même?

MATIN: présentation du problème ayant pour objet d'explicitier les motivations proprement religieuses au en rapport avec l'Evangile qui sous-tendent l'action de contestation. Quelle Eglise ou absence d'Eglise voulons-nous?

APRES-MIDI: foi comme élan de l'histoire

élan chrétien dans la lutte politique contre une société d'oppression

foi, Eglise, sacrements, Bible, vécus par des communautés de base (marginales).

METHODE DE TRAVAIL

Dès le début on a pensé à une rencontre de caractère très "informel".

On s'est aperçu tout de suite que, voulant mettre en contact des personnes et des groupes de divers pays, politiquement et religieusement très différents, cette rencontre ne pouvait avoir comme objectif premier la réa-

lisation d'une analyse précise des églises respectives, l'élaboration d'un quelconque plan global de lutte ou la proclamation de quelque mot d'ordre international.

La Rencontre visait avant tout

- une prise de contact,
- une tentative d'information mutuelle. Et ceci, pour voir, à travers la découverte de la convergence ou de la divergence de leurs motivations et de leurs objectifs, quelles sont les perspectives -s'il y en a- de mener une réflexion et une action ensemble, et pour réaliser un effort d'élucidation de la réalité.

On voulait, dans l'intérêt général, éviter de tomber dans des spéculations ou des théories élaborées en dehors de l'expérience vécue. On espérait possible, en partant de l'apport initial des expériences concrètes, la détermination de la marche à suivre pour le travail des différentes séances.

GROUPES ET COMMUNAUTÉS AYANT PARTICIPÉ À LA RENCONTRE

Il y eut plus d'une centaine de participants. Certains étaient là à titre purement personnel, d'autres pour représenter leurs groupes ou communautés. De cette façon, les groupes présents sont les suivants (1):

- ASSEMBLEA ECCLESIALE, Fco. SCHIANCHI, via Gorani 5. MILANO (IT.)
- COM. "RICERCA BIBLICA", NICCOLINI, via delle Cascine 22. FIRENZE (IT.)
- COM. di PERETOLA, Massimo BARRANI, via Pistoiese 20. 50145 FIRENZE (IT)
- Gruppo "CHIESA POVERA", Walter PASINI, via Dardanelli 64. 42032 REGGIO (IT)
- ONE WAY, Guido POLLONI, via Roma 23. 42100 REGGIO EMILIA (IT)
- Priorato S. Egidio. FONTANELLA DI SOTTO IL MONTE (Bergamo) (IT)
- JACA BOOK, Giovanni RIVA, Via Bagutta 1. 20121 MILANO (IT)

(1) On a essayé d'en donner la liste complète. On signale le nom et l'adresse des groupes. Souvent, quand il s'agit de groupes "informels" ou pratiquement en cours de formation, nous indiquons le nom et adresse d'un de leurs membres. Ce nom ne correspond pas forcément à l'un des participants à la Rencontre; c'est le nom de celui qui centralise normalement la correspondance adressée au groupe. Les groupes ayant une appellation sont désignés par elle; pour ceux qui n'en ont pas nous avons signalé un moyen pour faciliter leur identification et les localiser.

- COM. della RESURREZIONE, ROSADONI, via Lunga 58. 50142 FIRENZE (IT)
- COM. S. IGNACIO, Dos de Mayo 251. BARCELONA - 13 (ESP.)
- COM. S. FCO. DE SALES, Ed. FRANCO ESTADELLA, Marina 261, át. 2. BARCE-
- (Grupo independiente), Eulalia GENEER, Alta S. /LONA 13 (ESP.)
Pedro, 19,3.2. BARCELONA 3 (ESP.)
- (Grupo independiente), Abel BARTOLOME, Tuset 17. BARCELONA 6 (ESP.)
- COMUNIDADES DEL BESOS, Lluís GANZER, Otranto 2,1.2. BARCELONA (ESP.)
Joaquim SIRERA, Concepción Arenal 288 BARCELO-
NA (ESP.)
Anton MADUELL, Campo de la Bota, 300 bis.
SAN ADRIAN BESOS (Barcelona) (ESP)
- COM. DE CORNELLA, Juan N. GARCIA NIETO, Begonia 4,b.3. CORNELLA
(Barcelona) (ESP.)
- COM. GALLIFA, CNTELLES, VIC, S. LLORENÇ SAVALL ...
Josep DAIMAU, Casa Rectoral. GALLIFA (Barcelona) (ESP.)
Jaume RODRIGUEZ, Pl. Mártires 5 VIC (Barcelona) (ESP.)
Joan MARGENAT, Generalísimo 62. S. LLORENÇ SAVALL (Bar-
celona) (ESP.)
Pasqual INGLA, S. Ermengol 6. LA SEU D'URGELL (Lérida)
(ESP.)
- GRUPO DE VALLS, Alfred PEREZ DE TUDELA, Gavarró 39,2. VALLS (Tarra-
gona) (ESP.)
- (Grupo independiente de Reus), Pere PORTA, Orient 3. MORELL (Tarrago-
na) (ESP.)
- GRUPO UNIVERSITARIO VALENCIA, Juan RIBO CANUT. Colegio Mayor PIO XII.
Alboraya 15. VALENCIA -10 (ESP.)
- FECUM, Guillermo VAZQUEZ ALVAREZ, Cadarso 18. MADRID - 8 (ESP.)
- VANGUARDIA OBRERA, Antonio ROYO MUÑOZ, Campanar 12. MADRID -11(ESP)
- COM. CRIST. DE MORALATAZ, Serafín PRIETO, A. Mellado 77.MADRID-3(ESP)
- COM. CRIST. DE PALOMERAS, Santiago GIL, Calle 4, nº 14. PALOMERAS.
MADRID - 16 (ESP.)
- COM. CRIST. (vascos), Fermín GONQUETA. BARAETXARTIA - BRISCOUS - 64
(FR)
- COM. CRIST. (vascos emigrados en Francia), José Antonio OSABA, 19
rue Hautefeuille, PARIS - 6 (FR.)
- EQUIPE DE COORDINATION DU LIEN, Andrée THOMAS. B.P. 55,93 - BAGNOLET
(FR.)

- COM. CHR. D'ANTONY, Jean-Philippe VELLEZ. 1 Square Gabriel Fauré. 92 -
- GR. DE LIEN-PARIS NW, René HALLU, 82, r. de Gros Buisson /ANTONY (FR.)
93-VILLEMOBLE (FR.)
- LA LETTRE, 68, rue de Babylone. PARIS - 7 (FR.)
- FRERES DU MONDE, 208, rue de Pessac. 33-BORDEAUX. (FR.)
- (Gr. de BORDEAUX), Marie Thérèse ASTRUC, 69, rue Léon Paillère. .
33-BORDEAUX (FR.)
- GR. DE PAU, Jacques SAGLIER, Bd. d'Abbadie d'Assast. 64-SOCCA CIBOURE (FR)
- (Com. de TOULOUSE), Michèle BORD, 17 rue H. Dunant. 31 TOULOUSE (FR.)
- (Gr. de PERPIGNAN), Fabienne SELLE, 11, quai Batlló. 66-PERPIGNAN (FR.)

La présentation de chacun des groupes ci-dessus exigerait une très longue tâche.

Ces groupes et communautés avaient tous certainement un dénominateur commun: bien que d'une façon très générale on puisse dire de tous qu'ils se réfèrent à l'Evangile, et "contestent" l'Eglise officielle; et on peut dire de tous aussi qu'ils ont un engagement social ou politique, ou tout au moins qu'ils sont vivement intéressés à l'amélioration des conditions de vie des hommes. Cependant, les différences existantes entre les divers groupes sont énormes: ils sont nés dans des endroits différents et pour des raisons fort différentes; ils vivent dans des situations socio-politiques, culturelles et ecclésiastiques nullement semblables; leur histoire, ainsi que leur réalité actuelle sont, par conséquent, très hétérogènes. Leurs propres motivations ne coïncident pas toujours, et dans certains cas elles sont divergentes, voire contradictoires

---

En lignes très générales -et seulement dans ce sens-là- en les classant en fonction de leurs frontières politiques actuelles, il semble qu'on puisse déceler certains traits qui les différencient les uns des autres. Dans la plupart des cas tout de même, il ne s'agit que de nuances ou d'accents.

En tenant compte de la politique espagnole dans les 30 dernières années, il ne s'avère pas difficile de comprendre pourquoi les groupes Castellans, les Catalans et notamment les Basques offrent, pour ainsi dire, comme trait caractéristique qui les différencient des Italiens et des Français, une certaine obsession pour le concret et pour l'action. Leur engagement, en fait, leur est

dicté, assez souvent, par des situations qui exigent une rapide prise de position, et implique, la plupart du temps, des conséquences évidentes et immédiates d'ordre "politique".

Une certaine pénurie intellectuelle ou théorique est peut-être due aux obstacles sur lesquels la liberté d'expression a buté, ainsi qu'à la peur de la répression.

Vis-a-vis de la hiérarchie ecclésiastique, bien que d'ordinaire elle soit contestée, en raison de son inféodation au Régime, il arrive qu'on essaie de s'en servir, là où il s'avère possible, comme protection et comme défense face à la répression.

Les groupes hispaniques ont, en règle générale, un sens religieux assez poussée; et ceci se remarque même dans les groupes qui se sont le plus engagés dans les voies de la "sécularisation".

Ce qui distingue le plus la physionomie des groupes français résulte surtout du climat politique et culturel de la France.

Ainsi les Français ont toujours joui d'une plus grande facilité et d'une plus grande liberté pour exprimer leurs opinions. Les obstacles -oppression et répression- qui pouvaient les freiner, ont été couverts ou dissimulés; les institutions politiques, de même que les institutions ecclésiastiques ont préféré la tendance à la reconversion et à la récupération plutôt qu'à la condamnation explicite et à l'excommunication des marginaux. Il s'en suit que l'engagement et la lutte sociaux ou politiques demandent un subtil effort, dans le domaine du théorique, pour mettre en évidence la signification réelle et profonde de chaque situation. Par conséquent les groupes français se voient obligés d'accentuer la réflexion et sont contraints à l'approfondissement théorique -et notamment en politique, en prenant ce terme dans son sens idéologique-, donnant, de ce fait de rassembler surtout des théoriciens et des "spécialistes". De plus, étant donné que les conflits manifestes sont moins fréquents en France qu'ailleurs -et surtout ceux qui concernent l'Eglise-, il est plus difficile aux groupes français de manifester leur désaccord et leur caractère de chrétiens marginaux ou "de basse". Dans ce but ils ont cru, dans certains cas, opportun de réaliser certaines actions spectaculaires, ayant un caractère éminemment symbolique, de "contestations ecclésiastiques". Il faut remarquer que ces actes ont presque toujours offert l'aspect d'une certaine facilité, car, par le fait même d'y avoir participé, personne n'a couru de risques personnels très graves.

Face à la hiérarchie ecclésiastique, l'attitude qui l'emporte, chez le chrétien marginal, c'est l'ignorance ou la lutte.

Et parmi ceux qui ont pris part à la Rencontre, les Français étaient ceux qui, en règle générale, ont poussé le plus la "sécularisation".

Les groupes italiens marquent clairement la position intermédiaire entre les Hispaniques et les Français. En Italie, le Concordat avec le Saint-Siège et la proximité du Vatican ont des graves répercussions sur la politique et sur l'Eglise. Les Italiens jouissent d'une certaine facilité pour exprimer et échanger leurs idées, qui, d'une part, rend possible la dénonciation publique des situations jugées injustes, tant au niveau social qu'au niveau politique, et qui, d'autre part, favorise la "théorisation". De plus, contrairement à la France, l'officialité dont jouit l'Eglise Catholique a pour conséquences que le chrétien en désaccord avec la façon d'agir de l'institution ecclésiastique se manifeste sans difficulté et devient ainsi facilement un apôtre de l'opposition à la hiérarchie.

Les groupes marginaux se sont multipliés avec profusion, en Italie, ces dernières années. Un effort considérable a été exigé de la part des Italiens pour secouer le joug de l'institution particulière à la hiérarchie ecclésiastique - conservatrice - du pays. Jadis, les catholiques italiens avaient parfois considéré la politique comme une arme au service de l'Eglise, du Saint-Siège et de son pouvoir temporel, ou au maintien de la Démocratie Chrétienne. Une fois cependant libérés du joug ecclésiastique, ils ont pu disposer des moyens nécessaires à l'élaboration d'une théorie. Ce faisant, ils se sont lancés, d'ordinaire assez librement, en obéissant à leur conscience, à la lutte contre l'injustice et l'oppression sociales, et contre le manque de sens évangélique des structures ecclésiastiques italiennes. Les buts concrets de cette lutte sont à la portée de tous. Plusieurs groupes ou communautés de marginaux ont élargi l'horizon de leur contestation, en portant le combat sur tous les fronts oppressants de l'homme, poursuivent, en définitive, la libération totale historique de l'homme. Le risque personnel encouru, du moins jusqu'à un passé assez proche, n'a pas été très grave.

La communauté du "peuple de Dieu" de l'Isolotto a eu, sur les groupes italiens, un énorme pouvoir stimulant. Dans ses grandes lignes, l'affaire Isolotto a donné le ton de ces groupes, tant en ce qui concerne leurs rapports avec la hiérarchie - qui a exercé une forte répression, et dont finalement on a tendance à passer outre - qu'au sens "religieux"; les élé-

tiens italiens, pour autant qu'ils soient engagés dans le chemin de la "sécularisation", restent néanmoins attachés à une vision "mystique" de l'église-se-communauté de foi.

=====

Mettant de côté les frontières politiques, et considérant ce que les groupes et les communautés, ont apporté en propre, on va essayer de donner une vision approximative de l'ensemble des groupes réunis à Cuxa, faisant apparaître certains traits caractéristiques et certains points où la divergence de critères est plus évidente. Les textes qui suivront illustreront la physionomie de la Rencontre de Cuxa.

Des groupes ont précisé qu'ils étaient formés en majeure partie, si non exclusivement, par des jeunes étudiants (du moins au moment de la constitution du groupe): Antony, "Assem.Ecol." Milan, Bordeaux.

- ou par des jeunes non étudiants (la plupart): Reus.
- par des adultes surtout: Pau.
- par des jeunes et par des adultes indifféremment: Perpignan, Gallifa-Centelles-Vic,... Valls.
- par des catholiques; des protestants, des agnostiques: Pau.
- "Nous sommes une trentaine de personnes, parmi lesquelles plusieurs familles - et par conséquent des enfants aussi -, issues des diverses couches sociales: des ouvriers, des étudiants, des artisans, professions libérales; un véritable petit peuple de Dieu" (Peretola).
- "C'est un groupe très hétérogène, car il réunit des personnes, ayant des mentalités, des exigences et des disponibilités différentes" (Rimini).

Certains groupes existent depuis des années: "une vingtaine"(Pau); depuis 1964 (Moratalaz).

- ou se sont formés récemment: "Mars 68" (Peretola); "Mai 68" (Lien-ParisNW)
- ou sont en cours de formation: Antony, Palomares, plusieurs groupes catalans.

Les groupes et le degré de vie communautaire:

- "Nous cherchons à être très unis pour arriver à un développement humain toujours plus grand. Nous n'avons pas réalisé un programme en vue de parvenir à la communauté de biens, nous avons essayé de créer un climat de disponibilité totale et spontanée, les uns pour les autres, même sur le plan économique" (Peretola).
- "Le groupe n'est rien de structuré ni de bien défini; il s'agit simplement

d'un ensemble de personnes ayant quelque chose à dire à l'Eglise, et qui se rassemblent pour mener un minimum d'action commune" (Rimini).

- "Il ne s'agit pas d'une communauté, mais d'un groupe où les gens vont et viennent" (Bordeaux).

Origine des groupes:

- Nés autour de paroisses ou de mouvements catholiques: Com. St. Ignace, Com. St. François de Sales à Barcelone, Moratalaz, (Perpignan).

- un ou plusieurs prêtres ont joué le rôle de catalyseurs du groupe: Gallifa-Centelles-Vic...

- dans des quartiers ouvriers: Palomeras.

- Animés par des prêtres, au début, du moins: Besòs, Cornellà, Moratalaz.

- A l'occasion "d'une expérience ecclésiale aliénante": Rimini, "Ass. Eccl."

- Certains groupes sont apparus à l'occasion du mouvement liturgique et du Vatican II (du moins ce mouvement, comme le Concile du reste, ont joué un rôle important, à l'origine), et de leurs implications politico-culturelles, tel que l'usage de la langue vulgaire dans la liturgie: Gallifa-Centelles...

- ou ils ont reçu un élan nouveau à l'occasion de certaines nominations épiscopales, de certaines manifestations de l'alliance existante entre l'Eglise et le pouvoir, ou d'actes de répression ecclésiastique: la plupart des groupes catalans, Bordeaux (l'"affaire Cardonnel").

- "A l'occasion du scandale créé par la volonté de puissance et de domination de l'Eglise" (Rimini).

- Des groupes se sont essentiellement formés en vue de la lecture et de l'étude de la Parole, et ils se posent le problème de leur incarnation concrète pour être présents au monde: Antony, groupes italiens, catalans, Madrid.

- Parfois le fait de se poser des questions, restées sans réponse de la part de l'Eglise, détermine la naissance de certains groupes: "à propos du sexe et des agissements dans l'Eglise officielle" (Bordeaux); "l'insuffisance des enseignements conciliaires, et les événements de Mai 68" (Lien-Paris NW, Rimini); "l'interrogation au sujet des sacrements, des dogmes,..." (Lien-Paris NW, Rimini); "l'interrogation au sujet du sacerdoce" (Bordeaux).

- La découverte de l'engagement humain du chrétien en a lancé certains dans la lutte politique et révolutionnaire: plusieurs de Madrid, communautés basco.

- "La réflexion en commun sur la parole de Dieu contenue dans les Ecritures et dans l'histoire nous a amenés progressivement à faire des choix en conséquence de notre option initiale d'être des "derniers": prises de position.

très précises, participation à la lutte ouvrière, aux événements de l'Isolotto"... (Peretola).

"Les communautés ecclésiales de Florence sont orientées au service de l'homme, de toutes les manières: réalisation d'écoles populaires, intégration dans la vie des quartiers, participation à la lutte ouvrière"...

- D'autres ont été incités à se réunir par la volonté de confrontation de leur engagement syndical, politique, révolutionnaire, avec l'évangile. Ensuite ils se sont aperçus de la nécessité d'œuvrer pour la révolution dans l'Eglise: plusieurs groupes rattachés à Lien.

Attitudes diverses face à l'Eglise officielle ou Eglise-structure:

- tactique: quelques groupes de Madrid, catalans et basques; Perpignan.
- "Notre communauté est née devant l'impossibilité de se constituer comme peuple de Dieu dans l'institution. La paroisse, au sein de laquelle nous entendions mener une praxis vraiment communautaire, fondée sur les valeurs des "derniers", nous a très vite exclus, voyant en nous une menace pour la structure cléricale de l'église locale": Peretola, Risurrezzione; Cornellà.
- "Il nous faut arriver à ne plus chercher le dialogue avec la hiérarchie, car il est vain. Il ne faut pas tenir compte de l'église officielle, et lui extraire tous les militants, et surtout les militants ouvriers, qui sont encore flattés d'être reconnus par elle, et qui ne s'aperçoivent pas toujours de la façon dont ils sont récupérés, aliénés et exploités par elle. De telle manière que celle-ci, n'ayant déjà plus de recrutement parmi le peuple, se trouve sapée à la base" (Pau).

La vie des groupes se situe, en fait, surtout aux niveaux:

- laïque, de lutte sociale. "Nous agissons dans un style très laïque, dans la communauté naturelle, non pas en tant que chrétiens, mais comme des hommes parmi les hommes. C'est la seule manière, à notre pouvoir, de faire réagir le peuple et de faire face à l'injustice. Ce n'est pas le moment psychologique pour faire la distinction entre les groupes chrétiens et le reste. Nous avons cependant des réunions" (un groupe de Madrid).
- de formation et d'actions concrètes exigées par les circonstances: la plupart des groupes catalans.
- "Nous sommes en train de monter un centre de rencontre dans un quartier, qui se veut être la conscience politique et spirituelle et philosophique, à la fois, de ce quartier, de manière à l'humaniser, et lui donner davantage de maturité et de conscience" (Pau).
- de formation, information, dénonciation et sensibilisation: Rimini, Lien-Paris NW, Bordeaux.
- de la lecture de la Parole, formation chrétienne, incarnation: Antony, "Ricerca Biblica", Peretola, un groupe basque.

Différentes appréciations de l'eucharistie, la liturgie,...

- "Nos communautés et groupes mènent habituellement une vie "sacramentelle"

assez intense, bien que des manières différentes, parfois même dans le style traditionnel" (Communautés de Florence).

"Tous les quinze jours nous célébrons l'eucharistie: le fait de partager le pain eucharistique constitue un signe de notre disponibilité envers tous les hommes, et avant tout envers les derniers" (Peretola).

- "La présence de l'Église est requise pour distribuer le pain, ceci étant un signe de notre appartenance à l'Eglise, et surtout du fait d'être chrétiens" (Extrait d'un compte-rendu).

"L'eucharistie, est-elle un sens pour nous? Pour nous, être chrétiens c'est comme être homme, et par conséquent on n'a pas le d'aucun signe d'unité, ni d'aucun autre signe que celui qui exprime le partage et l'union dans toute société humaine. Pour nous c'est le partage réel qui est important, et pas du tout qu'un signe symbolique qu'on appartienne à la même église, ou qu'on fasse ensemble l'unité interplanétaire" (Bordeaux).

- Mon point de départ c'est ma foi en Jésus-Christ. Je crois en lui de cette manière: l'humanité opprimée a besoin de se libérer. Jésus-Christ est l'homme qui réalise cette libération... Dieu est dans ce qu'il y a de plus profond en nous" (Bordeaux).

"Nous affirmons ne plus croire en quelque chose: nous nous posons beaucoup de questions, mais nous avons une très grande réticence envers tout credo qui n'est autre qu'un certain ensemble d'hypothèses et la volonté de vivre l'amour" (Bordeaux).

=====

DEMARCHE, LE SEPTIÈME JOURNÉE DE LA JOURNÉE DE LA RENCONTRE.

INTRODUCTION AU TRAVAIL DES CARRÉLÉS.

Les conférences de la première journée ont fait ressortir l'hétérogénéité des différents groupes. On n'est parvenu qu'on ne parlait même pas un "langage" commun. Il était donc difficile d'entreprendre le travail indiqué dans le programme pour la deuxième journée: Analyse politique de l'Eglise. L'obstacle principal était pas le besoin de trouver des réponses communes mais plutôt celui de parvenir à se poser des problèmes ayant une signification et un intérêt pour tous.

Un groupe représentatif, mais représentatif de l'ensemble, essaya de poser les bases de travail pour proposer ensuite à l'assemblée.

Le groupe a proposé de la manière suivante:

- On a précisé que la notion d'une assemblée comme la notre n'est pas spécifiquement de l'ordre de la révolution dans le monde. Il y a pour cela les organisations politiques.

- On a suggéré de répondre aux questions concernant l'attitude à adopter face à l'Eglise institutionnelle, faut-il ou ne faut-il pas la combattre? Et

dans l'affirmative, quelle place doit tenir, dans notre action quotidienne, cette lutte? Et, quelle serait la stratégie à suivre? Au-dessus des divergences des différents groupes, pouvons nous espérer découvrir une convergence des appréciations relatives à la vision de l'Eglise, à son acceptation ou à son refus, et à ce qui prime de réaliser dans le futur?

Certains ont essayé de répondre à ces questions. Mais la plupart, tout en considérant leur importance et la nécessité à chacun d'y répondre, les ont placées dans un second plan, le premier devant être la recherche du sens réel de la foi, et de l'équilibre de notre conviction chrétienne. Par conséquent il semblait préférable de se consacrer à l'étude et à la discussion de problèmes plus positifs, tels:

- L'existence chrétienne, est-elle possible aujourd'hui?
- Quelle sorte d'existence chrétienne voulons-nous vivre?
- En tenant compte de la volonté positive de mettre au clair les raisons d'une existence chrétienne susceptible d'être réellement crue et vécue - pour les voir nous mêmes et pour les montrer aux autres-, il s'avère nécessaire aussi de faire l'analyse critique des forces présentes, c'est à dire, l'analyse des obstacles sur lesquels on trébuche, et qui nous empêchent de mener une existence chrétienne, telle que nous croyons devoir la vivre.

Ces questions étaient susceptibles d'intéresser tout le monde. On parlait, en fait, de la thèse d'après laquelle l'Eglise a une nature identique où qu'elle soit, et que par conséquent la critique que l'on doit faire à l'Eglise dépasse largement le niveau des particularités locales accidentelles, et doit atteindre le fond même de la compréhension idéologique - donc, théologique - que nous avons de l'organisation de l'Eglise. Dans cette perspective le fait de se poser ces questions est valable dans tous les pays. C'est la réponse qui change; celle-ci dépend de la structure de type politique adopté par les différentes églises, en fonction des circonstances locales.

COMPTE-RENDUS DE TROIS CARREFOURS

- Quelle est la justification de la lutte des communautés chrétiennes de base contre la hiérarchie?

- D'après la tradition la plus authentique, le pouvoir ne doit pas exister dans l'Eglise. Il ne s'agit pas de détruire la hiérarchie mais le pou-

voir. Il faut maintenir la hiérarchie en tant que service et ministère. Il y a lieu à faire la distinction entre l'Eglise comme fait sociologique en général, et l'Eglise comme fait religieux en particulier. La disparition du pouvoir dans l'Eglise signifie avant tout la disparition d'un pouvoir et d'une hiérarchie qui prétendent s'imposer par la force, et non pas l'abolition d'une autorité qui acquiert son importance par elle-même, en vertu du prestige et de la confiance qu'elle inspire, dans les limites qui lui sont propres. Etant donné qu'on ne peut séparer totalement le pouvoir du ministère, il faut procéder par étapes. (On n'a pas précisé quelles sont ou doivent être ces étapes. Ceci doit être étudié par les communautés, chez elles, dans leur contexte; en principe ce qui importe est la destruction de la structure qui se prête à des situations de pouvoir).

- La lutte contre le pouvoir dans l'Eglise équivaut-elle à la lutte contre le pouvoir hors de l'Eglise?

Les différents groupes révolutionnaires doivent se réunir pour la lutte en commun contre toute forme de pouvoir, y compris l'ecclésiastique, dans la lutte de classe. Dénigrer le pouvoir de l'Eglise ne finit une contribution à la destruction du pouvoir en général, le pouvoir de l'Eglise étant totalement inséré dans celui-là, surtout dans les pays sociologiquement chrétiens.

La lutte du chrétien contre le pouvoir est insérée dans la lutte de l'homme contre le pouvoir. Pour lutter contre le pouvoir - y compris l'ecclésiastique - il n'est pas nécessaire d'être chrétien. Pour celui-ci quand même cette lutte a une dimension particulière, celle de redonner du prestige à l'Eglise en la ramenant à ses fonctions spécifiques de service et de ministère.

Certains voient la nécessité de faire une distinction tactique. Il est nécessaire que les alliances soient nettes. La lutte contre le pouvoir dans l'Eglise doit être menée uniquement par des chrétiens. L'intervention de non-chrétiens à cette lutte lui enlèverait de l'efficacité et du sens chrétien car on risquerait d'interpréter cette intervention comme une infiltration de l'extérieur.

- Le christianisme perd-il d'actualité ce qu'il peut apporter le christianisme au monde? L'existence chrétienne, est-elle persistante aujourd'hui? Quelle doit être cette forme d'existence?

Il faut partir de la position des communautés, qui existent déjà à l'état d'embryon. Face à la position actuelle d'une Eglise diplomatique, hiérarchisée, il nous faut revenir à la découverte de la vision et de l'attitude prophétiques. Il faut réformer l'Eglise, qui ne met pas en pratique ce qu'elle prêche. En prenant le cas de l'Isolaire, on s'aperçoit que le card. Florin n'adopte pas l'attitude évangélique, il n'accepte pas le dialogue. On pourrait réaliser une œuvre en examinant les diverses situations de conflit qui se sont produites. Les victimes ont une richesse évangélique et idéologique énorme; la hiérarchie réagit pas au niveau idéologique sinon au niveau des personnes, en recourant, à cet effet, des détails privés de signification dans le contexte général, et qui ne concernent pas le cœur du conflit, on faisait appel à des raisons d'autoritarisme et refusant constamment le dialogue. Nous pourrions, donc, la destruction de l'Eglise qui a détruit l'application de l'Evangile aux situations concrètes du monde.

A présent nous nous rendons compte que l'Evangile n'est pas une norme morale, mais l'interpellation constante de Dieu, et que chaque homme et chaque communauté doivent y répondre comme ils l'entendent. La lecture de la

Bible nous a amenés à nous convaincre que Dieu se manifeste au travers d'une histoire vécue et non simplement contemplée. Le christianisme du Nouveau Testament est, au point de vue religieux, pluriforme; il exclut l'unicité tant religieuse que juridique. Nous avons tous un dénominateur commun: Dieu. Mais ce Dieu s'incarne dans chaque homme et dans sa situation. Il faut par conséquent, admettre le pluriformisme dans l'unité. Il est nécessaire de renouveler continuellement les modèles; et de savoir se référer directement à l'absolu, sans passer par des intermédiaires.

Il est certain que le pluralisme peut mener le danger de tomber dans des interprétations contradictoires. Mais c'est un risque qu'il faut courir.

Il faut tenir compte aussi que l'Eglise, parce qu'elle est humaine, est pécheresse. Logiquement, bien que nous poursuivions maintenant la suppression d'un pouvoir connu, il est prudent de prévoir que, dans l'avenir, d'autres formes de pouvoir autoritaire apparaîtront. Ce risque est réel. A cause de cela, le chrétien doit veiller pour vaincre continuellement toutes les tentations de pouvoir, au fur et à mesure qu'elles surgissent. De plus il faut faire attention au phénomène de récupération. En effet, il arrive que l'Eglise, de même que les structures néo-capitalistes, se montrent très habiles pour digérer les nouvelles formes de révolution. Le rôle des chrétiens donc doit être une inadaptation continue devant tout ce qui est établi. Le prophétisme est un soupçon et une méfiance perpétuels face aux nouvelles formes de pouvoir...

- Intervention de GONZALEZ RUIZ.

D'un point de vue socio-historique, l'Eglise est une réalité visible et ayant une signification. Elle est une espèce de signe. Et le signe a une valeur, en tant que tel, dans la mesure où il est interprété par ceux auxquels il est destiné. Or, la plupart des gens - ceux qui officiellement font partie de la réalité sociologique appelée Eglise, et ceux qui n'en font pas, mais qui en tiennent compte avec sympathie, indifférence ou antipathie - interprètent l'Eglise tel qu'elle apparaît dans la réalité socio-historique présente.

Du point de vue d'une stratégie révolutionnaire il faut ne pas oublier ce fait sociologique, mis à part les raisons théologiques. En termes sociologiques, le monde interprète l'Eglise en fonction de sa représentativité. Il n'y a pas longtemps encore, la hiérarchie - les évêques, la Curie romaine, le Pape - épuisaient pratiquement toute la représentativité sociale de l'Eglise, de telle sorte qu'un membre catholique de l'Eglise qui, d'une façon ou autre adoptait une attitude rebelle ou contestataire vis-à-vis de la hiérarchie était exclu; et le monde - y compris les non-chrétiens - acceptait cette réalité, en ne le considérant plus comme chrétien; et la lutte de ce solitaire s'estompait dans le vide. Heureusement, ces derniers temps, la hiérarchie a perdu progressivement de sa représentativité. Et j'estime que cette perte de représentativité est révolutionnaire. Dans la mesure où une exclusion radicale implique une perte de représentativité du membre, celle-ci profite à la représentativité de la hiérarchie, qui s'affermi, et concentre de plus en plus sa signification.

A mon avis, pour dépasser un péché collectif de l'Eglise, pour effacer le péché structurel, consistant dans l'assimilation du ministère pastoral au modèle d'autorité et de pouvoir, condamné foncièrement dans le Nouveau Testament, il faut tenir compte de cette donnée sociologique. Il faut continuer à saper la représentativité de la hiérarchie, afin qu'elle ne soit plus hiérarchie (pouvoir), et qu'elle soit tournée uniquement vers le ministère pastoral. A cause de cela le moment révolutionnaire sera différent.

dans chaque pays: chaque église locale a en effet son histoire propre. Que dans chaque communauté chrétienne engagée dans cette révolution intracclésiastique soit présent donc le fait sociologique et objectif de la représentativité.

- - - -

Nous avons essayé d'étudier la question: "Une existence chrétienne, est-elle possible?" Il nous a fallu partir de la question préliminaire: "Qu'est-ce qu'une existence chrétienne?"

D'abord nous avons découvert plusieurs points d'accord, avec beaucoup des difficultés:

1. Parler d'existence chrétienne n'a peut-être pas grand sens, puisqu'il n'y a que l'existence humaine.
2. S'il y a quelque chose à faire dans le monde, c'est de le transformer; par conséquent la lutte politique est première.
3. Si Jésus-Christ est intéressant pour nous c'est parce que l'évangile est un discours sur le monde, donc, qu'il a quelque chose à dire pour notre comportement de tous les jours.

A ce moment-là se sont révélés trois problèmes ou trois positions:

1. Les uns pensent que l'évangile, Jésus-Christ est quelque chose d'original, en ce sens qu'il y aurait une spécificité chrétienne qui ne serait pas au niveau des valeurs, mais d'une transcendance. L'évangile révélerait donc une certaine espérance, il confirmerait nos espérances humaines. En ce cas il serait nécessaire de se réunir en église, dans des groupes, pour soi-même. Et un camarade a dit: et aussi pour montrer aux autres notre espérance.

2. Jésus-Christ et l'évangile ne sont qu'un moment dans l'histoire humaine, ce qui veut dire que Jésus est au même niveau que Marx, Mao ou n'importe quel autre grand homme ayant développé toutes les valeurs humaines. Dans ce cas la conclusion nécessaire est qu'il faut détruire l'Eglise, et surtout n'en reconstruire aucune. Une spécificité chrétienne - comme d'ailleurs tout ce qui est spécifique - conduirait tôt ou tard à une institutionnalisation, même si au départ on était décidé à faire des groupes ou des églises sous la notion de service. Et toute institution pensant qu'on a quelque chose à apporter aux autres, donc de spécifique, conduit également, tôt ou tard, à un impérialisme.

3. Une position entre les deux précédentes. Jésus-Christ n'étant pas en effet nécessaire à la vie humaine, l'Eglise ne l'est pas non plus. Mais néanmoins Jésus-Christ n'est pas superflu; d'où un grand point d'interrogation pour ce que pourraient être les communautés chrétiennes en ce cas-là.

- - - -

Ce rapport sera nécessairement très fragmentaire. On a effleuré plusieurs points, sans parvenir généralement au fond de toutes les questions.

D'abord on a discuté au sujet de la destruction de la religion. On retient que toute religion, comme toute idéologie, est la justification du pouvoir établi, par ce qu'on appelle église ou églises.

Le Christ a été crucifié pour deux raisons essentiellement:

- 1° parce qu'il est venu détruire la religion.
- 2° parce qu'il a proposé une lutte pour la justice dans l'amour.

Ce type de lutte pour la libération de l'homme dépasse une lutte quelconque pour la libération historique de l'homme. Celui-ci se place dans une

dimension de libération totale, de résurrection totale et de salut eschatologique.

Dans cette forme de libération de toute sorte d'aliénation, le rôle de l'Eglise devrait être de devenir une communauté de personnes qui se reconnaissent dans le Christ, qui accomplit la libération totale. Son rôle est par conséquent de devenir une communauté qui, en partageant les injustices historiques contre les hommes, fait à l'histoire le procès de l'injustice.

Elle devient donc, comme la croix - "scandale pour les juifs" - un scandale qui doit se continuer de façon incessante. Par conséquent les caractéristiques de l'Eglise doivent être la transitorietà des rôles - c'est à dire le dépassement d'un type quelconque d'institutionnalisation, d'un type quelconque de monopole de la vérité -, ainsi que la dimension de recherche: recherche du Christ, qui d'ailleurs ne se trouve pas dans les livres de théologie sinon dans la théologie de la lutte pour l'émancipation de l'homme.

En tenant compte que le rôle de l'Eglise comme communauté, après avoir détruit la religion (et nous devons la détruire en tant qu'aliénation) est celui de chercher ensemble avec les autres hommes une foi existentielle, une foi qui s'expérimente dans la lutte commune à tous les hommes, quelques perspectives d'église ont été envisagées. Il s'en dégage un ensemble de communautés non fermées sur elles-mêmes, mais au contraire, au service des hommes, pour rendre explicite ce qu'il y a d'implicite dans tous les hommes: le salut réellement donné par le Christ, avec sa mort et sa résurrection.

Des hypothèses particulières: à l'intérieur des communautés il doit exister des personnes qui, au service de la communauté, créent l'unité dans l'Eglise, non autour d'elles mêmes mais tournées vers la Parole, parce que cette unité n'est jamais une donnée définitive mais toujours un processus qui tend à l'unité et à la rencontre constante avec le Christ. Pour cela on a pensé à l'épiscopalisation du clergé, parce qu'on estime que s'il est toujours vrai que l'évêque sans communauté n'a aucune raison d'être, il est vrai aussi que sans évêque il n'y a pas d'église. Cependant ces dernières questions n'ont pas été très discutées, elles ont même créé une forte opposition chez les français. C'est pourquoi je vais interrompre mon exposé et je leur laisse la parole.

A la suite de la lecture du compte-rendu précédent, quelques uns, parmi ceux qui ont pris part au travail du groupe ont, en effet, manifesté certaines réticences. Ils ont apporté quelques précisions, entre autres:

"Un point a retenu toute notre attention: c'est la conception même d'une église. Nous pensons qu'il n'y a pas d'autre église concevable qu'une aux dimensions de l'humanité toute entière; toute autre église qui serait conçue à un échelon plus restreint ne serait pas valable. L'Eglise, l'humanité qui se libère et Dieu sont la même chose, c'est tout un".

- - - -

Suit un débat autour du concept de Dieu, Jésus-Christ, la spécificité du christianisme, le "langage" de l'évangile, et autour d'une église aux dimensions de l'humanité.

Certains se sont, en fait, demandés si plusieurs des interventions précédentes ne sousentendaient pas la négation de la divinité de Jésus-Christ

et de la transcendance de l'homme.

- "Nous sommes posés aussi la question de savoir si oui ou non le Christ est Dieu. Mais nous retenons que le fait de parvenir à l'établir n'a pas beaucoup d'intérêt. Ce qui importe c'est que le Christ soit le centre de notre existence, qu'il soit celui que nous reconnaissons comme l'homme qui nous a révélé le Père" (P., Florence).

- "Si les concepts de Dieu, de la transcendance ne sont pas utilisables aujourd'hui, c'est parce qu'ils n'ont pas de sens dans le langage actuel, et pour cela ils en sont bannis, ou parce qu'il leur a manqué l'évolution nécessaire pour se faire comprendre à présent (ils n'ont pas été, peut-être, suffisamment vécus, pour avoir le poids qu'ils avaient jadis). Plusieurs communautés chrétiennes de Barcelone ont tenté d'approfondir davantage ces concepts, par l'extrémisme de séminaires. Dans la pratique, et face à des situations où l'action mettait en jeu la foi, d'une façon concrète, nous avons eu l'intuition, voire la conviction que nous arriverons un jour à disposer de représentations sensées et nouvelles. En tout cas, nous avons pleine conscience qu'il s'agit de réalités agissantes, bien que voilées, et en aucune manière, de réalités mortes" (A., Barcelone).

- "Même si nous sommes dans la totale obscurité, en ce qui concerne la difficulté actuelle à parler de Dieu, la question clé, au niveau de la foi, est de savoir si nous croyons, si nous avons une espèce de certitude de trouver d'autres représentations de Dieu, ou non. Cette certitude je l'ai. J'estime qu'elle ne peut être fondée que sur l'expérience" (C., Paris).

- "On peut considérer que l'Evangile que nous possédons a été écrit par une communauté qui a vu Jésus-Christ, c'est à dire, qui l'a vu, l'a interprété et, en définitive, a cru en lui. Aussi, je ne demande, si la difficulté ou l'infirmité que nous avons à exprimer notre foi, ne tient pas au fait que nous devons écrire l'Evangile aujourd'hui. Même si nous nous référons au Jésus que la tradition nous a légué - et nous nous y référons! -, il ne semble que cet évangile, même s'il est derrière nous il est aussi devant nous, et en fait nous devons l'écrire aujourd'hui" (D., Paris).

- "Nous avons à écrire notre évangile aujourd'hui. Pour le faire, il est nécessaire de s'abstenir de chercher un nouveau langage théorique qui pourrait devenir abstrait. Nous méditons et réfléchissons sur la personne du Christ comme elle a été vue et vécue par nos générations précédentes. De même, notre évangile nous l'écrivons dans la pratique de notre vie quotidienne, et alors les générations à venir agissent, à notre égard, comme nous l'avons fait vis-à-vis des anciens. De cette façon le Christ est parmi nous le lieu unificateur dans une dimension dynamique. Pour cela on n'est pas tenu à faire des définitions, elles ne servent pas. L'évangile, en d'autres termes, n'est que la transcription, par écrit, de la vie de la communauté" (P., Florence).

- "Malgré l'impossibilité apparente de traduire ce que nous essayons d'exprimer en parlant de la foi, il nous reste une solution, celle de nous référer à Jésus-Christ. Jésus-Christ est vraiment une réalité ayant une signification pour nous. Une réalité qui unit le temps et l'éternité. Ceci étant un élément nouveau et spécifiquement religieux, que ne peuvent nous apporter ni la politique ni la technique" (D., Jallife-Centelles-Vic...)

- "Je crains qu'en posant la question préalable de savoir si Jésus-Christ est Dieu, si Jésus-Christ est quelque chose de spécifique, on ne fasse du christianisme une religion de type déductible, dont la vie concrète ne soit que la conséquence et non pas la consécration essentielle. Je pense que la

question ne nous précède pas, elle nous suit, elle est au devant de nous. Et c'est celui qui croit à la libération du monde et qui y travaille, qui nous fait la démonstration de la transcendance de l'humanité, et non pas ceux qui nous en font la démonstration verbale" (B., Bordeaux).

- "Le désir ou la possibilité d'une église aux dimensions de l'humanité, sans spécificité propre, ne représente-t-elle pas une dernière tentative du cléricisme pour rattraper ce qui lui échappe irrémédiablement?" (R., Madrid).

- "Quand nous disons que nous voyons l'Eglise aux dimensions de l'humanité, ce ne pas pour dire que nous voulons qu'elle le soit, mais qu'elle l'est, et qu'il n'y a pas d'autre église actuellement que l'humanité elle-même, dans son effort de libération totale. C'est cela l'église actuelle. Il ne s'agit pas de faire des structures de dogme, d'organisation ou de signes sacramentaux. Cela existe, mais on n'a pas besoin d'étendre le système cléricale actuel aux dimensions de l'humanité" (H., Paris).

- "Nous cédons assez facilement à la tentation de donner une vision anonyme du christianisme. C'est une vision prétentieuse et cléricale que de vouloir accorder la foi à tout le monde, et de dire que, même inconsciemment, chacun fait partie de l'Eglise. Cette pensée offense nos amis athées, qui l'interprètent comme une manifestation des visées de l'impérialisme chrétien" (R., Madrid).

- "Le danger signalé est réel. Mais quand on parle d'une église aux dimensions de l'humanité, cela ne sousentend pas que c'est l'humanité qui entre dans l'Eglise, mais plutôt que c'est nous qui rejoignons l'humanité en marche. Par conséquent on ne fait pas de la récupération, mais on fait, au contraire, un mouvement de libération. On refuse une Eglise sociologique qui prétend tenir la vérité de l'humanité, pour rejoindre l'humanité réelle, qu'elle se dise ou non chrétienne, ceci étant sans importance.

Ce qui me paraît donc important c'est que dans l'évangile il y a comme un malin plaisir que prend Jésus-Christ à montrer que ceux que ceux qui sont dans l'Eglise (pour prendre les termes actuels) sont toujours ceux qu'on ne s'attend pas à y trouver, et que ceux qu'on croit être de l'Eglise sont ceux dont le Christ dit qui n'en sont pas.

- "La véritable humanité c'est celle qui se bat, peu importe l'étiquette qu'elle se donne, et c'est cette humanité-là que nous rejoignons, non pas pour la baptiser chrétienne, mais pour nous fondre dans son combat" (B., Bordeaux).

- "Alors, pourquoi continuer à parler d'Eglise et non d'humanité?" (R., Madrid).

- "Je crois que le nom d'église est un mot purement sociologique, qu'il faudra arriver à dépasser. Jusqu'à présent on n'a eu de l'Eglise qu'un concept sociologique: d'une assemblée de gens qui disent les mêmes choses mais qui ne font pas nécessairement les mêmes choses. Jusqu'à présent le seul concept d'église que nous avons c'est celui-là, et ce concept il faut le détruire; peut-être en trouvera-t-on un autre" (B., Bordeaux).

- "J'aime bien cette démystification de l'Eglise. Cependant, pourquoi les mythes de l'Eglise, les transfères-tu au mot Humanité? Qu'est-ce l'Humanité? Pourquoi l'Humanité lutte-t-elle pour sa libération? L'Eglise sociologique, n'est-elle pas dans l'Humanité? Le capitalisme, n'est-il pas dans l'Humanité? Quel est le sens de l'Humanité?" (S., Madrid).

- "Quand on parle de nous unir à l'Humanité, je ne sais pas de quoi il s'agit. Je suis déjà dans l'Humanité. Qui doit s'unir à l'Humanité? Cette Humanité est inexistante. Il existe un monde extrêmement complexe, où des hommes de différentes idées ont quelque chose à se dire. Et je pense que nous aussi, les

chrétiens, avons quelque chose de particulier à dire à l'Humanité, à laquelle nous faisons partie, et non pas à une Humanité qui est en dehors de nous" (O., com. b-sque).

- "Il ne faut pas faire une querelle de mots. L'Humanité pour moi c'est l'humanité qui vit, c'est le monde qui se libère. Je ne vois pas dans le concept d'Humanité celui qui ne fait rien pour elle. Le critère d'appartenance à une Eglise ou à l'Humanité n'est pas d'ordre intellectuel - dire, par exemple, "Jésus-Christ est Dieu" ou "Je crois que Jésus-Christ est Dieu" -, c'est se battre pour que l'humanité soit réellement libérée; ceux-là font la véritable humanité, les autres font partie d'une humanité de surcroît, qu'il nous faudra détruire". (B., Bordeaux).

- "Il faut souligner qu'à la lecture de l'évangile, on remarque que le critère eschatologique employé par le Christ pour dire "Tu appartiens à mon royaume" c'est "J'ai eu faim, et tu m'as donné à manger", c'est à dire, "Tu as lutté pour la libération des hommes!" En conséquence, je ne pense pas qu'on puisse parler d'un christianisme anonyme comme un acquis récent; cela ressort du sens le plus profond du christianisme. L'Eglise sociologique doit disparaître radicalement. Que doit, donc, être l'Eglise? Quel est le sens des communautés chrétiennes dans cette conception? - La réponse est la suivante: les communautés méritent d'être appelées chrétiennes, quand, tout en appartenant à l'humanité qui lutte pour sa libération - qu'on a appelé Eglise, et que je ne l'appellerais pas ainsi - croient en Jésus-Christ, mais sans que ceci soit le facteur essentiel, déterminant et exclusif de leur christianisme" (G., Madrid).

- "Je suis un peu mal à l'aise, quand j'entends parler ainsi d'Eglise, d'Humanité... Personnellement je dirais que l'Eglise est le lieu créé par Jésus-Christ, où seulement l'humanité peut atteindre la libération totale. L'effort des hommes pour se libérer s'insère dans l'initiative de Jésus-Christ. Et je pense que sans cette initiative, et pour son propre dynamisme, l'humanité ne parviendra jamais à se libérer" (G., Paris).

LUNDI, 25 Août. TROISIEME ET DERNIERE JOURNEE DE LA RENCONTRE.

Compte tenu de ce qui est commun à tous les groupes - ils se réfèrent tous d'une manière ou d'une autre à l'évangile, ils sont déjà, ou sont en mesure de devenir, des communautés chrétiennes de base, et tous, chacun à leur façon, vivent diverses formes de conflits sociaux, politiques ou ecclésiastiques - on a consacré la troisième et dernière journée de la Rencontre à essayer de découvrir, dans les expériences particulières, leurs MOTIVATIONS ET PERSPECTIVES.

1. Texte de certaines interventions. (N'ont pu présenter leurs rapports que les italiens et les français).

- "Il me semble que la séance d'aujourd'hui ne doit pas tant être, comme celle d'hier, une discussion aussi théorique. Une prémisse: déjà par le titre de la discussion d'aujourd'hui, il semble admis, comme allant de soi, que l'"autre église" doit être constituée presque exclusivement de communautés de base.

Et ceci me semble réduire ce que pourrait être la perspective de l'"autre église", du fait que nous avons des exemples - l'Isolotto en Italie, Moratalaz en Espagne - lesquels, j'estime, ne peuvent sûrement pas être définis comme communautés de base. Ces deux exemples, qui d'ailleurs pourraient être multipliés, selon moi, qualifient ce que doit être le sens de la communauté de base. Je m'explique: ces communautés doivent être uniquement un moyen de développement du peuple de Dieu et doivent épuiser leur rôle dans ce type de mouvement du peuple de Dieu au niveau des églises locales.

Nous pouvons dire que le rôle de la contestation externe, de l'affrontement, ainsi que celui de démasquer, de façon éclatante, les agissements de la hiérarchie est terminé; et que celui-là est actuellement au point de vue politique et ecclésiastique improductif.

Il est nécessaire que les communautés de base développent un schéma très important, opposé à celui de l'Eglise officielle. Le schéma de la communauté et de son travail est praxis-évangile-praxis. C'est-à-dire, c'est la pratique et ce que sent le peuple là où nous devons nous confronter à l'évangile et à ce qui vivifie notre expérience, qu'est la rencontre avec le Christ. Et ceci pour retourner à la praxis. Dans cette praxis il nous faut développer ce que nous appelons la libération totale de l'homme.

Il est nécessaire que ces communautés cherchent la valeur de l'expérimentation de ce que devrait être l'"autre église". Le développement des communautés de base doit avoir des caractéristiques différentes de celui de l'Eglise officielle (monolithisme, dogmatisme) ou, en d'autres mots, le discours de la transitorieté et celui de la recherche. De la transitorieté parce que ces communautés ayant à faire croître la conscience du peuple chrétien, doivent être des communautés ouvertes. De la recherche parce qu'elles dépassent le concept, d'être les maîtres de la vérité et de la Parole, propre à la hiérarchie et à l'Eglise officielle, pour devenir les serviteurs de celle-là; les communautés devant se mettre soit à la disponibilité de chercher les fragments de Parole dans le monde et chez les autres, soit aux dimensions de recherche de ces fragments. Pour cela la communauté doit développer à l'intérieur d'elle-même la critique et l'autocritique de tout ce qu'elle accomplit, et ne jamais tenir pour définitif ce qu'elle fait, mais permettre (et ceci pour moi est une valeur fondamentale) les divergences des points de vue à l'intérieur même des communautés, (dans l'Eglise officielle il n'y a que l'assentiment aux choix qui viennent d'en haut qui est admis).

En fait, c'est uniquement à travers la dialectique que se crée la communauté qu'on a la possibilité et la disponibilité d'agir au milieu du peuple. Par conséquent le devoir premier de la communauté est celui de s'épuiser ou de mourir à l'intérieur de la dynamique du mouvement du peuple, en gardant présentes deux valeurs fondamentales; l'une l'unité du peuple et l'autre la disponibilité.

A travers ce travail d'unité du peuple exploité, à travers ce travail de réalisation d'unité dans la disponibilité inconditionnée, on peut, et on doit lutter pour l'émancipation des exploités, dans la mesure où nous croyons que cette émancipation est la valeur historique fondamentale pour l'interprétation de la libération totale du Christ. Alors la perspective finale de la communauté est celle de créer une église locale autonome d'une décision quelconque venue d'en haut. Dans une pareille église toute décision doit être collective aussi que collectifs doivent être les choix de vie à tous les niveaux. C'est à dire, il faut que le peuple dispose du pouvoir de décision et d'autodécision sur ses propres options existentielles, tant à l'intérieur qu'à l'extérieur de l'église. Ceci en raison du fait que la valeur de l'église locale est celle de l'église du Christ; et parce que c'est le peuple de Dieu (pour nous l'Eglise), qui doit développer dans son chemin la demystification et la lutte contre tou-

tes les injustices qui viennent à l'encontre de l'homme.

Tout cela se fait selon des perspectives extrêmement pratiques, bien plus que selon des perspectives théoriques.

Un autre problème, très important en vue du développement de la communauté est leur position face au néo-réformisme; les communautés courent effectivement le risque d'être utilisées pour grandir la puissance de l'Eglise. Pour cela il faut que tous les choix faits par les communautés aient comme but l'homme lui-même, et non les choses de l'homme, tel le but de la hiérarchie. La contradiction existante entre ces deux points de vue - celui du peuple et celui des choses pour le peuple - doit être totalement dépassée pour ne pas tomber dans le réformisme. Par exemple, l'Eglise pauvre, réellement évangélique pourra uniquement subsister avec un régime qui n'est pas basé dans la richesse. Le développement dialectique nécessaire à la création d'une église différente mène inévitablement à la lutte contre les structures qui empêchent ce processus. Et ceci en raison du fait que la volonté, l'exigence d'être pour les hommes et de la part des hommes se heurte à certaines structures. Il y a d'autre part la volonté de la hiérarchie de l'Eglise d'avoir le pouvoir d'empêcher le développement de l'homme dans ce qu'il est, pour ses capacités, et de favoriser par contre le développement des choses qui servent l'homme: donner à l'homme le bien-être, l'aliénation religieuse, la tranquillité, et non pas de donner une plus grande facilité à l'homme de devenir homme (tel que le fait le néo-capitalisme et la société de consommation). La condition pour obtenir cette nouvelle église, est par conséquent, la lutte contre les structures.

A ce point restent deux problèmes: le premier (d'ordre stratégique) est celui du lien entre les communautés de base et le mouvement de prêtres, désormais étendu par tout. On n'a plus le droit de penser que c'est le prêtre qui convertit la communauté, c'est plutôt celle-ci qui doit amener le prêtre à abandonner son rôle oppressif. Le prêtre - le clergé - doit apprendre à s'auto-éliminer, parce qu'il signifie une force oppressive venant d'en haut.

Le second problème, qui est d'ailleurs le problème fondamental, est celui d'adopter, en tant que communauté, une attitude continue d'authentique écoute de l'Esprit, puisque c'est l'Esprit qui transforme l'église. Nous sommes des instruments de l'Esprit, mais dans une dimension de transitorité et de recherche, car nous ignorons si nous le sommes réellement. Le caractère de transitorité, d'imperfection, de recherche doit être la preuve de notre disponibilité à devenir des instruments de l'Esprit en vue de la transformation de l'Eglise, et à devenir plus hommes au moment où nous le serons en vertu de la transformation du monde. C'est ici précisément que l'Esprit pourra agir" (S., "Ass.Ecll" Milan).

- "Il faut chercher à éviter deux risques fondamentaux. D'abord celui de devenir une "communauté-juge", c'est à dire, d'agir selon des schèmes dogmatiques, qui sont en fait ceux de l'Eglise institutionnalisée. Il est nécessaire d'accepter dans les communautés la longueur de chemin exigée par la réalité des événements. En fait nous ne sommes, pour la plupart, que des pauvres gens d'une réalité "populaire".

Deuxième remarque: parmi nous, il arrive souvent qu'on prononce le mot "révolution". Nous estimons que ce mot doit être prononcé avec beaucoup de respect et avec circonspection; en fait, une vraie révolution exige de la lenteur.

En plus, ce n'est pas nous, communautés de base, qui sauvons le peuple. Nous sommes seulement, le cas échéant, un stimulus pour le peuple, lequel doit trouver sa libération par lui-même, par delà les obstacles, les contradictions, les affrontements qui se dressent sur son chemin" (P., Florence).

- "Le problème de la communauté de base n'est pas nouveau. Dans l'histoire de l'Eglise, une tension très forte a toujours existé entre l'église prophétique et l'église institutionnelle.

L'objectif stratégique final de ces communautés de base est, comme de tout temps, celui de réaliser le saut de l'église juridique et institutionnelle à l'église peuple de Dieu.

Dans ce sens l'Isolotto est le modèle principal de la communauté de base. Le fait que beaucoup de ces communautés, en Italie, sont nées précisément après les événements de l'Isolotto le prouve. L'Isolotto a réalisé, en prenant le départ, le saut de l'église institutionnelle à l'église prophétique, et a enseigné à tous une méthode pour l'accomplir, ce saut étant la seule garantie pour ne pas tomber dans le réformisme, à cette époque de renouvellement de l'Eglise.

Si le saut n'est pas complet, on risque d'être réabsorbé, comme c'est arrivé à Don Milani et à Don Mazzolari, et comme il peut arriver à l'Isolotto; et si le saut n'est pas complet, dans dix ans, l'église institutionnelle peut très bien parler de l'Isolotto comme aujourd'hui elle parle de Don Milani et de Don Mazzolari.

Il faut que les groupes s'unissent entre eux et ne s'enferment pas dans des formes de vie avancée; il leur faut se réaliser dans des formes de vie ouvertes au peuple subjugué par le pouvoir institutionnel. Avant tout, ces groupes ont la responsabilité de faire prendre conscience à tout le peuple de Dieu de la nécessité d'entreprendre ensemble la construction de l'Eglise, en prenant tous les espaces que l'église institutionnelle laisse ouverts, en profitant même du néo-réformisme. Bien qu'il ne soit pas une valeur en lui-même, le néo-réformisme peut devenir un moment tactique de cet objectif stratégique qu'est la destruction de l'église traditionnelle. En conséquence, et par exemple, il peut s'avérer important de s'introduire dans des conseils pastoraux, dans les assemblées de prêtres...

Un engagement politique notable est aussi nécessaire; il faut, en fait, que la lutte contre l'église institutionnelle devienne un moment de la lutte de classe générale.

Parmi les devoirs fondamentaux de la communauté chrétienne il y a, donc, celui de participer activement à la lutte de classe, avec ceux qui ont fait un choix déterminé" (W., Rimini).

- "On a dit que les communautés chrétiennes de base doivent être provisoires, et on a parlé du Peuple de Dieu comme quelque chose de différent, ou du moins, comme étant une réalité plus large. J'estime que ces communautés forment le Peuple de Dieu. Ce Peuple de Dieu, dans des pays sociologiquement chrétiens, comme les nôtres, est actuellement dans un processus de sécularisation. Une grande partie de ce peuple abandonnera le christianisme, tandis que le reste s'intégrera dans ces communautés, formant ainsi ce que doit être la future église. La distinction entre les communautés chrétiennes et le Peuple de Dieu, cache la nostalgie d'une chrétienté (ce qui va à l'encontre du sens de l'histoire). De plus, dire que ces communautés doivent disparaître, peut mener à la réapparition d'une conception «biste» du Peuple de Dieu, ce Peuple ne coïncidant avec l'ensemble des croyants explicites, qui luttent pour la libération de l'humanité.

Qu'est, en ce cas, le Peuple de Dieu?" (O., com. basque).

- "Effectivement il a pu sembler qu'il s'opérât une distinction entre communautés chrétiennes de base et le Peuple de Dieu. Une telle séparation serait dangereuse. Cependant, il faut avouer que, dans la situation actuelle, elles

n'ont pas encore acquis le développement ni la maturité suffisants, et que, par conséquent, les communautés ne représentent pas tout le Peuple de Dieu. Il y a déjà aujourd'hui des communautés qui font partie du Peuple de Dieu. Les communautés ont pour mission de s'insérer dans le peuple, pour souffrir avec lui le processus qui doit l'amener vers la maturité, réalisent ainsi vraiment un peuple de Dieu conscient. Ils doivent pour cela actuellement essayer de libérer tous ceux qui vivent opprimés par les structures. C'est cette libération qui donnera lieu aux églises locales. C'est donc en ce sens qu'on a parlé du caractère provisoire des communautés chrétiennes de base. Et en disant que l'Icolotto et Moratales ne constituaient pas de telles communautés, c'est parce que, dans ces deux cas, l'étape provisoire ayant été dépassée, la réalité d'une église locale s'est déjà créée" (P., Lorenzo).

- "Dire que nous sommes des instruments de quelque chose ou de quelque chose, même si ce n'est que pour dire que nous le sommes de l'Esprit, est toujours gênant!" (D., Gallifa-Cortelles-Vic...)

- "Nous ne savons pas comment sera l'église de demain; nous savons uniquement qu'elle doit être fondée sur la logique de l'évangélisation et non sur la logique du pouvoir. Nous ne nous posons pas si nous sommes ou non des instruments de l'Esprit; nous ne savons que, par le fait même d'être chrétiens, nous sommes poussés à faire cette expérience" (S., "Amalrici-Silen").

- "Je pense que le croyant, qui d'ailleurs accepte une autonomie totale momentanée, accepte, au même temps, un déclin de cette autonomie. Ceci constitue un élément de discrimination entre le croyant et celui qui ne croit pas. C'est lamentable, mais c'est ainsi!" (A., "Rocío").

- "La question précédente - si le Peuple de Dieu (l'Eglise) doit se constituer apart, s'il a un caractère quelque chose de spécifique - est une question fondamentale, que nous ne pouvons pas la laisser écartée de nos débats. Etant donné la difficulté de la faire actuellement, il faut nécessairement la rapporter parmi celles importantes qui devront être débattues, entre nous, à l'avenir, et surtout que possible orientées sur le fond" (R., Bordeaux).

- "Je vais parler en tant qu'une communauté de la région parisienne. Nous sommes une communauté très récente. C'est la première fois pour beaucoup de communautés en France. Nous nous sommes essentiellement réunis pour une lecture et une étude de la Parole. Ce qui a été dit par les Italiens exprime profondément notre pensée, les motivations et les perspectives dans lesquelles nous voulons vivre à Antony. Pour nous, se pose le problème d'une incarnation concrète dans un endroit et celui de vivre dans cette incarnation une lecture de la Parole, pour être présente au monde. Il y a tout le même une différence entre notre cas et celui des Italiens, dans que ceux-ci s'appuient sur une expérience de vie concrète, de groupe local, nous n'en sommes encore qu'à un début de réflexion, et à une interrogation sur les conséquences que la lecture de la Parole doit avoir pour notre vie individuelle ou notre vie de groupe.

Et en ce qui concerne les différents rôles des communautés, dont nous ont entretenu les Italiens, nous devrions peut-être insister davantage sur la conséquence permanente, dans ce rôle, d'une lecture continue de la Parole".

- "Je voudrais parler au nom d'un groupe de la benédicte PW de Paris, qui a commencé à se réunir en mai 1966, dans le but de confronter l'engagement de chacun dans le mouvement de mai avec l'évangile de Jésus-Christ. Le mois de mai a

a donc provoqué l'existence de ce groupe, et les idées de mai l'ont beaucoup influencé. Mais le mouvement de mai n'est pas la seule cause de sa création. Il y a eu d'abord le Concile, qui nous a fait sentir d'une manière anticipée, à l'époque, qu'il était possible et nécessaire une révolution totale de l'Eglise. Quelque temps avant mai la lumière s'est éteinte, chez nous: nous avons perdu cet espoir de révolution totale de l'Eglise, tout au moins dans l'immédiat. Mai renouvelait en nous une espérance et une volonté de révolution dans l'Eglise, à faire en même temps, ou mieux avant, la révolution de la société. Nous étions tous par ailleurs, ou du moins plusieurs, engagés dans le mouvement marxiste.

En juin 68, nos paroisses officielles ont commencé à se poser des questions. Nous avons alors participé aux discussions qui en ont résulté. Nous mettions en question l'idée de la paroisse elle-même, ainsi que l'ensemble de la structure de la société. On demandait la disparition des paroisses, qui ne sont pas, à notre avis, de véritables communautés. Nous voulions à l'époque des communautés fondées dans la vie en commun, le travail ou les loisirs. Des communautés sans prêtre, parce que nous voulions être, nous mêmes, des prêtres les uns pour les autres. Et nous contestions déjà, au moins dans la présentation actuelle, mais souvent même dans le fond, les dogmes, la théologie, la forme même des sacrements et en particulier de la messe, ainsi que toute la structure hiérarchique de l'Eglise.

Et puis alors, il est arrivé dans l'Eglise une série d'événements qui nous ont fait évoluer encore. En particulier le Credo de Paul VI, qui rendait vaine toute notre remise en question de la théologie, le credo étant une affirmation dépassée et de plus en plus autoritaire. De même, l'encyclique "Humanae Vitae" montrait que l'obscurantisme et le prolétarisme étaient maintenus par la hiérarchie.

Finalement nous nous sommes considérés comme un mouvement, comme un groupe marginal, qui n'est ni au dedans ni en dehors de l'Eglise. On voulait quatre niveaux d'existence à ce groupe: l'information mutuelle, l'action au niveau de l'Eglise, la réflexion sur notre action et sur son rapport avec l'évangile, et enfin, si possible, la communion. Il faut ouvrir une parenthèse au sujet de la communion. Nous ne savions pas s'il serait possible d'avoir des signes sacramentels de la communion. Finalement nous avons estimé qu'une communion existait entre nous, de sorte que nous n'avions pas besoin d'autre signe, d'autre sacrement, que celui qui exprime le partage et l'union dans toute société humaine.

Au niveau de l'information, nous avons échangé des livres, des revues, et de l'information en général. Au niveau de l'action nous avons continué les contacts, les discussions à l'échelle de la paroisse. Nous avons rendu le service d'accueil dans la rencontre des prêtres d'"Echanges et Dialogue". Nous avons organisé, avec d'autres, des discussions publiques appelées "Garants pour notre temps", dans la région parisienne. Avec l'ensemble de groupes du Lien et du CARE nous avons participé à une irruption dans l'enceinte où étaient réunis une centaine d'évêques: nous leur avons lu un tract montrant un peu ce que nous pensons d'eux et de leurs actes. L'important dans ce texte est que nous avons beaucoup discuté pour l'établir, et qu'il représente la moyenne de ce que pensent les groupes rattachés à Lien, au moins dans la région parisienne et, je crois, dans toute la France.

Au niveau de la réflexion, nous avons continué, puis poussé jusqu'au bout, notre remise en cause de toute la structure de l'Eglise: l'organisation, le dogme, les signes. Finalement nous affirmons ne plus croire en quelque chose: nous nous posons beaucoup de questions, mais nous avons une très grande réticence envers tout credo qui ne soit autre chose qu'un ensemble d'hypothèses et la volonté de vivre l'amour. Nous estimons important de ne pas nous séparer des autres hommes qui luttent pour la libération de l'homme.

Nos perspectives actuelles: Nous voulons rester un groupe d'action critique de l'Eglise dans ses rapports avec le monde. Le contester chaque fois qu'elle agit ou qu'elle parle contre la libération totale de l'homme. Rester aussi un groupe de réflexion sur cette action et sur la façon de vivre aujourd'hui ce que nous trouvons d'essentiel dans l'évangile.

Nous envisageons, pour les mois à venir, une action concrète, à l'échelon de l'ensemble de groupes du Lien, auxquels nous voudrions associer de nombreux autres groupes français. Nous voulons protester contre l'œuvre des "Chantiers du Cardinal", qui construit des églises paroissiales. Nous contestons et la structure paroissiale et le caractère capitaliste de cette organisation de l'Épiscopat Français."

- "Les interventions concrètes menées par certains groupes français, à partir de mai 68, quand nous les regardons maintenant, nous n'en faisons pas les mêmes analyses dans les différents groupes. Prenons des exemples. On a célébré l'eucharistie de la Pentecôte avec des protestants; la célébration de cette eucharistie pour les uns était un acte prophétique, pour les autres acte de rupture: de rupture avec une manière de se référer toujours à une hiérarchie et à une théologie; il y a eu, par conséquent, plusieurs analyses. Il y a eu aussi des occupations d'églises, qui ont été davantage de type symbolique, que de type répressif.

Le peu de réalisations que nous avons eu à faire, tient au fait que l'ennemi auquel nous nous heurtons est un ennemi qui se reconvertit, il est toujours fuyant. L'oppression et la répression sont toujours en train de se reconvertir, de changer de face. Ce qui est d'ailleurs le propre d'une société neo-capitaliste: quand elle n'est pas menacée directement - comme dans le mois de mai, par exemple, où elle a envoyé la police -, la tactique est de changer et de se reconvertir, ce n'est pas de réprimer, tant qu'on ne la touche pas aux points très sensibles. Ainsi, dans l'Eglise, les évêques français, vis-à-vis d'"Echanges et Dialogue": ils n'ont jamais attaqué, ils se sont reconvertis. Nous nous heurtons à des troupes mobiles nous sommes sur un terrain où les troupes sont changeantes, et il nous faut faire en sorte que nous soyons très à l'éveil pour savoir à quel endroit on peut les atteindre. Sur le plan du clergé nous savons que nous les atteignons, parce que, étant donné le statut du clergé - le clergé c'est la structure même de l'Eglise-, toucher le clergé c'est toucher la structure même de l'Eglise. En ce qui concerne l'eucharistie, c'est la même chose: toucher l'eucharistie, en la célébrant avec des protestants c'est aller au cœur d'une chose qui est essentielle.

Voilà pourquoi nous sommes obligés de faire un travail de réflexion, beaucoup plus que d'action" (J., Paris).

- "Je vais vous parler au nom de l'Equipe de Coordination du Lien, et vous dire, au niveau national, les questions qui nous semblent surgir des derniers affrontements des groupes. Nous avons retenu deux processus de formation des groupes: les uns sont partis d'une référence à l'évangile (pour eux donc l'évangile est la donnée, et les luttes politiques en sont la conséquence); les autres qui avaient déjà quitté plus ou moins l'Eglise officielle, en partant des luttes politiques auxquelles ils avaient pris part, se sont réunis avec les autres à cause d'une référence évangélique. Alors deux questions se posent qui nous semblent devoir être approfondies: quel est le sens de l'action de libération? et pourquoi nous maintenons une référence à l'évangile et pas à autre chose?

Une question se pose tout d'abord au principe des groupes: Quel est le

sens, le but des réunions des chrétiens? Pourquoi faire des communautés? Et surtout, si on en fait, quel est le lieu de leur présence dans le monde, et de son action?

On va essayer de dégager une réponse à partir des actions qui ont été menées par les groupes. (Dans ce but on a tenu, ce matin, à vous parler des expériences propres). Il y a eu des actions publiques menées à Bordeaux, il y en a eu pas mal à Paris, et ailleurs. Prenant comme base les discussions sur ces actions concrètes, on s'est rendu compte d'une diversité de conceptions, et on s'est demandé quel était le lieu de la lutte que nous menons et quels en sont les objectifs. Autrement dit, qui frapper et où, est-ce que cela est utile? En d'autres termes, nous devons définir une sorte de stratégie ou une ligne de lutte, et éviter des actions desordonnées, qui finalement ne mènent pas loin. Un exemple précis: quelle est l'utilité de contester les évêques dans leur propre cuisine, quand ils parlent des prêtres? Ce problème n'a peut-être pas grand intérêt pour les gens qui ne sont pas de l'Eglise. C'est une question interne de l'Eglise qui n'a pas grande importance dans le témoignage qui peut être donné au monde, d'un chrétien non-réactionnaire. Par contre, quand Paul VI va à Bogota, ou en Suisse, à l'O.I.F., n'est-ce pas là un des lieux privilégiés de contestation? C'est peut-être là qu'il convient de contester l'autorité de l'Eglise hiérarchique et d'aller à l'encontre de la représentation qu'on se fait des chrétiens, en donnant notre avis sur des points qui intéressent tous les hommes. Il importe peu finalement, au gens de l'extérieur, de savoir si nous voulons la liberté dans l'Eglise ou pas. Ce qui importe c'est qu'ils sachent que nous voulons la liberté pour les hommes, et la liberté d'expression des chrétiens pour l'évangile, et que nous agissons en conséquence. Ils nous semble donc, qu'il faudrait peut-être abandonner certaines contestations à l'intérieur de l'Eglise, et se polariser sur ce qui regarde les hommes en général.

Le journal "Lien". Voici la perspective vers laquelle nous comptons l'orienter. D'abord il faut bien signaler - parce qu'il y a une confusion sur ceci - que Lien n'est pas un mouvement, ni même une revue habituelle, mais qu'il a voulu être, dès le début, le lieu où des gens, qui d'habitude n'ont pas la parole dans l'Eglise peuvent relater leurs expériences, aussi bien de lutte, que d'élaborations théologiques, liturgiques, etc. Son but est donc que les chrétiens qui se sont séparés de l'Eglise, tout en restant chrétiens, puissent en rencontrer d'autres ayant suivi le même chemin. Notre perspective actuelle est d'essayer que les gens connaissent cette possibilité. En ce moment nous entrons en contact avec des groupes ou des individus qui sont rattachés aux journaux ou revues: La "Lettre", "Frères du Monde"; nous sommes également en contact avec "Christianisme social" - revue et mouvement protestants - et avec certains groupes d'amis de "Témoignage Chrétien".

Notre but également est de viser à organiser assez régulièrement des réunions nationales, qui permettent à tous les groupes et à tous les individus en France, d'être tenu au courant des différentes orientations et tendances.

Tout ceci nous semble nécessaire pour que la réflexion soit plus précise et pour définir des actions de plus grande envergure, qui puissent s'inscrire dans une perspective révolutionnaire globale, et pas seulement dans les affaires intérieures de l'Eglise".

- "Le BOLLETTINO DI COLLEGAMENTO fra comunità cristiane in Italia" a une orientation, et poursuit des buts identiques à ceux de LIEN (P., Florence).

2. Certaines appréciations au sujet du sens et du rôle des communautés chrétiennes de base (non citées dans les textes précédents).

- "Ce que nous voulons faire maintenant, c'est une Eglise nouvelle, qui soit une cellule expérimentale de l'Eglise de demain" (Pau, les groupes italiens).

- "Nous pensons qu'il ne s'agit pas nécessairement d'inventer des nouvelles formules; mais plutôt de vivre différemment de formules anciennes et nouvelles" (Florence, "Ass.Eccl." - Milan).

- "Nous devons avoir le courage de faire face à la réalité, tout en permettant qu'elle nous conteste et nous provoque, ce qui arrive très rarement dans l'Eglise institutionnelle, fermée sur elle-même, comme une forteresse imprenable, jalouse de son périmètre politique, théologique et moral, insensible au dynamisme propre aux temps. Notre raison d'être en tant que groupe, consiste, avant tout, actuellement à essayer de faire prendre conscience au peuple de Dieu, et par conséquent à nous mêmes par la même occasion, de l'urgence et de la responsabilité qui s'impose de construire conjointement l'Eglise, d'être protagonistes plutôt que spectateurs passifs de celle-ci, et de ne pas convertir la foi en un produit de consommation" (Rimini).

- "Dans le pays basque l'histoire de nos communautés a été très tourmentée; ce qui est dû à la situation très critique générale dans laquelle se trouve notre pays. De là la série de crises qui se sont produites dans ces communautés. Les crises subies souvent provenaient de notre maigre connaissance de la réalité chrétienne. En fait, il est arrivé que nous ayons découvert un christianisme qui nous a poussé au combat. Ce combat, s'il provoque, d'une part, la fatigue, d'autre part il donne le sentiment de la plénitude de la lutte politique. Alors, étant donné que notre engagement chrétien était chargé d'une forte dose d'engagement (politique?) à la lutte, la découverte que, des hommes, sans le christianisme, menaient cette lutte jusqu'aux dernières conséquences, a poussé beaucoup d'entre nous à se poser la question suivante: la lutte politique apporte, quand elle triomphe, la libération à l'humanité; avec le combat politique l'homme se libère; alors, qu'est-ce que j'apporte à l'humanité avec ma foi? Pour certains cette expérience a signifié que la réalité communautaire chrétienne s'épuisait, et elle ne valait à être vécue qu'exclusivement au niveau humain.

Ceci m'amène à approfondir les raisons qui justifient l'existence de dites communautés. Les réflexions que je vais signaler ont été faites à partir de l'expérience de militants déjà engagés précédemment, ou en voie de l'être, dans le combat humain. (Je ne parle pas de ce qui se fait au niveau politique et technique révolutionnaire; ici ce n'est pas le lieu de le faire).

Les communautés chrétiennes de base apparaissent à ces militants comme une forme de vivre la foi, en permanence, dans la fraternité - il s'agit, bien entendu, de la fraternité née de la foi, la fraternité "humaine" c'est la vie même qui nous la donne avec tous les gens -. Ces communautés apparaissent comme le lieu dans lequel les militants partagent l'espérance chrétienne et le sens transcendant de la lutte humaine. Et non seulement nous partageons, mais en plus nous l'offrons humblement et bénévolement aux autres.

Les communautés chrétiennes de base constituent le lieu où nous réalisons une déontologie prophétique-religieuse (non technique-politique) permanente (non transitoire) de toute oppression que nous rencontrons aux p.s dans la vie.

Nos communautés sont aussi le lieu où nous approfondissons dans le domaine religieux-évangélique, qui nous pousse, comme vers un suicide permanent au service des opprimés.

En réalité nos communautés traversent une étape décisive: celle de leur

purification, par leur réconversion au religieux, de telle forme que comme communautés chrétiennes jouent le rôle d'être des témoins de Jésus, mort et ressuscité" (O., com. basque).

- "Le prophétisme, qui est une méfiance continue à l'égard des formes nouvelles de pouvoir, constitue un apport concret des communautés chrétiennes. Il faut mûrir constamment la foi pour interpréter l'évangile dans chaque circonstance. Tout le peuple de Dieu doit être dans cette posture. Un des buts des communautés chrétiennes est celui de faire prendre conscience au peuple de ce devoir. Il faut qu'elles soient constamment en conflit, sans pourtant tomber dans le sectarisme. Nous pensons qu'il se peut que tous ceux qui sont dans une position intermédiaire ou vacillante soient ou deviennent prophétiques. Ce qu'il faut faire c'est de les pousser vers la découverte de cette vision, à l'exemple de ce qui a été réalisé par le Christ et les apôtres vis-à-vis du peuple. En ce sens les communautés chrétiennes perpétuent la fonction apostolique de transmettre le message.

Les communautés se doivent à opérer face à tous les conflits qui surgissent en évitant d'être victimes de l'essai de récupération, de la part de l'Eglise officielle.

Notre façon d'agir, face au peuple, ne peut pas être très radicale, parce qu'autrement on court le risque de les voir se séparer de nous, bien que nous tenions à ne pas nous éloigner d'eux. Il faut chercher le centre de gravité. En fait, à présent, la rupture d'une communauté avec l'Eglise n'existe pratiquement pas; ceci étant sociologiquement prouvé. Rompre avec l'Eglise est facile, il l'est beaucoup moins se maintenir dans la situation de rupture. Le problème posé par les groupes qui, tout en prenant des distances à l'égard de l'Eglise, tiennent à ne pas en créer une autre, constitue la situation de conflit" (Groupe de Barcelone).

- "Certains de Madrid ont dit qu'ils étaient parvenus à la conclusion qu'il faut toujours travailler dans une communauté de travail, et qu'en suivant cette ligne, certains étaient arrivés même à la communauté de biens.

D'autres de Barcelone, ont exprimé leur crainte que les communautés cèdent à la tentation de stagnation, et qu'elles restent éloignées de la réalité sociale, devenant des minorités privilégiées - par l'extraction sociale, la culture,....- Elles ne peuvent être des minorités que numériquement. Elles doivent être ouvertes à tous les opprimés décidés à s'engager et à échanger. Pour la formation des communautés, une affinité socio-politique est requise". (Fragment d'un compte-rendu d'un carrefour).

- "Mais l'Eglise, appartient-elle uniquement aux opprimés? Il se peut qu'un jour il n'y ait plus d'opprimés! La tâche de l'Eglise, et par conséquent aussi des communautés, ne consiste pas que dans la lutte pour la désaliénation; elles ont aussi le devoir de manifester aux autres leur foi" (V., Valence).

- "La recherche, en partant des expériences collectives, d'un "langage" commun pour exprimer le concept Jésus-Christ, est un but des communautés chrétiennes".

+++++

QUESTIONS D'ORDRE PRATIQUE

Au cours de la dernière séance de la Rencontre, le lundi après-midi, on a discuté plusieurs suggestions d'ordre pratique.

- Mener la "contestation" du Synode d'octobre.

- On a également soumis à la considération de l'assemblée le désir exprimé par quelques uns de ne pas se séparer sans avoir auparavant réalisé un acte de solidarité avec l'Isolotto, Moratalaz et les prêtres basques, victimes de la répression. Dans ce but, on a envisagé la publication d'une lettre ouverte. En effet, certains estimaient très convenable que l'ensemble de groupes réunis à Cuxa manifeste leur solidarité et leur sympathie pour quelques uns de ceux qui illustrent le plus une situation qui nous concerne tous. Le fait même de nous rencontrer ici constitue la preuve que nous avons opté pour un choix très concret, dans l'Eglise: celui d'être des "derniers", et à côté d'eux" (P., Florence). Cette proposition ne fût pas non plus acceptée. Parmi les assistants dominait le désir de poursuivre des actes positifs, au dessus de toute publicité. En plus, on a considéré qu'une telle manifestation risquait de faire oublier la solidarité avec tous les opprimés, et avec l'humanité toute entière.

- Au contraire, on a dégagé, dans l'ensemble, l'idée de maintenir les contacts établis à Cuxa, d'essayer de poursuivre l'échange d'expériences et, dans la mesure du possible, de réaliser un travail en commun.

L'information pourrait être assurée au moyen de lettres. On a suggéré que chaque pays possède son propre bulletin de coordination, suivant une ligne semblable à celle de LIEN en France, et de BOLLETTINO DI COLLEGAMENTO en Italie. Ceux-ci devraient s'ouvrir davantage à l'information internationale; ainsi la coordination de groupes et de communautés serait favorisée; de ceci tout le monde en sortirait bénéficié.

- Cuxa, on a dit, sera une référence pour ces groupes. Cuxa pourrait éventuellement mettre en contact des groupes de différentes nationalités et, en même temps se charger de diffuser les informations et suggestions des groupes, quand cela ne se fait pas autrement.

- "En considérant le travail réalisé pendant les trois jours de la Rencontre, il a paru d'intérêt commun d'en prévoir une autre - si possible à l'échelon européen - durant l'été 1970. Une telle Rencontre, avec le travail de préparation qu'elle exige, pourrait élargir l'effort réalisé l'année précédente, et pourrait signifier le point de départ d'un travail commun que beaucoup estiment d'un grand intérêt.

Le travail préalable ainsi que la Rencontre se situent expressément au niveau de l'information et de l'idéologie. En effet, il serait prématuré, d'après

l'opinion de la plupart, d'envisager, dès maintenant, des actions à mener ensemble. Ceci pourtant ne doit pas exclure, d'après certains, de penser éventuellement à entreprendre des actions concrètes, auxquelles pourraient participer des groupes de différents pays, quand ils en partagent l'intérêt pratique, même si leurs motivations profondes sont divergentes. Ce qui exige d'ailleurs, que ceux qui ont une initiative en fassent part aux autres.

++++++

En marge du programme, pendant les jours de la Rencontre, ont eu lieu:

- le dimanche après-midi: célébration de l'eucharistie.
- le samedi soir: présentation de la communauté de Cuxa.
- le dimanche soir: exposé du groupe de portugais sur la situation de leur pays.

BILAN ET PERSPECTIVES

En courant le risque d'être trop optimistes, nous pouvons affirmer que la plupart de participants à la Rencontre d'août 1969, et qui ont manifesté leurs impressions personnelles, de vive voix ou par écrit, sans oublier de constater certains défauts, jugent dans l'ensemble très positive l'expérience faite à Cuxa. Certains cependant ont été déçus.

Aspects négatifs:

- l'organisation a souffert de l'improvisation.
- plusieurs ne savaient pas exactement à quoi ils étaient venus.
- d'autres, qui le savaient bien, sont venus sans aucune préparation.
- "Nous étions trop mal organisés sur le plan des traductions, et cela nous a fait perdre du temps et empêché de mieux comprendre des points de vue manifestement différents. Il s'agit d'un problème que nous n'avions pas assez prévu et étudié".
- Manque de précision dans le programme.
- Les diverses séances ont été insuffisamment coordonnées.
- "Théorisation" excessive. On est tombé dans des discussions spéculatives. Peu de sens concret et pratique.

- "On n'a pas pu faire ressortir un minimum substantiel de base idéologique, requis pour savoir ce qui pourrait se faire ensemble dans le futur. A quelles conclusions pratiques sommes-nous parvenus?"

Aspects positifs:

- "On a eu la possibilité de connaître personnellement des hommes et des femmes de divers pays qui travaillent dans un but semblable au notre: la lutte pour la libération de l'homme à tous les niveaux; lutte avec tous les hommes de bonne volonté au dessus de n'importe quelle super-structure idéologique ou religieuse. On a découvert certains dénominateurs communs dans les préoccupations des différents groupes et dans leur ligne d'action. La nécessité de la contestation de l'Eglise, de lutter contre sa structure oppressivo étant ressentie par tous. On a eu l'impression que dans le fond l'Eglise est semblable dans tous les pays, même si elle nous semble, de prime abord, différente".
- On a mis en commun les expériences très diverses de tous les groupes.
- On a fait ressortir assez clairement les particularités des différents groupes nationaux.
- "On a mis en évidence certaines lacunes de la soi-disante contestation, dont on n'avait pas suffisamment conscience jusqu'à présent; sans cela nous courrions le risque de nous tromper".
- L'ambiance, pendant les jours de la Rencontre, fut franchement sympathique.
- Dans le futur, la Rencontre peut être le point de départ d'une coordination entre des groupes de différents pays, au niveau de l'information, de l'effort idéologique et éventuellement de l'action.

La Rencontre a buté, sans doute, sur des difficultés objectives de fond, et avant tout, sur celle de l'hétérogénéité des participants:

"En plus des différences politiques de chaque pays, il y avait des différences sociologiques (ouvriers, intellectuels, clergé...) et des niveaux très variés tant au point de vue culturel que dans le processus idéologique (certains assistants se situaient sur un plan assez cléricale et réformiste, alors que certains ne se considéraient pas comme des chrétiens effectifs). Cette diversité a apporté un intérêt évident à certains moments, mais bien souvent ralentissait la marche des débats".

Laissant de côté la considération du manque de prévision et les fautes d'organisation nous pouvons nous demander si, compte tenu du fait de la nou-

veauté de la Rencontre, qui était une première prise de contact qu'on voulait libre et "informel", les choses pouvaient se passer autrement. Sûrement pas!

En tout cas, nous pouvons nous poser la question de la valeur et de l'utilité d'une telle rencontre.

A la question précédente la plupart des participants ont répondu par l'affirmative. A condition évidemment qu'elle soit soigneusement préparée, sans pour cela tomber dans l'autoritarisme et l'institutionnalisation. En fait, on a décidé de préparer une prochaine rencontre en 1970.

Déjà dans la dernière séance de la Rencontre, et ensuite à travers les conversations et la correspondance, plusieurs des participants ont pressenti les difficultés à éviter et ont avancé des suggestions pour la prochaine rencontre.

La Rencontre de 1970 devrait être préparée bien à l'avance. Dans un premier temps, un groupe composé de membres de plusieurs communautés de divers pays pourraient fixer quelques thèmes - théorique ou pratiques -. Ces thèmes pourraient être l'objet d'une étude préalable à l'échelon des groupes, et même de rencontres nationales. Plus tard les différents groupes nationaux fixeraient leurs thèses, lesquelles devraient en même temps, être un élément de leur problématique particulière et offrir un intérêt général. Une ou plusieurs de ces thèses feraient l'objet de débats au moment de la Rencontre.

Quelques-uns ont suggéré qu'il faudrait, peut-être, limiter le nombre des participants; quelqu'un a ajouté, qu'ils devraient être désignés, représentant ainsi leurs pays... On a cependant objecté que, ce faisant, on courrait le risque de tomber dans l'institutionnalisation. En tout cas il faudra arriver à un meilleur à un meilleur équilibre de nationalités.

En vue de la prochaine rencontre - comme il a été suggéré dès le début - il conviendrait que se multiplient le plus tôt possible les contacts entre les groupes, dans le but de faire connaître ceux qui s'y intéressent. Cuxa est disposé à favoriser ces contacts.

Il serait intéressant, d'après certains, de trouver quelqu'un qui se chargerait de donner l'impulsion à la réunion, au moyen d'un bref exposé de la problématique qu'on aura décidée d'étudier, à condition toutefois que ceci serve uniquement de catalyseur et non de programme officiel et autorisé.

En ce qui concerne le ou les sujets à traiter, en plus du désir d'alter-

ner la théorie et la pratique, il paraît très important à certains, de choisir des problèmes de fond que cette année "nous n'avons pas osé aborder, sans doute parce qu'ils n'étaient pas accessibles à une grande partie de l'assemblée. Il veut la peine sûrement de parler de la révolution dans l'Eglise; mais non d'une révolution purement formelle ou externe. Il faut entreprendre la révolution de la pensée théologique". Dans ce but on suggère d'avoir le courage de poser le problème de la foi. En effet, la foi est, dans certains cas, une grande interrogation, pour d'autres un postulat ou encore une simple donnée. Il est évident que cette étude devra se faire d'après une méthode "nouvelle".

Quant à la réalisation pratique de la rencontre certains précisent qu'il serait nécessaire, lors d'une première phase, de travailler par nationalités, groupes "naturels"... Dans un deuxième temps, on ferait connaître son point de vue particulier sur la problématique commune. Leurs résumés devraient être traduits dans les diverses langues, et diffusés, une fois photocopiés. Ce serait en partant de ces préliminaires qu'on pourrait engager le débat entre les participants des différents pays. Il serait nécessaire en plus de se procurer des traducteurs rapides et précis.

Pour conclure, nous pouvons dire que plusieurs s'intéressent déjà à la Rencontre de 1970 - qui offrira sûrement une physionomie quelque peu différente de celle du mois d'Août dernier -, et qu'ils sont disposés à entreprendre rapidement le travail de préparation. Parmi ceux-ci figure le groupe de Cuxa.

Directeur de la publication: E. TEISSERENC

Réactotypé à Perpignan

Adresse postale: Andrée THOMAS. B.P. 55 - BAGNOLET (93)

PROGRAMME DES SESSIONS DE L'ANNEE 1969-1970 A CUXA

En août 1969 a eu lieu à Cuxa une rencontre internationale de communautés chrétiennes et de groupes chrétiens de base.

Le groupe de Cuxa, comme il l'a manifesté en cette occasion, désire se mettre au service de ces groupes et de ces communautés. Pour cela Cuxa est ouvert à tous ceux qu'intéresse la problématique de ces communautés, et, en particulier, à tous ceux qui désirent multiplier les contacts, faire part des expériences ou des suggestions et oeuvrer pour une coordination, à l'échelle internationale, de ces groupes.

Dans ce but le groupe de Cuxa propose à tous ceux qui ont en commun ces objectifs les lignes générales du programme des sessions pour l'année 1969-1970. Toutefois nous n'entrerons pas dans le détail, pensant le faire dès que nous serons parvenus les suggestions de ceux qui désirent participer à une de ces sessions.

On tâchera, dans la mesure du possible, que ces sessions aient un caractère international.

Le programme ci-joint est susceptible d'être modifié par la suite.

Semaine Sainte et Pâques.

Séminaire de CCB.

Deuxième quinzaine de Juillet.

Semaine d'études théologiques

Table ronde qui réunira des théologiens qui seront invités de différents pays.

Les sujets à traiter seront dans le style de "Révolution de la théologie", "Une théologie de base", "Le problème de la foi", "Eglise et Humanité".

Participation de 30 ou 40 personnes. Chaque jour on consacrerait un moment pendant lequel les interventions seront possibles.

Les interventions prendront la forme d'apports d'expériences personnelles, d'éclaircissements, d'objections... On demandera aux participants de nous retourner, avant la Semaine, un Questionnaire, qui leur sera envoyé au moment de leur inscription.

Prix d'inscription à la Semaine: 25.-F. Pension: 12.-F par jour

Première quinzaine d'Août.

Rencontre internationale de CCB.

(voir "Questionnaire" ci-joint)

Deuxième quinzaine d'août.

I Séminaire de travail et d'étude sur les CCB.

Première quinzaine de Septembre.

II Séminaire de travail et d'étude sur les CCB.

Les Séminaires de travail et d'étude sur les CCB sont destinés à réunir un nombre réduit de personnes -une trentaine environ-, membres de CCB, ou qui s'y intéressent.

Durée: deux semaines.

Le travail de formation et d'étude -échange d'expériences, réflexion, discussions, ...- alternera avec le travail agricole (25-30 heures par semaine). Ce travail couvrira les frais de pension.

D'avance, on fera connaître le programme idéologique de chaque session; tous ceux qui auront manifesté l'intention de participer à celle-ci, pourront, dans la mesure du possible, collaborer à sa rédaction définitive.

Si possible, une personne sera chargée d'orienter le début du travail idéologique.

Voici quelques thèmes possibles d'étude:

- Ceux traités par la "Semaine d'études théologiques", et pendant la Rencontre internationale.
- Qu'est-ce qui donne au groupe ou à la communauté le caractère "de base"?
- Appréciation de l'aspect communautaire. Degrés de vie communautaire.
- Participation du groupe de base chrétien à la lutte pour la transformation de la société.
- Le groupe ou communauté de base et l'Eglise officielle. Le "clericalisme".
- Une Eglise aux dimensions de l'humanité qui lutte pour se libérer.
- Appréciation "de base" de la vie sociale, la culture... l'évangile, les sacrements...
- Intérêt et risques d'une coordination internationale des CCB.
- La communauté de base face à la foi. Le problème de la foi.

QUESTIONNAIRE

Si tu souhaites prendre part à une des sessions prévues, on te demande de répondre, le plus tôt possible, aux différents points du Questionnaire, destiné à déterminer les bases du programme définitif.

Je souhaite participer à la session: Semaine Sainte et Pâques -
Semaine d'études théologiques - Rencontre internationale de CCB -
I Séminaire de travail et d'étude sur les CCB - II Séminaire de
travail et d'étude sur les CCB.

(Rayez les mentions inutiles)

Rencontre internationale de CCB

- Quelles dates te paraissent les plus adaptées?
- Quelles lignes générales du programme -au niveau des questions pratiques- proposes-tu?
- Penses-tu qu'il convient de confier à quelqu'un le rôle d'introduire et d'animer le travail et les débats de la Rencontre? Si oui, Qui?
- As-tu des suggestions en vue d'une méthode à suivre?

Séminaires de travail et d'étude sur les CCB

- Quel ou quels thèmes proposes-tu?
- Des observations, des suggestions...?

Le Questionnaire peut être retourné aux adresses suivantes:

- LIEN, Andrée THOMAS - 26, rue Ed. Vaillant - 93 BAGNOLET
(France)
  - BOLLETINO DI COLLEGAMENTO - Toni SANSONE - via delle
Cascine, 22. 50144 FIRENZE (Italie)
  - ST. MICHEL DE CUXA - Raimon CIVIL - 66 PRADES (France)
  - Jaume RODRI - "Agermanament". - Diputació 185, pral. 1
BARCELONA - 6 (Espagne)
-

SEMAINE DE REFLEXION THEOLOGIQUE

A CUXA, pendant la seconde moitié de Juillet

FEUILLE PREPARATOIRE N° 1

Table ronde qui réunira des théologiens, expressément invités de différents pays.

Les sujets à traiter seront dans le style de "Révolution de la théologie", "Une théologie de base", "Le problème de la foi", "Eglise et Humanité".

On essaiera d'élaborer le programme définitif avec la collaboration des théologiens qui y prendront part.

En plus de ces théologiens, il est prévu la participation de 30-40 personnes, auxquelles on donnera l'occasion d'intervenir. Les interventions prendront la forme d'apports d'expériences personnelles, de demandes d'éclaircissements, d'objections,...

On demandera aux participants de nous retourner, avant la Semaine, un Questionnaire, qui leur sera envoyé au moment de leur inscription.

=====

La Semaine sera orientée vers une réflexion critique, libre et sérieuse autour de problèmes fondamentaux relatifs à la foi, à l'évangile, Jésus-Christ, Dieu, l'Eglise... Elle veut être une tentative de réponse satisfaisante apportée à une problématique, que l'on rencontre, aujourd'hui, surtout parmi les groupes et communautés appelées souvent "de base".

On constate, en effet, aujourd'hui, une certaine confusion et une nette méconnaissance de ces questions. Facilement on évite de les affronter ou on les aborde marginalement, à la légère ou sans une réflexion et préparation suffisantes, et pourtant, il s'agit de problèmes fondamentaux qui sont à la base de beaucoup de discussions et de beaucoup d'attitudes de critique et d'autocritique de la foi et, en général, du comportement chrétien.

Beaucoup d'individus et de groupes ou communautés chrétiens ressentent aujourd'hui, et pour cause, l'impératif d'approfondir le sens de leur foi en Jésus-Christ. C'est cette foi elle-même qui exige d'être vécue, exprimée et formulée d'une manière responsable, personnelle, de sorte qu'elle devienne une libération et non une aliénation.

Au cours de l'histoire, il semble que la foi issue d'une expérience humaine référée au Christ ait été défigurée par le phénomène d'une chrétienté triomphaliste. Dès lors, la société chrétienne vivant de moins en moins l'expérience personnelle, qui est à l'origine de la foi, s'est tournée vers des formes sociologiques externes et vers une expression théologique rigide, abstraite et intellectualiste.

En quelque sorte on a renversé l'ordre des valeurs entre la réalité et la théorie. Sans abuser du parallélisme, c'est un peu comme si on avait accor-

dé plus d'attention à la réflexion ou à la théorie de l'amour qu'à la réalité de l'expérience de l'amitié ou de l'amour. Il est évident que seule la réalité de l'expérience de la foi peut donner naissance à une théologie et à des formulations valables, et non pas l'inverse; de la même façon c'est l'amitié et l'amour vécus, qui donnent matière à une réflexion, théorie ou histoire de l'amour. Ainsi qu'il est donné à un homme simple de vivre l'expérience humaine et humanisante de l'amitié ou de l'amour, il doit aussi avoir la même possibilité quant à la foi - une foi, bien entendu, libératrice et créatrice, et non pas source d'aliénation.

Aujourd'hui, en partie à cause de cette théologisation ou intellectualisation, on dirait qu'une foi personnelle, critique et humanisante, devient le patrimoine quasi exclusif d'une élite culturelle ayant des connaissances historiques, anthropologiques et philosophiques importantes.

Cette situation contraste nettement avec le contenu et le style du message évangélique.

Dans l'évangile, en effet, l'attitude de ceux qui suivent le Christ est digne et humaine, sans l'apparence d'une aliénation; elle résulte d'une expérience humaine bien réelle, d'une "logique" de confiance: c'est le prestige et l'autorité morale de Jésus-Christ qui attirent les disciples et les amènent à s'engager à le "suivre", et à croire en lui.

Au canon de la messe on nous dit que le calice du sang du Christ a été versé pour nous et "pour la multitude". Il est par conséquent étonnant qu'une foi libératrice, digne de l'homme soit vécue, exprimée et formulée, de telle sorte qu'elle devienne ou puisse devenir le patrimoine d'un secteur culturel restreint ou le monopole d'une classe.

Donc, il paraît urgent - sans pour cela minimiser l'effort théologique "technique" du passé et du présent - de travailler à obtenir une façon de vivre, d'exprimer et de formuler la foi, qui soit:

- "réelle": avec un sens humain, pour l'homme d'aujourd'hui,
- "sociale": qui réellement "parle" à beaucoup de personnes, et surtout aux "pauvres" et aux "opprimés": afin qu'elle soit une "bonne nouvelle" libératrice des hommes, et non une source d'aliénation.

Il faut, par conséquent, vivre et exprimer la foi dans un "langage" en rapport avec les valeurs et les intérêts, l'idéologie et la praxis historiques les plus justes et les plus authentiques de l'humanité, de la masse.

La "logique" de la confiance, la "réalisation" et la "socialisation" de la foi constituent, peut-être, les caractères essentiels de l'effort théologique que nous envisageons pendant la Semaine de réflexion théologique. Il faudrait y étudier la méthode plausible à suivre pour obtenir ce genre de théologie en rapport avec l'évangile et avec notre problématique.

=====

PROPOSITION DE CERTAINS SUJETS DE REFLEXION

1. A) Essai d'analyse culturelle, politique de l'Eglise, aujourd'hui: ce qu'est en fait, l'Eglise, ou sa signification dans le monde:

Un pouvoir, une force qui prône une morale, et qui pense tenir le monopole de l'évangile de Jésus-Christ. - Alliance avec le pouvoir politique occidental, avec le capital. - Monde de privilèges. - Autoritarisme-Hiérarchie-légalisme. - Force oppressive, même à l'intérieur d'elle-même. - Absolutisme. - Aliénation religieuse. - Tabou sexuel. - Prédominance quasi exclusive de l'aspect moral (devoirs, subjectivité, conscience, intentions...) et méconnaissance ou oubli de l'aspect fondamentalement politique (centré sur la libération historique de l'humanité), en dehors d'une pratique politique néo-capitaliste et bourgeoise. Morale (et, dans la mesure où elle existe, politique) tournée non pas vers la vision de l'homme lui-même pour qu'il devienne plus réellement homme, mais plutôt vers les choses qui servent l'homme...

- B) Ce que l'évangile signifie ou peut ou doit signifier dans le monde:

Libération et liberté: réalisation ou salut de l'humanité. - "Contestation", dénonciation ou critique radicales de toute force oppressive. (On ne doit pas parler de politique ou de stratégie chrétiennes, cependant il est peut-être possible de parler d'un style chrétien en politique et en éthique). - Disponibilité permanente en vue de changements et d'amélioration. - Amour - don de soi-même. - ESPERANCE dans la libération totale et définitive. - Sens transcendant. - Attitude ou parole nouvelles au monde (la Bonne Nouvelle)...

2. Traduction dans le langage actuel du concept historique du Dieu-de-Jésus-Christ: il est peut-être inséparable des notions de libération, réalisation plénière de l'homme, avenir absolu, révolution sociale, sens de l'histoire humaine, transcendance de l'humanité.
3. Signification humaine de la foi. Qu'est-ce qu'est la foi? (En tenant compte du contexte culturel et de la problématique actuels). La foi comme "rencontre" dans la confiance - expérience personnelle... dans la communauté qui "croit" dans l'événement-Christ; l'évangile se présente comme porteur d'une réponse définitive, absolue du sens de l'homme. - L'"Annonce de l'évangile". - Dimension sociale de l'évangile.
4. L'histoire de la foi et la réalité de la différence de classes. Foi et dimension politique de l'homme. Foi-Eglise-Humanité.
5. La "communauté" dans l'Eglise. Les soi-disant groupes ou communautés chrétiens de base.

=====

QUESTIONNAIRE

1. Jugement porté sur le projet de SEMAINE DE REFLEXION THEOLOGIQUE et sur les idées exposées ci-dessus. Quelles sont les perspectives? Corrections, mises au point, suggestions.
2. Suggestions sur la méthode à suivre et sur les sujets à étudier pendant la Semaine.
3. Suggestions sur les participants: théologiens et publique.
4. Faut-il sousentendre nécessairement une option socialiste comme postulat de travail?
5. Peut-on penser, d'ores et déjà, rassembler les différents apports de la Semaine dans une publication?

On demande, notamment aux "théologiens" intéressés par cette session, de bien vouloir envoyer, par écrit, avant Pâques, les réponses à ce QUESTIONNAIRE, ainsi que toute sorte de suggestions, à

ST. MICHEL DE CUXA / 66 - PRADES / FRANCE

Après Pâques, on enverra la Feuille préparatoire n° 2 à ceux qui nous auront retourné le questionnaire, ou qui nous l'auront demandé.

Les travaux préliminaires et les apports eux-mêmes de la Semaine pourront constituer un élément important de travail de la Rencontre de groupes chrétiens de base qui aura lieu à Cuxa, pendant la première quinzaine d'Août.

A ce moment on pourrait considérer l'analyse politique et culturelle des différentes églises et, à la lumière des apports de la Semaine, essayer de préciser les médiations nécessaires et propres à chaque situation, en vue de vivre la foi "réellement" et "socialement", d'après un style évangélique et actuel.

===== ST. MICHEL DE CUXA. Février 1970.

UNIVERSITAT CATALANA D'ESTIU

Prada, 20 - 30 agost 1.971

3ª edició

La "Universitat Catalana d'Estiu" està promoguda pel G.R.E.C. (Grup Rossellonès d'Estudis Catalans), i és una activitat dels catalans rossellonesos per a deixar palesa la solvència del català en tots els seus graus o manifestacions. Els rossellonesos, doncs, són els responsables d'aquesta universitat, que s'han de veure ajudats per tothom que pugui fer-ho, pel que suposa d'esforç seriós de vida de Catalunya. És clar, doncs, que malgrat el gran percentatge d'assistents que són de Barcelona, no es tracta d'una activitat barcelonina feta "a províncies". Val la pena d'anotar-ho expressament, perquè aquest any se'n va parlar, i a tothom li van quedar les idees molt clares sobre aquest afer.

Alumnes

- El nombre exacte de matrícules d'aquest estiu era de 266. (L'any passat el nombre de matrícules va ser de 140.)

- Comptant, però, que no tothom va assistir a la totalitat de les jornades, cal assenyalar que algun dia el nombre d'assistents va arribar a la xifra de 350.

- El 55 % d'assistents eren de la província de Barcelona.

- El 23 % eren del Rosselló o d'Occitània.

- El percentatge restant (22 %) cal anar-lo repartint entre les altres terres dels països catalans, sense deixar-se'n cap.

L'edat dels alumnes era, en general, la universitària normal: eren estudiants, o bé nois i noies que no feia massa cursos que havien acabat la carrera. També hi havia algunes persones d'edat més provecta, però de cultura universitària.

- Entre els alumnes que tenien els estudis acabats hi havien (i possiblement algú més s'escapa d'aquest recompte sumari): 2 llicenciats en medicina, 2 llicenciats en dret, 1 enginyer industrial. També hi havia diversos alumnes amb el magisteri acabat i exercint-lo, així com algunes bibliotecàries.

- Normalment tots ells havien acudir a la U.C.E. perquè els havia interessat algun dels cursos anunciats.

Seccions

- De les seccions anunciades en el programa cal dir que va desaparèixer la secció de "Ciències Polítiques", i que ho va ser per defecte dels professors. (R. Lafont i I. Lobo van reduir la seva participació a una conferència.)

- També cal anotar que la de "Cinema i Televisió", només va funcionar a mitja màquina, i durant els dies (que no van ser tots) que els Srs. Lahosa i Lòpez Llaví van estar a la U.C.E..

- Les altres seccions van funcionar amb tota normalitat.

- Potser s'hauria d'esmentar la lleugera falta de serietat que suposa el que, llevat de les seccions d'"Estudis Rossellonesos" i "Teatre", les altres acabessin les classes el dissabte, dia 28, pel que suposava d'estrany afegitó el dilluns, dia 30.

- També cal indicar que la secció de "Teatre" va excedir l'horari de classes amb hores extres, i devia ser la secció que, almenys materialment, va realitzar més hores de treball.

- Pel que fa als alumnes (en relació a les seccions) cal indicar que un 35 % assistia a la Secció de "Ciències Socials". Les dues seccions de "Llengua i Literatura" comprenien un 40 % d'alumnes, entre totes dues, amb força preeminència de la superior sobre l'elemental.

- El 25 % restant es dividia entre les altres Seccions, que pel fet de ser més especialitzades suposaven ja una limitació d'alumnes.

- Val a dir que els alumnes van sortir contents del desenrotllament dels curssets que es van dur a terme a cada secció, així com del grau elevat en què s'havia donat l'ensenyament. Només hi van haver algunes crítiques, però a nivell d'anècdotes personals.

Debats oberts

- Fora de les hores de classe es van dur a terme alguns debats oberts a tots els assistents. Normalment era fruit de la proposta d'algú, o d'algun grup, que creia d'interès realitzar-lo. Ho comunicava a la secretaria de la U.C.E., s'anunciava el tema escollit a la cartellera d'avisos (on també es feia constar generalment els organitzadors o moderadors), i l'assistència acostumava a ser nombrosa.

- Els debats realitzats van ser els següents:

1.- ¿Cal parlar de "dues cultures", una d'humanista i una de científica? (Moderador: Jaume Fuster)

2.- El concepte d'"interacció" aplicat a la física i a les ciències socials. (Ponents: Salvador Giner i Antoni Lloret) -Aquest debat va comportar 2 sessions.-

3.- Els grups polítics d'esquerra a Catalunya. (Va presentar la qüestió: Andreu Balent. Moderador: Joan Rendé) -Aquest debat va comportar tres sessions, amb assistència gairebé massiva, i va concloure en un quart debat titulat:

4.- El concepte de països catalans. (Moderador: Jordi Carbonell. Ponents: Alfons Cucó, Jordi Estivill, Salvador Giner.) - L'assistència va ser pràcticament la de tots els participants a la U.C.E.-

5.- Per a una política de cinema i teatre a Catalunya. (Moderador: Xavier Fàbregas. Ponents: Hermann Bonnin, Josep Montañez, Ricard Salvat, Francesc Candel, Joan Enric Lahosa, Josep Mre Llopes Llaví.)

6.- El futur de la Universitat Catalana d'Estiu. (Objectius dels organitzadors i suggeriments)

- Tots els altres avatars de la Universitat Catalana d'Estiu 1.971, ja queden prou reflexats en el dossier de premsa que completem amb aquestes notes.

Prada de Conflent

del 20 al 30 d'agost

Davant l'èxit extraordinari que coneguè la U.C.E. el 1969, el Grup Ros - sellonès d'Estudis Catalans ha decidit de repetir l'experiència enguany.

El lloc escollit és el mateix : el Liceu Renouvier de Prada que posseeix l'equipament més modern i funcional. La pensió completa serà de 16 F. per dia (no cal dur llençols) i la matrícula puja a 40 F.

El nombre d'inscripcions serà limitat a dos-cents. Les inscripcions que hom farà per la durada total (sense consideració d'edat, de sexe o de formació) seran prioritàries.

La U.C.E. s'estableix entorn de quatre seccions especialitzades :

- 19 LLETRES CATALANES : amb cursos intensius de llengua i de literatura, donats per professors qualificats (des d'ara podem anunciar la col.laboració dels Srs. Eduard Artells, Jordi Carbonell i Ricard Salvat).
- 29 ESTUDIS ROSSELLONESOS : amb cursos de dialecte rossellonès, d'història, de literatura i de geografia ; unes lliçons de llengua occitana completaran aquesta iniciació.
- 39 CIÈNCIES SOCIALS : aquesta secció, que serà dirigida pel Sr. Alfred Sauvy, demògraf i economista de renom mundial, compta a més amb la participació de professors de qualitat : els Srs. Salvador Giner (Reading), Jordi Estivill (Montpeller) i Alfons Cucó (València).
- 49 CIÈNCIES PURES : secció dirigida pel Sr. Vassails, degà de la Facultat de Ciències de Tananarive, i que compta amb la participació del Sr. Ferran Palau, professor de matemàtiques modernes (Universitat de Paris).

De les 8h.30 a les 10h.30 seran donades dues lliçons de català, la primera més elemental. Els cursos especialitzats tindran lloc durant la darrera hora del matí i de les 3 a les 5 de la tarda. La resta del temps, cursos, conferències i debats seran generals : diverses personalitats donaran conferències sobre temes generals que desembocaran en debats com "Problemàtica de l'economia rossellonesa", "Unitat i diversitat de la cultura catalana", etc.

La U.C.E. 1970 realitzarà excursions d'interès arqueològic, econòmic, turístic, etc. i organitzarà espectacles de vàlua : teatre, cançó, etc.

Les persones interessades hauràn de precisar en inscriure's a quin curs de català assistiran (o si prefereixen assistir als dos) i de quina secció pensen seguir l'ensenyança.

Les inscripcions acompanyades del taló del gir postal de 40 F. enviat a : "Montpellier 1 309 43 A, Grup Rossellonès d'Estudis Catalans, Hôtel Pams, 28. rue E. Zola, 66 - Perpignan - 15 ", han d'ésser enviades a

Jordi Costa
22, rue Greuze
66 Perpinyà

UNIVERSITAT CATALANA D'ESTIU DE PRADA

PROGRAMA

Del 20 al 30 d'agost de 1971 la Universitat Catalana d'Estiu, al liceu Renouvier de Prada, acollirà uns tres cents estudiants i uns cinquanta professors, entre els més prestigiosos. Universitat bàsicament oberta, tothom s'hi pot inscriure, sense consideració d'edat, de sexe o d'estudis fets. Les vuit seccions són prou variades perquè tothom n'hi trobi almenys una que correspongui als seus interessos.

La matrícula és de 50 F ; correspon a les despeses d'excursions i d'espectacles ; aquesta suma ha d'ésser enviada a Josep Pons, carrer dels ocells, 66-TOULOUSES. Les demandes d'inscripció han d'arribar a Francine Serra, 1, carrer de Cerdanya, 66-PERPINYA. La pensió completa valdrà 16 F diaris (esmorzar, dinar, sopar i dormir). Una persona qualificada s'ocuparà de vigilar i d'entretenir els nens de més de tres anys.

Des d'ara podem indicar els professors que participaran a les seccions (la llista, tanmateix, no és pas completa). No ens és possible encara de donar precisions sobre els espectacles (teatre, cinema, nova cançó), que de cap manera tampoc no seran negligits.

I. — LLENGUA I LITERATURA (Elemental).

- a) Llengua : Narcís Garolera, Jordi Mir, Antoni Paloma.
- b) Literatura : Jaume Auferil (Universitat d'Edmonton, Canada) : època medieval ;
Manuel Jorba (Universitat Autònoma de Barcelona) : segles XVI a XIX ;
Jordi Castellanos (Universitat Autònoma de Barcelona) : segle XX.

II. — LLENGUA I LITERATURA (Superior).

- a) Llengua : Jordi Carbonell (Universitat Autònoma de Barcelona) : Història de la llengua ;
Joan Triadú : Història de la llengua moderna ;
Gabriel Ferrater (Universitat Autònoma de Barcelona) : Lingüística ;
Josep Maria Ferrer : Gramàtica normativa superior ;
Joan Solà (Universitat de Barcelona) : Sintaxi.
- b) Literatura : El modernisme. Amb participació de :
Josep Maria Benet i Jornet ;
Jordi Castellanos ;
Manuel Jorba ;
Joan Lluís Marfany (Universitat de Liverpool i Universitat Autònoma de Barcelona) ;
Joaquim Molas (Universitat Autònoma de Barcelona) ;
Montserrat Roig (Universitat Autònoma de Barcelona) ;
Per altra banda el professor Giuseppe Tavani, de la Universitat de Roma, donarà dues conferències sobre una « Temptativa d'anàlisi tipològica de la literatura catalana ». Francesc Vallverdú parlarà de la « Sociologia del llibre ». Vindrà, també, el poeta Joan Oliver.

III. — ESTUDIS ROSSELLONESOS.

- Reinald Dedies : Llengua ;
- Pere Verdaguer : Literatura ;

Miquel Mayol : (Universitat de Perpinyà) Problemàtica general ;
 Pere Ponsich : Història medieval ;
 Àlicia Marcet (Universitat de Perpinyà) : Història, segles XVII a XX ;
 Andreu Balent : Història del moviment obrer al Rosselló (segles XIX i XX) » ;
 Frederic Pau Verrié (Museu d'història de Barcelona) : Art ;
 Roger Grau : Panorama de la recerca arqueològica al Rosselló ;
 Jaume Queralt : l' « environnement » ;
 Gaston Bazalgues (Universitat de Montpeller) : Iniciació a l'occità i a la problemàtica occitana.

IV. — CIÈNCIES SOCIALS : Sociologia dels moviments reaccionaris.

- a) Alfons Cucó (Universitat de València) : Marc històric.
- b) Salvador Giner (Universitat de Reading) : Marc ideològic.
- c) Enric Lluch (Universitat Autònoma de Barcelona) : Marc geogràfic.
- d) Jordi Estivill (Universitat de Montpeller i Universitat de Perpinyà) : Treball i moviments reaccionaris.

V. — CIÈNCIES POLITIQUES : L'Europa avui i demà.

Jordi Nadal (Universitat Autònoma de Barcelona) : Industrialització del Principat, història econòmica ;
 Jaume Rossinyol (Universitat de Nantes) : Problema nacional català ;
 J. M. Batista i Roca : Problemàtica europeïsta ;
 Robert Lafont (Universitat de Montpeller) : Minories a Europa i a França ;
 Ildelfonso Lobo (Facultat de Teologia de Barcelona, Universitat de Conception, Kansas City) : El cristianisme com a força de contestació social.

VI. — CIÈNCIES EXACTES.

Eduard Bonet (Universitat Autònoma de Barcelona) : L'ensenyament de la matemàtica moderna. Iniciació a l'estadística i a la teoria de la probabilitat ;
 Ferran Palau Martí (Universitat de París Nord) : Matemàtica moderna i introducció a la gramàtica generativa aplicada a les ciències humanes ;
 Gerard Vassails (degà de la Facultat de Ciències de la Universitat de Tananarive) : Matemàtica i lògica ;
 Antoni Lloret (« Centre de Recherches Nucléaires », d'Estrasburg) : Iniciació a la física nuclear.

VII. — TEATRE.

Hermann Bonnin (Director de l'Institut del Teatre de Barcelona) : Introducció a la direcció escènica ;
 Ricard Salvat (Director de l'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual, Professor de la Universitat de Barcelona) : Els moderns mètodes de la direcció i llur relació amb el cinema ;
 Carme Serrallonga (Professora de l'E.A.D.A.G.) : Ortofonia ;
 Joan Anton Benach (crític) : La societat catalana enfront del teatre ;
 Xavier Fàbregas (crític, assagista, cap del departament d'investigació de l'Institut del Teatre de Barcelona) : Evolució de la teoria dramàtica ;
 Josep Montanyès (Professor de l'Institut del Teatre de Barcelona) : Expressió corporal ;
 Joan Andreu Vallvé (Professor de l'Institut del Teatre) : Màscara i marionetes.

VIII. — CINEMA I TELEVISIÓ.

Manuel Cubeles (responsable dels programes en llengua catalana de la televisió) ;
 Miquel Porter (director de la Cocica, professor de la Universitat de Barcelona) ;
 Marcel Oms (assagista, Universitat de Montpeller i Universitat de Perpinyà) ;
 Un equip dels « Amis du Cinéma », de Perpinyà ;
 Joan Enric Lahosa ;
 Lopez Llaví.

jeudi 27/8/1970

L'Université Catalane de Prades au niveau de la recherche fondamentale

En organisant l'Université catalane d'été, le groupe roussillonnais d'études catalanes a eu le souci non seulement de faire la part égale aux sciences et aux lettres, en créant deux sections spécialisées dans chaque groupe, mais aussi de celui de pouvoir, les trois cycles auxquels nous sommes habitués : initiation, formation, recherche.

Ce dernier y revêt même une importance qu'on n'aurait pu espérer d'une culture qui beaucoup considèrent comme moribonde.

Nous avons déjà parlé des travaux de la section sciences humaines et de l'élaboration de leurs enquêtes. Nous dirons un mot aujourd'hui des travaux dans les autres sections.

Le professeur Edouard Bonet qui n'avait pu être des nôtres dès le début de la manifestation travaille avec ses nombreux étudiants d'arrache pied depuis quatre ou cinq jours pour rattraper le temps perdu. M. Bonet qui dirige le Centre d'études de mathématiques appliquées de Barcelone a, en effet, participé au congrès de Royaumont où se trouvaient également les professeurs Maurice Glymann, Frankel, Fletches.

Ce congrès organisé par le groupe E. Gallon qui est formé par des spécialistes lyonnais et le pendant du fameux groupe Bourbaki avait pour objet la discussion du langage mathématique à employer dans le second cycle de l'enseignement secondaire français et l'élaboration des livres de cours.

M. Bonet y avait été invité pour y faire un exposé sur la théorie

des probabilités selon la culture moderne.

Juste auparavant le jeune savant catalan avait été appelé à donner un cours de probabilités statistiques à l'Institut italien d'hydrologie à Palanza et avant encore l'U.N.E.S.C.O. l'avait requis pour donner un cours à Barcelone où devaient participer des spécialistes de tous les pays méditerranéens.

M. Bonet est l'auteur d'un ouvrage important publié par la maison Lavinia, de Barcelone et qui a pour titre : « Espace de probabilité stochastique ». Son cours à l'Université catalane de Prades porte sur les relations entre les mathématiques et le langage. On a déjà remarqué son analyse mathématique de langage courant inspirée des critères de Chomsky.

Son dernier cours, samedi, sera consacré au problème inverse, c'est-à-dire celui des relations entre le langage normal et le langage symbolique et l'étude des mathématiques comme langage. M. Bonet envisage pour les années à venir une collaboration entre le Centre d'études de mathématiques appliquées de Barcelone qu'il dirige et l'Université catalane d'été de Prades.

Les cours du professeur Gérard Vassalls, de l'Université de Tananarive présente aussi un aspect très avancé. Il fait en réalité profiter ses élèves d'un travail encore inédit sur la logique formelle et la logique dialectique vu sous un angle mathématique nouveau qui ne perd jamais de vue le bonheur au bénéfice d'une forme vide.

Ce travail sera publié dans un ou deux ans mais M. Vassalls en confiera un résumé au « G.R.E.C. » qui consacrera un volume entier aux travaux de cette deuxième université catalane d'été qui tient et au-delà les promesses ambitieuses des organisateurs.

De M. Gérard Vassalls il faut remarquer aussi une conférence publique sur les problèmes de sciences, de la pensée et de l'avenir humain. Il y a montré comment les savants deviennent en fait des techniciens ou des technocrates qui adoptent une attitude très pragmatique de leurs travaux et ignorent toute responsabilité sociale ou humaine.

Dans leur spécialité, ils se refusent même toute réflexion de nature philosophique ce qui est grave dans l'intérêt strict de la science.

Tout ceci est favorisé par l'autorisation des Etats aussi bien occidentaux qu'orientaux qui contrôlent étroitement le développement scientifique à notre époque, car la science grecque par exemple malgré ses assises plutôt minces pense beaucoup et profondément.

Ces affirmations sont d'autant plus importantes qu'elles viennent non d'un philosophe mais d'un physicien et d'un homme de science vrai.

Le professeur Giuseppe Tavani a exposé de son côté le principe d'une nouvelle méthode d'approche de la poésie basée sur la définition d'un concept original, le rythme dont la densité dans un passage permet de détecter les endroits significatifs d'une œuvre poétique d'une manière objective.

Il en a fait hier l'application à l'étude d'un texte de Salvador Espriu, en présence du grand poète qui a tenu à venir saluer l'Université catalane de Prades.

Parmi les personnalités qui sont venues prononcer des conférences ces derniers jours, il faut signaler les professeurs Miguel Coll i Alentorn et Pere Bohigas, membres de l'Institut d'études catalan, de Barcelone.

M. Coll a parlé du premier chœur médiéval Bernat Desclot qu'on considère comme le meilleur des quatre grands chroniqueurs. Il s'est efforcé de montrer qu'il était d'origine roussillonnaise, plus exactement des environs de Thuir en s'appuyant sur des critères linguistiques et sur le contenu de l'œuvre. Il a lancé un certain nombre de vérifications à faire aux assistants roussillonnais et donné un certain nombre de directions de recherches possibles. Le professeur Pere Bohigas a prononcé une conférence sur les débuts de la poésie lyrique jusqu'aux XIIIe et XIVe siècles, jusqu'à Ausiàs March et une autre sur Ramon Llull, le docteur illuminé, le premier à avoir philosophé en langue romane et à essayer de donner une forme mathématique à la logique.

Les programmes sont très chargés et les cours très suivis, mais les stagiaires ont apprécié la substitution du débat sur l'unité et la diversité de la culture catalane par les chansons de Theresa Rebull, Reinard Dadiès et Dolors Laffitte.

On a apprécié de la première la voix profonde avec ses riches modulations. Dediès a beaucoup de sensibilité quand il chante des poèmes de Pons et de Cervera, mais se montre très virulent dans la constatation et la désignation du colonialisme intérieur dont est victime le Roussillon.

Dolors Laffitte a une diction parfaite et glisse de plus en plus vers la poésie engagée.

On les a beaucoup applaudis tous les trois et le débat qui a eu lieu ensuite sur les problèmes de la Nova Canço a été très sympathique.

Sports

MATCH AMICAL

Le Racing Club Narbonnais bat Argelès-sur-Mer : 32 à 10

L'essai de Mas

Pour Narbonne : sept essais : Benacloi, Belzon, Dumas (2), Maso, Benesis, Survent ; 4 transformations, un drop, Benacloi.

Pour Argelès : deux essais de Hot, Gouges ; deux transformations de Justrafé.

Bon arbitrage de M. Herre.

Deux mille personnes assistaient à cette rencontre amicale qui a été un véritable festival de rugby offensif, orchestré de part et d'autre par les deux capitaines, Maso et Rodor.

Narbonne, plus soudé, s'impose dès le début et sur départ classique, l'ailier Dumas, servi par Guelfi, déborde, recentré à l'arrière Benacloi qui marque en coin. Réplique d'Argelès par sa troisième ligne Burgas, Campinia, Got, et ce dernier marque. Justrafé transforme.

Narbonne : 3 - Argelès : 5.

Suit une domination narbonnaise faite de jeu ouvert, mais Argelès se défend bien, contre-attaque par ses centres et l'ailier Vidal se fait aplâtré, mais Narbonne pointera par quatre fois d'abord par le troisième ligne Belzon, ensuite par son ailier Dumas et par Maso qui, de l'ouverture, surprend tout le monde et marque après une course de 30 mètres émaillée de crochets. Benacloi transforme trois de ces essais et à la mi-temps Narbonne mène par 21 à 5.

Aujourd'hui Salvador Espriu sera présent à l'Université Catalane de Prades et ce soir, le Grand Raimon y donnera un récital

Quand les organisateurs nous proposaient pour l'Université catalane d'été de Prades un programme alléchant, nous dirions même formidable, ils ne nous trompaient pas.

Chaque jour, on y voit des personnalités de premier plan nouvelles : Guy Héraud, Alfred Sauvy, Gérard Vassailis, Jordi Carbonell, Eduard Artells, Eduard Bonet, etc...

Aujourd'hui la manifestation aura même l'honneur d'accueillir Salvador Espriu et Raimon.

Salvador Espriu est actuellement le poète catalan le plus connu et le plus apprécié à l'étranger. Claude Roy l'a présenté au public français comme l'égal d'un Aragon ou d'un Ungaretti. L'Allemagne vient de le distinguer avec le prix Montaigne. C'est l'auteur de la fameuse « Peau de toro », et de la pièce « Ronda de mort », qui a été représentée samedi dernier à l'Université catalane.

Giuseppe Tavan, professeur de philologie romane de l'université de Rome, fera, à 17 heures, une analyse structurale du poème « Pel meu Mirall » d'Espriu et le poète assistera à son exposé et prendra la parole ensuite.

M. Tavan a mis au point un critère nouveau d'analyse structurée en poésie qui est basé sur un rythme et qui permet de découvrir les passages importants d'un texte d'une manière objective, les passages où l'auteur a placé consciemment ou inconsciemment les clés qui en permettent une interprétation non basée sur une impression, mais sur des éléments indiscutables.

Giuseppe Tavan, qui parle très couramment le catalan, aborde notre langue par le biais de la poésie médiévale. Il avait, en fait, commencé par l'étude de la poésie lyrique galego-portugaise (il est l'auteur de plusieurs éditions critiques d'auteurs médiévaux) et avait établi une intéressante comparaison entre celle-ci et la poésie sicilienne ; toutes les deux étaient des manifestations périphériques de la poésie de troubadours.

De ses recherches, il tira la conviction que la poésie des troubadours s'était diffusée selon deux zones différentes : la première concernait la Catalogne, l'Italie du Nord où on parlait des langues proches de l'occident et où par conséquent la poésie des troubadours était accessible sans traduction.

La deuxième concerne la Galice,

le Portugal et la Sicile où la traduction était au contraire nécessaire du fait de la langue et l'adoption du fait des différences économiques et sociales importantes.

M. Tavan acquit également la conviction que la Catalogne était un lieu de passage presque obligatoire où tous les courants (d'oïl et d'oc) se diffusaient à travers l'Europe. Cette situation privilégiée de la Catalogne incita M. Tavan à faire des recherches sur d'autres périodes de la littérature catalane.

Il prépare actuellement une édition de poètes catalans du XIVe siècle. A côté de ses recherches littéraires, il se livre aussi à des études linguistiques ; c'est ainsi qu'il a publié un livre intitulé « La preistoria e protoistoria delle lingue iberiche » qui va des Ibères et des Basques jusqu'aux premières manifestations de langue romane dans la péninsule.

M. Tavan nous a indiqué qu'en Italie plusieurs professeurs universitaires se livraient à des recherches sur le domaine catalan, par exemple M. Giuseppe R. Sansone, professeur à l'université de Bari, qui a préfacé le deuxième tome des œuvres complètes de Carles Riba. Par exemple Mme Jolè Scuderi Rugliere, professeur à l'université de Rome, qui s'occupe de la poésie courtoise catalane du XVe siècle. Par exemple Anna Gallina, de l'université de Venise.

LE RÈCITAL RAIMON AU LYCEE RENOUVIER

Ce sera un événement. Raimon qui n'a pas chanté en Roussillon depuis des années, a accepté de venir à l'Université catalane de Prades non seulement pour les stagiaires, mais aussi pour le public extérieur qui est cordialement invité.

Que dire de Raimon qui ne soit su de tous ?

Raimon a eu plusieurs fois les honneurs de la télévision française et des télévisions étrangères. On lui a fait des triomphes à l'Alhambra à Paris et ailleurs, où il vient de faire pendant plusieurs mois le tour des universités des États-Unis. Les étudiants contestataires de Mexico faisaient leurs manifestations et dressaient leurs barricades en chantant en catalan ses chansons.

Son « Diguem no » est devenu une sorte d'hymne repris par les chaînes de radio d'Europe centrale comme indicatif.

Raimon est un jeune Valencien de Xativa, fils d'un pauvre menuisier qui a fait des études d'histoire. Au moment de choisir entre l'enseignement et la chanson, il s'est décidé pour cette dernière se rendant compte qu'il était ainsi plus utile à la cause qu'il veut défendre, qui est toujours celle qui mène vers plus d'humanité.

Jeune étudiant il fut découvert par le critique Joan Fuster qui a écrit sa biographie. A cette époque quelques douzaines d'intellectuels s'efforçaient de créer en Catalogne une Nova canço pour sortir de l'omière la chanson traditionnelle et pour intéresser les jeunes générations si sensibles à un phénomène qui est mondial.

La Nova canço eût immédiatement du succès, mais il fallait en outre l'idole que fut Raimon et la Nova canço catalane acquit d'un seul coup une dimension internationale.

Raimon n'a l'air de rien. Sobrement habillé il rentre en scène et on se demande, quand on ne le connaît pas, si sa réputation n'est pas surfaite.

Mais il attaque son premier accord à la guitare, il dit une première phrase, un premier cri, un fluide traverse la salle. Et à la fin de la première chanson, la réaction en chaîne aboutit à une formidable explosion d'enthousiasme. Son chant brutal fait penser à la fois au canto jondo andalou, aux chansons arabes, au plein chant, aux negro-spirituels et c'est une synthèse originale que personne n'a encore réussi à imiter, si jamais chanson ou style a été lié à un personnage c'est avec Raimon qu'on trouve cela.

Et si le chant, si le cri sont d'une extrême densité sonore il ne ressemble pas à ce qu'on a l'habitude d'entendre sur les plages à la mode car la gratuité, la faveur sont bannies des chansons de Raimon. Chaque mot est une pierre et chaque mot trouve son but. Et il se trouve que ce but est celui pour lequel se battent ou aimeraient se battre tous les hommes un peu conscients de leur responsabilité dans une époque où se gagne l'avenir non seulement d'un peuple mais peut-être de l'espèce.

Ce soir à l'Université catalane de Prades, Raimon, le grand Raimon, l'irremplaçable Raimon, le modesté Raimon viendra nous aider à nous retrouver un peu nous-mêmes.

R. V.

ARGELÈS-SUR-MER

Le ball-trap à Argelès

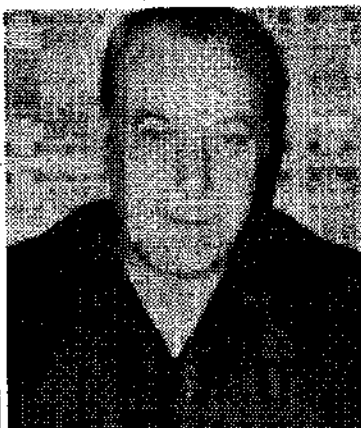
L'autre soir s'est tenue, dans un des salons du restaurant « Chez Robert », une réunion préliminaire à la constitution d'une société de ball-trap à Argelès-sur-Mer.

Une vingtaine de personnes intéressées étaient présentes et, à la suite d'un tour d'horizon et de quelques explications techniques données par MM. Brachet et Arias, il a été créé un bureau provisoire en vue d'établir les statuts et de réunir une assemblée générale constitutive.

Nous tiendrons le public informé de l'avancement de ce projet qui sera définitivement au point vers la mi-septembre.

Nos photos :

En haut : pendant la réunion.
Ci-dessous : M. Brachet, président du bureau provisoire.
(Photos J. N., Argelès.)

POUR VOUS DISTRAIRE

Ce soir :

Au parc des sports : à 17 heures, grand match de rugby opposant l'Etoile sportive argelèsienne, champion de France troisième division, au R. C. Narbonnais et ses internationaux.

Place de la mairie : à 21 h 15, fête folklorique avec les danseurs catalans de Saint-Laurent-de-Cerdans.

Au Sélect-cinéma, à Argelès-ville : « Appelez-moi Mathilde ».
Aux Etoiles, à Argelès-plage, « Borsalino ».

Au Vox, à Argelès-plage. « Au

PRADES

CARNET DU JOUR

Sapeurs-pompiers, tél. 11-26 et 4-38.
Hôpital rural, tél. 85.
Clinique Saint-Michel, tél. 1-62.
Mairie, tél. 11, 4-36.
Bureau P. M. U., tél. 68.
Piscine municipale, tél. 4-23.
Ambulances, taxis, tél. 03, 3-94.
E. D. F., tél. 39.
Gare S. N. C. F., tél. 97.
Courriers catalans, tél. 1-94.
« Midi Libre », tél. 3-28.

CINEMA

Ce soir, au Royal : « Johnny Yuma ».

NAISSANCES

De Nîmes nous parvient l'heureuse nouvelle de la naissance de Bruno au foyer de nos compatriotes, M. A. Corrieu, dessinateur aux Ponts et Chaussées, et de Mme, née Josiane Fau.

Avec le même plaisir nous avons appris la naissance de Catherine au foyer de M. Alphonse Puigblanque, et de Mme, née Merlo.

A LA J. O. P.

Tous les rugbymen de la J. O. P. sont convoqués pour l'entraînement qui aura lieu demain jeudi, 27 août, à 14 h 30.

Rendez-vous au siège, bar Gauze, rue Jean-Jaurès.

Cette séance permettra de préparer utilement le match que nos joueurs doivent disputer contre Thuir, dimanche prochain, en amical.

Tournoi de tennis de Prades

Les joueurs dont les noms suivent sont priés de se trouver sur les courts le jeudi 27 août à 8 heures : Goze Roger ; 9 h. 30 : Lafabregue-Michard ; 14 h. : Audouy ; 15 h. 30 : Izarn.

PORT-VENDRES

Des pavillons disparaissent. — On nous signale la disparition de deux jeux de pavillons alphabétiques que le Comité local des fêtes avaient empruntés. Même constatation quant au drapeau tricolore attaché à la hampe dominant l'entrée du Syndicat d'initiative.

Derniers échos d'un dimanche pluvieux. — La pluie, avons-nous dit, contraria le programme des réjouissances prévues à l'occasion de ce dernier dimanche. En raison des risques courus par leurs instruments électriques, les musiciens (on le comprend) ne consentirent pas, bien à regret, à les exposer aux ondées.

C'est alors que le parti fut pris de faire donner des aubades dans les cafés. Ce qui meubla une partie de la soirée. Les mélomanes trop souvent privés de concerts donnés avec les instruments catalans, ne purent que se réjouir de cette initiative prise au pied levé.

Cinéma. — Ce soir, mercredi, au Comédia, « Le petit bai-

COLLIOURE

AU FIL DES JOURS...

● « Balladins d'aujourd'hui... ». Combien d'entre vous ont assisté à des représentations de cirques de passages ou tout autre spectacle de plein air, gratuitement.

Vous aurez pu remarquer, non sans surprise peut-être, un certain mouvement communicatif assez curieux comme celui que nous avons pu observer le lundi 24 août dernier.

Vers 21 h 30, un groupe de trois jeunes gens, sur scène improvisait sur le quai du nouveau port et amusait la « galerie » par des chants et français et anglais, s'accompagnant à la guitare.

Pas moins de 200 personnes étaient là, suivant l'évolution de ces animateurs nocturnes.

Guère fortunés naturellement, essayant de recueillir honnêtement quelque argent, plutôt que de s'adonner à certains actes répréhensibles, ces jeunes faisaient la quête, lorsqu'une bonne partie des spectateurs s'éclipsait, refusant la moindre obole.

Cette façon de prendre la poudre d'escampette n'est guère élégante.

● Il a été remis à la gendarmerie du poste local, tél. 03-78, Port-Vendres, une carte d'identité familles nombreuses, au nom de Mme Francine Descamps, H. L. M. Champ-de-Mars, 66-Perpignan ; une somme d'argent trouvée sur la voie publique par M. Gilbert Guedon, en vacances, 2, rue de la Faneille, à Collioure, domicilié à Gennevilliers (Seine).

L'Université catalane de Prades partage ses derniers jours entre l'étude et le tourisme culturel

Toute la journée de jeudi a été consacrée par les stagiaires à une excursion à travers le département. Les jeunes roussillonnais et les personnes surmenées par le rythme infernal des manifestations en ont profité pour rester au lycée, se reposer et faire un peu de sport.

Les autres ont été amenés par les autocars spéciaux, d'abord à Estagell, par Millas et le col de la Bataille. Ils ont visité la cave coopérative très bien équipée, sous la direction d'un guide qui leur a parlé catalan, comme il se doit. Ils ont admiré l'alignement des grandes cuves en béton et d'acier, les réfrigérateurs, les machines destinées à faire la mise en bouteilles et ils ont apprécié les crus de la région autour des comptoirs de dégustation.

Comme on s'était attardé, la visite des caves Byrrh à Thuir a dû être remise. On a pris un repas champêtre dans les environs de Saint-Jean-Pia-de-Corps, puis par la petite route de Maureillas, on est arrivé à Cérét où le maire, M. Sageloly, a reçu l'université catalane. On a visité le musée d'art moderne que créa Pierre Brune en 1950 et où a été organisée par M. Massé une splendide exposition de photographies sur l'œuvre de Gaudí, le génial architecte catalan de la Sagrada Família de Barcelone. Ce musée est, fisons-le une fois de plus, d'une grande importance pour l'histoire moderne de la peinture catalane et pour l'histoire de la peinture tout court. Il possède en outre une collection de céramiques de Picasso sur la tauromachie, unique au monde.

Après la visite du musée, le maire a offert aux stagiaires un vin d'honneur dans la belle salle de mariage de la mairie. Cette salle ornée de magnifiques tableaux n'est qu'une sorte de dépendance du musée. Heureuse

ville qui peut se le permettre. M. Sageloly a dit son intérêt pour la langue catalane et a rappelé que la ville organise tous les ans de grandes fêtes folkloriques où les catalans du nord et du sud de l'Albère communient sous le signe de la sardane. Alfons Cuco, de Valence, a remercié au nom de tous et a émis le vœu que Cérét devienne un foyer de culture catalane encore plus important.

L'écrivain Edmond Brazes assistait à la sympathique cérémonie.

La fin de l'après-midi s'est déroulée à Perpignan où les congressistes ont eu quelques heures de champ libre.

Antoni Pous de l'université de Tübingen, est arrivé à Prades. C'est un homme de quelque 55 ans, élève du célèbre professeur Coseriu qui l'a pris comme assistant. Coseriu est un professeur sud-américain très connu pour ses travaux sur la linguistique structurale depuis son livre «Sistema norma grec habala». M. Coseriu a permis un développement important des études de catalan à l'université de Tübingen. Cette année, une soixantaine d'élèves y ont suivi les différents cours de catalan, chiffre que n'atteint pas l'université de Perpignan, même en y ajoutant les effectifs de celle de Montpellier peut-être. Elle vient de publier une anthologie de la poésie catalane contemporaine de 150 pages dans laquelle les onze poètes ont été sélectionnés en fonction non seulement de leur intérêt littéraire mais aussi de leur signification. L'université prépare aussi la publication d'une grande revue internationale d'études catalanes. Antoni Pous fait un enseignement de catalan pratique moderne à base de conversation sur les dessins satiriques du type Charlie Brown publiés par les «Edicions 62». Ces classes de catalan sont beaucoup plus fréquentées que les classes de portugais ou de romain. Les douze assistants du professeur Coseriu ont tous été initiés au catalan. Quant aux résultats, nous avons pu les juger sur une étudiante de Tübingen, Mlle Suzanne Wipf (il y a une demi-douzaine d'étudiants Allemands à l'université catalane d'été à Prades). Mlle Suzanne Wipf qui se destine au professorat de français et d'espagnol et qui n'avait aucune prédisposition familiale parle tout-à-fait couramment le catalan avec un petit accent de Lérida ou de Valence.

Hier est arrivé Joan Triadó, critique très connu. Il a commenté son cours sur le roman catalan d'après-guerre. Sa première leçon était pour mettre en place les antécédents et les circonstances historiques. Aujourd'hui à 15 heures, il fera l'étude de l'œuvre de quelques romanciers particulièrement importants.

Roger Grau a prononcé comme prévu sa conférence sur l'influence culturelle des Ibères sur la ville d'Ilíberis avant la période romaine. Le soir était réservé à un grand débat sur les problèmes roussillonnais.

Aujourd'hui, dernier jour de travail de P.U.C.E. (la journée de demain est réservée à une excursion), il y aura une présentation de la gran enciclopèdia catalana à 17 heures et une séance de cinéma catalan le soir à 21 heures. Le public extérieur est admis.

MDA LIRE

Jeudi 29/8/1970

native communiqué :

La prochaine distribution de vin aux coopérateurs, qui comporte l'approvisionnement de deux mois à cause des vendanges, s'effectuera de la façon suivante :

L'après-midi du lundi 31 août sera exclusivement réservé au transporteur, M. Puig, assurant le groupement de ses clients de Maureillas.

Le mardi 1er septembre, pour les coopérateurs de Maureillas et Saint-Jean-Pia-de-Cors.

Les mercredi 2, jeudi 3 et vendredi 4 septembre, pour le vin rouge aux coopérateurs du Boulou.

Le samedi 5 septembre, pour les vins blancs, V. D. N. et mousseux.

AVEC NOS FOOTBALLEURS

Dimanche 30 août, au stade Ronsard, reprise des compétitions. A cette occasion nous aurons le plaisir de voir évoluer pour la première fois nos tout petits auxquels nous portons un intérêt tout particulier.

Quant à l'équipe fanion du B. S., qui opère en promotion de première division, elle sera opposée à la formation des Rois-de-Majorque.

Pour cette reprise, souhaitons que les sportifs prennent nombreux le chemin menant au stade de la rue Ronsard. Ils se doivent de témoigner de l'intérêt qu'ils portent à un club méritant entre tous.

Ajoutons que les jeunes débute-ront à 14 heures (ils sont convoqués au stade à 13 h 30). Les seniors eux, se mesureront aux Perpignanais à 15 h 30 (ils ont rendez-vous à 15 heures).

Sont convoqués tous les pupilles et benjamins inscrits au club ainsi que les joueurs seniors dont les noms suivent : Xambo, Fortunato, Lauvernier, Adam, Lavergne, Ripoll, Montoya, Vives, Bussièrre, Calvet, Gimeno, Masachs, Paul Pastor, Mala, Marcelaud, Le Coq.

SUR NOS ECRANS

Au Majestic-Cinéma : ce samedi 29 août, à 21 h., Louis de Funès dans un film de Jean Girault : « Un gendarme à New York ». En première partie documentaire et les actualités Eclair-Journal.

A l'Eden-Ciné : samedi 29 août, à 21 heures, « Commandos », avec Lee Van Cleef, Jak Kelly. En première partie, documentaire et actualités.

APRES UN ACCIDENT

Jeudi après-midi, le jeune Faustin Fagèda, employé municipal, a été sérieusement blessé par le camion du service de nettoyage de la ville, alors qu'il effectuait son travail. Il a été transporté immédiatement au centre hospitalier de Perpignan. Nous adressons au sympathique Faustin nos vœux de prompt guérison.

Premier prix : coupe offerte par M. le Maire de Port-Vendres, trois médailles offertes par la ville, trois paires de boules offertes par le comité du Roussillon et trois filets garnis.

Deuxième prix : coupe Vittel, trois médailles offertes par le comité du Roussillon, trois filets garnis.

Demi-finale : un filet garni, quarts et huitièmes finale : primés avec d'autres lots en nature.

Distribution gratuite de glaces. Début des parties à 14 h. 30. Arbitre : M. Soleing A.

LAVOIRS PUBLICS JOURS ET HEURES D'OUVERTURE

La mairie communiqué : Durant le mois d'août écoulé, les lavoirs publics ont été fermés pour pallier dans une certaine mesure à la pénurie d'eau.

veux longs dans nos yeux d'un mauvais œil, pourtant ils vivent une expérience d'amour et d'amitié qui mérite le respect de chacun.

ASSOCIATION COMMUNALE DE CHASSE AGREEE DE COLLIOURE

Le bureau communiqué :

L'ouverture de la chasse sur le territoire de la commune de COL-LIOURE, en ce qui concerne le perdreau, est fixée au premier dimanche d'octobre.

Une surveillance très stricte sera exercée par les gardes de la Fédération départementale et les gardes communaux.

LAROQUE- DES-ALBERES

OBSEQUES

L'autre jour ont eu lieu les obsèques de M. Jean Soler, décédé à l'âge de 77 ans. Une très nombreuse assistance avait tenu à accompagner le défunt à sa dernière demeure. Au cimetière, M. Jean-Marie Pierre a remercié au nom des familles en deuil.

Nos concitoyens ont également eu à rendre un dernier hommage à Mme Marinette Sobraquès, née Soler, décédée subitement à l'âge de 55 ans.

Au cimetière, M. Jean-Marie Pierre a prononcé les remerciements d'usage.

En ces douloureuses circonstances, nous présentons à tous ceux que ces deuils affligent l'expression de nos sincères condoléances.

LATOUR-DE-FRANCE

NAISSANCE

Nous apprenons qu'un petit garçon prénommé Stéphane est venu apporter la joie au jeune foyer de M. Gilles Caille, mécanicien dans Pavilation, et de Mme née Renée Saury, demeurant à Reims.

Tout en déposant sur le petit berceau la traditionnelle gerbe de vœux, nos félicitations aux parents, grands-parents, M. et Mme Saury, de Salses ; les ar-

LES NOUV

Nous continuons

La venue d'Espriu et de Raimon aura marqué le sommet de l'Université catalane d'été de Prades

Nous avons présenté, il y a quelques jours, le numéro spécial de « Serra d'Or », consacré au Roussillon. Les organisateurs de la grande manifestation estivale pradènne qui se déroule ces jours-ci ont cru devoir faire la même chose. Profitant de la présence de plusieurs responsables de la revue, ils ont réuni les stagiaires et ont répondu à leurs questions.

Xavier Fabregas, qui fait partie au comité de rédaction de « Serra d'Or », a expliqué pourquoi ce numéro spécial avait été décidé.

D'une part, il fait partie d'une série de numéros monographiques qui ont déjà été consacrés à Majorque, à la région de Tortosa et à Valence. D'autre part, le Roussillon a été toujours l'objet d'une attention particulière de la part des Catalans d'outre-Pyrénées et cette attention a été redoublée par plusieurs livres parus coup sur coup ces derniers temps, par les problèmes de la régionalisation et par la réalisation du groupe roussillonnais d'études catalanes dont la plus importante est l'Université catalane d'été de Prades justement. Jordi Carbonell a fait un historique de la revue.

« Serra d'Or » était, au début, un simple bulletin intérieur de l'avis de Montserrat, vers 1858, un groupe de jeunes, dont Max Cahner et Ramon Bastardes en accord avec la génération des aînés, lançaient une revue d'intérêt général : « Germinabit », toujours sous les auspices de l'abbaye. Puis on décida de publier une revue entièrement en Catalan. C'était du temps de l'abbé Escarret. L'équipe de « Germinabit », qui considérait le nom de « Serra d'Or » comme un peu folklorique, voulait que ce soit la sienne, mais finalement conserva « Serra d'Or » en la transformant complètement et en faisant entrer dans son comité de rédaction toute la jeune équipe.

Plus tard, « Serra d'Or », qui sortait sous censure ecclésiastique, eut des problèmes : on a décidé de la faire sortir sous la censure normale. Son ton a été toujours national et progressiste, elle a constitué un point de convergence de toutes les idéologies : elle continue à être le principal organe de liaison des intellectuels catalans et d'un public cultivé.

Xavier Fort i Buffiel, qui a été le principal artisan du numéro spécial en question — qui est celui de juillet, et que nous vous recommandons — a dit comment il s'était efforcé d'être éclectique dans le choix des collaborateurs.

Les membres du G.R.E.C. y sont en majorité parce que cette association groupe la majorité des personnes responsables du département en matière de culture catalane, mais il y a aussi beaucoup d'autres collaborateurs. M. Fort fait remarquer l'importance de la participation des jeunes. Un certain nombre d'articles n'ont pu contenir dans le numéro et ils seront publiés ultérieurement. Il en est de même

d'une table ronde réalisée par le talentueux Baltasar Porcel.

Pour terminer la présentation, un exemplaire de la revue a été remis gracieusement à chacun des participants de l'Université Catalane d'été.

La journée la plus importante de l'U. C. E. aura sans doute été celle de mercredi. Enfin d'après-midi, à son effet, au lieu de la conférence du professeur Giuseppe Tavani, de l'Université de Rome, en présence du poète Salvador Espriu venu tout exprès de Barcelone. Elle a eu lieu dans le gymnase, car aucune salle du lycée Renouvier n'aurait pu contenir le nombreux public venu de l'extérieur. M. Tavani a fait une magistrale analyse d'un texte d'après les méthodes les plus modernes et M. Espriu, après l'avoir remercié avec beaucoup d'émotion, a prononcé un petit discours. Il a commencé par saluer l'Université Catalane, les autorités municipales et le Groupe Roussillonnais ; il a rendu hommage aux frères des deux côtés de l'Albère qui luttent pour la liberté et la dignité. Il a réaffirmé son désir de les servir malgré sa fatigue. Etre Catalan, a-t-il dit, est chose difficile ; être Catalan est tâche difficile. On a insinué que nous sommes au service d'une classe, mais nous devons proclamer bien haut que notre seul maître est le peuple. Persévérez, a-t-il dit pour terminer, persévérez, persévérez. Ne vous découragez pas.

Le public, debout, lui a fait une ovation.

Le soir, Raimon a donné son récital. Il s'est pleinement donné, mais comme son répertoire s'est beaucoup enrichi, il n'a pas pu tout chanter. La jeunesse, fervente, reprenait en chœur ses poèmes les plus connus, ce qui créait une atmosphère extraordinaire.

A voir comment ce diable de petit Valencien est accueilli en Roussillon, on se demande pourquoi personne n'a jamais eu l'idée de le mettre dans un festival d'été à l'heure où les spectacles de qualité prolifèrent. Il ne s'agit pas de jouer la carte catalane dans le tourisme roussillonnais, mais seulement d'une simple question de rentabilité. Nous sommes persuadés quant à nous que ce ne serait pas une mauvaise affaire pour les organisateurs.

L'Université Catalane de Prades devra-t-elle montrer le chemin dans ce domaine aussi ?

Rappelons qu'aujourd'hui, on pourra suivre :

A 11 h, le cours de grammaire d'Eduard Artells ;

A 15 h, le cours de Joan Triadu sur le roman moderne ;

A 16 h, le cours de Mlle Carme Serralonga sur la phonétique catalane.

Roger Grau prononcera, à 17 h, une conférence sur l'influence culturelle de l'ibérisme à Hiberis à l'époque pré-romane.

Le soir, à 21 h, aura lieu un grand débat sur la problématique roussillonnaise.

Le public venu de l'extérieur est admis.

L'Université Catalane d'été a visité le musée de Céret et apprécié « Regards sur Gaudi »

L'Université catalane d'été rendait visite, jeudi, au musée d'art moderne de Céret. Michel Sage, maire de Céret, conseiller général, et Bernadette Chapu, déléguée du musée du Louvre, accueillant les congressistes. M. Verdaguer, secrétaire général du G. R. E. C., romancier et essayiste, et M. Coqta, directeur de San Joan i Barrès, nous apprenant que les visiteurs n'étaient pas seulement des Mallorquins, Valenciens, Barcelonnais, ou... tout simplement Roussillonnais (pour un tiers d'entre eux) mais comprenaient également des Italiens et des Allemands.

C'est ainsi que le professeur Tavan, professeur de langues romanes à l'Université de Rome, M. Cuco, professeur d'histoire moderne à l'Université de Valence, conversèrent (en catalan, s'entend) avec leurs hôtes et

avec le poète cérétan Edmond Brazas.

La charmante Bernadette Chapu présentait, expliquait, répondait aux nombreuses questions. Les visiteurs, après avoir constaté que les collections du musée de Céret, créé par Pierre Brune, comprennent des œuvres de Matisse, Chagall, Picasso, Derain, Juan Gris qui ressuscitent la grande époque de Céret et de Collioure, firent connaissance avec les poèmes-objets de l'exposition interférence.

Revenus à la grande salle du rez-de-chaussée, ils s'attardèrent longuement devant les photographies de Clovis Prévost, concernant l'œuvre de Gaudi où nous avons noté les explications claires et rigoureuses fournies par Bernadette Chapu.

Ce fut une visite des plus chaleureuses et des plus réconfortantes. Après quoi les conversations rouillèrent sur le thème du jumelage. Pourquoi Céret ne s'unirait pas à une ville catalane espagnole ? « Pas encore », dit le maire... « Pourquoi pas », dit M. Verdaguer... Une idée à suivre dont on reparlera sûrement d'un jour à l'autre.

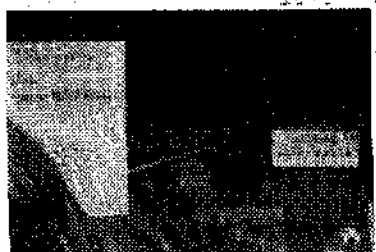
Vacances en Capcir

A quelques dizaines de kilomètres de Perpignan, le monde du silence. La nature y est reine. L'eau, la roche et la « sauvagine » s'en partagent la solitude. En haut : l'étang de Llosses coiffé du pic Péric, sur ses bords des plaques de neige glacée. En bas : La horde sauvage des chevaux en liberté pâit à proximité d'une congère

s avec ...

Anglaise

ASSOCIATION CULTURELLE DE VILLEFRANCHE-DE-CONFLENT

Autour de Rouault

rencontre de deux sculpteurs :

Bruce Tavlör et Didier Mauro

EN PRADA, LA SEMANA PROXIMA

POLEMOLOGIA, POR PRIMERA VEZ

Antropología, Economía, Demografía, Psicología... son algunas de las materias que comprende esta nueva ciencia que pretende desmitificar el fenómeno de la guerra

«Pax Christi» y el Memorial Victor Seix han organizado un «Encuentro Internacional sobre problemas de la paz», a desarrollarse en la Universidad de Prada del 17 al 27 de agosto. Este encuentro ofrece doble interés: por un lado ésta es la primera ocasión que el tema de la Polemología se trata en profundidad en una institución cultural muy próxima, como pueda ser la Universidad de Prada. Por otro se conmemora este año el milenario del establecimiento de la «Tregua de Dios» en Toulouges; una de las primeras regulaciones del quehacer bélico en favor de cierto humanitarismo. También es importante —por último— el hecho de que la Universidad Catalana d'Estiu va a acoger en sus aulas a profesores de nacionalidad distinta a la francesa y española.

POLEMOLOGIA O SOCIOLOGIA DE LOS CONFLICTOS

El director de los cursos, Frederic Roda, es una de las escasísimas personas de nuestro país que han estudiado el tema de la Polemología o —como él prefiere que se defina— «sociología de los conflictos». Otros denominan esta nueva ciencia «irenología» (ciencia de la paz) o «peace research». Con todo, para Roda es mucho menos importante el problema de la denominación que el del contenido:

«Hay un hecho históricamente demostrado, y es el de que los grupos humanos entran en conflicto. Ahora bien: de la misma forma que la evolución de la so-

cialidad ha conseguido que el hombre modere sus actitudes o reacciones agresivas a escala individual, ¿qué impide que las comunidades aprendan a convivir?»

A Roda no le convencen las actitudes típicamente pacifistas, estéticas y cree que el problema de la guerra como institución debe separarse del de la violencia o agresividad, contempladas en un plano antropológico o filosófico. «Se trata —afirma— de estudiar a fondo, desmenuzar una institución colectiva de inutilidad absoluta hoy día. Pecarían de ingenuos los que han dicho que la guerra siempre fue negativa. En ocasiones resultaba necesaria. Me reflejo, por ejemplo, a las guerras de independencia de los países colonizados... Pero cuando los países llegan a un cierto grado de desarrollo la guerra es un retroceso descomunal, bestial.»

DIFFICIL JUSTIFICACION

La justificación de una guerra resulta, al margen de las excepciones apuntadas, humanamente problemática. Roda pone un ejemplo: «Cuando leemos de vez en cuando noticias referentes a la supervivencia de la esclavitud en algunos lugares, resultamos, se quiera o no, afectados. El hombre civilizado ha abolido la esclavitud, que era una institución perfectamente regulada y aceptada hace pocos siglos. La guerra, ¿no nos afecta también a todos? Quizás el principio de esta conciencia negativa, a escala universal, se esté consolidando con la guerra del Vietnam, suficientemente

conocida. Se quiera o no, la guerra del Vietnam nos interesa mucho por sus enormes incongruencias y las contradicciones de sus políticos.»

LA LARGA TAREA DE DESMITIFICAR

Los movimientos pacifistas son, salvo excepciones, recientes. De cualquier forma los antecedentes filosóficos están claros en Kant («Sobre la paz perpetua»), Tomás Moro y los utopistas de los siglos XVIII y XVI. Pero la concreción práctica de estos precedentes resulta difícil. «Un ejemplo —dice Roda—. En noviembre de 1912, en Basilea se celebra el Congreso Socialista sobre «La situación internacional y la toma de postura en una acción contra la guerra». El congreso se realizó en la catedral de Basilea, con representantes de 25 países. Acordó por unanimidad lo siguiente: «El Congreso constata el pleno acuerdo de los partidos socialistas y los sindicatos en la lucha contra la guerra, y exige la paz. Que los gobiernos sepan que, en el estado actual de cosas en Europa y teniendo en cuenta la disposición de espíritu de la clase obrera no podrían, sin peligrar ellos mismos, declarar la guerra»...

Bonitas frases. «Antes de que pasaran dos años —indica Roda— Alemania declaraba la guerra contra Rusia y Francia. Y los partidos socialistas votaban en sus Parlamentos respectivos los créditos militares».

Pero lo que entonces era con-

ciencia de unos pocos, quizá hoy se haya extendido. La Polemología pretende estudiar la etiología diversa que presentan los conflictos y desentrañar cuáles fueron sus causas más inmediatas.

«La Polemología es una ciencia praxística que emplea diferentes sistemas. La escuela de Chicago, por ejemplo, analiza únicamente problemas bélicos clasificándolos en diversos grupos según sus ori-

genes y frecuentemente para calificarlos y estimarlos con los métodos de las escuelas al emplear el análisis de los grupos militares en la vinculación de su

TREINTA O CUARENTA DISCIPLINAS

La Polemología o Sociología de los conflictos es una ciencia acoplable a los viejos esquemas, sino que tiende a un carácter interdisciplinario de treinta a cuarenta materias. Entre ellas: Demografía, Economía, Psicología... las fun-

ción para entender el hecho bélico en todas sus dimensiones económicas y pasionales.

«La desmitificación de las guerras —a

un proceso larguísimo que debe enfocarse

estrictamente racional y científico...»

«La potencia desencadenada por el átomo,

todo, salvo nuestra forma de pensar. Va

hacia una catástrofe sin precedentes. Si

género humano sobrevive, es indispensable

pensar radicalmente nueva.»

Esto escribió Albert Einstein. Luego se

el carácter competitivo que excitaba la

vez menos, habiendo sido sustituido por

la científica. Y el desarrollo tecnológico

—por poner más ejemplos— más de las

invenciones que de las mismas guerras.

Los antropólogos también se definen.

un conocido investigador en el tema de

hombre, no ha dudado en afirmar: «la guerra

cultural; nada más». Franco Formica, psi-

del Instituto de Polemología de Milán

detalle los efectos que en la psicopatología

tenido el desarrollo del arma nuclear...

De una forma u otra, se desmitifica la

dada de su contexto a veces ampuloso, a

irracional.

PRIMERA EXPERIENCIA

Investigación de la Paz. Antecedentes

Control de armamento, subdesarrollo, prob

y colonialismo, objeción de conciencia, re

violencia, educación para la paz, organizaci

les y movimientos existentes en Polemolo

grosso modo, las materias que van a

en un cursillo al que acudirán, entre otro

Rodríguez Carrión, Jordi Maluquer, Teuniss

temaria. También han anunciado su partici

thoul —fundador del Instituto Francés de

director de estudios de este centro, militar

Carrera.

Es una experiencia inédita. «Quizá el p

ma Roda — para pensar en la fundación

de Polemología; de todas formas no se

el cursillo es sólo un contacto».

Por otra parte, el Memorial Victor Seix

un concurso de trabajos sobre la idea de

de E.G.B. que estudie el tema de la

«Combatir la institución de la guerra» —h

la convocatoria del Memorial Seix puede

paso, a escala de divulgación, en nuestro país

SE HA INAUGURADO EN PRADA LA UNIVERSITAT CATALANA D'ESTIU

CON una afluencia muy superior a las primeras ediciones ha tenido lugar en Prada la inauguración de la Universitat Catalana d'Estiu. En el aula de Polemología, una de las nuevas asignaturas introducidas en el programa de este año, el doctor Frederic Roda procedió, tras la ceremonia inaugural, a ceder la cátedra a René Carrère, subdirector del Instituto Francés de Polemología. El señor Carrère desarrolló su tema alrededor de la definición de la nueva ciencia, conocida más llanamente por «Sociología de los conflictos».

Seguidamente se desarrolló un coloquio, en el que se matizó esencialmente la actitud puramente científica de la Polemología. El doctor Pere Bofill insistió en las dificultades existentes para dar una explicación sobre la agresividad al pasar del subconsciente individual al colectivo. Ante la interrogante, Carrère explicó que podría tratarse de un efecto de masa crítica, tal como ocurre en física nuclear. Frederic Roda, a un nivel más humanístico, señaló la necesidad de que procuremos no considerar la guerra como un hecho fatal, y que por lo tanto actuemos de modo que la paz sea cada vez más consistente y real entre nosotros.

En estos momentos, el programa de la Universitat Catalana d'Estiu está entrando en la fase de mayor actividad, y se espera la llegada de importantes personalidades de varios países europeos.

En la vastísima temática que habrá de desarrollarse hasta el próximo día 27 de agosto, se incluyen una serie de conferencias a cargo de altas personalidades, así como unas actividades teatrales a cargo de «El Rogle», de Valencia, en cuyo repertorio incluyen «La Pau», basada en la obra del mismo título de Aristófanes; «L'encreument del Niàgara», de Alons Alegría, premio «Casa de las Américas - 1969», y «La Granada», de Walsh. Por otra parte, «La Gàbia» interpretará «Es quan dormo que hi veig clar», sobre textos de J. V. Foix.

En estos momentos el Liceo Renouvier de Prada está viviendo con intensidad los principios que animan a la Universitat Catalana d'Estiu, que se refieren en esencia al espíritu de apertura, de amistad y de servicio.

TeleExpres

Barcelona - Año IX - Núm. 2467 - 19 de agosto de 1972

TEATRO Y CINEMA EN LA UNIVERSITAT D'ESTIU

Prades, 23. (De nuestro corresponsal.) La proyección de ciertas películas documentales en la U.C.E. ponen de manifiesto la existencia de un nuevo tipo de cine que no puede ni quiere fundamentarse en los principios estéticos acostumbrados y para el cual cabe preguntarse si es posible un enfoque estético cualquiera. El problema ya había sido planteado durante la confrontación de los Amigos del Cinema de la pasada primavera en Perpignan. Los organizadores han pretendido además subrayar las diferencias contrastando este tipo de cine con las películas documentales clásicas, entre ellas de los dos grandes del cortometraje Joris Ivens y Chris Marker. Miquel Porters profesor de la Universidad de Barcelona ha dado dos cursillos, uno de pedagogía y otro de historia. En el de pedagogía propone un plan de enseñanza de la cinematografía desde el parvulario. Es completamente paradójico dice que esa disciplina se introduzca primero en la Universidad cuando se sabe que buena parte de la información la reciben los niños a través de los medios audiovisuales. Porters calcula un plan para facilitar primero la comprensión de las películas, después el desarrollo de actitud crítica y por fin —por qué no— el aprendizaje de la expresión propia a través del arte.

Maria Aurèlia Capmany ha hablado de las relaciones entre teatro y folklore. El descubrimiento por los románticos de esta cultura popular que corre paralela a la otra, la culta, fue un acontecimiento importante. Los Mass media, las modas y las presiones de toda índole nos llenan de tópicos cosmopolitas o por lo menos forasteros. La gente del pueblo, en cambio, guarda el recuerdo vivo de la historia colectiva y el gusto de la autenticidad.

Otra vertiente de las lecciones de M. A. Capmany es el tema de la pedagogía. Desde Rousseau, dice, se insiste demasiado sobre la especificidad de la niñez. Antes los niños vivían en medio de los mayores, participaban en todos los acontecimientos y se formaban bien. Ahora se les suele hablar como a los subnormales. En materia de teatro por ejemplo los experimentos demuestran regularmente que donde más disfrutaban las criaturas es en dramatizaciones de cuentos populares, de moral muy discutible desde ciertos puntos de vista. El grupo de putxinel·les olaca viene a Prades para ilustrar el curso de M. A. Capmany y a dar un espectáculo para adultos. — PIERRE VERDAQUER

INFORMACION EXTRANJERA

El Correo Catalán

26/8/72

página 14

PRADES

LA SOCIOLOGIA DE LOS CONFLICTOS ESTUDIADA EN LA UNIVERSITAT CATALANA D'ESTIU

Se inauguró la IV Universidad Catalana d'Estiu de Prades hace casi una semana ya y podemos decir que se ha aprovechado bien el tiempo. Entre los curs. de la mañana, las prácticas, conferencias y seminarios de la tarde y los espectáculos de la noche, no cabe duda que la manifestación ofrece pasto intelectual para todos los gustos. Muchos lamentan no poseer el dote de ubicuidad para aprovechar sesiones simultáneas, pero con 400 universitarios y 15 secciones especializadas, es inevitable que se produzcan estas cosas. Sobre todo considerando que se ha estudiado una flexibilidad máxima para la celebración de coloquios espontáneos y una absoluta autogestión, para decirlo así, de las secciones, las cuales entablan una fructífera cooperación cada vez que se ofrece una posibilidad interdisciplinaria. Todo ello resulta muy simpático.

Difícilmente podríamos dar una noticia exhaustiva de lo que se hace en Prades. Vamos, pues, a dar algunas impresiones de lo que hemos visto. La sociología de los conflictos es una de las disciplinas introducidas este año en el curso. Su carácter internacional salta más a la vista que en las demás secciones. Han acudido, por ejemplo, Gaston Bouthoul, escritor conocido y director del Instituto Francés de Polemología (entidad patrocinada por tres ministerios, entre ellos el de Educación Nacional e Investigación Científica).

Al contrario que muchos centros mundiales, el Instituto Francés evita el planteamiento pacifista, jurídico, político y militar ateniéndose al máximo a la rigidez científica. Estudiando sistemáticamente los conflictos mundiales (más de mil entre 1967 y 1969) clasificándolos según su morfología (conflicto entre quién y quién), localización, intensidad, periodicidad y génesis, sometiendo después los resultados a las calculadoras electrónicas, han llegado a lo que ellos llaman modestamente tres hipótesis: primera, el mundo es una aldea electrónica en que los medios de comunicación rápidos pueden provocar reacciones en cadena. Segundo, es preciso distinguir niveles de agresividad, que se manifiestan desde los infraconflictos (sin muertos) hasta la guerra nuclear y es posible una acción para evitar que un conflicto pase de un nivel inferior a un nivel superior. Tercero, aparecen en el planeta frentes de agresividad colectiva: por ejemplo, uno va del Senegal a Adén, otro entre Estados Unidos y América Central, otro está en el sudeste de Asia, etc.

Hemos notado cierta oposición entre la delegación española y la holandesa por una parte, y la francesa por otra. Parece que especialistas como el profesor Rodríguez Carrión, de la Universidad de Granada y Paul Tenuissen, de la Groninguen, no creen que sea posible una absoluta objetividad en tales estudios. Esa actitud corresponde con la de muchos centros estadounidenses traumatizados por la guerra del Vietnam, que se dan a la lucha pacifista o colaboran al contrario descaradamente con los militares.

Otra novedad de la U.T.E. es la sección sociolingüística. La dirigen jóvenes universitarios de Montpellier con la colaboración de especialistas como Lluís Aracil, de la Universidad de Stanford (Estados Unidos) y Robert Lafont, escritor que ha llamado mucho la atención últimamente sobre los problemas de las minorías raciales francesas. La sociolingüística trata de los problemas de las lenguas en relación con los grupos sociales. Sus orígenes son recientes, pues se considera que el fundador fue Uriel Weinreich con su libro «Language in contact» año 1953. En América se ha desarrollado rápidamente, siendo Joshua Fishman una de las figuras máximas. Son muchos, como se supone, los problemas que estudia esta ciencia. Este año el seminario de Prades se dedica al tema del bilingüismo catalán-francés en el Rosellón. Aracil, que ha trabajado dos años sobre el bilingüismo español-inglés del subproletariado neoyorquino (puertorriqueño) y de los naturales de California, analiza este bilingüismo como una noción falsa, ya que se trata de una etapa inestable en un proceso de eliminación de un idioma dominado por un idioma dominador.

J. M.

Tele/EXpns 28/8/72 p 6

Clausura de la Universitat Catalana d'Estiu 72

Ayer dieron fin los actos y cursos de la Universitat Catalana d'Estiu que se ha celebrado en el Liceo Renouvier de Prada, desde el pasado 17 de agosto, hasta ayer 27. La despedida de los participantes en la UCE 72 se celebró con una excursión por tierras roseñonasas. —Perpinyà, Elna, Aleria.

Las novedades más interesantes de este año son la creación del Instituto de Polemoogia, a cargo de Frederic Roda, y de la Escola d'Estiu. Este verano, siguiendo la tónica tradicional de otros años, han desfilado por la Universitat personalidades destacadas en la mayoría de las ramas del saber.

CUATROCIENTOS ALUMNOS EN LA «UNIVERSITAT CATA- LANA D'ESTIU» DE PRADA

La Escola d'Estiu y el Institut de Polemologia han sido las dos novedades incorporadas en su cuarta edición

Por cuarta vez consecutiva la Universitat Catalana d'Estiu de Prada ha sido una realidad. Una vez más, en el Liceo Renouvier de las afueras de Prada, estudiantes y profesores se han encontrado durante diez días en una auténtica plataforma cultural.

Cuatrocientos alumnos han sido en esta ocasión los que han acudido a Prada procedentes del Principado, Valencia, Rosellón y Baleares. Quince secciones distintas han funcionado este verano: Lengua General, Lingüística y Literatura, Estudios Rosellonenses o Occitans, Ciencias Sociales, Matemáticas, Física Moderna, Ciencias de la Educación, Historia, Derecho, Teatro, Cine, Institut de Polemologia y tres secciones sobre pedagogía. Profesores de varias Universidades españolas y extranjeras para enseñar en Prada. Una importante cita que cada año impulsa nuevamente el Grup Rosellonés d'Estudis Catalans de Perpignan.

Durante los diez días de duración de la Universitat el régimen académico mantenido ha sido el mismo, a excepción del último, en que se celebró una excursión de despedida a Elna, Aiguia y Perpignan. Las clases se impartían por la mañana de nueve a una de todas las secciones y las tardes eran dedicadas a la celebración de diversos actos culturales: conferencias, cine, coloquios sobre temas diversos, etc.

Muchos alumnos han seguido fielmente alguna sección concreta que les interesaba. Otros, sin embargo, han ido combinando su asistencia a diversos seminarios según los temas a tratar cada día, practicando una especie de «self-service» cultural. Respecto al alumnado hay que destacar que si bien los universitarios predominaban entre los matriculados, también se encontraban personas interesadas por los temas impartidos que no estaban en condiciones académicas para acceder a una universidad normal. Encontrabas igual a un estudiante que a un sardista, por decirlo así, i també adolescents a les seccions relacionades amb la pedagogia.

La Universitat Catalana se mantiene con el importe de la suscripción de los alumnos y con alguna pequeña subvención, gracias, por desconfiado, a que los profesores imparten sus clases gratuitamente.

Dos novedades este año: «Escola d'Estiu i Institut de Polemologia»

Desde que comenzó hace cuatro años la Universitat con ochenta alumnos matriculados, cada verano han ido incorporándose nuevas secciones al programa académico. En esta ocasión, las novedades han sido la Escola d'Estiu, dividida en tres secciones: Escola d'Estiu para el estudio de la psicopedagogía del niño, Escola d'Estiu 2 para el estudio de la expresión plástica y expresión corporal, y Escola d'Estiu 3 que ha tratado de la enseñanza de las matemáticas en la escuela primaria, y por otra parte, el Institut de Polemologia, organizado por «Pax Christi» y el Memorial Victor Seix.

En la primera de las novedades, la Escola d'Estiu han participado los profesores Joan Mestres, Enric Mora, Frederic Boix, Maria Antonia Colom, Rosa Gratacós, Carmen Aymerich, Maria Boix y Maria Rubies.

El Institut de Polemologia ha sido dirigido por Frederic Roca, y han participado varios profesores, entre ellos Carlos Santamaría, de San Sebastián. La palabra Polemologia casi podemos decir que ha sonado por primera vez ahora para la inmensa mayoría de personas. ¿Qué es exactamente la Polemologia?, preguntamos a Frederic Roca.

—Podríamos denominarla también sociología del conflicto colectivo que desemboca en una situación de guerra con la participación de instituciones o grupos armados.

—¿Eran pacíficos todos los profesores del Institut de Polemologia?

—No, necesariamente. Habían algunos pacifistas y otros no. En las explicaciones hubo una aportación interesante de Carlos Santamaría sobre la definición de la no-violencia. Santamaría dijo —utilizando para su deducción un método dialéctico— que la violencia no es más que la negación de la persona humana. Por tanto la no-violencia es la negación de una negación, lo que supone, en definitiva, una afirmación de algo, que sale al paso del concepto totalmente pasivo y algo así como negativo que todos tenemos sobre la no-violencia.

Escola d'Estiu i Institut de Polemologia; dos nuevas aportaciones para la Universitat Catalana d'Estiu de Prada que esperamos que continúen figurando el año que viene en la programación académica, junto con las otras secciones que han ido incorporándose en los años anteriores y que constituyen el cuerpo de una plataforma cultural cuya validez queda fuera de duda.

Manuel J. CAMPO

La Vanguardia

2/9/72

p. 18

Sesiones de estudio sobre polemología en Prada

Se realizan en la «Universitat Catalana d'Estiu»

Prada, 1. — En la Universitat Catalana d'Estiu de Prada se están desarrollando las sesiones de estudio sobre la ciencia polemológica, que han despertado gran interés, no sólo ya entre los alumnos asistentes al curso, sino también en los medios informativos franceses, cuya presencia en Prada denota la importancia de los temas expuestos y examinados por los principales tratadistas e investigadores del campo de la Polemología. Su objetivo se centra en el estudio científico de aquellos fenómenos inherentes a los conflictos —entre ellos la agresividad colectiva— y especialmente los bélicos.

El profesor René Carrère, del Instituto de Polemología de París, ha expuesto los trabajos realizados en el período 1968-71, analizando las causas de los brotes más importantes de violencia colectiva en todo el mundo. El profesor Bouthoul, director del mismo Instituto, ha disertado sobre las perspectivas de desarrollo de la Polemología.

La comparación entre los diferentes enfoques que emplean los distintos Institutos de Polemología europeos y americanos ha sido completada por el Dr. Alejandro Rodríguez Carrión, profesor de la Universidad de Granada, y actualmente becado por el «Memorial Víctor Seix» para investigar en Groningen los métodos polemológicos. Por otra parte, la UNESCO señala que entre los muchos problemas a investigar en Polemología, destaca el de cómo erradicar de la mente del ser humano las guerras, pues éstas nacen en nuestra mente; de ahí que la enseñanza infantil merezca una gran atención. La docencia para la paz es una meta a conseguir y ha empezado ya la colaboración para su logro entre los investigadores de la paz.

Entre los actos complementarios a las sesiones de estudio en Prada cabe destacar la visita a Tuluges para conmemorar la «Tréva de Deus» instaurada por el abad Oliva hace mil años. Allí se han desplazado los cursillistas, acompañados por el profesor Batista y Roca, invitado con este motivo por el director del curso, Frederic Roda.

El curso de Polemología, conjuntamente con los otros diferentes cursos de la Universitat Catalana d'Estiu, será clausurado el próximo día 27 de agosto, con la asistencia de cuatrocientos alumnos residentes en Prada. — L. V.

A Prada, del 20 al 30 d'agost de 1973, celebrarem la cinquena

UNIVERSITAT CATALANA D'ESTIU

L'experiència molt concloent dels quatre primers anys ens indueix a organitzar aquesta cinquena Universitat Catalana d'Estiu en el mateix esperit altament universitari, d'obertura, d'amistat i de servei.

Una vegada més ens acollirà el Liceu Renouvier de Prada. La pensió completa (menjar i dormir) serà de 22 F (vint-i-dos) per dia. La matrícula és de 60 F (seixanta) i cobreix les despeses d'excursions i d'espectacles.

El nombre d'inscripcions serà limitat a cinc-cents (perquè no hi ha més lloc). Les inscripcions que hom farà per la durada total seran prioritàries. Tothom pot inscriure's sense consideració d'edat, de sexe o d'estudis fets.

La Universitat Catalana d'Estiu treballarà per seccions especialitzades, però moltes activitats (conferències, debats, excursions, espectacles, etc.) són comunes. Per tal que hom pugui fer les previsions necessàries per a la organització els participants escolliran, en inscriure's, una secció, però conserven la possibilitat de participar als treballs de qualsevol de les altres.

La llista de les seccions (algunes modificacions —sobretot addicions— són tanmateix encara possibles) és:

- 1 - Llengua elemental.
- 2 - Lingüística i literatura.
- 3 - Estudis rossellonesos i occitans.
- 4 - Estudis bascos
- 5 - Ciències socials (enguany el tema escollit és: « Els Països Catalans »).
- 6 - Matemàtica.
- 7 - Física moderna.
- 8 - Ciències de l'educació.
- 9 - Dret.
- 10 - Art.
- 11 - Teatre.
- 12 - Cinema.

Funcionaran a més a més unes seccions de l'Escola d'Estiu (Rosa Sensat) en particular de didàctica de la matemàtica nova a l'escola primària, d'expressió plàstica i corporal de música (classes de flauta dolça) de psicologia de l'infant i educació sexual, de psicopedagogia i de sociopedagogia.

Els cursos especialitzats, donats per personalitats de renom, tindran lloc de les nou a la una. Les tardes podran ésser dedicades a les pràctiques i als col·loquis. Les conferències i espectacles seran al vespre.

Les inscripcions han d'ésser enviades al G.R.E.C., B.P. 1000-8, 66010 Perpinyà, i el gir postal de 60 F ha d'ésser adreçat al senyor Josep PONS, carrer dels ocells, 66 - Toulouges (França), o al G.R.E.C., C.C.P. 1309-43, Montpeller.

Fitxa d'inscripció

Nom i cognoms .....
 Data i lloc de naixement .....
 Professi6 .....
 Adreça .....
 .....
 .....
 Assistir6 a la U.C.E. durant ..... dies
 del ..... incl6s fins al incl6s
 Escolleixo el curs de catal6 :
     primera hora (elemental)*
     segona hora (mitj6) *
     els dos cursos *
 Escolleixo la Secci6 especialitzada :
     1   2   3   4   (*)
 Envio junt amb la present el tal6 d'un gir
 postal de 40 F. que he enviat a :
 Montpellier - 1 309 43 A - Grup Rossello-
 n6s d'Estudis Catalans - H6tel Pams -
 28,rue E.Zola - 66 - Perpignan -

NOTES IMPORTANTS.

19 Sols s6n definitives les inscripcions que aniran acompanyades del tal6 del gir postal de 40 F.

29 Els inscrits seran assabentats directament de tot el que els pugui interessar.

39 Envieu aquesta fitxa a : Jordi Costa - 22,rue Greuze - 66 - Perpignan.

* Esborreu les mencions in6utils.

G
R
U
P

R
O
S
S
E
L
L
O
N
E
S

D
,
E
S
T
U
D
I
S

C
A
T
A
L
A
N
S

Una publicació que vol contribuir a descolonitzar el Rosselló :

"LA FALÇ"

Els rossellonesos, conscients dels problemes que es posen a les Terres Catalanes de l'Estat Francès, s'han agrupat en un organisme de lluita: el Comitatz Rossellonès d'Estudis i Animació (C.R.E.A.).

Per això es necessita difondre idees, és a dir: combatre la mitologia oficial, obrir un camí nou a la reflexió crítica, desvetllar la consciència de poble dels catalans d'aquí.

La millor manera d'emprendre aquesta tasca col·lectiva és l'edició i la publicació d'una revista autènticament catalana.

El primer número sortirà, si tot va bé, abans del final d'aquesta Universitat.

Això exigeix mitjans materials que evidentment no posem. Conscients que el Rosselló només es salvarà amb l'ajuda de totes les altres terres catalanes, creiem que tots els catalans han de participar a l'èxit de "LA FALÇ".

Ajudeu-nos amb la vostra subscripció. Ajudeu-nos fent conèixer la revista. Doneu-nos adreces dels vostres amics.

P.S - La tramesa de "LA FALÇ" a les altres terres catalanes es farà amb tota la discreció necessària.

BUTLLETI D'ABONAMENT

Nom Cognom

Adreça

AQUESTA REVISTA POT INTERESSAR A:

Nom Cognom

Adreça

Nom Cognom

Adreça

Nom Cognom

Adreça

Nom Cognom

Adreça

CURSOS DE FORMACIÓ CULTURAL
SEMINARIS D'EXTENSIÓ UNIVERSITÀRIA
SEMINARIS D'INVESTIGACIÓ
TALLERS
CONFERÈNCIES, DEBATS, REUNIONS
CIÈNTIFIQUES I PROFESSIONALS
HOMENATGES
CONCERTS, RECITALS, CINEMA I TEATRE

AMB EL SUPORT D'ÒMNIVUM CULTURAL, OBRA CULTURAL BALEAR, ACCIÓ CULTURAL DEL PAIS VALENCIA, SOCIETAT ANDORRANA DE CIÈNCIES, FEDERACIÓ D'ENTITATS DE LA CATALUNYA DEL NORD, AMICS DE L'U.C.E. A LA CATALUNYA DEL NORD, I DE LES UNIVERSITATS: AUTÒNOMA DE BARCELONA, BARCELONA, ILLES BALEARS, PERPINYÀ, POLITÈCNICA DE CATALUNYA I VALENCIA.

Disseny, seny, malseny
Professor: Daniel Giralt-Miracle

Iniciació a l'audició d'òpera
Professor: Xosé Aviñoa

La trampa i el cartró de la narrativa contemporània
Professor: Rafael Vallbona

Els anys cinquanta i la poesia als Països Catalans
Professor: Ricard Torrents

Tècniques d'investigació històrica del cinema
Professor: Miquel Porter i Moix

Una assignatura pendent: l'ensenyament dels mitjans de comunicació a l'escola
Professor: Josep Maria López-Llaví

Literatura i societat als Països Catalans. Difusió internacional dels estudis catalans
Professors: Til Stegmann, August Bover i Miquela Valls

Relacions entre la cultura àrab i els Països Catalans
Professor: Mikel de Epalza

El règim foral basc contemporani (1839-1988)
Professor: Sebastià Soler

L'Exposició Universal de Barcelona del 1888
Professor: Oriol Vergés

Els "altres": marginats medievals als Països Catalans
Professor: Ferran Garcia

Iniciació a Wittgenstein
Professor: Josep Maria Terricabras

Aspectes sociològics del nacionalisme
Professor: Antoni Estradé

L'evolució ideològica del nacionalisme català
Professor: Josep Guia

La colonització econòmica de Catalunya
Professors: Jaume Amengual i Jordi Moners

Universitat Catalana d'Estiu (seu de l'Institut d'Estudis Catalans)

Carrer del Carme, 47 - 08001 BARCELONA

Telèfon: (93) 318 55 16 (Extensió 23)

De dilluns a divendres, de 5 a 8 de la tarda

Òmnium Cultural

Carrer de Montcada, 20 (Palau Dalmau).

08003 BARCELONA

Tel. (93) 319 80 50, i a les seves delegacions territorials

Obra Cultural Balear

Carrer de la Imprempta, 1. 07001 PALMA DE MALLORCA

Tel. (971) 72 32 99, i a les seves delegacions territorials

Acció Cultural del País Valencià

Carrer de Moratín, 15. 46002 VALÈNCIA

Tel. (96) 351 17 27, i a les seves delegacions territorials

Associació d'Amics de l'U.C.E. a Catalunya del Nord

Apartat de Correus 529. 66005 PERPINYÀ

Tel. (07/33/68) 73 05 19, de 6 a 9 del vespre

Centre de Documentació i d'Animació de la Cultura Catalana

Avinguda de la Gran Bretanya, 42. 66000 PERPINYÀ

Tel. (07/33/68) 34 11 70

Cursos i seminaris d'extensió universitària: de 9 a 12 del matí

Conferències: de 12 a 1 del migdia

Tallers: de 3 a 5 de la tarda

Debats: de 5 a 2/4 de 7

Espectacles: a partir de les 9 del vespre

(Les jornades i els seminaris d'investigació tindran horaris especials que seran anunciats oportunament).

L'estatge serà al Liceu Renouvier de Prada (Carretera de Ca-
tllar)

El nombre d'assistents serà limitat en funció de la capacitat
del Liceu

Hi haurà servei de guarderia de 9 a 1 i de 3 a 7

Hi haurà servei mèdic

Servei d'autocars des de València i Barcelona per anar i tor-
nar

Es proporcionaran llençols i flassades

És recomanable d'arribar al Liceu durant la tarda del dia 14
d'agost

Cant Coral
Coordinador: Toni Santandreu

Àrea de Psicologia

Psicomotricitat
Coordinadora: Cori Rojas

Alimentació
Coordinadora: Eliana Thibaut i Comelade

Psicoanàlisi de grup
Coordinadora: Helena Solans
(amb la col·laboració del Grup d'Anàlisi Institucional i de Recerca en Psicologia Social)

Àrea de Informàtica

Vídeo
Coordinador: Felip Solé

Ràdio
Les figures de l'imaginal català
Coordinador: Quim Auladell

Àrea d'Enginyeria

Extinció del foc
Coordinat per la Direcció General d'Extinció d'Incendis, Bellaterra

Iniciació a la descoberta del medi: l'exemple del Conflent
Coordinador: Martí Boada

Socorrisme
Coordinadora: Julita Morró

Astronomia
Coordinador: Raimon Reginaldo

Energies renovables
Coordinador: Salvador Balcells

Àrea de Ciències Socials

Àrea de Ciències Socials

Art i coneixement
Coordinador: Miquel Quílez i Bach

Àrea de Ciències Socials

La problemàtica de la traducció al català: estat actual. Introducció. La traducció literària. La traducció de teatre. La traducció científica. La traducció als mitjans de comunicació
Coordinador: Joan Fontcuberta

Professors: Ricard Torrents, Feliu Formosa, Enric Casassas i Figueras i Xavier Lamuela

Tres vessants de la física moderna. Caos i fractals. Camps magnètics en el cosmos. Superconductivitat a alta temperatura. Premi Nobel de Física 1987
Coordinador: Vicent J. Martínez
Professors: Enric Marco i Soler i Bernabé Merin i Soucase

Didàctica ambiental
Coordinador: Jaume Sureda i Negre

Arquitectura contemporània
Coordinador: Josep Giner
i d'altres a càrrec de la Universitat de Perpinyà

Les cultures nacionals com a patrimoni de la humanitat
L'altra Europa
Els Països Catalans i l'estat espanyol de les autonomies
La dependència comunicativa als Països Catalans
L'impacte dels Jocs Olímpics al país i a fora
Països Catalans, legalment possibles ara?
Possibilitats d'un cinema nacional català
L'agressió al territori als Països Catalans
La música que sona
País obert, país tancat. Entre cultura i política
El TGV

Amb la participació de:
Frederic Mayor Zaragoza, Robert Lafont, Joan Francesc López Casasnoves, Jordi Nadal, Josep Gifreu, Vicenç Villatoro, Vicent Sanchis, Carles Serrat, Conrad Blanch, Josep Maria Puig Salellas, Miquel Mallol, Bartomeu Colom, Enric Solà Palerm, Miquel Porter, Albert Abril, Josep Maria Forn, Carles Mira, Mercè Sampietro, Xavier Pastor, Jaume Morron, Oriol Riba, Joan Jaume Amigó, Just Ramírez, Mikimoto, Lluís Serrahima, Celdoni Fonoll, Ramon Barnils, Toni Puig, Antoni Estradé, Ignasi Riera, Joan Francesc Mira, Salvador Cardús, Pere Verdaguer, Josep-Anton Pérez Giner, COOB, ADOC, Pantaix, Sr. Martí —alcalde de Cervera—, RENFE, Generalitat Valenciana, Generalitat de Catalunya, Ajuntament de Barcelona, Joan Riera.

Acte d'inauguració i commemoració del XXè: aniversari de l'UCE

OMNIUM CULTURAL

Barcelona, 13 d'abril del 1970.

A mitjans del passat mes de desembre, a la premsa diària de Barcelona, va ésser publicat el text de la següent invitació:

«Numerosas personas se han dirigido a nosotros manifestándonos su deseo de que hagamos llegar, con la mayor voluntad de diálogo, nuestra voz al Excmo. señor Ministro de Educación y Ciencia, en solicitud de que en el proyecto de Ley General de Educación, próximo a aprobarse, la enseñanza de la lengua catalana en su área lingüística, encuentre un cauce adecuado en todos los niveles educativos, de acuerdo con la Encíclica *Pacem in Terris*, las recomendaciones de la UNESCO sobre la enseñanza de las lenguas vernáculas y las peticiones presentadas; en su día, por el «Institut d'Estudis Catalans» y las Reales Academias de Buenas Letras, Medicina, Ciencias y Farmacia de Barcelona.

Estas personas, además, nos sugieren que invitemos a corporaciones y entidades de Cataluña a unirse a esta gestión recordándonos que algunos de nosotros tuvimos el honor recientemente de invitarlas a adherirse a los actos conmemorativos del Año Fabra, que acaba de celebrarse con tan amplia repercusión cívica.

Evidentemente no podíamos dejar de atender un ruego que se refiere a una cuestión que tanto interesa al desenvolvimiento cultural básico de todos los que vivimos en tierras de lengua catalana.

Por ello, tenemos el honor de invitar a todas las corporaciones y entidades de toda Cataluña a unirse y participar en esta gestión en favor de la enseñanza normal de la lengua catalana.

Las adhesiones pueden dirigirse a las oficinas de «OMNIUM CULTURAL», Palau Dalmau, calle Montcada, 20, donde se atenderá también cualquier información que se desee.

Firmantes:

- Pau Riera i Sala, Presidente de OMNIUM CULTURAL;
- Ramón Fuster Rabés, Decano del COLEGIO DE LICENCIADOS EN LETRAS Y CIENCIAS;
- Josep Ventosa i Palanca, Presidente del CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA;
- Joan Vallvé i Creus, Decano del COLEGIO DE INGENIEROS INDUSTRIALES;
- Ferran Muñoz i Sanllehy, Presidente del ORFEÓ GRACIENC;
- Ignasi de Gispert i Jordà, Decano del COLEGIO DE ABOGADOS;
- Xavier Subias i Fages, Decano del COLEGIO DE ARQUITECTOS DE CATALUÑA Y BALEARES, y
- Joan A. Maragall i Noble, Presidente del ORFEÓ CATALA.»

(La Vanguardia, 14-XII-69; El Correo Catalán, 14-XII-69; Tele-Exprés, 16-XII-69; El Noticiero Universal, 17-XII-69; Diario de Barcelona, 18-XII-69.)

Com a conseqüència de la publicació de la invitació anterior, immediatament començaren a arribar a les oficines d'«Omnium Cultural», adhesions escrites procedents de corporacions i entitats d'arreu de Catalunya, i també de fora.

A continuació transcrivim les relacions fetes públiques, fins ara, que comprenen les MIL CINCENTES PRIMERES adhesions rebudes.

PRIMERA RELACIÓ

Collegi Oficial d'Aparelladors i Arquitectes tècnics de Catalunya i Balears. Barcelona.
Cercle Artístic de Sant Lluç. Barcelona.
Reial Círcol Artístic. Barcelona.
Foment de les Arts Decoratives. Barcelona.
Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears. Barcelona.
Abat i Comunitat del Monestir de Montserrat.
Centre de Lectura. Reus.
Amics de la Ciutat. Barcelona.
Fundació Bíblica Evangèlica. Barcelona.
Jove Cambra Econòmica de Barcelona.
Cambra Oficial del Comerç i de la Indústria. Girona.
Secció Científica de la Federació Farmacèutica. Barcelona.
Reial Club Marítim de Barcelona.
Collegi Oficial de Pèrits i Enginyers tècnics Industrials de Barcelona.
Associació d'Amics de les Nacions Unides. Barcelona.
Institut d'Estudis Europeus. Barcelona.
Club d'Amics de la UNESCO. Barcelona.
Ràdio Barcelona.
Seminari Conciliar de la Diòcesi de Vic.
Fundació Bosch i Cardellach. Sabadell.
Centro Gallego. Barcelona.
Institut Catòlic d'Estudis Socials de Barcelona.
Seminari Menor diocesà de Santa Maria de Montalegre. Tiana.
Agrupació Cultural Folklorica. Barcelona.
Agrupació Polifònica de Banyoles.
Centre Lluïsos de Gràcia. Barcelona.
Collegi de l'Immaculat Cor de Maria. Olot.
Escola Pràctica de Comerç. Badalona.
Escola Normal de l'Església «Balmes». Vic.
Collegi Europa. Barcelona.
Agrupació Excursionista Pedraforca. Barcelona.
Setmanari «V. P.», de Figueres.
Ràdio Popular de Figueres.
Agrupació Sardanista. Granollers.
Orfeó Atlàntida. Barcelona.
Casino de Granollers. Club de Ritme. Granollers.
Agrupació Científico-Excursionista del Cercle Catòlic. Mataró.
Cercle Cultural i Recreatiu. Balaguer.
Cercle Catòlic. Badalona.
Club Natació de Banyoles.
F.E.S.T.A., de Barcelona.
Agrupació Excursionista Atalaia. Vilanova i la Geltrú.
Patronat Cultural i Recreatiu. Cornellà.
Agrupament Escolta Prat de la Riba, de la Parròquia de Sant Josep, de l'Hospitalet de Llobregat.
Ateneu Arenyenc. Arenys de Mar.
Centre Excursionista Puigcastellar. Santa Coloma de Gramanet.
Amics de la Sardana. Vilanova i la Geltrú.
Foment Cardonenc. Cardona.
Agrupació Sardanista Manlleu. Manlleu.
Grup de Teatre de la Congregació Mariana. Valls.
Cor-Orfeó Parroquial. El Vendrell.
Colles sardanistes d'Albatàrrec.
Secció Excursionista de l'Ateneu Castellarenc. Castellar del Vallès.
Joventuts Musicals de Berga.
Orfeó de Sants. Barcelona.

Coral de Ràdio Terrassa.
Associació de Pares d'Alumnes de l'Institut d'Ensenyança Mitjana «Bisbe Sivilla» de Calella.
Unió Excursionista de Catalunya. Delegació de Gràcia. Barcelona.
Editorial i Llibreria Claret. Barcelona.
Cine-Club de Vic.
Obra del Ballet Popular. Barcelona.
Orfeó Catalònia. Cornellà de Llobregat.
Agrupació Sardanista. Ripoll.
Amics de la Sardana. Lloret de Mar.
Club de Joves. Tarragona.
Unió Coral de Castellbisbal.
Club Dinàmic. Barcelona.
Ateneu Castellarenc. Castellar del Vallès.
Colla Sardanista Cim d'Estela. Berga.
Cercle Catòlic de Mataró.
Ateneu de Sant Just Desvern. Secció de Muntanya. Sant Just Desvern.
Amics de Juneda del Centre Comarcal Lleidatà. Barcelona.
Club Excursionista de Gràcia. Barcelona.
Revista «Canigó». Figueres.
Centre Cultural. Esplugues de Llobregat.
Associació Excursionista d'Etnografia i Folklore. Barcelona.
Orfeó Nova Tàrraga. Tàrraga.
Museu de Vilafranca del Penedès.
Club de Lectures Artesenc. Artesa de Segre.
Associació de Pares d'Alumnes de l'Institut d'Ensenyança Mitjana «Lluís de Peguera». Manresa.
Casal de l'Espluga. L'Espluga de Francolí.
Collegi Sant Antoni Maria Claret. Sallent.
Patronat d'Iniciatives de Balaguer i Comarca. Balaguer.
Agrupament Escolta Sant Francesc Xavier. Manresa.
Museu Arxiu de Montblanc i Comarca. Montblanc.
Collegi-Internat «Sant Bonaventura». Vilanova i la Geltrú.
Coral de l'Arboç.
Joventuts Musicals de Granollers.
C.E.S.F., d'Arenys de Mar.
Centre Excursionista Àguila de les Corts. Barcelona.
Orfeó Popular Olotí. Olot.
Província de FF.MM. Caputxins de Catalunya. Barcelona.
Associació Catòlica de Calaf.
Agrupació Folklorica de la Societat «La Principal». Vilafranca del Penedès.
Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat.
Agrupació Astronòmica de Sabadell.
Patronat de «La Passió» d'Esparreguera.
Secció d'Excursionisme de la Societat Coral «La Moderna» del Poble Nou. Barcelona.
Futbol Club Artés.
Esbart Dansaire de Rubí.
Societat Coral «La Llanterna» de Súria.
Associació Cultural de Granollers.
Secció Amics de Muntanya, de Tremp.
Orfeó Manresà.
Consell General de la Unió Excursionista de Catalunya.
Centre Parroquial de Sant Josep de Badalona.
Agrupació Cultural Sardanista de la Sagrada Família de Terrassa.
Associació de Famílies Cristianes. Palamós.
Agrupació Excursionista Terra i Mar. Sabadell.

Orfeó Canongí, de la Canonja.
 Unió Excursionista de Vic.
 Orfeó «La Joia de Maig», Anglesola.
 Centre Excursionista de Sabadell.
 Amics de Besalú i del seu Comtat, Besalú.
 Coral de Folgueroles.
 Amics de Verdguer, Folgueroles.
 Orfeó Canigó, de Barcelona.
 Cor Nadalenc, de l'Agrupació Polifònica de Vilafranca del Penedès.
 Orfeó L'Eco de Catalunya, de Sant Andreu de Palomar, Barcelona.
 Societat Coral «Aroma Vallenca», de Valls.
 Orfeó Mataroní, Mataró.
 Colla Sardanista de Sallent.
 Centre Esportiu i Recreatiu de l'Escala.
 Ateneu «Colón» del Poble Nou, de Barcelona.
 Moviment d'Infants i Preadolescents d'A.C., de Barcelona.
 Liceu «Ramon Llull», de Barcelona.
 Col·legi Acadèmia Catalunya, de Barcelona.
 Agrupació Sardanista Pirinenca, Espolla.
 Esbart Sant Martí, de Barcelona.
 Casal Cultural Dansaires Manresans, Manresa.
 Col·legi Jesús, Maria i Josep, de Sant Andreu de Palomar, Barcelona.
 Comunitat Cristiana de Jesús, Maria i Josep, de Sant Andreu de Palomar, Barcelona.
 Agrupament Jungfrau, de Barcelona.
 Comú de Particulars, de la Poble de Segur.
 Centre Moral Santiago Apòstol, de la Parròquia de Ntra. Sra. dels Desemparats, de l'Hospitalet de Llobregat.
 Col·legi dels Sagrats Cors (carrer Diputació), de Barcelona.
 Col·legi-Acadèmia Liceu Verdguer, de Barcelona.
 Cor Alleluia, de Tarragona.
 Col·legi-Acadèmia «Puríssim Cor de Maria», del Poble Nou, Barcelona.
 Col·legi de Ntra. Sra. dels Dolors, de Sants, Barcelona.
 Unió Excursionista de Catalunya, Delegació de Girona.
 Junta de Reis, de Sant Pol de Mar.
 Reunió Jovent de Sorba, Montmajor.
 Escoles Perpinyà, Barcelona.
 Orfeó Berguedà, Berga.
 Societat Coral La Unió Vilanovesa, Vilanova i la Geltrú.
 Cooperativa Vilanovina de Consum, Vilanova i la Geltrú.
 Acadèmia Almi, Vilanova i la Geltrú.
 Colla Impuls Català, de Vilanova de la Barca.
 Institució Pedagògica Sant Isidor, de Barcelona.
 Elenc Teatral de Sant Pol de Mar.
 Col·legi Pla de Fornells, de Barcelona.
 Grup de Dança, de Sant Pol de Mar.
 Cercle d'Amics amb Barba, de Barcelona.
 Agrupació Artística «Delfos», de Barcelona.
 Casino L'Aliança del Poble Nou, de Barcelona.
 Associació de Pares de Família, Esparreguera.
 Revista «El Pensamiento», de Cornellà de Llobregat.
 Residència per a estudiants «Sant Domènec», de Balaguer.
 Casal Parroquial de Sort.
 Convent-Seminari dels PP. Franciscans, de Balaguer.
 Orfeó Infantil de Sort.
 Societat Cooperativa «La Lealtat», de Gràcia, Barcelona.
 Centre Catòlic de Sallent.
 Amics del Prat, El Prat del Llobregat.
 Congregació Berchmans, de Barcelona.
 Els Amics de la Natura, de Calella.
 Orfeó Balaguerí, Balaguer.
 Centre Excursionista de la Comarca de Bages, Manresa.
 Orfeó Belianenc, Belianes.
 Centre Moral i Cultural del Poble Nou, de Barcelona.
 Atlètic Club de Sant Pol de Mar.

Col·legi Plus-Ultra, de Barcelona.
 Col·legi Cervantes, de Barcelona.
 Escola Vilarnau, de Sant Sadurní d'Anoia.
 Cor Germanonr, de Sant Pol de Mar.
 Centre Excursionista «Els Blaus», de Sarrià, Barcelona.
 Grup Excursionista de Sant Pol de Mar.
 Escola Parvulari Forestier, Barcelona.
 Escola Parroquial de Maria Mitjancera, de Barcelona.
 Escola Montsant, Reus.
 Associació d'Amics del Grup Escolar Baixeras, Barcelona.
 Escola Bethel, de Barcelona.
 Col·legi Norma, Barcelona.
 Col·legi de Sant Rafael, de Barcelona.
 Cine Club Navarres.
 Centre Excursionista de Sant Martí, Barcelona.
 Centre Atlètic Laietània de Mataró.
 Centre Gimnàstic Barcelonès, Barcelona.
 Escola Jungfrau, de Badalona.
 Agrupament Escolta de Santa Maria de Gràcia, de Barcelona.
 Col·legi «Cumbres», de Barcelona.
 Colla Sardanista «Estel Català», de Súria.
 Amics de Vimbodí, Barcelona.
 Anella Sardanista «Flor del Cardener», Súria.
 Agrupació Excursionista Ginesta, Tarragona.
 Societat Cultural-Recreativa «Foment Vilanoví», de Vilanova i la Geltrú.
 Associació Espanyola d'Amics dels Castells, Grup Local de La Poble de Claramunt.
 Secció de Muntanya i Excursionisme «La Walkyria», Mataró.
 Círcol Cultural Espanyol, de Sant Andreu del Palomar, Barcelona.
 Centre Catòlic de l'Hospitalet de Llobregat.
 Colla Sardanista Caçanenca, de Caça de la Selva.
 Associació d'Antics Alumnes «La Salle», de Caça de la Selva.
 Foment Deportiu Caçanenc, de Caça de la Selva.
 Unió Deportiva Caça, de Caça de la Selva.
 Col·legi Acadèmia Alvarez, Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns del carrer de sant Pau, de Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns del carrer Comtal, de Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns del carrer Nou de la Rambla, de Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns del carrer Bonavista, de Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns del carrer Creu Coberta, de Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns del carrer Fernando, de Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns de la Via Laietana, de Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns del carrer de Sants, de Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns del carrer Plateria, de Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns del carrer Jaume I, de Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns del carrer Llibreteria i Baixada de la Llibreteria, de Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns de Les Rambles, de Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns del carrer del Pi, de Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns del carrer Princesa, de Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns del carrer Fontanella, de Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns de la Ronda de Sant Pere de Barcelona.
 Associació de Veïns de la Plaça de la Llana, de Barcelona.
 Associació de Veïns de Santa Caterina, de Barcelona.

Agrupació de Pescadors. Sant Fruitós de Bages.
 Joventut Atlètica Sabadell. Sabadell.
 Secció Coral del Centre Catòlic Parroquial. Sant Fruitós de Bages.
 Casino Familiar. Sant Fruitós de Bages.
 Club Deportivo Vallirana. Vallirana.
 Societat de Caçadors. Vallirana.
 Casal Familiar Parroquial. El Vendrell.
 Agrupació de Sardanistes. Caldes de Malavella.
 Catecisme Parroquial. Vallirana.
 Associació de Pares de Família. Sant Hilari Sacalm.
 Club de Futbol Sant Esteve. Sant Esteve de Sesrovires.
 Centre Catòlic Parroquial. Sant Fruitós de Bages.
 Club Natació Sallent. Sallent.
 Club Deportivo Llaveneres. Llaveneres.
 «Casino Valliranense». Vallirana.
 Grup de Teatre del Patronat Parroquial. Vallirana.
 Colla Sardanista Vallderoure. Calella.
 Colla Sardanista Renaixença. Calella.
 Societat Coral «La Unió». Puigreig.
 Centre Deportivo Roda. Roda de Ter.
 Centre Parroquial Argentona. Argentona.
 Casal Joventut Seràfica. Arenys de Mar.
 Centre Vilassanens. Vilassar de Dalt.
 Club de Futbol La Riera. La Riera.
 Centre Moral. Arenys de Munt.
 Penya Llicenciats del Patronat Parroquial. Vallirana.
 Esbart Maragall de la Joventut Seràfica. Arenys de Mar.
 Coral «Nou Esclat». Llorenç del Penedès.
 Colla Sardanista «Dolç Esforç». Castelldefels.
 Club Esportiu. Tivissa.
 Societat Coral «Els Provençals». Barcelona.
 Centre Excursionista. Saldes.
 Casal Parroquial. Esterrí d'Aneu.
 Club Deportivo. Montmeló.
 Club Deportivo Moià. Moià.
 Club Marina. Lloret de Mar.
 «La Gavina». Vilanova i la Geltrú.
 Agrupació Amics de la Sardana. Sant Feliu de Guíxols.
 Grup de Muntanya del Patronat Parroquial. Vallirana.
 Centre Catequístic i d'Acció Catòlica. Llorenç del Penedès.
 Anella Sardanista «Verge Bruna». Llorenç del Penedès.
 Secció Sardanista i Colles Sardanistes de l'Orfeó Reusenc. Reus.
 Club Germanor. Tivissa.
 Secció de Cultura de la Cooperativa «Pau i Justícia». Barcelona.
 Agrupació Cultural «La Femosa». Artesa de Lleida.
 Unió Deportiva Avià. Avià.
 Agrupació Teatral Avianesa. Avià.
 Colla Sardanista «Dansaires del Penedès». El Vendrell.
 Unió Excursionista Urgellenca. La Seu d'Urgell.
 Capella Parroquial de Berga. Berga.
 «Agrupació Ajedrecista Rubinense». Rubí.
 Grup Teatral. Salomó.
 Gran Aplec de la Sardana. La Bisbal.
 Foment Catòlic de la Bisbal i Comarca. La Bisbal.
 Agrupació Coral «La Dàlia Blanca». Artesa de Segre.
 Club Joventut. Artesa de Segre.
 Colla Sardanista Figueres. Figueres.
 Associació de Caps de Família. Santa Eulàlia de Ronçana.
 Unió d'Escacs. Artesa de Segre.
 Ateneu Montserrat. Barcelona.
 Unió Deportiva. Vilella Baixa.
 Periòdic «Avinyó». Avinyó.
 Teatre «Esplai». Ametlla de Merola.
 Agrupament Escolta l'Aramprunyà. Gavà.
 Periòdic «Ancora». Sant Feliu de Guíxols.
 Centre d'Esplai de la Parròquia de Santa Coloma de Gramanet.
 Grup Local de Balsareny, de l'Associació d'Amics dels Castells. Balsareny.
 Badalona Sardanista. Badalona.
 Cor Parroquial de Santa Maria. La Bisbal del Penedès.
 Agrupació Familiar. Cardedeu.
 Els Amics de la Sardana. La Bisbal.
 Junta Local d'Ensenyança. Santa Maria de Palautordera.
 Secció Esportiva de l'Escola Pia. Sitges.
 Unió Esportiva d'Horta. Barcelona.
 Llibreria Hugas. La Bisbal.
 Atlètic Bisbalenc. La Bisbal.
 «Balonmano Palautordera». Santa Maria de Palautordera.
 Societat Coral i Recreativa «Torre Lloveta». Barcelona.
 Club de Futbol. La Nou.
 Agrupació Sardanista. Blanes.
 Unió Deportiva Sant Joan. Sant Joan de Torruella.
 Grup Escènic Artesenc. Artesa de Segre.
 Coral «Cum Jubilo» de l'Ateneu Montserrat. Barcelona.
 Unió Deportiva Tossa. Tossa de Mar.
 Sella C. de F. La Sella.
 Club de Futbol Martorelles. Martorelles.
 Escola Deportiva Brafa. Barcelona.
 Centre Parroquial de Santa Maria. Mataró.
 Atlètic de Manresa C. de F. Manresa.
 Patronat d'Acció Catòlica. Sitges.
 Secció de Futbol del Centre Parroquial de Sarrià. Barcelona.
 Patronat de l'Obra d'Homenatge a la Vellesa dels Mestres Directors d'Orquestra. Barcelona.
 Secció Cultural del Patronat de Festes. Sant Feliu de Codines.
 Capella de Música. Ametlla de Merola.
 Societat Coral «La Moderna del Poble Nou». Barcelona.
 Periòdic «L'Estel del Lluçanès». Prats de Lluçanès.
 Associació de Pares de Família. Colònia d'Estiu. Granollers.
 Joventut Bisbalenca C. de F. La Bisbal del Penedès.
 Societat de Caçadors i d'Ocellaires. Sallent.
 Casal Parroquial. Salàs del Pallars.
 C. F. Vidreres. Vidreres.
 Futbol Club. Olost de Lluçanès.
 Lliga de la Perseverància. El Papiol.
 Unió Deportiva Coma Cros. Salt.
 U.G.A. Unió Gracienc d'Escacs. Barcelona.
 Gimnàs Barenys. Barcelona.
 Aigües Potables. Sant Feliu de Llobregat.
 Missioners Fills de l'Immaculat Cor de Maria. Tarragona.
 Vespa Club Granollers. Granollers.

Barcelona, 3 de març de 1970

CINQUENA RELACIÓ

Col·legi Oficial de Metges de Barcelona i Província. Barcelona.
 Col·legi Oficial de Graduats Socials de Catalunya i Balears. Barcelona.
 Amistat Jueu-Cristiana. Barcelona.
 R. C. D. Espanyol. Barcelona.
 Club Deportivo Europa. Barcelona.
 Jove Cambra Econòmica. Tàrraga.
 Patronat del Premi Internacional de Dibuix «Joan Miró». Barcelona.
 Associació d'Antics Alumnes del Col·legi del Sagrat Cor (carrer Casp). Barcelona.
 Moto Club Sabadell. Sabadell.
 Escuderia Arrahona. Sabadell.
 Club Universitari. Tortosa.
 Escoles Pies de Sant Anton. Barcelona.
 Mostra Internacional de Gravats i Litografia. Barcelona.
 Club Nàutic de Sa Punta.
 Casino de Badalona. Badalona.
 Casal de Cervera. Cervera.

Periòdic «El Carretó». Gallifa.
 Montepiu Unió d'Empleats de l'Escorxador de Barcelona. Barcelona.
 Cercle Sabadellenc 1856. Sabadell.
 Consell Parroquial de la Parròquia de Sant Isidor. Barcelona.
 Associació de Veïns de Mas-Falcó. Barcelona.
 Associació de Veïns de Montbau. Barcelona.
 Societat Ciclista Catalana. Barcelona.
 Agrupació Fotogràfica Reus. Reus.
 Círcol Barcelonista. Barcelona.
 Penya Barcelonista de Gràcia. Barcelona.
 Grups de Matrimonis del «Moviment Cristià Familiar». Valls.
 Penya «Carlos Lemos». Barcelona.
 Institut Beipost. Barcelona.
 Club de Billar de Sants. Barcelona.
 Penya Blau-Grana. Vilanova de Bellpuig.
 Penya «Blanquiazul». Vilanova de Bellpuig.
 Club de Natació Figueres. Figueres.
 Seminari Salesià. Sentmenat.
 Cooperativa Pedagògica Anglès. Barcelona.
 Consell Parroquial de la Parròquia de Sant Pere de Ribes. Sant Pere de Ribes.
 Col·legi Acadèmia Plantalech. Olot.
 Club de Futbol. Sant Miquel de Fluvià.
 Grup Pro-Arqueologia i Història. Santa Perpètua de Moguda.
 Agrupament Escolta «Pinya de Rosa». Blanes.
 Esbart Dansaire «Joaquim Ruyra». Blanes.
 Escola Especialitzada «Mare de Déu de l'Esperança». Blanes.
 C. F. Atlètic. Móra la Nova.
 U. D. Vilanovense. Vilanova de Bellpuig.
 Grup Escènic. Vilanova de Bellpuig.
 Parròquia de Sant Pere Apòstol. Vilanova de Bellpuig.
 Caritas Parroquial. Vilanova de Bellpuig.
 C. D. Llansà. Llansà.
 Centre Excursionista Palamosí. Palamós.
 Societat Atlètica de Súria (S.A.S.). Súria.
 Centre Nacional. Igualada.
 Comunitat Parroquial de la Parròquia de Santa Maria. Gòsol.
 Comunitat Parroquial de la Parròquia de Santa Maria. Josa de Cadí.
 Centre Mèdic. Josa de Cadí.
 Centre Mèdic. Gòsol.
 Centre Mèdic. Tuixent.
 Escola Nacional de Nenes. Gòsol.
 Escola Pública de Nens. Gòsol.
 Taller Comunitari d'Artesania. Gòsol.
 Centre Recreatiu. Gòsol.
 Escola Heura. Calaf.
 Escola Joanot Alisanda. Sabadell.
 Secció «Ball de Bastons», del Casal de l'Espluga de Francolí.
 Ateneu Agrícola Anoia. Sant Sadurní d'Anoia.
 Agrupació Coral Santsadurninenca. Sant Sadurní d'Anoia.
 Club de Futbol Borges. Borges Blanques.
 Orfeó «Veus de Germanor». Bràfim.
 Societat «L'Amistat». Cadaqués.
 Pares Carmelites (carrer Sant Ermengol). Barcelona.
 Club Atlètic Ibèria. Barcelona.
 Parròquia de Sant Cugat. Iborra.
 Coral Infantil Parroquial. Iborra.
 Cooperativa Agrícola. Móra la Nova.
 Col·legi Santa Maria del Collell. Banyoles.
 C. F. Matadepera. Matadepera.
 Acadèmia Estel. Sabadell.
 Agrupament de «Guies Sant Jordi». Felipa Parramon. Anglès.
 Escola de les Carmelites de la Caritat. Sallent.
 Escola de les Carmelites de la Caritat. Manlleu.
 Escola de les Carmelites de la Caritat. Moià.
 Escola de les Carmelites de la Caritat. Sabadell (1).
 Escola de les Carmelites de la Caritat. Sabadell (2).
 Escola de les Carmelites de la Caritat. Terrassa (1).
 Escola de les Carmelites de la Caritat. Terrassa (2).
 Escola de les Carmelites de la Caritat. Tona.
 Escola de les Carmelites de la Caritat. Vic (1).
 Escola de les Carmelites de la Caritat. Vic (2).
 Escola de les Carmelites de la Caritat. Vic (3).
 Congregació de Germanes Carmelites de la Caritat. Vic.
 Unió Excursionista de Catalunya. L'Hospitalet de Llobregat.
 Ateneu Arenyenc. Secció de Bàsquet Femení. Arenys de Mar.
 Parròquia de Sant Martí. Berén.
 Parròquia de Sant Julià. Taús.
 Parròquia de Sant Sadurní. Noves de Segre.
 S. C. El Sabre de Plata. Barcelona.
 Unió Ciclista Barceloneta. Barcelona.
 Societat Coral Euterpense «Perla Agustinenca». Barcelona.
 Casino Menestral Figuerenc. Figueres.
 Colla Sardanista «Verge del Miracle». Balaguer.
 Associació Deportiva de Pesca Marítima. Sant Feliu de Guíxols.
 Escola Ginebró. Sant Celoni.
 Club Atlètic Torelló. Torelló.
 Amics de l'Art Pessebrístic del Patronat Catequístic. Premià de Mar.
 Grup Gimnàstic Lluïsos. Mataró.
 Escola de les Carmelites de la Caritat (carrer Lladó). Barcelona.
 Escola de les Carmelites de la Caritat (Gràcia). Barcelona.
 Escola de les Carmelites de la Caritat (Plaça Angels). Barcelona.
 Escola de les Carmelites de la Caritat (La Torrassa). Barcelona.
 Escola de les Carmelites de la Caritat (carrer Mallorca). Barcelona.
 Escola de les Carmelites de la Caritat. Artés.
 Escola de les Carmelites de la Caritat. Berga.
 Escola de les Carmelites de la Caritat. Caldes de Montbui.
 Escola de les Carmelites de la Caritat. Castellterçol.
 Patronat d'Homenatges a la Vellesa. Ntra. Sra. del Coll. Barcelona.
 Penya Esportiva Montserrat. Barcelona.
 Unió Excursionista Catalunya. Mataró.
 Colla Sardanista «Nou Estel». Manresa.
 Societat Coral «La Violeta». Centelles.
 «Club Balonmano» Sant Salvador. Sabadell.
 Patronat Parroquial. La Garriga.
 Cooperativa l'Econòmica Palafrugelense. Palafrugell.
 Club Bàsquet. Navàs.
 «Portavoz La Salle». Revista de l'Associació La Salle. Montcada-Reixach.
 Cooperativa «Condal» d'Alimentació (C.C.A.). Barcelona.
 Agrupació Sardanista. La Pobla de Segur.
 «Balonmano». Vilamajor.
 Agrupació Cultural Empleats del Sepu (A.C.E.S.). Barcelona.
 Club d'Escacs Salvat. Barcelona.
 Parròquia de Sant Julià. Llers.
 Germandat Sindical Agrícola. Llers.
 Agrupament Escolta Sant Martíà. Banyoles.
 Llibreria Estai. Barcelona.
 Penya Ciclista «Bons Amics». Sant Vicenç dels Horts.
 Parròquia de Sant Salvador. Pallargues.
 Col·legi Montserrat de PP. Caputxins. Borges Blanques.
 Parròquia de Sant Blai. La Floresta. Borges Blanques.
 Unió Ciclista Sant Cugat. Cant Cugat del Vallès.
 Montepiu de Ntra. Sra. de La Derrunt. Folgueroles.
 Club d'Atletisme. Calella.
 «Olesa Nerva». Club de Bàsquet. Olesa de Montserrat.

OMNIUM CULTURAL

Barcelona, 13 d'abril del 1970.

A mitjans del passat mes de desembre, a la premsa diària de Barcelona, va ésser publicat el text de la següent invitació:

«Numerosas personas se han dirigido a nosotros manifestándonos su deseo de que hagamos llegar, con la mayor voluntad de diálogo, nuestra voz al Excmo. señor Ministro de Educación y Ciencia, en solicitud de que en el proyecto de Ley General de Educación, próximo a aprobarse, la enseñanza de la lengua catalana en su área lingüística, encuentre un cauce adecuado en todos los niveles educativos, de acuerdo con la Encíclica **Pacem in Terris**, las recomendaciones de la UNESCO sobre la enseñanza de las lenguas vernáculas y las peticiones presentadas, en su día, por el «Institut d'Estudis Catalans» y las Reales Academias de Buenas Letras, Medicina, Ciencias y Farmacia de Barcelona.

Estas personas, además, nos sugieren que invitemos a corporaciones y entidades de Cataluña a unirse a esta gestión recordándonos que algunos de nosotros tuvimos el honor recientemente de invitarlas a adherirse a los actos conmemorativos del Año Fabra, que acaba de celebrarse con tan amplia repercusión cívica.

Evidentemente no podíamos dejar de atender un ruego que se refiere a una cuestión que tanto interesa al desenvolvimiento cultural básico de todos los que vivimos en tierras de lengua catalana.

Por ello, tenemos el honor de invitar a todas las corporaciones y entidades de toda Cataluña a unirse y participar en esta gestión en favor de la enseñanza normal de la lengua catalana.

Las adhesiones pueden dirigirse a las oficinas de «OMNIUM CULTURAL», Palau Dalmau, calle Montcada, 20, donde se atenderá también cualquier información que se desee.

Firmantes:

- Pau Riera i Sala, Presidente de OMNIUM CULTURAL;
- Ramón Fuster Rabés, Decano del COLEGIO DE LICENCIADOS EN LETRAS Y CIENCIAS;
- Josep Ventosa i Palanca, Presidente del CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA;
- Joan Vallvé i Creus, Decano del COLEGIO DE INGENIEROS INDUSTRIALES;
- Ferran Muñoz i Sanllehy, Presidente del ORFEÓ GRACIENC;
- Ignasi de Gispert i Jordà, Decano del COLEGIO DE ABOGADOS;
- Xavier Subías i Fages, Decano del COLEGIO DE ARQUITECTOS DE CATALUÑA Y BALEARES, y
- Joan A. Maragall i Noble, Presidente del ORFEÓ CATALÀ.»

(La Vanguardia, 14-XII-69; El Correo Catalán, 14-XII-69; Tele-Exprés, 16-XII-69; El Noticiero Universal, 17-XII-69; Diario de Barcelona, 18-XII-69.)

Com a conseqüència de la publicació de la invitació anterior, immediatament començaren a arribar a les oficines d'«Omnium Cultural», adhesions escrites procedents de corporacions i entitats d'arreu de Catalunya, i també de fora.

A continuació transcrivim les relacions fetes públiques, fins ara, que comprenen les MIL CINCENTES PRIMERES adhesions rebudes.

PRIMERA RELACIÓ

Collegi Oficial d'Aparelladors i Arquitectes tècnics de Catalunya i Balears. Barcelona.
Cercle Artístic de Sant Lluç. Barcelona.
Reial Círcol Artístic. Barcelona.
Foment de les Arts Decoratives. Barcelona.
Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears. Barcelona.
Abat i Comunitat del Monestir de Montserrat.
Centre de Lectura. Reus.
Amics de la Ciutat. Barcelona.
Fundació Bíblica Evangèlica. Barcelona.
Jove Cambra Econòmica de Barcelona.
Cambra Oficial del Comerç i de la Indústria. Girona.
Secció Científica de la Federació Farmacèutica. Barcelona.
Reial Club Marítim de Barcelona.
Collegi Oficial de Pèrits i Enginyers tècnics Industrials de Barcelona.
Associació d'Amics de les Nacions Unides. Barcelona.
Institut d'Estudis Europeus. Barcelona.
Club d'Amics de la UNESCO. Barcelona.
Ràdio Barcelona.
Seminari Conciliar de la Diòcesi de Vic.
Fundació Bosch i Cardellach. Sabadell.
Centro Gallego. Barcelona.
Institut Catòlic d'Estudis Socials de Barcelona.
Seminari Menor diocesà de Santa Maria de Montalegre. Tiana.
Agrupació Cultural Folklòrica. Barcelona.
Agrupació Polifònica de Banyoles.
Centre Lluïsos de Gràcia. Barcelona.
Collegi de l'Immaculat Cor de Maria. Olot.
Escola Pràctica de Comerç. Badalona.
Escola Normal de l'Església «Balma». Vic.
Collegi Europa. Barcelona.
Agrupació Excursionista Pedraforca. Barcelona.
Setmanari «V. P. », de Figueres.
Ràdio Popular de Figueres.
Agrupació Sardanista. Granollers.
Orfeó Atlàntida. Barcelona.
Casino de Granollers. Club de Ritme. Granollers.
Agrupació Científico-Excursionista del Cercle Catòlic. Mataró.
Cercle Cultural i Recreatiu. Balaguer.
Cercle Catòlic. Badalona.
Club Natació de Banyoles.
F.E.S.T.A., de Barcelona.
Agrupació Excursionista Atalaia. Vilanova i la Geltrú.
Patronat Cultural i Recreatiu. Cornellà.
Agrupament Escolta Prat de la Riba, de la Parròquia de Sant Josep, de l'Hospitalet de Llobregat.
Ateneu Arenyenc. Arenys de Mar.
Centre Excursionista Puigcastellar. Santa Coloma de Gramanet.
Amics de la Sardana. Vilanova i la Geltrú.
Foment Cardonenc. Cardona.
Agrupació Sardanista Manlleuenc. Manlleu.
Grup de Teatre de la Congregació Mariana. Valls.
Cor-Orfeó Parroquial. El Vendrell.
Colles sardanistes d'Albatàrrec.
Secció Excursionista de l'Ateneu Castellarenc. Castellar del Vallès.
Joventuts Musicals de Berga.
Orfeó de Sants. Barcelona.

Coral de Ràdio Terrassa.
Associació de Pares d'Alumnes de l'Institut d'Ensenyança Mitjana «Bisbe Sivilla» de Calella.
Unió Excursionista de Catalunya. Delegació de Gràcia. Barcelona.
Editorial i Llibreria Claret. Barcelona.
Cine-Club de Vic.
Obra del Ballet Popular. Barcelona.
Orfeó Catalònia. Cornellà de Llobregat.
Agrupació Sardanista. Ripoll.
Amics de la Sardana. Lloret de Mar.
Club de Joves. Tarragona.
Unió Coral de Castellbisbal.
Club Dinàmic. Barcelona.
Ateneu Castellarenc. Castellar del Vallès.
Colla Sardanista Cim d'Estela. Berga.
Cercle Catòlic de Mataró.
Ateneu de Sant Just Desvern. Secció de Muntanya. Sant Just Desvern.
Amics de Juneda del Centre Comarcal Lleidatà. Barcelona.
Club Excursionista de Gràcia. Barcelona.
Revista «Canigó». Figueres.
Centre Cultural. Esplugues de Llobregat.
Associació Excursionista d'Etnografia i Folklore. Barcelona.
Orfeó Nova Tàrraga. Tàrraga.
Museu de Vilafranca del Penedès.
Club de Lectures Artesenc. Artesa de Segre.
Associació de Pares d'Alumnes de l'Institut d'Ensenyança Mitjana «Lluís de Peguera». Manresa.
Casal de l'Espluga. L'Espluga de Francolí.
Collegi Sant Antoni Maria Claret. Sallent.
Patronat d'Iniciatives de Balaguer i Comarca. Balaguer.
Agrupament Escolta Sant Francesc Xavier. Manresa.
Museu Arxiu de Montblanc i Comarca. Montblanc.
Collegi-Internat «Sant Bonaventura». Vilanova i la Geltrú.
Coral de l'Arboç.
Joventuts Musicals de Granollers.
C.E.S.F., d'Arenys de Mar.
Centre Excursionista Àguila de les Corts. Barcelona.
Orfeó Popular Olotí. Olot.
Província de FF.MM. Caputxins de Catalunya. Barcelona.
Associació Catòlica de Calaf.
Agrupació Folklòrica de la Societat «La Principal». Vilafranca del Penedès.
Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat.
Agrupació Astronòmica de Sabadell.
Patronat de «La Passió» d'Esparreguera.
Secció d'Excursionisme de la Societat Coral «La Moderna» del Poble Nou. Barcelona.
Futbol Club Artés.
Esbart Dansaire de Rubí.
Societat Coral «La Llanterna» de Súria.
Associació Cultural de Granollers.
Secció Amics de Muntanya, de Tremp.
Orfeó Manresà.
Consell General de la Unió Excursionista de Catalunya.
Centre Parroquial de Sant Josep de Badalona.
Agrupació Cultural Sardanista de la Sagrada Família de Terrassa.
Associació de Famílies Cristianes. Palamós.
Agrupació Excursionista Terra i Mar. Sabadell.

Orfeó Canongí, de la Canonja.
 Unió Excursionista de Vic.
 Orfeó «La Joia de Maig», Anglesola.
 Centre Excursionista de Sabadell.
 Amics de Besalú i del seu Comtat. Besalú.
 Coral de Folgueroles.
 Amics de Verdaguer. Folgueroles.
 Orfeó Canigó, de Barcelona.
 Cor Nadalenc, de l'Agrupació Polifònica de Vilafranca del Penedès.
 Orfeó L'Eco de Catalunya, de Sant Andreu de Palomar. Barcelona.
 Societat Coral «Aroma Vallenca», de Valls.
 Orfeó Mataroní. Mataró.
 Colla Sardanista de Sallent.
 Centre Esportiu i Recreatiu de l'Escala.
 Ateneu «Colón» del Poble Nou, de Barcelona.
 Moviment d'Infants i Preadolescents d'A.C., de Barcelona.
 Liceu «Ramon Llull», de Barcelona.
 Col·legi Acadèmia Catalunya, de Barcelona.
 Agrupació Sardanista Pirinenca. Espolla.
 Esbart Sant Martí, de Barcelona.
 Casal Cultural Dansaires Manresans. Manresa.
 Col·legi Jesús, Maria i Josep, de Sant Andreu de Palomar. Barcelona.
 Comunitat Cristiana de Jesús, Maria i Josep, de Sant Andreu de Palomar. Barcelona.
 Agrupament Jungfrau, de Barcelona.
 Comú de Particulars, de la Poble de Segur.
 Centre Moral Santiago Apòstol, de la Parròquia de Ntra. Sra. dels Desemparats, de l'Hospitalet de Llobregat.
 Col·legi dels Sagrats Cors (carrer Diputació), de Barcelona.
 Col·legi-Acadèmia Liceu Verdaguer, de Barcelona.
 Cor Alleluia, de Tarragona.
 Col·legi-Acadèmia «Puríssim Cor de Maria», del Poble Nou. Barcelona.
 Col·legi de Ntra. Sra. dels Dolors, de Sants. Barcelona.
 Unió Excursionista de Catalunya. Delegació de Girona.
 Junta de Reis, de Sant Pol de Mar.
 Reunió Jovent de Sorba. Montmajor.
 Escoles Perpinyà. Barcelona.
 Orfeó Berguedà. Berga.
 Societat Coral La Unió Vilanovesa. Vilanova i la Geltrú.
 Cooperativa Vilanovina de Consum. Vilanova i la Geltrú.
 Acadèmia Almi. Vilanova i la Geltrú.
 Colla Impuls Català, de Vilanova de la Barca.
 Institució Pedagògica Sant Isidor, de Barcelona.
 Elenc Teatral de Sant Pol de Mar.
 Col·legi Pla de Fornells, de Barcelona.
 Grup de Dança, de Sant Pol de Mar.
 Cercle d'Amics amb Barba, de Barcelona.
 Agrupació Artística «Delfos», de Barcelona.
 Casino L'Aliança del Poble Nou, de Barcelona.
 Associació de Pares de Família. Esparreguera.
 Revista «El Pensamiento», de Cornellà de Llobregat.
 Residència per a estudiants «Sant Domènec», de Balaguer.
 Casal Parroquial de Sort.
 Convent-Seminari dels PP. Franciscans, de Balaguer.
 Orfeó Infantil de Sort.
 Societat Cooperativa «La Lealtat», de Gràcia. Barcelona.
 Centre Catòlic de Sallent.
 Amics del Prat. El Prat del Llobregat.
 Congregació Berchmans, de Barcelona.
 Els Amics de la Natura, de Calella.
 Orfeó Balaguerí. Balaguer.
 Centre Excursionista de la Comarca de Bages. Manresa.
 Orfeó Belianenc. Belianes.
 Centre Moral i Cultural del Poble Nou, de Barcelona.
 Atlètic Club de Sant Pol de Mar.
 Col·legi Plus-Ultra, de Barcelona.
 Col·legi Cervantes, de Barcelona.
 Escola Vilarnau, de Sant Sadurní d'Anoia.
 Cor Germanonr, de Sant Pol de Mar.
 Centre Excursionista «Els Blaus», de Sarrià. Barcelona.
 Grup Excursionista de Sant Pol de Mar.
 Escola Parvulari Forestier. Barcelona.
 Escola Parroquial de Maria Mitjancera, de Barcelona.
 Escola Montsant. Reus.
 Associació d'Amics del Grup Escolar Baixeras. Barcelona.
 Escola Bethel, de Barcelona.
 Col·legi Norma. Barcelona.
 Col·legi de Sant Rafael, de Barcelona.
 Cine Club Navarces.
 Centre Excursionista de Sant Martí. Barcelona.
 Centre Atlètic Laietània de Mataró.
 Centre Gimnàstic Barcelonès. Barcelona.
 Escola Jungfrau, de Badalona.
 Agrupament Escolta de Santa Maria de Gràcia, de Barcelona.
 Col·legi «Cumbre», de Barcelona.
 Colla Sardanista «Estel Català», de Súria.
 Amics de Vimbodí. Barcelona.
 Anella Sardanista «Flor del Cardener». Súria.
 Agrupació Excursionista Ginesta. Tarragona.
 Societat Cultural-Recreativa «Foment Vilanoví», de Vilanova i la Geltrú.
 Associació Espanyola d'Amics dels Castells. Grup Local de La Poble de Claramunt.
 Secció de Muntanya i Excursionisme «La Walkyria». Mataró.
 Cercle Cultural Espanyol, de Sant Andreu del Palomar. Barcelona.
 Centre Catòlic de l'Hospitalet de Llobregat.
 Colla Sardanista Caçanenca, de Caça de la Selva.
 Associació d'Antics Alumnes «La Salle», de Caça de la Selva.
 Foment Deportivo Caçanenc, de Caça de la Selva.
 Unió Deportiva Caça, de Caça de la Selva.
 Col·legi Acadèmia Alvarez. Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns del carrer de sant Pau, de Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns del carrer Comtal, de Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns del carrer Nou de la Rambla, de Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns del carrer Bonavista, de Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns del carrer Creu Coberta, de Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns del carrer Fernando, de Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns de la Via Laietana, de Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns del carrer de Sants, de Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns del carrer Plateria, de Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns del carrer Jaume I, de Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns del carrer Llibreteria i Baixada de la Llibreteria, de Barceloneta.
 Associació de Comerciants i Veïns de Les Rambles, de Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns del carrer del Pi, de Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns del carrer Princesa, de Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns del carrer Fontanella, de Barcelona.
 Associació de Comerciants i Veïns de la Ronda de Sant Pere de Barcelona.
 Associació de Veïns de la Plaça de la Llana, de Barcelona.
 Associació de Veïns de Santa Caterina, de Barcelona.

La Lira Roquetense. Roquetes.
 Grup d'Art i Literatura «Racó», del Casal de Mataró.
 Mataró.
 Unió de Colles Sardanistes, Barcelona.
 Societat Recreativa «L'Aliança Bisbalenca». La Bisbal.
 Club Excursionista Montblanc. Montblanc.
 Agrupació Fotogràfica i Cinematogràfica de Girona i Província.
 Acadèmia Dom Antoni Brenach, 69. Barcelona.
 Parròquia de Sant Martí. Cerdanyola.
 Orfeó Laudate. Barcelona.
 Mutualitat Social Ntra. Sra. de Montserrat. Vilanova i la Geltrú.
 Congregació Mariana Universitària. Barcelona.
 Liceu Borrell. Barcelona.
 Setmanari «El Maresme». Mataró.
 Club d'Escacs Súria.
 Agrupació Excursionista d'Amposta.
 Associació de Música. Olot.
 Centre Obrer d'Acció Catòlica. Vilanova i la Geltrú.
 Foment d'Urbanització i Turisme de Sant Just Desvern.
 Associació de Pares d'Alumnes del Col·legi Nacional «Torres Amat». Sallent.
 Societat de Caçadors de l'Alt Empordà. Figueres.
 Llibreria Les Voltes. Girona.
 Associació Excursionista de Reus.
 Amics de l'Art. Terrassa.
 Club Excursionista Collcerola. Barcelona.
 Massa Coral «La Veu del Poble». Torredembarra.
 Escola de l'Ateneu de Sant Just Desvern.
 Penya d'Escacs Sant Jordi. Figueres.
 Agrupament Escolta «Enric C. Ricart». Vilanova i la Geltrú.
 Agrupació Sardanista Santa Perpètua. Santa Perpètua de Moguda.
 Amics de la Sardana. Solsona.
 Acadèmia Cervantes. Barcelona.
 Col·legi Diocesà «Prats de la Carrera». Palafrugell.
 La Salle Gràcia-Josepets. Barcelona.
 Teòlegs i Filòsofs del Seminari Conciliar de la Diòcesi de Solsona.
 Agrupament Escolta «Mn. Jaume Gordi». Santa Coloma de Gramanet.
 Unió Esportiva. Esplugues de Llobregat.
 Un equip de la Germanor Obrera d'Acció Catòlica (HOAC). Manresa.
 Periòdic «Misión-Olot». Olot.
 Llibreria La Noguera. Balaguer.
 Escola «Can Sant Joan». Montcada-Bifurcació.
 Centre Espanyol. Societat Recreativa. Palafrugell.
 Escola Migpensionat St. Francesc Xavier. Cases Barates d'Horta. Barcelona.
 Agrupament Escolta Sant Martí. La Bisbal.
 Club d'Escacs. Granollers.
 Associació Cultural Recreativa. Artés.
 Col·legi del Sagrat Cor (carrer Encarnació). Barcelona.
 Col·legi Sant Pere Claver. Secció Filial núm. 1 de l'Institut Ausiàs March. Barcelona.
 Societat Coral Il·lustració Artística. Sant Quirze de Terrassa.
 Acadèmia Masriera. Barcelona.
 Associació de Veïns del carrer Hospital. Barcelona.
 Associació de Veïns del carrer Canuda i Plaça de la Vila de Madrid. Barcelona.
 Societat Cultural i Recreativa «La Barretina». Malgrat.
 Associació de Veïns del carrer Petritxol. Barcelona.
 Secció Excursionista Cultural Folklorica de la Cooperativa «L'Amistat». Calella.
 Comunitat d'Estudiants de l'Escola Pia de Catalunya. Terrassa.
 Centre de Cultura Popular. Solsona.
 Basquet Club Artés-Artium. Artés.
 Associació d'Amics del Museu de Solsona. Solsona.
 Secció Excursionista de l'Associació Recreativa i Cultural «La Familiar». Barcelona.

Grup Excursionista La Salle, de Gràcia. Barcelona.
 Acadèmia Espanyola. Barcelona.
 Unió Muntanyenca Erampunyà. Gavà.
 Secció Excursionista del Club de Futbol Reddis. Reus.
 Club Excursionista Pirinenc. Barcelona.
 Ponència Cultural i Social de l'Associació de Veïns del Barri Sudoest del Besòs. Barcelona.
 Escoles Cultura de Sant Andreu del Palomar. Barcelona.
 Acadèmia Cultura, de Sant Andreu del Palomar. Barcelona.
 Delegació de Muntanya de Reus Esportiu. Reus.
 Club Excursionista Montclar. Sant Feliu de Guíxols.
 Secció Cultural Recreativa de l'Aliança Mataronina. Mataró.
 Secció de Tir al Plat de la Federació Provincial de Barcelona del Tir Olímpic Espanyol.
 Club de Tennis de Taula Núria. L'Hospitalet de Llobregat.
 Institut d'Estudis Empordanesos. Figueres.
 Col·legi de la Immaculada Concepció. Barcelona.
 Publicació «Guia» del Patronat Catequístic de Premià de Mar.
 «Amics de la Llengua Catalana», del Patronat Catequístic de Premià de Mar.
 Agrupament Escolta de Sant Pere. Figueres.
 Agrupament Escolta Mare de Déu del Mont. Figueres.
 Societat Cultural i Recreativa Unió Calafina. Calaf.
 Associació Comerciants i Veïns de la Ronda de Sant Pau. Barcelona.
 Associació de Caps de Família del Districte V. Barcelona.
 Agrupament Edelweiss. Vilanova i la Geltrú.
 Art, Alegria i Caritat. Manresa.
 Editorial Regina. Barcelona.
 Club d'Escacs. Ponts.
 Patronat del Casal Cultural de Mollet. Mollet.
 Societat «La Parrilla» dels Cors de Clavé. Barcelona.
 Agrupació del Berguedà. Barcelona.
 Escoles Parroquials de Crist Rei, de La Sagrera. Barcelona.
 Agrupació Sardanista Llíris del Noguera. Corbins.
 Acadèmia Pujol. Barcelona.
 Professors de la Càtedra de Català «Samuel Gili Gaya». Lleida.
 Societat Coral «La Lira». Montornès del Vallès.
 Patronat per al Foment de la Sardana a Reus i Comarca. Reus.
 Junta de Pares de Família del Col·legi de Maria Auxiliadora. Barcelona.
 Societat Centenària «La Paloma». Esplugues de Llobregat.
 Colla Sardanista «Fonts de Valldans». Ponts.
 Societat Coral «La Perdú». El Papiol.
 Germandat Obrera d'Acció Catòlica (HOAC). Torredembarra.
 Grup de Teatre. Ponts.
 Acadèmia Montbui. Caldes de Montbui.
 Secció Cultural del Patronat de Festes. Sant Feliu de Codines.
 Secció Cultural dels «Amics d'Alforja». Alforja.
 La Coral d'Avui. Agramunt.
 Sícoris Club. Lleida.

Barcelona, 23 de febrer de 1970

QUARTA RELACIÓ

Associació de la Premsa. Barcelona.
 ADI-FAD. Agrupació de Disseny Industrial del F.A.D. Barcelona.
 Delegació de Catalunya i Balears de l'Associació de Químics d'Espanya. Barcelona.
 Col·legi d'Advocats. Vic.
 Museu Marés. Barcelona.

Agrupació de Pescadors. Sant Fruitós de Bages.
 Joventut Atlètica Sabadell. Sabadell.
 Secció Coral del Centre Catòlic Parroquial. Sant Fruitós de Bages.
 Casino Familiar. Sant Fruitós de Bages.
 Club Sportiu Vallirana. Vallirana.
 Societat de Caçadors. Vallirana.
 Casal Familiar Parroquial. El Vendrell.
 Agrupació de Sardanistes. Caldes de Malavella.
 Catecisme Parroquial. Vallirana.
 Associació de Pares de Família. Sant Hilari Sacalm.
 Club de Futbol Sant Esteve. Sant Esteve de Sesrovires.
 Centre Catòlic Parroquial. Sant Fruitós de Bages.
 Club Natació Sallent. Sallent.
 Club Sportiu Llaveneres. Llaveneres.
 «Casino Valliranense». Vallirana.
 Grup de Teatre del Patronat Parroquial. Vallirana.
 Colla Sardanista Vallderoure. Calella.
 Colla Sardanista Renaixença. Calella.
 Societat Coral «La Unió». Puigreig.
 Centre Sportiu Roda. Roda de Ter.
 Centre Parroquial Argentona. Argentona.
 Casal Joventut Seràfica. Arenys de Mar.
 Centre Vilassanens. Vilassar de Dalt.
 Club de Futbol La Riera. La Riera.
 Centre Moral. Arenys de Munt.
 Penya Llicenciats del Patronat Parroquial. Vallirana.
 Esbart Maragall de la Joventut Seràfica. Arenys de Mar.
 Coral «Nou Escalat». Llorenç del Penedès.
 Colla Sardanista «Dolç Esforç». Castelldefels.
 Club Sportiu. Tivissa.
 Societat Coral «Els Provençals». Barcelona.
 Centre Excursionista. Saldes.
 Casal Parroquial. Esterrí d'Aneu.
 Club Sportiu. Montmeló.
 Club Sportiu Moià. Moià.
 Club Marina. Lloret de Mar.
 «La Gavina». Vilanova i la Geltrú.
 Agrupació Amics de la Sardana. Sant Feliu de Guíxols.
 Grup de Muntanya del Patronat Parroquial. Vallirana.
 Centre Catequístic i d'Acció Catòlica. Llorenç del Penedès.
 Anella Sardanista «Verge Bruna». Llorenç del Penedès.
 Secció Sardanista i Colles Sardanistes de l'Orfeó Reusenc. Reus.
 Club Germanor. Tivissa.
 Secció de Cultura de la Cooperativa «Pau i Justícia». Barcelona.
 Agrupació Cultural «La Femosa». Artesa de Lleida.
 Unió Deportiva Avià. Avià.
 Agrupació Teatral Avianesa. Avià.
 Colla Sardanista «Dansaires del Penedès». El Vendrell.
 Unió Excursionista Urgellenca. La Seu d'Urgell.
 Capella Parroquial de Berga. Berga.
 «Agrupació Ajedrecista Rubinense». Rubí.
 Grup Teatral. Salomó.
 Gran Aplec de la Sardana. La Bisbal.
 Foment Catòlic de la Bisbal i Comarca. La Bisbal.
 Agrupació Coral «La Dàlia Blanca». Artesa de Segre.
 Club Joventut. Artesa de Segre.
 Colla Sardanista Figueres. Figueres.
 Associació de Caps de Família. Santa Eulàlia de Ronçana.
 Unió d'Escacs. Artesa de Segre.
 Ateneu Montserrat. Barcelona.
 Unió Deportiva. Vil·la de Baixà.
 Periòdic «Avinyó». Avinyó.
 Teatre «Esplai». Ametlla de Merola.
 Agrupament Escolta l'Aramprunyà. Gavà.
 Periòdic «Ancora». Sant Feliu de Guíxols.
 Centre d'Esplai de la Parròquia de Santa Coloma de Gramanet.
 Grup Local de Balsareny, de l'Associació d'Amics dels Castells. Balsareny.
 Badalona Sardanista. Badalona.

Cor Parroquial de Santa Maria. La Bisbal del Penedès.
 Agrupació Familiar. Cardedeu.
 Els Amics de la Sardana. La Bisbal.
 Junta Local d'Ensenyança. Santa Maria de Palautordera.
 Secció Esportiva de l'Escola Pia. Sitges.
 Unió Esportiva d'Horta. Barcelona.
 Llibreria Hugas. La Bisbal.
 Atlètic Bisbalenc. La Bisbal.
 «Balonmano Palautordera». Santa Maria de Palautordera.
 Societat Coral i Recreativa «Torre Lloveta». Barcelona.
 Club de Futbol. La Nou.
 Agrupació Sardanista. Blanes.
 Unió Deportiva Sant Joan. Sant Joan de Torruella.
 Grup Escènic Artesenc. Artesa de Segre.
 Coral «Cum Jubilo» de l'Ateneu Montserrat. Barcelona.
 Unió Deportiva Tossa. Tossa de Mar.
 Sella C. de F. La Sella.
 Club de Futbol Martorelles. Martorelles.
 Escola Deportiva Brafa. Barcelona.
 Centre Parroquial de Santa Maria. Mataró.
 Atlètic de Manresa C. de F. Manresa.
 Patronat d'Acció Catòlica. Sitges.
 Secció de Futbol del Centre Parroquial de Sarrià. Barcelona.
 Patronat de l'Obra d'Homenatge a la Vellesa dels Mestres Directors d'Orquestra. Barcelona.
 Secció Cultural del Patronat de Festes. Sant Feliu de Codines.
 Capella de Música. Ametlla de Merola.
 Societat Coral «La Moderna del Poble Nou». Barcelona.
 Periòdic «L'Estel del Lluçanès». Prats de Lluçanès.
 Associació de Pares de Família. Colonia d'Estiu. Granollers.
 Joventut Bisbalenca C. de F. La Bisbal del Penedès.
 Societat de Caçadors i d'Ocellaires. Sallent.
 Casal Parroquial. Salàs del Pallars.
 C. F. Vidreres. Vidreres.
 Futbol Club. Olost de Lluçanès.
 Lliga de la Perseverància. El Papiol.
 Unió Deportiva Coma Cros. Salt.
 U.G.A. Unió Graciense d'Escacs. Barcelona.
 Gimnàs Barenys. Barcelona.
 Aigües Potables. Sant Feliu de Llobregat.
 Missioners Fills de l'Immaculat Cor de Maria. Tarragona.
 Vespa Club Granollers. Granollers.

Barcelona, 3 de març de 1970

CINQUENA RELACIÓ

Col·legi Oficial de Metges de Barcelona i Província. Barcelona.
 Col·legi Oficial de Graduats Socials de Catalunya i Balears. Barcelona.
 Amistat Jueu-Cristiana. Barcelona.
 R. C. D. Espanyol. Barcelona.
 Club Sportiu Europa. Barcelona.
 Jove Cambra Econòmica. Tàrraga.
 Patronat del Premi Internacional de Dibuix «Joan Miró». Barcelona.
 Associació d'Antics Alumnes del Col·legi del Sagrat Cor (carrer Casp). Barcelona.
 Moto Club Sabadell. Sabadell.
 Escuderia Arrahona. Sabadell.
 Club Universitari. Tortosa.
 Escoles Pies de Sant Anton. Barcelona.
 Mostra Internacional de Gravats i Litografia. Barcelona.
 Club Nàutic de Sa Punta.
 Casino de Badalona. Badalona.
 Casal de Cervera. Cervera.

Agrupació fotogràfica de Sitges Foto-Film. Sitges.
 Esbart Borredà. Borredà.
 Casal de Vilarrodona. Vilarrodona.
 Esbart Verge Bruna. Barcelona.
 C. D. Pontense. Sarrià. Girona.
 Agrupació Sardanista. Sant Vicenç de Castellet.
 Agrupació fotogràfica. Gavà.
 Associació de Veïns del carrer Fonollar. Barcelona.
 Unió Excursionista de Catalunya. Sant Joan de les Abadesses.
 Club Ciclista Colomenc. Santa Coloma de Gramanet.
 Agrupació Sardanista Colomina. Santa Coloma de Queralt.
 Associació Catòlica de Pares de Família. Mataró.
 Parròquia de Santa Maria. Sant Guim de la Plana.
 Parròquia de Sant Salvador. Tarroja.
 Secció Excursionista del Foment Martinenc. Barcelona.
 Agrupació Sardanista Cervera. Cervera.
 Penya Blau-Grana. Barcelona.
 Associació Local de Caps de Família. Arbúcies.
 Agrupament de la Verge del Claustre. Tarragona.
 Agrupació Coral Sanllehy. Barcelona.
 Dansaires del Pi. Alpicat.
 Colla Santa Espina. Benavent.
 Centre Excursionista Isard. Barcelona.
 Penya Filatèlica de Sitges. Sitges.
 Associació Parroquial «Ecce Homo». Sitges.
 Antics Alumnes de l'Escola Pia. Sitges.

Barcelona, 12 de març de 1970

SISENA RELACIÓ

Teatre Romea. Barcelona.
 Unió Antics Escolans de Montserrat. Barcelona.
 Associació de Donants Voluntaris de Sang, de l'Hospital de Santa Creu i Sant Pau. Barcelona.
 Escola Diocesana de Teologia. Vic.
 Agrupació Cultural Catalana. Montevideo. Uruguai.
 Agrupació fotogràfica i cinematogràfica de Girona i província. Girona.
 Revista «Imagen y Sonido». Barcelona.
 Club d'Escacs de Barcelona. Barcelona.
 Agrupació Ripollesa d'Iniciatives Culturals (A.R.I.C.). Ripoll.
 Sindicat d'Iniciatives i Turisme de la Seu d'Urgell i la seva Comarca. La Seu d'Urgell.
 «Oriflama». Revista de la Joventut. Vic-Barcelona.
 Associació d'Alumnes i Ex-Alumnes de l'Escola de Mestratge. Tarragona.
 Gremi de Revestiments de Guix. Barcelona.
 Comunitat Parroquial de Sant Jordi. Barcelona.
 Escola Patmos. Barcelona.
 Parròquia de Ntra. Sra. de Núria. Barcelona.
 Parròquia de Sant Francesc de Sales. Barcelona.
 Parròquia de Sant Ignasi de Loiola. Barcelona.
 Parròquia de Jesús, Maria i Josep. Barcelona.
 Club Ciclista Sant Martí. Barcelona.
 Club de Set a Nou. Barcelona.
 Club Montseny del Centre de Ntra. Sra. i Sant Pere Claver. Barcelona.
 Orfeó Tortosí. Cercle Artístic. Tortosa.
 Centre Social Catòlic. Terrassa.
 Centre Catòlic de Sants. Barcelona.
 Cooperativa Vinícola Perelada. Perelada.
 Seminari Teològic Salesià. Martí-Codolar. Barcelona.
 Unió Deportiva Santboiana. Sant Boi de Llobregat.
 Cercle Mercantil. Palafrugell.
 Coral Tomàs L. Victoria. Barcelona.
 Club Deportivo Cultural CSB-FAG. Sant Joan Despí.
 Club Deportivo Miranda. Sant Just Desvern.
 Agrupació Sardanista «Verge de l'Olivar». Almacelles.
 Societat Coral «La Floresta de la Bordeta». Barcelona.
 Club de Futbol Vilarrodona. Vilarrodona.
 Societat de Caça i Pesca de la Cerdanya. Puigcerdà.

Associació d'Apostolat Laical de Sant Tomàs. Barcelona.
 Agrupament Guia «Verge del Bon Viatge». Sant Feliu de Guíxols.
 Club de Futbol Vilanova de la Roca. Vilanova de la Roca.
 Agrupament Escolta «Sant Elm». Sant Feliu de Guíxols.
 At. Sant Joan. Montcada-Bifurcació.
 Associació de Caps de Família. Montmeló.
 Agrupament Escolta Claret. Solsona.
 Agrupament de Nois Guies «Mare de Déu de Montserrat». Banyoles.
 Parròquia de Sant Sadurní d'Anoia.
 Grup de Teatre «Xaloc» del Casal Mutual Cooperatista. Mataró.
 Societat Cultural i Recreativa «Unió Aldeana». Aldea.
 Agrupació Parroquial de Famílies. Vacarisses.
 Associació «Fadrinets-Poble Vell». Súria.
 Colla Excursionista Caçanenca. Caça de la Selva.
 Periòdic «Avinyó». Avinyó.
 Companyia de Teatre Català «Joaquim Grifoll». Badalona.
 Agrupament «Guillem de Montrodon». Vic.
 Col·legi Bonabè. Barcelona.
 «U. C. Bredense». Breda.
 Unió Recreativa Bellver. Bellver de Cerdanya.
 Centre d'Esports Sentmenat. Sentmenat.
 C.I.T. Agrupació Excursionista de Balaguer. Balaguer.
 Agrupació de Pescadors Deportius de Vic. Vic.
 Club Ciclista Torelló. Torelló.
 Sala Parroquial de Matadepera. Matadepera.
 Club de Futbol Santpedor. Santpedor.
 Parròquia de Sant Genís. Oris.
 Centre Parroquial. La Sella de Ter.
 Agrupació Sardanista Costa Brava. Palamós.
 Colla Sardanista Costa Brava. Palamós.
 Coral «Juventus» de la Colònia Vidal. Manresa.
 Acadèmia Carbonell. Vilanova i la Geltrú.
 Revista «Alella». Alella.
 Agrupació Catòlica d'Ex-Alumnes i Amics de les Escoles Pies. Delegació d'Alella.
 Secció Coral de la Joventut Terrassenca. Terrassa.
 Centre Instructiu Coponenc. Copons.
 Club Escolar 3. Copons.
 Escola Unitària de Nenes. Copons.
 Escola Unitària de Nens. Copons.
 Germandat de Pagesos i Ramaders. Copons.
 Revista «Vida Parroquial». Arenys de Mar.
 Cine-Club Argentona. Argentona.
 Parròquia de Castellciutat.
 Parròquia de Sant Romà Màrtir. Pallerols del Cantó.
 Parròquia de Sant Esteve. Junyent.
 Parròquia de Sant Fruitós. Guils del Cantó.
 Parròquia de Santa Maria. Castellàs.
 Escola Parroquial. Sant Joan de les Abadesses.
 Unió Excursionista de Catalunya. Sant Boi de Llobregat.
 Agrupació Artística «La Unió Fraternal». Roses.
 Unió Esportiva Cadaqués. Cadaqués.
 Patronat Local d'Homenatges a la Vellesa. Arbúcies.
 Associació d'Antics Alumnes del Col·legi del Carme. Manlleu.
 Grup Folklòric «La Floresta». Barcelona.
 Club Esportiu Sant Guim. Sant Guim.
 Secció Sardanista de la «U.E.C.». Campdevànol.
 Cercle Bredenc. Breda.
 Agrupació Excursionista Muntanya. Barcelona.
 Agrupament Escolta «Guillem de Balsareny». Balsareny.
 Cooperativa Balsarenyesa «Covisa». Balsareny.
 Agrupament de Minyons Escoltes Sant Miquel. Anglès.
 S.C. Filatèlica i Numismàtica d'Anglès i Comarca. Anglès.
 «Coral Antiga» dels Lluïsos de Gràcia. Barcelona.

Periòdic «El Carretó», Gallifa.
 Montepiu Unió d'Empleats de l'Escorxador de Barcelona, Barcelona.
 Cercle Sabadellenc 1856, Sabadell.
 Consell Parroquial de la Parròquia de Sant Isidor, Barcelona.
 Associació de Veïns de Mas-Falcó, Barcelona.
 Associació de Veïns de Montbau, Barcelona.
 Societat Ciclista Catalana, Barcelona.
 Agrupació Fotogràfica Reus, Reus.
 Círcol Barcelonista, Barcelona.
 Penya Barcelonista de Gràcia, Barcelona.
 Grups de Matrimonis del «Moviment Cristià Familiar», Valls.
 Penya «Carlos Lemos», Barcelona.
 Institut Belpost, Barcelona.
 Club de Billar de Sants, Barcelona.
 Penya Blau-Grana, Vilanova de Bellpuig.
 Penya «Blanquiazul», Vilanova de Bellpuig.
 Club de Natació Figueres, Figueres.
 Seminari Salesià, Sentmenat.
 Cooperativa Pedagògica Anglès, Barcelona.
 Consell Parroquial de la Parròquia de Sant Pere de Ribes, Sant Pere de Ribes.
 Col·legi Acadèmia Plantalech, Olot.
 Club de Futbol, Sant Miquel de Fluvià.
 Grup Pro-Arqueologia i Història, Santa Perpètua de Moguda.
 Agrupament Escolta «Pinya de Rosa», Blanes.
 Esbart Dansaire «Joaquim Ruyra», Blanes.
 Escola Especialitzada «Mare de Déu de l'Esperança», Blanes.
 C. F. Atlètic, Móra la Nova.
 U. D. Vilanovense, Vilanova de Bellpuig.
 Grup Escènic, Vilanova de Bellpuig.
 Parròquia de Sant Pere Apòstol, Vilanova de Bellpuig.
 Càritas Parroquial, Vilanova de Bellpuig.
 C. D. Llansà, Llansà.
 Centre Excursionista Palamosí, Palamós.
 Societat Atlètica de Súria (S.A.S.), Súria.
 Centre Nacional, Igualada.
 Comunitat Parroquial de la Parròquia de Santa Maria, Gòsol.
 Comunitat Parroquial de la Parròquia de Santa Maria, Josa de Cadí.
 Centre Mèdic, Josa de Cadí.
 Centre Mèdic, Gòsol.
 Centre Mèdic, Tuixent.
 Escola Nacional de Nenes, Gòsol.
 Escola Pública de Nens, Gòsol.
 Taller Comunitari d'Artesania, Gòsol.
 Centre Recreatiu, Gòsol.
 Escola Heura, Calaf.
 Escola Joanot Alisanda, Sabadell.
 Secció «Ball de Bastons», del Casal de l'Espluga de Francolí.
 Ateneu Agrícola Anoia, Sant Sadurní d'Anoia.
 Agrupació Coral Santsadurninenca, Sant Sadurní d'Anoia.
 Club de Futbol Borges, Borges Blanques.
 Orfeó «Veus de Germanor», Bràfim.
 Societat «L'Amistat», Cadaqués.
 Pares Carmelites (carrer Sant Ermengol), Barcelona.
 Club Atlètic Ibèria, Barcelona.
 Parròquia de Sant Cugat, Iborra.
 Coral Infantil Parroquial, Iborra.
 Cooperativa Agrícola, Móra la Nova.
 Col·legi Santa Maria del Collell, Banyoles.
 C. F. Matadepera, Matadepera.
 Acadèmia Estel, Sabadell.
 Agrupament de «Guies Sant Jordi», Felixa Parramon, Anglès.
 Escola de les Carmelites de la Caritat, Sallent.
 Escola de les Carmelites de la Caritat, Manlleu.
 Escola de les Carmelites de la Caritat, Moià.
 Escola de les Carmelites de la Caritat, Sabadell (1).
 Escola de les Carmelites de la Caritat, Sabadell (2).
 Escola de les Carmelites de la Caritat, Terrassa (1).
 Escola de les Carmelites de la Caritat, Terrassa (2).
 Escola de les Carmelites de la Caritat, Tona.
 Escola de les Carmelites de la Caritat, Vic (1).
 Escola de les Carmelites de la Caritat, Vic (2).
 Escola de les Carmelites de la Caritat, Vic (3).
 Congregació de Germanes Carmelites de la Caritat, Vic.
 Unió Excursionista de Catalunya, L'Hospitalet de Llobregat.
 Ateneu Arenyenc, Secció de Bàsquet Femení, Arenys de Mar.
 Parròquia de Sant Martí, Berén.
 Parròquia de Sant Julià, Taús.
 Parròquia de Sant Sadurní, Noves de Segre.
 S. C. El Sabre de Plata, Barcelona.
 Unió Ciclista Barceloneta, Barcelona.
 Societat Coral Euterpense «Perla Agustinenca», Barcelona.
 Casino Menestral Figuerenc, Figueres.
 Colla Sardanista «Verge del Miracle», Balaguer.
 Associació Deportiva de Pesca Marítima, Sant Feliu de Guixols.
 Escola Ginebró, Sant Celoni.
 Club Atlètic Torelló, Torelló.
 Amics de l'Art Pessebrístic del Patronat Catequístic, Premià de Mar.
 Grup Gimnàstic Lluïsos, Mataró.
 Escola de les Carmelites de la Caritat (carrer Lladó), Barcelona.
 Escola de les Carmelites de la Caritat (Gràcia), Barcelona.
 Escola de les Carmelites de la Caritat (Plaça Angels), Barcelona.
 Escola de les Carmelites de la Caritat (La Torrassa), Barcelona.
 Escola de les Carmelites de la Caritat (carrer Mallorca), Barcelona.
 Escola de les Carmelites de la Caritat, Artés.
 Escola de les Carmelites de la Caritat, Berga.
 Escola de les Carmelites de la Caritat, Caldes de Montbui.
 Escola de les Carmelites de la Caritat, Castellterçol.
 Patronat d'Homenatges a la Vellesa, Ntra. Sra. del Coll, Barcelona.
 Penya Esportiva Montserrat, Barcelona.
 Unió Excursionista Catalunya, Mataró.
 Colla Sardanista «Nou Estel», Manresa.
 Societat Coral «La Violeta», Centelles.
 «Club Balonmano» Sant Salvador, Sabadell.
 Patronat Parroquial, La Garriga.
 Cooperativa l'Econòmica Palafrugelense, Palafrugell.
 Club Bàsquet, Navàs.
 «Portavoz La Salle», Revista de l'Associació La Salle, Montcada-Reixach.
 Cooperativa «Conda» d'Alimentació (C.C.A.), Barcelona.
 Agrupació Sardanista, La Pobla de Segur.
 «Balonmano», Vilamajor.
 Agrupació Cultural Empleats del Sepu (A.C.E.S.), Barcelona.
 Club d'Escacs Salvat, Barcelona.
 Parròquia de Sant Julià, Llers.
 Germandat Sindical Agrícola, Llers.
 Agrupament Escolta Sant Martí, Banyoles.
 Llibreria Estai, Barcelona.
 Penya Ciclista «Bons Amics», Sant Vicenç dels Horts.
 Parròquia de Sant Salvador, Pallargues.
 Col·legi Montserrat de PP. Caputxins, Borges Blanques.
 Parròquia de Sant Blai, La Floresta, Borges Blanques.
 Unió Ciclista Sant Cugat, Cant Cugat del Vallès.
 Montepiu de Ntra. Sra. de La Dermunt, Folgueroles.
 Club d'Atletisme, Calella.
 «Olesa Nerva», Club de Bàsquet, Olesa de Montserrat.

Club Motonàutic. Sant Carles de la Ràpita.
 Club de Futbol. Siis.
 Ballets de Catalunya. Barcelona.
 Escola Graduada «Menéndez y Pelayo». Roquetes.
 Lingua Club. Societat Políglota. Manresa.
 Colla Sardanista Martorell. Martorell.
 Sabadell Sardanista. Sabadell.
 Benèfica Agrupació Teatral. Tàrraga.
 Colla Sardanista Rosa de Reus. Reus.
 Basquetbol del Centre Parroquial de Santa Perpètua. Santa Perpètua de Moguda.
 Colla de la Parròquia de Sant Medir, de Sants. Barcelona.
 Acadèmia Soler. Vilanova i la Geltrú.
 Grup Folklòric d'Horta del Centre Parroquial. Barcelona.
 Consell Arxiprestal de Navàs.
 Capella Parroquial de Música. Navàs.
 Grup Escènic de Navàs.
 Llar d'Infants. Barcelona.
 Missioners d'Àfrica. Pares Blancs. Barcelona.
 Joventuts Musicals de Ciutadella (Menorca).
 Escoles Parroquials Núria. Barcelona.
 Societat Cultural i Recreativa. L'Ametlla de Mar.
 Parròquia i moviments apostòlics de Cènia.
 Col·legi «Sagrat Cor de Jesús», de les Dominiques. Santa Coloma de Gramanet.
 Consell Parroquial de la Parròquia de Santa Agnès. Barcelona.
 Associació de Pares de Família «Sant Menna». Sentmenat.

Centre d'Estudis Universitaris-Tècnics. Barcelona.
 Patronat Local d'Homenatges a la Vellesa. Begur.
 Club d'Escacs de Santa Perpètua de Moguda.
 Colla Sardanista «Revolució Dansaire». Cervià de les Garrigues.
 Colla Sardanista «Cervatells Dansants». Cervià de les Garrigues.
 Parròquia de Cervià de les Garrigues.
 Agrupació d'Artistes de Cervià. Cervià de les Garrigues.
 Biblioteca Popular. Cervià de les Garrigues.
 Orfeó «El Rossinyol de les Garrigues». Cervià de les Garrigues.
 Amics de la Sardana. Sant Boi de Llobregat.
 Comunitat Franciscana de Berga.
 Casal Montblanquí. Montblanc.
 Escacs Catalònia Club. Manresa.
 Col·legi «Sant Josep», de les GG. Carmelites de la Caritat. Barcelona.
 Escola Ginesta. Barcelona.
 Rugby Club. Cornellà.
 Club Arquers de Catalunya. Tona.
 Joventuts Musicals de Maó.
 Club Banca Catalana (Cultural i Esportiu). Barcelona.
 Patronat Local d'Homenatge a la Vellesa. Gràcia. Barcelona.
 Casal Catòlic de Sant Andreu de Palomar. Barcelona.
 Club Tennis Barcino. Barcelona.
 Club Natació Barcelona.

Barcelona, 13 d'abril de 1970

TEXT DE LA INVITACIÓ PUBLICADA A LA PREMSA DE BARCELONA

"Numerosas personas se han dirigido a nosotros manifestándonos su deseo de que hagamos llegar, con la mayor voluntad de diálogo, nuestra voz al Excmo. Sr. Ministro de Educación y Ciencia, en solicitud de que en el proyecto de Ley General de Educación, próximo a aprobarse, la enseñanza de la lengua catalana en su área lingüística, encuentre un cauce adecuado, en todos los niveles educativos, de acuerdo con la Encíclica Pacem in Terris, las recomendaciones de la UNESCO sobre la enseñanza de las lenguas vernáculas y las peticiones presentadas, en su día, por el "Institut d'Estudis Catalans" y las Reales Academias de Buenas Letras, Medicina, Ciencias y Farmacia de Barcelona.

Estas personas, además, nos sugieren que invitemos a corporaciones y entidades de Cataluña a unirse a esta gestión, recordándonos que algunos de nosotros tuvimos el honor recientemente de invitarlas a adherirse a los actos conmemorativos del Año Fabra, que acaba de celebrarse con tan amplia repercusión cívica.

Evidentemente no podíamos dejar de atender un ruego que se refiere a una cuestión que tanto interesa al desenvolvimiento cultural básico de todos los que vivimos en tierras de lengua catalana.

Por ello, tenemos el honor de invitar a todas las corporaciones y entidades de Cataluña a unirse y participar en esta gestión en favor de la enseñanza normal de la lengua catalana.

Las adhesiones pueden dirigirse a las oficinas de "Omnium Cultural", Palau Dalmau, calle Montcada, 20, donde se atenderá también cualquier información que se desee".

Firmantes :

- Pau Riera i Sala, Presidente de OMNIUM CULTURAL;
- Ramon Fuster Rabés, Decano del COLEGIO DE LICENCIADOS EN LETRAS Y CIENCIAS;
- Josep Ventosa i Palanca, Presidente del CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA;
- Joan Vallvé i Creus, Decano del COLEGIO DE INGENIEROS INDUSTRIALES;
- Ferran Muñoz i Sanllehy, Presidente del ORFEO GRACIENC;
- Ignasi de Gispert i Jordà, Decano del COLEGIO DE ABOGADOS;
- Xavier Subias i Pages, Decano del COLEGIO DE ARQUITECTOS DE CATALUNYA Y BALEARES, y
- Joan A. Maragall i Noble, Presidente del ORFEO CATALA.

(La Vanguardia, 14-XII-69, El Correo Catalán, 14-XII-69; Tele-Exprés, 16-XII-69; El Noticiero Universal, 17-XII-69; Diario de Barcelona, 18-XII-69).

PRIMERA RELACIÓ D'ADHESIONS DE CORPORACIONS I ENTITATS, REBUDES A LES
OFICINES D'OMNIUM CULTURAL, EN RESPOSTA A L'ANTERIOR INVITACIÓ PUBLI-
CADA A LA PREMSA

Col·legi Oficial d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Catalunya i
Balears. Barcelona.
Cercle Artístic de Sant Lluç. Barcelona.
Reial Círcol Artístic. Barcelona.
Foment de les Arts Decoratives. Barcelona.
Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears. Barcelona.
Abat i Comunitat del Monestir de Montserrat.
Centre de Lectura. Reus.
Amics de la Ciutat. Barcelona.
Fundació Bíblica Evangèlica. Barcelona.
Jove Cambra Econòmica de Barcelona.
Cambra Oficial del Comerç i de la Indústria. Girona.
Secció Científica de la Federació Farmacèutica. Barcelona.
Reial Club Marítim de Barcelona.
Col·legi Oficial de Perits i Enginyers Tècnics Industrials de Barce-
lona.
Associació d'Amics de les Nacions Unides. Barcelona.
Institut d'Estudis Europeus. Barcelona.
Club d'Amics de la UNESCO. Barcelona.
Ràdio Barcelona.
Seminari Conciliar de la Diòcesi de Vic.
Fundació Bosch i Cardellach. Sabadell.
Centro Gallego. Barcelona.
Institut Catòlic d'Estudis Socials de Barcelona.
Seminari menor diocesà de Santa Maria de Montalegre. Tiana.
Agrupació Cultural Folklòrica Barcelona. Barcelona.
Agrupació Polifònica de Banyoles.
Centre Lluïsos de Gràcia. Barcelona.
Col·legi de l'Immaculat Cor de Maria. Olot.
Escola Pràctica de Comerç. Badalona.
Escola Normal de l'Església "Balmes". Vic.
Col·legi Europa. Barcelona.
Agrupació Excursionista Pedraforca. Barcelona.
Setmanari "V.P.", de Figueres.
Ràdio Popular de Figueres.
Agrupació Sardanista. Granollers.
Orfeó Atlàntida. Barcelona.
Casino de Granollers. Club de Ritme. Granollers.
Agrupació Científico-Excursionista del Cercle Catòlic. Mataró.
Cercle Cultural i Recreatiu. Balaguer.
Cercle Catòlic. Badalona.
Club Natació de Banyoles.
F.E.S.T.A. de Barcelona.
Agrupació Excursionista Atalaia. Vilanova i la Geltrú.
Patronat Cultural i Recreatiu. Cornellà.
Agrupament Escolta Prat de la Riba, de la Parròquia de Sant Josep, de
L'Hospitalet del Llobregat.
Ateneu Arenyenc. Arenys de Mar.
Centre Excursionista Puigcastellar. Santa Coloma de Gramanet.
Amics de la Sardana. Vilanova i la Geltrú.
Foment Cardonenc. Cardona.
Agrupació Sardanista Manlleuenc. Manlleu.
Grup de Teatre de la Congregació Mariana. Valls.
Cor-Orfeó Parroquial. El Vendrell.
Colles sardanistes d'Albatàrrec.

Secció Excursionista de l'Ateneu Castellarenc. Castellar del Vallès.
 Joventuts Musicals de Berga.
 Orfeó de Sants. Barcelona.
 Coral de Ràdio Terrassa.
 Associació de Pares d'Alumnes de l'Institut d'Ensenyança Mitjana "Bis-
 be Sivilla" de Calella.
 Unió Excursionista de Catalunya. Delegació de Gràcia. Barcelona.
 Editorial i Llibreria Claret. Barcelona.
 Cine-Club de Vic.
 Obra del Ballet Popular. Barcelona.
 Orfeó Catalònia. Cornellà.
 Agrupació Sardanista. Ripoll.
 Amics de la Sardana. Lloret de Mar.
 Club de Joves. Tarragona.
 Unió Coral de Castellbisbal.
 Club Dinàmic. Barcelona.
 Ateneu Castellarenc. Castellar del Vallès.
 Colla Sardanista Cim d'Estela. Berga.
 Cercle Catòlic de Mataró.
 Ateneu de Sant Just Desvern. Secció de Muntanya. Sant Just Desvern.
 Amics de Juneda del Centre Comarcal Lleidatà. Barcelona.
 Club Excursionista de Gràcia. Barcelona.
 Revista "Canigó". Figueres.
 Centre Cultural. Esplugues de Llobregat.
 Associació Excursionista d'Etnografia i Folklore. Barcelona.
 Orfeó Nova Tàrraga. Tàrraga.
 Museu de Vilafranca del Penedès.
 Club de Lectures Artesenc. Artesa de Segre.
 Associació de Pares d'Alumnes de l'Institut d'Ensenyança Mitjana "Lluís
 de Peguera" de Manresa.
 Casal de l'Espluga. L'Espluga de Francolí.
 Col·legi Sant Antoni Maria Claret. Sallent.
 Patronat d'Iniciatives de Balaguer i Comarca. Balaguer.
 Agrupament Escolta Sant Francesc Xavier. Manresa.
 Museu Arxiu de Montblanc i Comarca. Montblanc.
 Col·legi-Internat "Sant Bonaventura". Vilanova i la Geltrú.
 Coral de l'Arboç.
 Joventuts Musicals de Granollers.
 C.E.S.F., d'Arenys de Mar.
 Centre Excursionista Aguila de les Corts. Barcelona.
 Orfeó Popular Olotí. Olot.
 Província de FF.MM. Caputxins de Catalunya. Barcelona.
 Associació Catòlica de Calaf.
 Agrupació Folklòrica de la Societat "La Principal". Vilafranca del
 Penedès.
 Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat.
 Agrupació Astronòmica de Sabadell.
 Patronat de "La Passió" d'Esparraguera.
 Secció d'Excursionisme de la Societat Coral "La Moderna" del Poble Nou.
 Barcelona.
 Futbol Club Artés.
 Esbart Dansaire de Rubí.
 Societat Coral "La Llanterna", de Súria.
 Associació Cultural de Granollers.
 Secció Amics de Muntanya, de Tremp.
 Orfeó Manresà.
 Consell General de la Unió Excursionista de Catalunya.
 Centre Parroquial de Sant Josep de Badalona.
 Agrupació Cultural Sardanista de la Sagrada Família de Terrassa.
 Associació de Famílies Cristianes. Palamós.
 Agrupació Excursionista Terra i Mar. Sabadell.
 Escoles Laietània. Barcelona.
 Moviment de Graduats d'Acció Catòlica. Barcelona.
 Centre Comarcal Lleidatà. Barcelona.

Escola Mixta. Perafort.
 Ateneu de Tàrraga.
 Celler d'Art. La Pobla de Claramunt.
 Delegacions Diocesanes d'Escoltisme de Barcelona, Girona, Tarragona i Vic.
 Associació Catòlica de Pares de Família. Manresa.
 Foment Cultural i Artístic. Molins de Rei.
 Federació de Cors de Clavé. Barcelona.
 Agrupació Escolta "Verge de la Candela". Valls.
 Col·legi-Residència Sant Francesc. Igualada.
 Centre Excursionista de Rubí.
 Cooperativa de Teixidors a Mà. Barcelona.
 Coral Sant Jordi. Barcelona.
 Centre Catòlic de Blanes.
 Associació de Pares d'alumnes de l'Escola Parroquial de Sant Josep. Balsareny.
 Revista "Recull", de Blanes.
 Associació "La Salle" d'antics alumnes del Col·legi de N. S. de Montserrat. Manresa.
 Agrupació Sardanista d'Olot.
 Quadre Escènic "Trosceum". Girona.
 Missioners Claretians. Solsona.
 Cine Club de Sallent.

Barcelona, 21 de gener de 1970

**SEGONA RELACIÓ D'ADHESIONS DE CORPORACIONS I ENTITATS,
REBUDES A LES OFICINES D'OMNIUM CULTURAL;
EN RESPOSTA A LA INVITACIÓ PUBLICADA A LA PREMSA,
EN FAVOR DE L'ENSENYAMENT OFICIAL DE LA LLENGUA CATALANA.**

Com a continuació de la primera relació facilitada, que comprenia les 132 primeres adhesions rebudes a les oficines d'Omnium Cultural, publiquem aquesta segona relació de les adhesions rebudes fins el dia de la data:

Club de Fútbol Barcelona
Escola Superior d'Administració i Direcció d'Empreses (ESADE), de
Barcelona
Institut Nacional d'Ensenyança Mitjana, de Girona
Institut Nacional d'Ensenyança Mitjana "Torras i Bages", de
L'Hospitalet de Llobregat
Escola Normal "Joaquim Ruyra", de Girona
Jove Cambra Econòmica, de Reus
Col·legi de Sant Ignasi, de Sarrià. Barcelona
Institut d'Estudis Gironins. Girona.
Federació Catalana de Muntanyisme. Barcelona
Centre d'Estudis Comarcals, de Banyoles
Col·legi Oficial d'Agents de la Propietat Immobiliària, de Barcelona i
Província
Associació Catòlica de Dirigents. Manresa
Col·legi del Sagrat Cor (carrer Casp) de Barcelona
Institució Cultural del C.I.C.F., de Barcelona
Secretariat del Orfeons de Catalunya. Barcelona
Gran Enciclopèdia Catalana. Barcelona
Club de Publicitat. Barcelona
Col·legi Claretà "Cor de Maria" de Barcelona
Gremi Sindical de Llibreters, Barcelona
Mutualitat Catalana Mercantil i Industrial d'Assegurances, de Barcelona
Centre de Lectura de Valls
Associació d'Alumnes i Ex-Alumnes de l'Escola de Mestratge Industrial,
de Valls
Orfeó Reusenc. Reus
Escola Massana. Barcelona
Círcol de Joiers. Barcelona
Grup Escolar Baixeres. Barcelona
Moviment Familiar Rural d'Acció Catòlica. Barcelona.
Secció de Muntanya de la Cooperativa "Pau i Justícia" de Barcelona

Col·legi de Ntra. Sra. de les Escoles Pies (carrer Diputació), de
Barcelona.
Cercle Català de Navarra. Pamplona
Guies de Sant Jordi. Barcelona
Cercle Artístic de Girona
Cercle Artístic de Manresa
"Gaceta Universitaria". Redacció de Barcelona
Cofradia Sindical de Pescadors de L'Escala.
Institució Escolar "Garbí". Esplugues de Llobregat.
Col·legi de les Escoles Pies, de Sarrià. Barcelona.
Institut Tècnic Eulàlia, de Barcelona.
Estudis Sant Marc, de Barcelona.
Col·legi Lestonnac de Barcelona.
Seminari Conciliar de la Diòcesi de Solsona.
Societat Catalana de Pediatria de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques.
Barcelona.
Cooperativa de Transports de Recaders, de Barcelona.
Cooperativa de Consum dels Col·legis Oficials de Metges de Catalunya
i Balears. Barcelona.
Comissió Diocesana d'Educació Especial. Barcelona.
Cercle Artístic de Vilanova i La Geltrú.
Centre d'Estudis Comarcals, d'Igualada.
Col·legi Nacional "Ramiro de Maeztu", de Barcelona.
Gremi de Venedors de Merceria i Novetats al Major, de Barcelona.
Escola del Magisteri de L'Església "La Salle", de Barcelona.
Club de Fútbol de Tremp.
Consell Parroquial de la Parròquia d'Arbeca.
Capella Clàssica Polifònica, de Barcelona.
Fundació Maurí. La Garriga.
Museu Municipal de Molins de Rei.
Arxiu Museu Folklòric de Ripoll.
Club Nàutic de L'Escala.
Cercle Sardanista. Barcelona.
Casal d'Acció Catòlica. Igualada.
Esbart Folklore de Catalunya. Barcelona.
Penya Motorista de Figueres.
Agrupació Sardanista "Florice". Anglès.
Patronat de Catequística. Figueras.
Agrupació Familiar Santa Perpètua. Santa Perpètua de Moguda.
Agrupació Sardanista "Sempre Catalans", de Vilanova de Segrià.
Centre Excursionista de Catalunya. Delegació d'Olot.
Escola Activa de Pares. Delegació Bordeta. Sant Medir. Barcelona.

Escoles Proa. Barcelona.
Centre Excursionista de Sant Adrià del Besòs.
Llibreria de la Rambla. Tarragona.
Orfeó Lleidatà "La Violeta", de Lleida.
Penya Barcelonista Vilanova, de Vilanova i La Geltrú.
Coral Canigó de Vic.
Orfeó de Flix.
Escola Farguell. Berga.
Camping Club de Barcelona.
Orfeó Sabadell.
Esbarts Marius Torres del Club Sícoris de Lleida.
Revista "Presencia" de Girona.
Club "Flor de Neu" de la Pobla de Lillet.
Agrupació Manresana de Folklore. Manresa.
Amics dels Goigs. Barcelona.
Colla Sardanista "Anella Daurada", de Callús.
Associació d'Ex-alumnes i Amics de l'Escola Pia de Vilanova i La Geltrú.
Cine Club "Vertice", de Vilanova i La Geltrú.
Agrupació de Joventut "A.P.F." de Les Borges Blanques.
Amics de l'Art Vell i les Tradicions. Cornellà de Llobregat.
Club Ciclista Olot.
Orfeó Enric Morera de L'Ateneu de Sant Just Desvern.
Agrupament Escolta "Jaume Caresmar", d'Igualada.
Centre Excursionista de Terrassa.
Cor Montserrat, de Terrassa.
Orfeó de les Corts. Barcelona.
Coral Sant Esteve. Colonia Soldevila. Balsareny.
Societat Coral Joventut Terrassenca. Terrassa.
Ateneu Santfeliuenc. Sant Feliu de Llobregat.
Capella de Música de Sant Pere. Terrassa.
Centre d'Esperanto. Sabadell.
Foment de la Sardana "Pep Ventura", de Figueres.
Centre d'Estudis del Baix Fluvià. Torroella de Fluvià.
Societat Coral "Erato", de Figueres.
Club Muntanyenc Barcelonès, de Barcelona.
Centre Excursionista Empordanès. Figueres.
Orfeó Canongí, de la Canonja.
Unió Excursionista de Vic.
Orfeó "La Joia de Maig", Anglesola.
Centre Excursionista de Sabadell.
Amics de Besalú i del seu Comtat. Besalú.
Coral de Folgueroles.
Amics de Verdaguer. Folgueroles.
Orfeó Canigó, de Barcelona.

Cor Nadalenc de l'Agrupació Polifònica de Vilafranca del Penedès.
Orfeó L'Eco de Catalunya de Sant Andreu de Palomar. Barcelona.
Societat Coral "Aroma Vallenca", de Valls.
Orfeó Mataroní. Mataró.
Colla Sardanista de Sallent.
Centre Esportiu i Recreatiu de l'Escala.
Ateneu "Colón" del Poble Nou, de Barcelona.
Moviment d'Infants i Preadolescents d'A.C., de Barcelona.
Liceu "Ramón Llull", de Barcelona.
Col·legi Acadèmia Catalunya, de Barcelona.
Agrupació Sardanista Pirinenca. Espolla.
Esbart Sant Martí, de Barcelona.
Casal Cultural Dansaires Manresans, Manresa.
Col·legi Jesús, Maria i Josep, de Sant Andreu de Palomar. Barcelona.
Comunitat Cristiana de Jesús, Maria i Josep de Sant Andreu de Palomar.
Barcelona.
Agrupament Jungfrau, de Barcelona.
Comú de Particulars, de la Pobla de Segur.
Centre Moral Santiago Apòstol de la Parròquia de Ntra. Sra. dels Desemparats,
de L'Hospitalet de Llobregat.
Col·legi dels Sagrats Cors (Carrer Diputació) de Barcelona.
Col·legi — Acadèmia Liceu Verdaguer, de Barcelona.
Cor Al·leluia, de Tarragona.
Col·legi — Acadèmia "Puríssim Cor de Maria", del Poble Nou. Barcelona.
Col·legi de Ntra. Sra. dels Dolors, de Sants. Barcelona.
Unió Excursionista de Catalunya. Delegació de Girona.
Junta de Reis, de Sant Pol de Mar.
Reunió Jovent de Sorba. Montmajor.
Escoles Perpinyà. Barcelona.
Orfeó Berguedà. Berga.
Societat Coral La Unió Vilanovesa. Vilanova i La Geltrú.
Cooperativa Vilanovina de Consum. Vilanova i La Geltrú.
Acadèmia Almi. Vilanova i La Geltrú.
Colla Impuls Català, de Vilanova de la Barca.
Institució Pedagògica Sant Isidor, de Barcelona.
Elenc Teatral de Sant Pol de Mar.
Col·legi Pla de Fornells, de Barcelona.
Grup de Dança, de Sant Pol de Mar.
Cercle D'Amics amb Barba, de Barcelona.
Agrupació Artística "Delfos" de Barcelona.
Casino L'Aliança del Poble Nou, de Barcelona.
Associació de Pares de Família. Esparraguera.

Revista "El Pensamiento" de Cornellà de Llobregat.
Residència per a estudiants "Sant Domènec", de Balaguer.
Casal Parroquial de Sort.
Convent-Seminari dels P.P. Franciscans, de Balaguer.
Orfeó Infantil de Sort.
Societat Cooperativa "La Lealtat", de Gràcia. Barcelona.
Centre Catòlic de Sallent.
Amics del Prat. Prat del Llobregat.
Congregació Berchmans de Barcelona.
Els Amics de la Natura, de Callella.
Orfeó Balaguerí. Balaguer .
Centre Excursionista de Comarca de Bages. Manresa.
Orfeó Belianenc. Belianes.
Centre Moral i Cultural del Poble Nou, de Barcelona.
Atlètic Club de Sant Pol de Mar.
Col·legi Plus — Ultra, de Barcelona.
Col·legi Cervantes, de Barcelona.
Escola Vilarnau, de Sant Sadurní d'Anoia.
Cor Germanor, de Sant Pol de Mar.
Centre Excursionista "Els Blaus", de Sarrià. Barcelona.
Grup Excursionista de Sant Pol de Mar.
Escola Parvulari Forestier. Barcelona.
Escola Parroquial de Maria Mitjancera, de Barcelona. Escola Montsant. Reus.
Escola Montsant. Reus
Associació d'Amics del Grup Escolar Baixeras. Barcelona.
Escola Bethel, de Barcelona.
Col·legi Norma. Barcelona.
Col·legi de Sant Rafael, de Barcelona.
Cine Club Navarres.
Centre Excursionista de Sant Martí. Barcelona.
Centre Atlètic Laietània de Mataró.
Centre Gimnàstic Barcelonès. Barcelona.
Escola Jungfrau, de Badalona.
Agrupament Escolta de Santa Maria de Gràcia, de Barcelona.
Col·legi "Cumbre" de Barcelona.
Colla Sardanista "Estel Català", de Súria.
Amics de Vimbodí. Barcelona.
Anella Sardanista "Flor del Cardener", Súria.
Agrupació Excursionista Ginesta. Tarragona.
Societat Cultural — Recreativa "Foment Vilanoví", Vilanova i La Geltrú.
Associació Espanyola d'Amics dels Castells. Grup Local de La Pobla de
Claramunt.
Secció de Muntanya i Excursionisme "La Walkyria". Mataró.

Círcol Cultural Espanyol, de Sant Andreu del Palomar, Barcelona.
Comissió Organitzadora de L'Aplec de Cassà de la Selva.
Centre Catòlic de l'Hospitalet de Llobregat.
Colla Sardanista Cassanenca, de Cassà de la Selva.
Associació d'Antics Alumnes "La Salle", de Cassà de la Selva.
Foment Deportivo Cassanenc, de Cassà de la Selva.
Unió Deportiva Cassà, de Cassà de la Selva.
Col·legi Acadèmia Alvarez, Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns del carrer de Sant Pau, de Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns del carrer Comtal, de Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns del carrer Nou de la Rambla, de Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns del carrer Bonavista, de Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns del carrer Creu Coberta, de Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns del carrer Fernando, de Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns de la Via Laietana, de Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns del carrer de Sants, de Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns del carrer Plateria, de Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns del carrer Jaume I, de Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns del carrer Llibreteria i Baixada de la Llibreteria
de Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns de Les Rambles, de Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns del carrer del Pí, de Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns del carrer Princesa, de Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns del carrer de Fontanella, de Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns de la Ronda de Sant Pere de Barcelona.
Associació de veïns de la Plaça de la Llana, de Barcelona.
Associació de veïns de Santa Catalina, de Barcelona.
Associació de Comerciants i Veïns del carrer Baix de Sant Pere, de Barcelona.
Escola Lys, de Barcelona.
Centre Excursionista Poblet, de Barcelona.
Secció Coral del Centre Excursionista de Catalunya, Barcelona.
Centre d'Estudis "Voramar", Barcelona.
Obrerí de Santa Cristina, Lloret de Mar.
Albertí, editor, Barcelona.
Centre Excursionista de Lleida.
Casal Tarragoní, Tarragona.
Cooperativa Obrera Tarraconense, Tarragona.
Estudis Taber, Barcelona.
Orfeó Veus del Camp, Soleràs.
Acadèmia Gaudí, Barcelona.
Escoles d'Orientació Professional de la Dona, Barcelona.
Miriam, Barcelona.

Agrupació Escolar Mixta Nacional Parroquial de Sant Odó. Barcelona.
Escola Tramuntana. Barcelona.
Centre de Pastoral Litúrgica. Barcelona.
Colla Sardanista Estels del Cadí. La Seu d'Urgell.
Escola Angelus. Badalona.
Acadèmia Roig. Escola Jardí. Barcelona.
Acadèmia Tesàlia. Escola Jardí. Barcelona.
Associació de Pares de Nens i adolescents Subnormals (ASPANIAS), de
Barcelona.
Cantaires de l'Ebre — Delta. Tortosa.
Societat Cooperativa Atenea, de Girona.
Escoles de Sant Josep i Santa Rosa. Barcelona.
Orfeó Nova Solsona. Solsona.
Escoles Gitanjali. Badalona.
Orfeó de Tremp.
A.C. d'Antics Alumnes i Amics de l'E.P., de Tàrraga.
Agrupació Amics de la Sardana, de Puigreig.
Orfeó Barcelonès.
Colla Joventut Sardanista, de Puigreig.
Centre d'Ensenyança Costa i Llobera. Barcelona.
Col·legi Acadèmia Torner. Barcelona.
Escola Mestral, de Sant Feliu de Llobregat.
Parròquia de Sant Martí, de Viladrau.
Centre Montserrat — Xavier, d'Hostafrancs. Barcelona.

Barcelona, 9 de febrer de 1970

La enseñanza de la lengua catalana

Hemos recibido de «Omnium Cultural» la carta que reproducimos a continuación:

Sr. Director:

Le agradeceríamos que tuviera la amabilidad de publicar las siguientes líneas.

Numerosas personas se han dirigido a nosotros manifestándonos su deseo de que hagamos llegar, con la mayor voluntad de diálogo, nuestra voz al Emo. Sr. ministro de Educación y Ciencia, en solicitud de que en el proyecto de Ley General de Educación, próximo a aprobarse, la enseñanza de la lengua catalana en su área lingüística, encuentre un cauce adecuado, en todos los niveles educativos, de acuerdo con la Enciclica «Pacem in Terris», las recomendaciones de la UNESCO sobre la enseñanza de las lenguas vernáculas y las peticiones presentadas, en su día, por el «Institut d'Estudis Catalans» y las Reales Academias de Buenas Letras, Medicina, Ciencias y Farmacia de Barcelona.

Estas personas, además, nos sugieren que invitemos a corporaciones y entidades de Cataluña a unirse a esta gestión, recordándonos que algunos de nosotros tuvimos el honor recientemente de invitarlas a adherirse a los actos conmemorativos del Año Fabra, que acaba de celebrarse con tan amplia repercusión cívica.

Evidentemente no podíamos dejar de atender un ruego que se refiere a una cuestión que tanto interesa al desenvolvimiento cultural básico de todos los que vivimos en tierras de lengua catalana.

Por ello, tenemos el honor de invitar a todas las corporaciones y entidades de Cataluña a unirse y participar en esta gestión en favor de la enseñanza normal de la lengua catalana.

Las adhesiones pueden dirigirse a las oficinas de Omnium Cultural, Palau Dalmau, c/. Montcada, 20, donde se atenderá también cualquier información que se desee.

Pau Riera i Sala, presidente de Omnium Cultural; Ramon Fuster Rabés, decano del Colegio de Licenciados en Letras y Ciencias; Josep Ventosa i Palanca, presidente del Centre Excursionista de Catalunya; Joan Vallvé i Creus, decano del Colegio de Ingenieros Industriales; Ferran Muñoz i Sanllehy, presidente del Orfeo Gracienc; Ignasi de Gispert i Jordà, decano del Colegio de Abogados; Xavier Subias i Fages, decano del Colegio de Arquitectos de Cataluña y Baleares; Joan A. Maragall i Noble, presidente del Orfeo Català.

El Conco Palau
14. Desembre. 1969

"El Lluero Catalán"

27. Deseembre 1969

Numerosas adhesiones al llamamiento de "Omnium Cultural"

Se refería a la enseñanza del catalán en las escuelas

El señor Jaume Planas i Pahissa, «cap de serveis» del Om-nium Cultural, ha dirigido a nuestro director la siguiente carta:

«Con referencia al llamamiento encabezado por nuestra entidad, que su periódico tuvo la amabilidad de publicar, plá-ceme comunicarle que se han recibido hasta el momento las siguientes adhesiones: Colegio Oficial de Aparejadores y Arquitectos Técnicos de Catalunya y Baleares, Abad y Comunidad del Monasterio de Montserrat, Seminario Menor Diocesano de Santa María de Montalegre (Tiana), Centre de Lectura de Reus, Agrupació Cultural Folklòrica de Barcelona, Agrupació Polifónica de Banyoles, Lluïsos de Gràcia, Colegio del Inmaculado Corazón de María de Olot, Escuela Práctica de Comercio de Badalona, Escuela Normal de la Iglesia «Balmes» de Vic, Colegio de Europa de Barcelona, Agrupación Excursionista Pedraforca de Barcelona».

iniciativa del «Omnium Cultural»

Proceden de entidades de diversos puntos de la región

Respondiendo al llamamiento efectuado por varias entidades y encabezado por «Omnium Cultural», referente a la gestión que se efectuará ante el ministro de Educación y Ciencia en favor de la inclusión en la Ley General de Educación de la enseñanza de la Lengua Catalana en todos los niveles educativos, han llegado, hasta el momento, además de las que constaban en la primera relación ya publicada, las siguientes adhesiones:

Fomento de las Artes Decorativas, Federación Farmacéutica, Agrupación Sardanista Granollers, «Orfeo Atlántida», Casino de Granollers, «Agrupació Científico-Excursionista del Cercle Catòlic de Mataró», Círculo Cultural y Artístico de Balaguer, Círculo Católico de Badalona, Club Natación Banyoles, FESTA, «Agrupació Excursionista Atalaya», de Villanueva y Geltrú; Patronato Cultural Recreativo, de Cornellá; «Agrupament Escolta Prat de la Ribera», de la Parròquia de «Sant Josep», de Hospitalet de Llobregat; Ateneo Arenyense, de Arenys de Mar; «Centre Excursionista Puigcastellar», de Santa Coloma de Gramanet; «Amics de la Sardana», de Villanueva y Geltrú; Fomento Cardenense, de Cardena; «Agrupació Sardanista Manlleuense», de Manlleu; «Grup de Teatre de la Congregació Mariana», de Vall; Asociación Católica, de Calaf; «Cor-Orfeo Parroquial», de Vendrell; Colles Sardanistes de Albatàrrec y Sección Excursionista de «Ateneu Castellonès», de Castellón de la Plana.

"La Vanguardia Española"

4. Gener 1970

« CATALA A L'ESCOLA »

Más adhesiones en favor de la petición promovida por «Omnium Cultural» a Educación y Ciencia

Nos comunica el «Omnium Cultural», en una nota, que: respondiendo al llamamiento efectuado por varias entidades y encabezado por «Omnium Cultural», referente a la gestión que se efectuará ante el señor ministro de Educación y Ciencia en favor de la inclusión en la Ley General de Educación de la enseñanza de la lengua catalana en todos los niveles educativos, han llegado, hasta el momento, además de las que constaban en la primera relación ya aparecida en EL CO-

RREO CATALAN, las siguientes adhesiones:

- Fomento de las Artes Decorativas, de Barcelona.
- Federación Farmacéutica, de Barcelona.
- Agrupación Sardanista de Granollers.
- Orfeo Atlántida, de Barcelona.
- Casino de Granollers.
- Agrupació Científico-Excursionista del Cercle Catòlic de Mataró.
- Círculo Cultural y Recreativo de Balaguer.
- Círculo Católico de Badalona.
- Club Natación Banyoles.
- F.E.S.T.A., de Barcelona.
- Agrupació Excursionista Atalaya, de Vilanova i la Geltrú.
- Patronato Cultural y Recreativo de Cornellà.
- Agrupament Escolta Prat de la Riba, de la Parròquia de Sant Josep, de L'Hospitalet del Llobregat.
- Ateneo Arenyense, de Arenys de Mar.
- Centre Excursionista Puigcastellar, de Santa Coloma de Gramanet.
- Amics de la Sardana, de Vilanova i la Geltrú.
- Fomento Cardonense, de Cardona.
- Agrupació Sardanista Manlleuense, de Manlleu.
- Grup de Teatre de la Congregació Mariana, de Valls.
- Cor-Orfeo Parroquial, de El Vendrell.
- Colles sardanistes de Albatàrrac.
- Agrupació Excursionista del Ateneu Castellarenc, de Castellar del Val.

"El lunes catalan"

6 Gener. 1970

En pro de la enseñanza del catalán en las escuelas

Cuarta relación de adhesiones a la campaña patrocinada por Omnium Cultural

En las oficinas de Omnium Cultural continúan recibiendo numerosas adhesiones a la gestión que se efectuará ante el Ministerio de Educación y Ciencia, en favor de la enseñanza de la lengua catalana, procedentes de entidades culturales, artísticas, deportivas, religiosas, recreativas, centros de enseñanza, casas regionales, etc., de todo el territorio de Cataluña. Últimamente se han adherido las entidades que constan en esta cuarta relación:

Real Club Marítimo de Barcelona. — Asociación de Amigos de las Naciones Unidas en España. Barcelona. — Fundación Bosch i Cardellach. Sabadell. — Instituto de Estudios Europeos. Barcelona. — Club de Amigos de la UNESCO. Barcelona. — Centro Gallego. Barcelona. — Provincia de FF. MM. Capuchinos. Barcelona. — Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat. — Juventudes Musicales de Granollers. — Consejo General de la Unió Excursionista de Catalunya. — Seminario Conciliar de la diócesis de Vic. — Agrupación Astronómica de Sabadell. — Patronato de «La Passió», de Esparraguera. — Orfeó Popular Olotí. Olot. — Museo archivo de Montblanc i comarca. — Coral de l'Arbog. — Colegio Internado «San Buenaventura». Vilanova i la Geltrú. — C. C. S. F., de Arenys de Mar. — Agrupament Escolta Sant Francesc Xavier. Manresa. — Centro Excursionista Agulla de Las Corts. Barcelona. — Secció de Excursionisme de la Sociedad Coral «La Moderna del Poble Nou», de Barcelona. — Fútbol Club Artés. — Esbart Dançaire de Rubí. — Sociedad Coral «La Llanteras». Surla. — Asociación Cultural de Granollers. — Amics de la Muntanya, de Tremp. — Orfeó Manresà. — Patronato de Iniciativas de Balaguer y su comarca.

Asimismo, son numerosas las empresas comerciales e industriales y los particulares de toda Cataluña que manifiestan, por escrito, su adhesión a aquella iniciativa.

10

"Conex Catalunya"

27 febr. 1970

Adhesiones a una iniciativa de Omnium Cultural

Nueva relación de entidades que se suman en favor de la enseñanza de la lengua catalana.

Nos comunica Omnium Cultural que en sus oficinas de la calle de Montcada, 20, Palacio Dalmases, Barcelona-3, continúan recibiendo numerosas adhesiones a la iniciativa en favor de la enseñanza de la lengua catalana, procedentes de corporaciones y entidades, de todas clases, radicadas en Cataluña. A las que constan en las relaciones publicadas anteriormente, hay que sumar las de esta sexta relación:

Escuela Massana; Joven Cámara Económica de Reus; Escuela Normal «Joaquim Ruyra» de Gerona; Instituto de Estudios Gerundenses de Gerona; Institución Cultural del C.I.C.F.; Centro de Estudios Comarcales de Bañolas; Federación Catalana de Montañismo; «Obra del Ballet Popular»; «Orfeo de Sants»; Club Natación de Bañolas; Asociación de Padres de Alumnos del Instituto de Enseñanza Media «Obispo Sivilla» de Calella; Colegio Oficial de Agentes de la Propiedad Inmobiliaria; Revista «Presencia» de Gertna; Movimiento Familiar Rural de Acción Católica de la Diócesis de Barcelona; Asociación de Alumnos y ex alumnos de la Escuela de Maestría Industrial de Valls; Sección de Montaña de la Cooperativa «Pau i Justícia».

Centro Excursionista de Tarrasa; Editorial y Librería «Claret»; Cine-Club de Vich; Juventudes Musicales de Berga; Coral de Radio Tarrasa; Club Ciclista Olot; Club «Flor de Neu» de La Pobla de Lillet; «Orfeo Reusenc» de Reus; Colegio Claretiano «Corazón de María»; «Orfeo de Sabadell»; Cine-Club «Vértice» de Villanueva y Geltrú; «Unió Excursionista de Catalunya»; Delegación de Gracia; «Orfeo de Les Cortes»; «Colla Sardanista Anella Daurada» de Callús; Ateneo Castellarense; Oastellar del Vallés.

Agrupación Folklórica de la Sociedad «La Principal» de Vilafranca del Panadés; Asociación de ex Alumnos y Amigos de la Escuela Pia de Villanueva y Geltrú; «Esbart Marius Torres» del Club Sioris, Lérida; «Agrupament Escolta Jaume Carlesmar» de Igualada; «Orfeo Lleidatà La Violeta», Lérida; «Amics dels Golgs»; Escuelas Proa, Badalona; Centro Excursionista de San Adrián del Besós; Coral Canigó, Vich; Escuela Farguell, Berga; Orfeo de Flix; «Cercle d'Amics amb Barba».

Escuela Activa de Padres, Delegación Bordeta, «Sant Medir»; Patronato de Catequística, Figueras; Agrupación Sardanista «Sempre Catalans», Vilanova del Segrià; Casa de Acción Católica, Igualada; «Cercle Sardanista»; Centre Excursionista de Catalunya; Delegación de Olot; Agrupación Sardanista «Florica»; Anglés; Agrupación Familiar de Santa Perpetua de Moguda; Esbart Folklore de Catalunya; Librería de La Rambla, Tarragona; Agrupación Manresana de Folklore, Manresa; «Amics de l'Art Vell i de les Tradicions», Cornellà de Llobregat; «Orfeo Enric Morera» de San Justo Desvern; «Cor. Montserrat» de Tarrasa; «Agrupació de Joventut (A.P.F.) de Borjas Blancas y «Coral Sant Esteve», Colonia Soldevila, Balsareny.

Asimismo, continúan recibiendo numerosas adhesiones de empresas comerciales e industriales y de particulares.

3. Febrero. 1970

La iniciativa en favor de la enseñanza oficial de la lengua catalana

Cien nuevos adhesiones

«*Omniun Cultural*» nos comunica que en sus oficinas (calle Montcada, 20, Barcelona, 3) continúan recibiendo numerosas adhesiones de corporaciones y entidades, a la iniciativa en favor de la enseñanza oficial de la lengua catalana, en toda su área lingüística. En una sola jornada, la del pasado día 26, se recibieron 42 escritos de adhesión. A las adhesiones hechas, publicadas en anteriores relaciones, se suman ahora las cien que constan en esta decimé relación:

Asociación de la Prensa, Barcelona; Agrupación de Artistas Actuales, Salón de Mayo, Barcelona; Facultad de Teología, Barcelona; Facultad de Filosofía y Teología «San Francisco de Borja», Sant Cugat del Vallés; Academia de Bellas Artes, Sabadell; Instituto Nacional de Enseñanza Media, Granollers; Parroquia de San Francisco de Asís, Sabadell; Comunidad Parroquial de San José de Calasanz, Barcelona; Parroquia de San Martín, Sardanyola; Parroquia de Santa María de Casafins; Comunidad de Canónigos y Beneficidos de la Basílica de Santa María de la Seo, Manresa; Asociación de Asistentes Sociales, Barcelona; Instituto de Directores de Empresa, Barcelona; Comisión de Estudios de la Comunidad Tradicionalista del Principado de Cataluña, Barcelona; Centro de Iniciativas y Turismo, Olot; Centro de Iniciativas y Turismo de Puigcerdá y Cerdanya, Puigcerdá; Fomento de Urbanización y Turismo de Sant Just Desvern; Gremio de Constructores de Obras, Barcelona; Gremio de Piedras y Tierras, Barcelona; Asociación de Padres de Familia del Colegio del Sagrado Corazón (c. Caspe), Barcelona; Instituto de Estudios Ampurdaneses, Figueras; Patronato de Estudios Ausonenses, Vic; Escuela Técnica Profesional del Giot, Barcelona; Franciscella, Barcelona; Comité Regional de las Asociaciones Católicas de Dirigentes, Barcelona; Secretariado de Pedagogía y Pastoral de la Escuela Pia de Cataluña, Barcelona.

Centro de Pedagogía Terapéutica, Terrassa; «Orreó Gracienc», Barcelona; Aula Escuela Europea, Barcelona; Escuela Betania, Barcelona; Escuela Elata, Barcelona; Aliança Escolar, Barcelona; Escuela Talitha, Barcelona; Grupo de Arte y Literatura «Racó» del Casal de Marató, Marató; S'icort Club, Llerda; Casa de Catalunya, Valencia; Municipalidad Social de Nuestra Señora de Montserrat, Vilanova i la Geltrú; Club de Golf Playa de París, París; Club Natación Salient, Club Deportivo Llavera; Club Natación Catalunya, Barcelona; Club Natación Igualada Igualada; Club Natación Barceloneta, Barcelona; Club Deportivo Hurladores, Llerda; Unión Deportiva Espigas, Espigas de Llobregat; Sociedad de Cazadores del Alto Ampurdán, Figueras; Sección de Tiro al Pito de la Federación Provincial de Barcelona del Tiro Olímpico, Espinós, Barcelona.

lona; Sección de Atletismo de «Balommano Granollers», Granollers; Club de Tennis de Mesa Nura, Hospitaller de Llobregat; Club de Ajebez, Surra; Peña de Ajebez «Sant Jordi», Figueras; Agrupación Fotográfica y Cinematográfica de Girona y Provincia, Girona; Asociación Española de Genología, Barcelona; Escuela Católica de Formación Social «Torras i Bages», Manresa; Contrada de Pescadores, Vilanova i la Geltrú; Centro Obreiro de A. C., Vilanova i la Geltrú; Ponencia Cultural y Social de la Asociación de Vecinos del Barrio Sudeste del Besòs, Barcelona; Centro de Cultura Popular, Solsona; Asociación de Vecinos de Viviendas Congregadas, Barcelona; «Can Ros», Barcelona; «Orreó Badaloni», Badalona; «Orreó Lladre», Barcelona; Revista «El Mareme», Marató; La Salle, Gracia-Josepots, Barcelona; Cinema Club Fomento, La Bisbal; Sociedad Recreativa «Unió Calafina», Calaf; Unión de «colles» Sardanas, Barcelona; Asociación de Amigos de Europa, Barcelona; Club Editor, Barcelona; Ateneo de Sant Just Desvern; Sociedad Recreativa «L'Aliança Bisbalenca», La Bisbal; «Agrupament Escolista Sant Martí», La Bisbal; Club Excursionista Montblanc, Montblanc; Escuela Medio Pensamiento San Francisco Javier, Casas Baratas de Horta, Barcelona; Academia Dom Antoni Brenach-69, Barcelona; Colegio del Sagrado Corazón (calle Encarnación), Barcelona; Colegio de San Pedro Claver; Sección Filial n.º 1 del Instituto Nacional de Enseñanza Media «Ausias March», Barcelona; Academia Escuela Mercantil, Barcelona; Academia Mastrera, Barcelona; Colegio Milla y Fontanals, Barcelona; Escuela Parvum, Solsona; Escuelas Cultura, de San Andrés de Palomar, Barcelona; Academia Cultura, de San Andrés de Palomar, Barcelona; Escuela Benjamín, Barcelona; Parvulario Angelus, Barcelona; Comunidad de Estudiantes de la Escuela Pia, Terrassa; Asociación de Padres y Amigos de la Escuela Normal «Milla y Fontanals», Sección Niños, Barcelona; Colegio de la Madre del Divino Pastor, Barcelona; Escuela Parroquial Santa Eulària, Barcelona; Academia Sallares, Barcelona; Liceo Borrell, Barcelona; Comunidad y Alumnos de la Escuela Pia, Balaguer; Sociedad Coral Ilustración Artística, Sant Lluís de Terrassa; Asociación de Vecinos de la calle Pelayo, Barcelona; Asociación de Vecinos de la calle Hospital, Barcelona; Asociación de Vecinos de la calle Canuda y plaza de la Villa de Madrid, Barcelona; Asociación de Vecinos de la calle Petritxol, Barcelona; «Unió Muntanyenca Empunyès», Gavà; Agrupación Excursionista Icarta, Barcelona; Sección Excursionista del Club de Fútbol Redells, Reus; Congregación Mariana Universitaria, Barcelona.

«*Omniun Cultural*» nos ruega que achemos que en una relación publicada anteriormente, la séptima, donde debía constar la adhesión de la «Asociación Provincial de Gerona» de la Asociación Nacional de Católicos de Enseñanza Media», por error se relacionó «Instituto Nacional de Enseñanza Media, de Gerona».

La Voz de la isla

6. Feb. 1970

Adhesiones a la iniciativa de «Omnium Cultural»

Octava relación de entidades que apoyan la sugerencia de la enseñanza oficial de la lengua catalana

Según nos comunica Omnium Cultural, diariamente aumenta el número de adhesiones, que se reciben en sus oficinas, a la iniciativa en favor de la enseñanza oficial de la lengua catalana en todos los niveles educativos. A los centenares de adhesiones de entidades que se han publicado en las anteriores relaciones, hay que sumar las que constan en esta octava relación:

Centro de Deportes Sabadell, Club Natación Barceloneta, Colegio de las Escuelas Pías de Sarriá, Instituto Técnico Eulalia, Estudios San Marcos, Colegio Lestonnac, Seminario Conciliar de la Diócesis de Solsona, Centro de Pastoral Litúrgica, Sociedad Catalana de Pediatría de la Academia de Ciencias Médicas, Cooperativa de Transportes de Recaderos, Comisión Diocesana de Educación Especial, Círculo Artístico de Villanueva y Geltrú, Centro de Estudios Comarcales de Igualada, Asociación de Padres de Niños y Adolescentes Subnormales (ASPAÑIAS) de Barcelona, Colegio Nacional «Ramiro de Maeztu», Gremio de Vendedores de Mercadería y Novedades al por mayor, Escuela del Magisterio de la Iglesia «La Salle», Fomento de la Sardana «Pep Ventura» de Figueras, Asociación de Comerciantes y Vecinos o de Vecinos de las calles de San Pablo, Condal, Nueva de la Rambla, Buenavista, Cruz Cubierta, Ramblas, Pl. Princesa, Baja de San Pedro, Fontanella, Alta de San Pedro, Plaza de la Lana, Santa Catalina, Fernando, Vía Layetana, Sans, Jaime I, Librería y Baja de la Librería: Centro de Estudios del Baix Fluvià de Torroella de Fluvià, Sociedad

Coral «Erato» de Figueras, «Club Montanyenc Barcelonès», Centro Excursionista «Empordanès de Figueras», «Orfeó Canongí» de La Canonja, Unión Excursionista de Vich, Amigos de Besalú y de su condado, Coral de Folgueroles, «Amics de Verdaguers» de Folgueroles, Colegio Academia Alvarez, Cooperativa Obrera Tarraconense, Estudios Taber, Orfeón «Veus del Camp» de Solerías, Academia Gaudí, Escuelas de Orientación Profesional de la Mujer, Miriam, Agrupación Escolar Mixta Nacional Parroquial de San Odón, Escuela Tramuntana, Colla Sardanista «Estels del Cadí» de Seo de Urgel, Escuela Angelus, Academia Roig, Escuela Jardín, Academia Tesalia Escuela Jardín, «Cantaires de l'Ebre-Delta» de Tortosa, Sociedad Cooperativa Atenea de Gerona, Escuelas de San José y Santa Rosa, Orfeón «Nova Solsona» de Solsona, Escuelas Gitanjali de Badalona, Orfeón de Tremp, Escuela Lys, Centro Excursionista Poblet, Sección Coral del Centro Excursionista de Cataluña, Centro de Estudios «Voramar», Obrería de Santa Cristina de Lloret de Mar, Albertí editor, Centro Excursionista de Lérida, «Casal Tarragoní», A. C. de Antiguos Alumnos y Amigos de la E. P. de Tárrega, Agrupación Amigos de la Sardana de Puigreig, Orfeón Barcelonés, Colla «Joventut Sardanista» de Puigreig, Centro de Enseñanza «Costa i Llovera», Colegio Academia Torner, Escuela Mestral de San Feliu de Llobregat, Parroquia de Sant Martí de Viladrau, Centro Montserrat-Xavier de Hostafrancs y Escuelas Proa.

10
" La Vanguardia Española
17. Febrero. 1970

Adhesión a la enseñanza de la lengua catalana

Medio millar de entidades
y corporaciones han manifestado
su apoyo

Según nos comunica «Omnium Cultural», el número de corporaciones y entidades que, hasta el momento han manifestado su adhesión por escrito a la iniciativa en favor de la enseñanza oficial de la lengua catalana, ha superado de mucho el medio millar. Últimamente se han adherido las que constan en esta novena relación:

Escolania de Montserrat. Agrupación de Antiguos Jugadores del Club de Fútbol Barcelona. Asociación de Maestros Industriales, Barcelona. Seminario Conciliar de la Diócesis de Girona. Cooperativa de Consumo de los Colegios Oficiales de Médicos de Cataluña y Baleares, Barcelona. Gremio Sindical de Editores, Barcelona. Centro Excursionista de Sabadell. Orfeón «L'Ecode Catalunya», de San Andrés de Palomar, Barcelona. Club Náutico Prat, Prat de Llobregat. Gran Peña Barcelonista, Barcelona. Centro Excursionista «Els Blaus», de Sarrià, Barcelona. Asociación de Antiguos Alumnos de «La Salle», de Cassà de la Selva. Fomento Deportivo Cassanenc, Cassà de la Selva. Centro Gimnástico Barcelonés, Barcelona. Centro Atlético Laietania, Mataró. Club de Ajedrez de Granollers. Basquet Club Artés-Artium, Artés. Club Natación Atlético, Barcelona. «Orfeó Mataroní», Mataró. Asociación de Amigos del Grupo Escolar Baixeras, Barcelona. Convento-Seminario de los PP. Franciscanos, Balaguer. Centro Excursionista de la Comarca de Bages, Manresa. Centro Moral y Cultural del Poble Nou, Barcelona. Grupo Excursionista de Sant Pol de Mar. Escuelas Perpinya, Barcelona. Institución Pedagógica San Isidoro, Barcelona. Escuela Bethel, Barcelona. Escuela San Rafael, Barcelona. Colegio «Cumbre», Barcelona. Cine Club Navarres. Escuela Jungfrau, Barcelona. «Orfeó Balaguerí», Balaguer. Asociación de Comerciantes y Vecinos de la Calle Platería, Barcelona. Unión Deportiva Cassà, Cassà de la Selva. «Colla Sardanista Cassanenca, Cassà de la Selva. Movimiento de Niños y Preadolescentes de Acción Católica, Barcelona. Orfeón Canigó, Barcelona. Centro Deportivo y Recreativo de L'Escala. «Agrupament Jungfrau», Barcelona. Orfeón «La Joia de Maig», Anglesola. «Esbart Sant Martí», Barcelona. Elenco Teatral, San Pol de Mar. Sociedad Coral «Arona Vallencia», Valls. «Reunió de Jovent» de Sorba, Montmajor. Residencia para Estudiantes «Santo Domingo, Balaguer. «Cor Nadalenc» de La Agrupación polifónica de Vilafranca del Panadés. Comunidad Cristiana de Jesús, María y José, de San Andrés de Palomar, Barcelona. «Agrupació Sardanista Pirenca», Espolla. «Junta de Reis», Sant Pol de Mar. Centro Moral Santiago Apóstol de la Parroquia de Nuestra Señora de los Desamparados, Hospitalet de Llobregat. Casal Cultural «Dansaires Manresens», Manresa. Unión Excursionista de Cataluña, Delegación de Girona. Coro Aleluia, Tarragona. «Colla Impuls Català», Vilanova de la Barca. Casal Parroquial, Sort. Sociedad Coral «La Unió Vilanovina», Vilanova i la Geltrú. Grupo de Danza, San Pol de Mar. Agrupación Artística «Delfos», Barcelona. Asociación de Padres de Familia, Esparraguera. Revista «El Pensamiento», Cornellà de Llobregat. Centro Católico, Sallent. «Amics del Prat», Prat de Llobregat. Circuito Cultural Español, de San Andrés de Palomar, Barcelona. «Orfeó Bellanenc», Bellanès. Asociación Española de Amigos de los Castillos, Grupo Local de la Poblá de Claramunt. «Cor Germanor», Sant Pol de Mar. Colla Sardanista «Estel Català», Suria. «Amics de Vimbodi», Barcelona. Agrupación Excursionista «Ginesta», Tarragona. «Sección de Montaña y Excursionismo «La Wal-kyria», Mataró. «Anella Sardanista Flor del Cardener», Suria. Comisión Organizadora del «Aplec» de Cassà de la Selva. Centro Católico de Hospitalet de Llobregat.

"La Vanguardia Española"

25 - Febrero - 1970

10

Nueva relación de adhesiones a la iniciativa de «Omnium Cultural»

Se aproxima el plazo de cierre de admisión a fin de realizar la gestión encomendada

Continúa aumentando el número de adhesiones que se reciben en las oficinas de «Omnium Cultural», a la iniciativa en favor de la enseñanza de la lengua catalana en todos los niveles educativos, y en toda su área lingüística. En el momento presente, el número total de las recibidas se aproxima a las mil quinientas. «Omnium Cultural» nos comunica que muy pronto deberá cerrar el plazo de admisión de nuevas adhesiones, a fin de realizar la gestión encomendada ante el ministro de Educación y Ciencia, antes que el Proyecto de Ley General de Educación que ha empezado a discutirse en la Comisión correspondiente de las Cortes, pase al pleno de las mismas, para su aprobación definitiva.

A las doce anteriores relaciones de adhesiones recibidas, hay que sumar las cien que constan en esta decimotercera relación.

Real Academia de Medicina, Real Club de Tenis Barcelona, 1899; Cámara Oficial de Comercio e Industria de Reus; Colegio de Abogados de Mataró; Federación de Mutualidades de Cataluña y Baleares; Amigos de los Museos; Círculo Filatélico y Numismático; «Orfeó Català de Mèxic»; Academia Católica de Sabadell; Asociación de Practicantes, Escritores y Artistas; Club Náutico de Sitges; Colegio Mayor Monerols; Club Helena; Gremio Sindical Provincial de Peluquerías de Caballeros; Asociación de Antiguos Alumnos Salesianos; Montepío de Maestros Directores-Concertadores de Barcelona; Colegio Libre Adoptado Santo Tomás de Aquino Bellpúlg de Urgel; Escuela Mowgli de Reus; Colegio de la Sagrada Familia de Santa Coloma de Gramanet; Agrupación Pedagógica de San Nicolás de Sabadell; Colegio San Ramón de Penyarfort de Vilafrañca del Panadés; G. E. y E. G. de Gerona; Casal de Cervera y Casino de Badalona; Mutualidad Comarcal de Previsión Social «Montseny» de Arbúcies; Cooperativa Vinícola de Perelada; Cooperativa La Económica Palafrugellense; Cooperativa Condal de Alimentación; Cooperativa de Consumo de Rubí; Cooperativa de Consumo Centenaria Antigua del Campo del Arpa; Cooperativa Balsarenense «Covisa» de Balsareny; Cooperativa del Campo de Borjas Blancas; Cooperativa Agrícola de Aldea; Cooperativa Agrícola y Caja Rural de Mola; Cooperativa Agrícola y Caja Rural de Vilarrodona; Cooperativa Agrícola, Castelló de Ampúries; Cooperativa Agrícola y Caja Rural de La Bisbal de Falset; Cooperativa «La Sabadellense»; Cooperativa de Consumo «Unión Anglesense»; Casino Prado de Sitges; Asociación Cultural de Sitges; Centro de Estudios CEAC; «Colla de Castellans Minyons de l'Arboç»; Parroquia de San Juan Bautista de Mora de Ebro; Comunidad de Presbíteros de la Parroquia de Sta. Eulalia de Berga; Club Deportivo Vendrell; Sociedad Cultural y Recreativa de Mora de Ebro; «Cofraria de la Mare de Déu de Montserrat de Vilabella»; Club Natación Tàrraga; Club Natación Sant Cugat; Club Deportivo de Pesca Marítima de Sitges; Club Natación de Sitges; Peña Azulgrana de Santa Coloma de Queralt; Agrupación de Pescadores Deportivos de Castellbell y Vilar; Caja Rural de la Cooperativa del Campo de Borjas Blancas; Agrupación de Pescadores con Caña de San Vicente de Castellet; Archiprestazgo de Bellpúlg; Parroquias de San Pedro de Vacarisses, San Salvador de Golmés, Santa María de Serrateix, San Sebastián de La Canonja, Ntra. Sra. de la Esperanza de Masricard y Sant Iscle de Rajadell; Asociación de Padres de Familia de Salas del Pallars; Colegio Parroquial de Sta. Eulalia de Riuprimer; Comunidad de la Escuela Pía de Sitges; Antiguas Alumnas de las Escuelas de las Mercedarias Misioneras de Sitges; Biblioteca Parroquial de Los Cabanyes; Centro de Enseñanza Liceo Moderno de Reus; Seminario Cristiano de Misioneros hijos del Inmaculado Corazón de María de San Baudilio de Llobregat; Caja de Pensiones y de Ahorros de Amposta; Parroquia del Santísimo Salvador de Sabadell; Ateneo Cultural Hortense; Agrupación Gimnástica «Els Falcons» de Llorenç del Panadés; Comisión Fomento de Turismo de Castelló de Ampúries; Agrupación Deportiva de Rosas; Club Bancobao; Club Ciclista Cornellá; Club Deportivo de Santant; Sociedad de Cazadores de Sitges; Sociedad de Cazadores Deportivos de Anglès y Comarça; Agrupación de Pescadores de Santant; Sociedad de Pesca Deportiva «Riera de les Truites» de Arbúcies; Agrupació Sardenista de Molletusa; «Amics del Teatre».

"La Vanguardia"
9 d'abril 1970

10

"La Vanguardia"

12 d'abril 1970

10

La iniciativa de «Omnium Cultural» pidiendo la enseñanza oficial del catalán

Se han recibido ya cerca de mil quinientas adhesiones

Sigue incrementándose la lista de adhesiones a la iniciativa de «Omnium Cultural» pidiendo la enseñanza oficial de la lengua catalana en todos los niveles educativos y toda el área lingüística. Según nos comunica la citada entidad el número total de las adhesiones recibidas se acerca a las mil quinientas.

Igualmente se anuncia el próximo cierre del plazo de admisión de comunicaciones en tal sentido a fin de realizar la gestión encomendada ante el ministro de Educación y Ciencia, antes de que el Proyecto de Ley general de Educación, que ha empezado ya a debatirse en la comisión correspondiente de las Cortes, pase al pleno de dicho organismo para su aprobación definitiva.

"El Coneo Catalan"

24- Maig - 1970

**PRO ENSEÑANZA DE LA
LENGUA CATALANA**

**Ya pasan de 2.200 las entidades
adheridas a la iniciativa**

Después de haber sido publicada la relación de las mil quinientas primeras corporaciones y entidades que se han adherido a la iniciativa encabezada por «Omnium Cultural», en favor de la enseñanza oficial de la lengua catalana, continúan afluyendo a las oficinas de esta entidad, centenares de nuevas adhesiones procedentes de Barcelona y de toda Cataluña. En el momento actual, el número total de las recibidas, supera ya la cifra de dos mil doscientas. «Omnium Cultural», comunica que las personas interesadas en recibir la relación de aquellas mil quinientas primeras adhesiones, pueden solicitarla por escrito a sus oficinas (calle Montcada, 20. Barcelona 3).

"El Lince Catalán"

7 de juliol - 1970

CATALA A L'ESCOLA:

PASAN DE 2.500

19

LAS ADHESIONES

El número de corporaciones y entidades que se han adherido, hasta la fecha, a la iniciativa en favor de la enseñanza de la lengua catalán, producida por "Omnium Cultural", ha sobrepasado ya la cifra de 2.500.

Entre las últimas adhesiones recibidas se cuentan nuevos Colegios Oficiales Profesionales, Cámaras de Comercio e Industria, Institutos Nacionales de Enseñanza Media, Escuelas públicas y privadas, Seminarios Diocesanos, Consejos parroquiales, grupos de Acción Católica Obrera, Colegios Mayores, Cooperativas, Clubs deportivos, Cine-Clubs, Escuelas de Arte Dramático y Grupos Teatrales etcétera.

A pesar de que diariamente continúan recibiendo nuevas adhesiones, «Omnium Cultural» se ve obligado a comunicar que, a fin de poder realizar en fecha próxima, la gestión encomendada, se ve en la precisión de anunciar que el periodo de admisión de nuevas adhesiones deberá quedar cerrado el próximo día 31. Por ello, ruega a todas las corporaciones y entidades que aún no han manifestado su adhesión, y deseen hacerlo, que se sirvan enviarla, antes de la expresada fecha, a sus oficinas: calle Montcada, número 20, Barcelona (3). Pasada esta fecha «Omnium Cultural» hará pública la relación completa de todas las corporaciones y entidades que han querido adherirse a la iniciativa.

Oba Vanguardia, 20 de Octubre de 1970

19

EL OMNIUM CULTURAL Y LA ENSEÑANZA

DEL CATALAN

Se da por finalizada la campaña de recogida de adhesiones

Hemos recibido la carta siguiente comunicando, con ruego de inserción en el diario:

«La invitación que tuvimos el honor de dirigir a todas las corporaciones y entidades de Cataluña a fin de realizar una gestión colectiva ante el Ministerio de Educación y Ciencia, para lograr que la enseñanza de la lengua catalana encontrara un cauce adecuado en la Ley General de Educación que iba a discutirse, recibió la respuesta favorable de más de 2.500 corporaciones y entidades de toda Cataluña, entre ellas las más prestigiosas y populares del país. Esta respuesta demostró claramente cuál es la voluntad del pueblo catalán en esta cuestión.

El resultado de nuestra iniciativa fue puesto, en su día, en conocimiento del ministro de Educación y Ciencia, al mismo tiempo que le eran expuestos nuestros deseos, que fueron acogidos con simpatía.

Discutida y aprobada la nueva Ley General de Educación hemos podido comprobar que no recoge la totalidad de nuestras aspiraciones. El texto aprobado significa, sin embargo, un paso positivo, al abrir un cauce legal a la enseñanza de la lengua catalana en todos los centros oficiales y privados.

Este cauce legal creemos que debe ser aprovechado inmediatamente por todos los centros de enseñanza públicos y privados de Cataluña. Creemos que el respeto debido a la formación lingüística básica de los niños y niñas de Cataluña no permite pérdidas de cursos, ni otra clase de demora. Por ello, nos permitimos sugerir que mientras el Estado estudia y organiza la aplicación de lo dispuesto en la nueva Ley en este punto, sean las corporaciones provinciales y municipales de Cataluña las que promuevan y patrocinen económicamente la enseñanza de la lengua catalana en todos los centros oficiales, siguiendo el ejemplo dado por la Diputación Provincial de Barcelona y otras corporaciones públicas de Cataluña. En el caso de la ciudad de Barcelona, esperamos que el Ayuntamiento patrocine económicamente esta enseñanza no sólo en las escuelas dependientes del municipio, sino en todos los centros oficiales situados en la ciudad que deseen establecerla inmediatamente.

Por nuestra parte hemos dado fin a la misión que aceptamos realizar cuando hicimos pública la invitación que suscribimos. Pero antes hemos querido recoger una sugerencia, recibida de numerosas corporaciones y entidades, proponiendo que «Omniium Cultural», con el asesoramiento del «Institut d'Estudis Catalans», el Colegio Oficial de Doctores y Licenciados del Distrito Universitario y otras entidades, constituya, entre sus actividades ya existentes, una oficina permanente, al servicio de todos los centros de enseñanza, que estudie y resuelva los problemas pedagógicos y de otra índole que la aplicación de la nueva Ley, en cuanto se refiere a la enseñanza de la lengua catalana, pueda plantear. Esta sugerencia ha sido aceptada por «Omniium Cultural».

No podemos terminar sin dar las más sinceras gracias a las 2.500 corporaciones y entidades que con su adhesión y confianza nos han acompañado en nuestras gestiones. Creemos que entre todos hemos contribuido a que sea realizado un paso positivo en una cuestión que —como decíamos en nuestra invitación— tanto interesa al desenvolvimiento cultural básico de todos los que vivimos en tierras de lengua catalana.

Firman la carta: Pau Riera i Sala, presidente de «Omniium Cultural»; Ramón Fuster Rabas, decano del Colegio Oficial de Doctores y Licenciados en Filosofía y Letras y en Ciencias del Distrito Universitario de Cataluña y Baleares; Josep Ventosa i Palanca, presidente del Centre Excursionista de Catalunya; Joan Vallvé i Creus, decano del Colegio de Ingenieros Industriales; Ferran Muflet i Sanjaume, presidente del Orfeo Gracienc; Ignasi de Gispert i Jordà, decano del Colegio de Abogados de Barcelona; Josep M. Fargas i Felp, decano del Colegio de Arquitectos de Cataluña y Baleares; Joan A. Maragall i Noble, presidente del Orfeo Català.»

Assessorats degudament per la ponència jurídica de l'Associació, ens plau assabentar-vos que la legislació vigent per al canvi de nom dels municipis —esmenar és canviar el nom— és concretament aquesta:

LEY DE RÉGIMEN LOCAL

Art. 22. - El nombre y capitalidad de los Municipios podrán ser alterados, previo acuerdo del Ayuntamiento e informe de la Diputación Provincial respectiva, con la aprobación del Consejo de Ministros, a propuesta del de la Gobernación. Estos acuerdos requerirán el quórum previsto en el artículo 303.

Art. 303. - Será preciso el voto favorable de las dos terceras partes del número de hecho, y en todo caso de la mayoría absoluta legal de miembros de la Corporación, para la validez de los acuerdos que se adopten sobre las materias siguientes:

a) ...

b) alteración del nombre o de la capitalidad del Municipio;

REGLAMENTO DE POBLACIÓN Y DEMARCACIÓN TERRITORIAL DE LAS CIUDADES LOCALES

Art. 34. - El nombre y la capitalidad de los Municipios podrán ser alterados previo acuerdo del Ayuntamiento e informe de la Diputación Provincial respectiva, correspondiendo la aprobación al Consejo de Ministros, a propuesta del de la Gobernación.

Art. 38. - En los expedientes de cambio de nombre de los Municipios, motivados por razones de carácter histórico o tradicional, se requerirá el informe de la Real Academia de la Historia.

Vista, doncs, la legislació vigent i els casos resolta o en tràmit per a l'esmena de la grafia incorrecta del toponim d'alguns municipis, hom pot establir els passos que, un cop superada la fase prèvia de sensibilització, seguirà l'afer en qüestió:

1. ASSESSORAMENT de l'alcaldia. Recull de dictàmens omesos, a petició seva, per institucions de solvència (Institut d'Estudis Catalans, Acadèmia de Bones Lletres...) o per erudits i personalitats enteses en toponímia. Serà bo d'afegir a l'expedient estudis i comentaris de caire històric i etimològic apareguts en publicacions de la població, comarcals o d'altres llocs, així com les referències d'altres publicacions adients.
2. ACORD MUNICIPAL vàlid a favor del canvi de nom.
3. INFORMACIÓ PÚBLICA del dit acord (edictes als llocs de costum i al "Boletín Oficial de la Provincia").
4. TRASLLAT DE L'EXPEDIENT al "Gobierno Civil de la Provincia", per tal que, un cop informat favorablement per la "Diputación Provincial", el passi a la "Dirección General de Administración Local, del Ministerio de la Gobernación".
5. INFORME de la "Real Academia de la Historia", de Madrid, a petició de la dita "Dirección General".
6. ACORD DEL CONSEJO DE MINISTROS", a proposta del de la Gobernación en el sentit de modificar el nom del municipi en qüestió.

Tot seguit, el "Ministerio de la Gobernación" lliurarà al corresponent "resolución", la qual, ós efectiva disposa d'aquest document de la seva publicació al "Boletín Oficial del Estado".

L'alcaldia, un cop aconseguida la resolució favorable de l'afer, la fa pública i pren les mesures adients perquè sigui acompanyada.

VILAFRANCA DEL PENEDES

NOTA DE LA ALCALDIA

La Alcaldía-Presidencia del Ayuntamiento de esta Villa, con fecha 24 de diciembre actual, ha recibido del Ministerio de la Gobernación, Sección 3.ª de la Administración Local, el escrito del tenor literal siguiente:

Visto el expediente instruido por el Ayuntamiento de Vilafranca del Panadés para cambiar el nombre actual del municipio por el de Vilafranca del Penedés, de la provincia de Barcelona.

RESULTANDO: Que el Ayuntamiento de Vilafranca del Panadés, de la provincia de Barcelona, que inicialmente había solicitado autorización para cambiar el nombre del municipio por el de Vilafranca del Panadés, por ser el que corresponde en lengua vernácula, posteriormente a la vista del dictamen de la Real Academia de la Historia, adoptó acuerdo en la sesión de Pleno celebrada el día 15 de octubre de 1969, con el «quorum» legal, para sustituir la denominación atribuida oficialmente a dicho municipio, por la de Vilafranca del Penedés.

RESULTANDO: Que sometido el expediente al trámite de información pública, mediante edictos fijados en los lugares de costumbre y publicados en el Boletín Oficial de la Provincia, no se presentaron reclamaciones de ninguna clase durante el plazo legal concedido, según se certifica por el Secretario del Ayuntamiento.

RESULTANDO: Que la sustitución del nombre de Vilafranca del Panadés por la de Vilafranca del Penedés, ha sido informada favorablemente por la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona, el Instituto de Estudios Catalanes, el Director del Museo Diocesano de Barcelona, el Cronista Oficial de la Villa de Vilafranca del Panadés y por los señores Bohigas, miembro del Instituto y Academia citados, y Mas Riera, Ilustre historiador vilafraqués.

RESULTANDO: Que la sustitución del nombre de Vilafranca del Panadés por la de Vilafranca del Penedés, ha sido informada favorablemente por la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona, el Instituto de Estudios Catalanes, el Director del Museo Diocesano de Barcelona, el Cronista Oficial de la Villa de Vilafranca del Panadés y por los señores Bohigas, miembro del Instituto y Academia citados, y Mas Riera, Ilustre historiador vilafraqués.

RESULTANDO: Que el Gobernador Civil de Barcelona no encuentra inconveniente alguno en que se acceda al cambio de nombre solicitado, y por su parte la Diputación Provincial informa favorablemente la petición.

RESULTANDO: Que la Real Academia de la Historia al emitir su dictamen preceptivo en sentido favorable al cambio de nombre solicitado, inicialmente, hizo indicación de la conveniencia de ampliar la alteración, sustituyendo no sólo el topónimo de Vilafranca por el de Vilafranca, sino también el de Panadés por el de Penedés, sugerencia aceptada plenamente por el Ayuntamiento interesado.

CONSIDERANDO: Que el presente expediente ha sido instruido de conformidad con lo establecido en el artículo 22 de la vigente Ley de Régimen Local y en el 34 del también vigente Reglamento de Población y Demarcación Territorial de las Entidades Locales que determinan que el nombre de los municipios podrá ser alterado previo acuerdo del Ayuntamiento e informe de la Diputación Provincial respectiva, con la aprobación del Consejo de Ministros, a propuesta del de la Gobernación.

CONSIDERANDO: Que se acredita suficientemente en el expediente, que el acuerdo municipal ha sido adoptado con el quorum exigido por el artículo 333 de la Ley de Régimen Local, y, que han sido favorables los informes exigidos reglamentariamente por el artículo 34 y por el 35 del Reglamento de Población mencionado, así como los emitidos por otras doctas personalidades, lo que justifica sobradamente el cambio de nombre solicitado, por razones etimológicas y por respeto a la lengua vernácula de la comarca.

CONSIDERANDO: Que la Real Academia de la Historia se pronuncia a favor de la sustitución del nombre de Vilafranca del Panadés por el de Vilafranca del Penedés, aduciendo, entre otras razones justificativas, la singularidad del topónimo de Vilafranca, que en el caso de cambiarse, será único en la nómina de los municipios españoles, recuperando la pristina forma simple que tiene en el Nomenclator o Diccionario de los pueblos de España de 1769, y, por otra parte, el pertenecer el municipio a la comarca del Penedés, por ser éste nombre la recta y exacta denominación comarcal y la usada en la Gran Geografía de Cataluña de la Editorial Aedos, en cuya colaboración intervienen los más prestigiosos geógrafos de Cataluña.

El Consejo de Ministros, en su reunión del día 5 de noviembre de 1971, acordó aprobar el cambio de nombre del municipio de Vilafranca del Panadés, por el de Vilafranca del Penedés, en la provincia de Barcelona.

Lo que con devolución del expediente instruido, comunico a V. S. para su debido conocimiento, el de esa Corporación municipal y a los efectos consiguientes.

Dios guarde a V. S. muchos años.

Madrid, 22 de diciembre de 1971.

EL SUBSECRETARIO, —firmado—

20 de Noviembre 1971

... mundo, con el...
... la autentica...
... Consejo de Ministros del...
... el expediente por el...
... ante la ley el derecho a...
... Pero el caso de Vilafranca no es el unico ni, si...
... el más grave. No es extraño, por tanto, que tras el exilio...
... el ejemplo, y es ahora...
... también por la vía legal...
... El camino, sin embargo, es largo y tortuoso, porque...
... de las tierras catalanas...
... de este tipo, desde los...
... Vicente dels Horts" hasta los...
... despersonalizadores...
... Portiuga", aquella...
... que Girona Públicas ha...
... al viajero que, de repente, se encuentra...
... más caótico de Castilla...
... que se ha hallado el buen camino, que es el que ha...
... Vilafranca y el que sigue San...
... en un camino demasiado largo...
... en su camino, se pierden innecesarias energías. Admitida por...
... la alta instancia ejecutiva del Estado la procedencia de la...
... en la toponimia, decisión con la que los gobernadores...
... acomodan el sentir científico, encarnado en este caso en...
... Academia de la Historia, cuyo respeto por las denominaciones...
... por el Institut d'Estudis Catalans es bien conocido, parece...
... lugar que los numerosos municipios de habla catalana con toponimia oficial despersonalizadora...
... de orden su propia expediente. Creemos que el caso de...
... por Vilafranca debe haber servido como "test" y, a partir de él, en...
... económico y científico, que necesitan de...
... de tipo general por...
... certificación en cuantos casos sea necesario.
... por vía legal, se proceda a las verificaciones...
... que se multipliquen indefinidamente...
... Creemos que hay que facilitar...
... que se abran vías rápidas, sencillas y...
... la autenticidad: es un camino en el...
... municipios, es posible que las...
... puedan tener una parte importante...
... incluso, si cabe, como promotor...
... que en los periódicos...
... de las presiones de los...
... se aborda el tema y se...
... y promueva un proceso general y rápido.

LA OCEANÍA (Barcelon) 2 de Noviembre 1971

"NOMBRES EN LENGUA VERNACULA"

Comentario de "Diaria de Barcelona":

En la Presidencia del Gobierno existe una Comisión Española de Nombres Geográficos a la que se ha asignado la tarea de devolver a los nombres de las poblaciones sus primitivas formas vernaculas. Siempre hay que agradecer que se trate de atenuar un error, sobre todo si, como en el caso que nos ocupa, las equivocaciones son tan patentes y arbitrarias. Castellánizar la toponomástica de todo el conjunto del territorio español es un atentado contra la historia y un elemento entorpecedor de la natural convivencia. Muchas veces se ha preguntado a los responsables de esta mancha de proceder cual habría sido su actitud si los Estados Unidos, por ejemplo, hubieran traducido al inglés los nombres españoles que guardan la memoria de nuestro paso por algunas zonas de aquel país. Por fortuna ahora, sin embargo, parece que se abren camino las actitudes corregidas por planteamientos exclusivamente científicos extendidos a lo largo y ancho de todo el mundo.

La Comisión que funciona en la Presidencia del Gobierno, no obstante, parece haberse asignado un periodo de quince a veinte años para realizar su labor. Nos parece un término excesivo. Ciertamente no se debe caer una vez en la improvisación. Pero tampoco es esta una materia en la que se carezca de la debida base doctrinal y de la adecuada experiencia filológica. Mas bien parece, por todo ello, que debieran utilizarse formas indirectas para alcanzar la normalización que todos deseamos. Algunos Ayuntamientos de la provin-

cia de Barcelona han sabido entender muy bien que en...
... largo peregrinaje administrativo que conduce a...
... conducir, a una recatalanización oficial, por lo menos en la...
... vida ordinaria nunca se ha producido la normalización...
... ción de sus nombres o topónimos. La vía institucional...
... aligada de trámites, podría servir en este sentido...
... yante a la tarea de la Comisión. Pero para ello, y...
... la Prensa ha demostrado en este aspecto una alta...
... sensibilidad, no se puede desatender el otro aspecto...
... por conseguir que las formas vernaculas vuelvan a...
... ahora mismo un tratamiento normal. Mas allá de...
... mayoría de los periódicos de Barcelona para saber...
... cómo se ha abierto camino la idea de que los...
... topónimos deben escribirse con arrabales que...
... vernáculos. Coinciden, pues, los esfuerzos de la...
... social con las iniciativas de la Presidencia del Gobierno...
... ne. Por ello mismo se hace más efectiva el compromiso...
... miento de algunas personas que quieren oponerse a...
... esta corriente general y tratan de torcerla en un...
... que cuenta no sólo con toda la legitimidad en el...
... y justicia, sino con el consenso tácito de la...
... instancia administrativa. Quizá sería conveniente, en...
... este aspecto, que las filigranas de...
... completadas con alguna declaración responsable, que...
... se señalara un criterio político que respaldara a los...
... Concejos y Diputaciones a colaborar en el proceso de...
... vernaculización.

Se trata, en definitiva, de suprimir aquellas aristas que se oponen a un entendimiento franco entre las personas de un mismo Estado y de encontrar fórmulas de comprensión que sustituyan a todos los factores de alejamiento, recelo y desconfianza.

Josep Maria Espinàs

YA NO HAY EXCUSA

DESTINO

27 Novembre 1971

Ya está: se ha acabado, oficialmente, esa aberración del Vilafranca del Penedès. Se ha aprobado, en Consejo de Ministros, el cambio de este nombre híbrido y degenerado por el auténtico Vilafranca del Penedès. Es un retorno a la pureza, a la cultura, a la verdad. También un retorno a la conciencia del pueblo. Simultáneamente, otra localidad ha recuperado también su nombre: Sant Quirze Safaja, ya no será más San Quirico.

Nos consta, pues, cuál es el criterio de las más altas esferas sobre este lamentable asunto de la toponimia incorrectamente castellanizada; un criterio excelente, porque se ajusta a la opinión de los científicos y a unas normas universalmente aceptadas. Nos consta también la sensibilidad que a este respecto ha demostrado nuestra Diputación. Y, claro está, nos consta también que en Vilafranca y en Sant Quirze ha habido gentes tenaces en el ejercicio de su responsabilidad, reclamando la justicia de una restitución que nunca hubiera tenido que ser caballo de batalla.

Sólo nos falta por saber, ahora, cuál es el grado de sensibilidad de los ayuntamientos de los restantes pueblos cuyos nombres se siguen escribiendo erróneamente. Si el lema de la Real Academia Española es «Limpia, fija y da esplendor», el de estos ayuntamientos debe ser prácticamente el mismo: limpiar el nombre del pueblo de excrecencias o intrusiones inconvenientes, y fijarlo para siempre en su correcta ortografía, que el esplendor aparecerá automáticamente.

Ahora bien, para desfacer tales entuertos hay que moverse. Hay que pedirlo. Y para que no todo quede en una consideración general, confeccionamos sobre la marcha una lista, incompleta pero muy concreta, de pueblos que tienen la palabra.

Sant Cebrià de Vallalta (no San Cipriano), Sant Iscle de Vallalta (no San Acisclo), Sant Fost de Campsentelles (no San Fausto), Sant Fruitós de Bages (no San Fructuoso), Sant Boi de Llobregat (no San Baudilio), por la misma razón del Sant Quirze y no San Quirico.

Les Borges Blanques, Vallbona de les Monges, Riudecanyes, Cànoves, Caldes, Martorelles, Banyoles, Llavaneres, Esplugues, Figueres, Begues, Arbúcies, Centelles, Cubelles, Sant Feliu de Codines, que son las formas correctas de escribir los plurales en catalán, con es final. (Y «esplugues» es palabra catalana que significa «cuevas», espeluncas — de ahí la espelunología —, de manera que Esplugues de Llobregat o Espeluncas de Llobregat, pero ese Esplugas es un error ortográfico elemental; «codines» no tiene traducción en castellano, salvo que se diga Sant Feliu de las Rocas a Flor de Suelo, de manera que el Codinas también es bárbara; etc.)

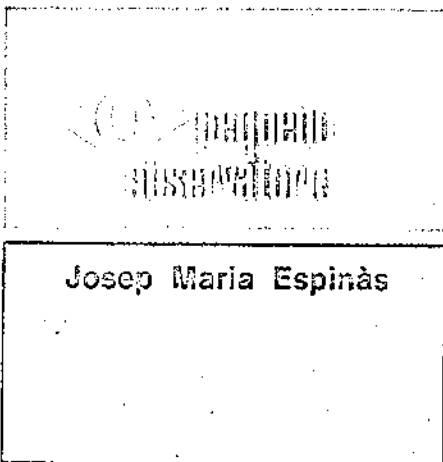
Terrassa, que viene de «terra», y no de «tarra», como Terradellas, Terrades, Terrassola del Penedès.

Con la «y» ocurre en nuestra toponimia algo curioso: a menudo está cuando no debería estar — Caldes de Montbui, y no Montbuy, Montgai y no Montgay, Llessui y no Liesuy, Moià y no Moyà — y en cambio desaparece cuando es correcta: Granyena, Avinyonet, Rodonyà, Banyoles, Les Ombries, que se transforman en Grañena, Rodonà, etc. Se ha conservado «ny» al final de las palabras porque parecía demasiado fuerte escribir Campmàny, Montseny, L'Estany, Areny; el disparate de la «ñ» intercalada será menos visible, pero no menos disparate.

También ha llegado la hora de recuperar las «r» extraviadas en Llinars, Navars, Rellinars, Santa Coloma de Farners... del mismo modo que se escribe Granollers.

Es una lista, como ven ustedes, puramente indicativa. El espacio, por otra parte, no da para más. Parece suficiente, de todos modos. Estoy convencido de que en estos momentos las auténticas fuerzas vivas de muchas de estas poblaciones — y de otras no citadas — han decidido emprender ya el mecanismo legal que les permitirá depurar algo tan digno de respeto y amor como el nombre colectivo.

Cuando hay razones para defender la propia razón, no esgrimir las sería una negligencia inexcusable.

NOTICIAS DE MUERTOS

El Ayuntamiento de Sant Vicenç dels Horts ha acordado pedir que la actual denominación de San Vicente sea sustituida, de modo oficial, por la catalana y original forma Sant Vicenç dels Horts. La moción, presentada por el teniente de alcalde Joan Nicolau, ha sido aceptada por unanimidad, y se han puesto en marcha los trámites oportunos que en su día habrán de culminar con la confirmación legal del topónimo correcto.

No es la primera vez que aludo a este tema, y espero que no será la última, puesto que la noticia que llega de Sant Vicenç no puede dejar indiferentes a otros ayuntamientos que se hallan en un caso parecido. No ha de extrañarnos realmente la unanimidad del consistorio, porque eso de San Vicente dels Horts — extraño híbrido de Sant Vicenç dels Horts y San Vicente de los Huertos — supone una constante irritación para la sensibilidad de cualquier persona de este país, y concretamente de este pueblo, que no quiera ser cómplice cada día de un disparate tan evidente y tan innecesario. Estoy seguro de que el Ayuntamiento de Sant Vicenç encontrará el apoyo legal y moral adecuados al noble fin que se propone, y más cuando en la resolución del Consejo de Ministros que aprobó el cambio de Vilafranca del Panadés por Vilafranca del Penedès se lee que se justifica sobradamente el cambio de nombre solicitado, por razones etimológicas y por respeto a la lengua vernácula de la comarca.

No hay ninguna duda de que Sant Vicenç dels Horts es la forma admisible, si ha de tenerse en cuenta el respeto a la lengua vernácula de la comarca. En el fondo, se trata del respeto a una comunidad histórica y cultural, de acuerdo con las palabras que precisamente ha pronunciado uno de estos días el ministro español de Asuntos Exteriores, don Gregorio López Bravo, al inaugurar en Madrid una estatua del venezolano Andrés Bello: «La lengua representa la más fiel expresión del alma de una comunidad cultural». Y añade estas exactísimas consideraciones: «La palabra no es solamente un medio de comunicación, un mero receptáculo indiferente a su contenido significativo, sino la entidad constitutiva del lenguaje, en el que forma y contenido son indisociables».

La lección es clara. La palabra no es solamente un medio de comunicación, o sea que si últimamente San Vicente dels Horts servía sólo para entendernos, estábamos sacrificando una exigencia más profunda del lenguaje: la coherencia entre forma y fondo para que el lenguaje fuera una auténtica expresión de la realidad. La comunidad cultural e histórica de Sant Vicenç dels Horts tiene una significación — siguiendo las palabras del ministro — que no queda reflejada en el desnaturalizado San Vicente dels Horts.

Adelante, pues, en este lógico empeño de dar a cada cosa su nombre, para que todo sea fiel expresión de sí mismo, y por ello de la convivencia armónica — pienso en Sant Vicenç dels Horts, en San Vicente de la Barquera, en el alpino Saint-Vincent...

14-00000 22

PLAN VOTIVO DEL DISTRITO.— Entre los acuerdos tomados en sesión pública por el Ayuntamiento, han sido aprobados por el pleno Gobierno los nombramientos del comite de alcaldes don Juan Alcaraz, y Gerardo, la primera, a una petición de don Juan Alcaraz, en la cual el actual numero oficial de San Vicente del Norte por su inscripción catalana y original de don Vicente del Norte. En petición, aceptada por unanimidad, se ha pasado al movimiento de la lista inmediatamente los trámites legales para comenzar cada por la supresión.

El Digno, al común acuerdo, ha rubricado la puesta en posesión de la propiedad.

10 Dicembre 1972

Se ha encontrado registrado en actas y concursos oficiales fechados en 12/1

Entre los campesinos y las, el señor Aragón señala que los campesinos las leñadoras que van rompiendo la roca de su sentido común y moralidad, y los que destruyeron la singularidad de una tradición y de una primera forma de pensamiento, dejando sin traducir la segunda parte, a los que queda una representación bilingüe que crea, unidad y obligan al campesino a ser consciente de la villa.

Asimismo, de donde quiera y sobre el particular, el pleno corporativo ha decidido que se archive coloridamente un ejemplar escaneado en formato no digitalizado de los actas y documentos oficiales que formen parte del año 1975, considerando de alto valor histórico para el Ayuntamiento y, en consecuencia, mandando que se presente de que, por aquel entonces, se denominaba y se llama actualmente sobre esta población, como hasta hoy, con el nombre de San Mateo.

31 Gener 1973

Un segundo dictamen, según se
de informa, favoreciendo al as-
pirante de sueldo de cinco mil
dólares del Manichio de San Marcos
del Norte por el de José Víctor
del Norte.

el correo ordinario

PLENO DE LA DIPUTACIÓN:

riesgo de incendio es cada
as automáticas de 30 m. de altura, de materia
presupuesto de 100.000 pesetas.

A GRAN	COMISION DE GOBIERNO	ecute
FICIA	Informar favorablemente el	los, z
ADD	expediente de cambio de deno-	stado
N	minación del municipio de El	y
	meda por el de Pineda de Mar,	agua, dal
	y la del municipio de San Qui-	
	rico de Besora por el de Sant	SAL
	Quirze de Besora.	FACE
	TRES NUEVAS	
	Creación de una Biblioteca	En el e
	Popular en el municipio de La	preguntas,
	Llagosta, que será instalada en	política ya
		ellos los s
		deu y soló
		Estos di
		ron a la :

29 Març 1972

el correo ordinario

LOS «AMIGOS DE CASTELLÓN» PROPONEN LA MODIFICACIÓN DEL NOMBRE DE LA VILLA

GENELES. — La entidad «Amigos de Castellón» en su última asamblea general, celebrada por unanimidad, aprobó el Ayuntamiento de esta población que gestione acerca de los organismos oficiales para que sea corregida la denominación que existe actualmente en la escritura de nombre de esta villa.

El nombre que lleva de nombre a que ha dado el nombre a nuestra población es el de Castellón, también que posiblemente, además el título de Grande de España.

La entidad «Amigos de Castellón» está ultimando el informe que será presentado a la Junta Directiva de la entidad y de todos los datos que desearán adherirse, y este documento de importancia fundamental.

8 Març 1973

LA VANGUARDIA

GENELES: Se solicita sea corregida la denominación del nombre de la localidad

En propuesta formulada al
Ayuntamiento por la entidad
«Amigos de Castellón».

La entidad «Amigos de Castellón» en su última asamblea general, aprobó por unanimidad solicitar del Ayuntamiento de esta población que gestione acerca de los organismos oficiales para que sea corregida la denominación que existe actualmente en la escritura de nombre de esta villa.

El nombre que lleva de nombre a que ha dado el nombre a nuestra población es el de Castellón, también que posiblemente, además el título de Grande de España.

La entidad «Amigos de Castellón» está ultimando el informe que será presentado a la Junta Directiva de la entidad y de todos los datos que desearán adherirse, y este documento de importancia fundamental.

UNA LETRA POLEMICA

QUIEREN QUE ESPARRAGUERA
SE LLAME ESPARREGUERAAbundantes pruebas históricas y filológicas en favor
de que la «A» pase a ser «E»

En los últimos meses ha recrudecido una singular polémica en Esparraguera en torno a cuál ha de ser su nombre oficial, a la luz de la historia y de la filología. En la actualidad todos los documentos y rótulos llevan Esparraguera, con A en medio, pero existe un considerable sector de vecinos de aquella villa que sustentan —y además aportan pruebas— de que debiera ser cambiado el nombre por el de Esparreguera, con E en medio.

LA VERSION DE LA A

En favor de una Esparraguera con A está un estudio del ex cronista oficial de la villa Orensi Valls, que opina que el nombre de la población está formado por las palabras latinas siguientes:

SPA (terreno agreste y roto)
AR (raíz que lleva la idea de abrir un surco en la tierra)
ARAGARIA (lugar lleno de surcos abiertos por aguas de lluvia)

Aparte de este origen filológico por el que aboga el señor Valls, insisto en que no existen documentos donde la segunda a —aquella que provoca la polémica— aparezca cambiada en e. Y niega un posible origen vegetal —terra d'espàrrecs— que sustentan algunos, entre ellos quienes creen que debiera escribirse con e, diciendo que «la orientación actual de los modernos estudios filológicos tiende a desacreditar el origen vegetal de los nombres de poblaciones o ciudades». Insiste, además, en que por «Sparagaria» era conocido el castillo edificado a finales del siglo X por Borrell II.

Y LA DE LA E

En defensa del cambio nueve entidades locales, totalizando 206 firmas, se dirigieron el primer día del año en curso al alcalde, que es quien ha de solicitar el cambio de nomenclatura, espoleados además por el reciente ejemplo de Vilafraña del Penedès, que ha modificado el hasta hace poco incorrecto nombre de Vilafraña del Panadés.

Aportaron los firmantes documentación exhaustiva entre la que sobresalen los siguientes documentos y pruebas:

— Un manuscrito de la segunda mitad del siglo XVI, titulado «Libre de la Cort de la Vila de Sparaguera», recuperado en 1970, donde puede leerse más veces SPAREGUERA que SPARAGUERA.

— Según el Institut d'Estudis Catalans, la etimología SPA que propone el doctor Valls no tiene ningún fundamento científico.

— Lingüistas de reconocida valía ven en la formación del nombre Esparreguera un compuesto de As-

paragu (espàrrac) i Aria (sufijo que significa abundancia). Entre los lingüistas que abogan por esta explicación se encuentran Pompeu Fabra, Josep M. de Casacuberta, Joan Coromines.

— El mismo Coromines, profesor de las universidades de Chicago y de Barcelona en carta enviada al presidente de la Asociación de Padres de Familia, desmiente que sea cierto que haya una tendencia a desacreditar los nombres de origen vegetal y afirma que «la grafía Esparreguera está establecida por la única autoritat competent en llengua catalana».

— Un escudo de alabastro recuperado por unos vecinos al ser derribado el edificio donde estuvo instalado hasta hace poco el Ayuntamiento muestra bien a las claras un manojo de espárragos como lema central.

— En el mapa de Cataluña que el Servicio Cartográfico de la Diputación de Barcelona está confeccionando la villa figurará como Esparreguera, según hace constar el ingeniero director de dicho servicio, señor Puchades.

EL NOMBRE ESPARRAGUERA
YA FUE OFICIAL

Para no cansar al lector, vale la pena cerrar la lista de afortunados testimonios a favor del cambio con la contundente razón de que ya las normas filológicas del Institut fueron decisivas para que de 1932 a 1939 fuese cambiado el nombre de la villa de Esparraguera a Esparreguera. Ahora todo está pendiente de que la solicitud argumentada de 206 firmantes sea acogida por el alcalde y se haga la oportuna petición de cambio de nombre.

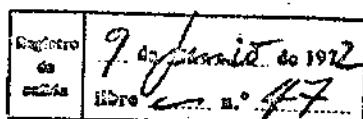
Y que el ejemplo cunda entre otras villas y ciudades de Cataluña, cuyos nombres distan mucho de estar escritos correctamente.

J. M. HUERTAS

DIPUTACIÓN PROVINCIAL
DE BARCELONA

SERVICIO CARTOGRAFICO
CALLE URGEL, 187 (acceso por Rambla)
TELÉFONO 811-81-00

FECHA: 7 de Junio de 1972

RMP.:

ASUNTO: Topónimo "ESPARREGUERA"

Sr. Dn. Andreu Sitjá
Secretario de la
"ASOCIACIO DE PARES DE FAMILIA"
c/ San Ignacio, 38-A, 12

ESPARREGUERA

(Barcelona)

Distinguido Sr.:

Se ha recibido en este Servicio Cartográfico el atto. escrito de esa "Associació de Pares de Família" que acompaña a un informe del "Institut d'Estudis Catalans" relativo a la etimología y a la grafía correcta del topónimo "Esparreguera".

En el Mapa de Cataluña a Escala 1:200.000 que este Servicio Cartográfico está confeccionando y que se editará en fecha próxima, la localidad figurará como "Esparreguera" por hallarse el Departamento de Toponimia en conformidad con el informe que Vds. han remitido y además porque todo el Mapa llevará los nombres con la misma designación que figuraba en el Mapa de Cataluña publicado con motivo de un Plan de Obras Públicas en 1936.

Al adoptar la Diputación la forma correcta de los topónimos, cumple con las directrices señaladas por el Consejo Superior Geográfico y por acuerdos internacionales en esta materia.

Pero es necesario concretar que la rectificación de los nombres con que se designan oficialmente los Municipios, adaptándolos a su versión correcta, requiere una aprobación de la Superioridad, por lo cual sería conveniente que el propio Ayuntamiento de Esparreguera iniciara el oportuno expediente de rectificación, igual como lo han hecho otros Municipios, que han logrado, previo dictamen de organismos oficiales competentes, la adaptación de su nombre a la realidad lingüística, histórica y geográfica.

En todo cuanto pueda ser de utilidad para ello, esta Dirección ofrece su colaboración y la de este Servicio Provincial.

Les saluda muy cordialmente

EL INGENIERO DIRECTOR

José Mª Puchades

Las Entidades y vecinos de esta población que suscriben la presente, con la mayor consideración y debido respeto

EXPONEN:

Ante la dualidad de la forma gráfica que se viene empleando para escribir el nombre de la Villa como **ESPARRAGUERA** o **ESPARREGUERA**, y con la recta intención de aportar una documentación probatoria que pueda ayudar a la averiguación de esta cuestión filológica, presentamos un "dossier" de documentos al respecto, acompañados de unos informes de las principales Entidades competentes en esta cuestión.

SUPPLICAN:

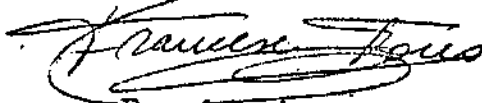
Que como consecuencia de los estudios e informes previos emitidos, se solicite de la Superioridad, « mediante incoación del correspondiente expediente de rectificación informada por los Organismos oficiales competentes » poner de acuerdo la grafía del nombre oficial de la Villa, con la forma más acorde a la realidad lingüística, histórica y geográfica del lugar, suscitada así las directrices señaladas por el Consejo Superior Geográfico y los acuerdos internacionales en materia de topónimos.

Somos conscientes, también, de otras problemáticas más urgentes y perentorias, que afectan al desenvolvimiento cultural y social de nuestra Villa, para la solución de las cuáles, ofrecemos nuestra colaboración.

Dios guarde a V.E. muchos años.

Esparreguera, a uno de enero de mil novecientos setenta y tres.

"ASSOCIACIO DE PARES DE FAMILIA"

President.

"PARRÒQUIA DE SANTA EULÀLIA"

EXCMO. SR. ALCALDE DE LA VILLA.-

(signo.....

No signen 7 intervencion i no certificar de habitat d'ESPARREGUERA

Josep Maria Espinàs

DESTINO

5 Maig 1973

UNA LETRA PROTESTADA: LA «A»

No todos los protestos de letras han de tener una base económica. A veces puede haber una motivación cultural, y en este sentido una de las letras más protestadas en este país es la «a». Nuestra toponimia oficial está llena de «as» injustificadas, producto del desconocimiento del idioma catalán que en algunos sectores — sobre todo el oficial y administrativo — existió en determinadas épocas de nuestra historia.

La reciente modificación de la denominación correcta de Vilafranca del Penedès — que se generó en Vilafranca del Panadés — ha ayudado a poner los puntos sobre las íes, o mejor dicho, las «es» sobre las «as». La confusión ha sido siempre del sonido de la «e» neutra catalana, sonido que a menudo se ha plasmado en el disparate ortográfico de una «a».

Ahora son los ciudadanos de Esparraguera quienes protestan esa «a» de la Esparraguera parroquial y municipal, que está en tan flagrante contradicción con los «esparrecs» que ostenta el escudo de la población. Una serie de entidades de Esparraguera y un nutrido censo de habitantes han elevado al señor alcalde la petición — apoyada en un documentadísimo informe — de que se acabe de una vez con este error. Me escribe la Asociación de Padres de Familia doliéndose de que al cabo de tres meses el Ayuntamiento no haya respondido aún a una propuesta tan razonada.

El «Institut d'Estudis Catalans», que ostenta la máxima solvencia en este terreno, fijó hace ya muchos años la forma correcta, atendiendo a incontestables razones históricas y lingüísticas; los filólogos más autorizados confirman hoy mismo la escritura «Esparraguera»; y quiero hacer especial mención del informe suscrito por el Servicio Cartográfico de la Diputación Provincial de Barcelona, en el que se lee: «En el mapa de Cataluña a escala 1:200.000 que este Servicio está confeccionando y que se editará en fecha próxima, la localidad figurará como «Esparraguera» por hallarse el Departamento de Toponimia en conformidad con el informe que ustedes (la Asociación de Padres de Familia) han remitido y además porque todo el mapa llevará los nombres con la misma designación que figuraba en el mapa de Cataluña publicado con motivo de un plan de Obras Públicas en 1936».

«Al adoptar la Diputación la forma correcta de los topónimos cumple con las directrices señaladas por el Consejo Superior Geográfico y por acuerdos internacionales en esta materia.»... «Por lo cual sería conveniente que el propio Ayuntamiento de Esparraguera iniciara el oportuno expediente de rectificación, igual como lo han hecho otros municipios, que han logrado, previo dictamen de organismos oficiales competentes, la adaptación de su nombre a la realidad lingüística, histórica y geográfica.»

Desde luego, nuestra Diputación está dando un ejemplo de responsabilidad cultural en ese terreno — que dicho sea de paso podría ser imitado por el Ayuntamiento de Barcelona respecto a la rotulación de algunas calles—. Y uno piensa que si el «Institut d'Estudis Catalans» y la Diputación están de acuerdo en este punto, el Ayuntamiento de Esparraguera podrá elegir entre estas dos autoridades la que más le guste, pero el resultado será el mismo: un día u otro tendrá que aceptar la realidad.

Y aquí viene la consideración general que, a partir del caso de Esparraguera, debemos formularnos: ¿por qué hemos de dedicar tantos esfuerzos a cosas tan sencillas? ¿Por qué las entidades de una población se ven obligadas a celebrar reuniones, y hay que perder horas y días recogiendo firmas, para intentar convencer a un organismo de algo que puede quedar resuelto en un minuto, puesto que basta que algún funcionario consulte cualquier solvente diccionario de topónimos? A mí me cuesta creer que la gente que ocupa cargos públicos sea menos inteligente o menos sensible que el resto de los ciudadanos, y entonces, ¿por qué extremo mecanismo la inquietud, la exigencia y el sentido de la responsabilidad colectiva suele ser demostrado por el pueblo administrado? Un fabricante no puede desatender un pedido durante tres meses, ¿y puede un Ayuntamiento encogerse indefinidamente de hombros ante una petición tan digna de sus «clientes»? ¡Cuánto tiempo perdido innecesariamente! ¡Cuánta vocación de complicar lo más fácil!

100-443883-30 012410

GANDESA: La mayoría de los nombres de las localidades de la Terra Alta precisan una revisión

Los topónimos de la comarca han ido modificándose incorrectamente

Los topónimos de los pueblos de la Terra Alta requieren una revisión que sea prolija de los estudios que la Comisión Española de Nombres Geográficos realizará en tal sentido en todos los rincones de la patria. Sus nombres se han transformado por diferentes motivos y los habitantes del lugar, desconociendo su forma correcta, están cambiando la pronunciación o escritura a medida que una tendencia o moda influye sobre el topónimo. Todavía existen casos evidentes como Vilalba que, si bien las generaciones de más de 55 años siguen pronunciándola correctamente las jóvenes lo han cambiado malvadamente por el nombre de Villalba. Y en tiempos más o menos lejanos, algo parecido pasó con los nombres de La Falarella, La Pella y El Pinell que no acertamos a comprender por qué perdieron el artículo. Existen razones históricas que nos confirman la tradicional existencia del artículo prefijando documentos, la «vox populi» de los municipios de los alrededores (la mayoría de los propios habitantes de los pueblos han caído en la incorrecta pronunciación), o incluso la lógica transformación que sufrieron en determinados momentos. Por ejemplo de «falora» —nombre árabe que significa fortaleza— y «rellas» —nombre catalán que significa arado—, los cristianos que se apoderaron del lugar lo dieron el nombre de «la falora rella». Posteriormente se transformó en La Falarella y ahora se escribe incorrectamente sin el artículo.

Algunas denominaciones invariables

Sólo Gandesa, nombre ibérico derivado de «Gand-Setzar» poblado de la Hercavonia, Balan, nombre derivado del romano de Adzaba, Arnes, que en catalán significa vasos de cochenas, y Bot, pronunciado con «o» abierta, mantienen sus topónimos invariables desde el siglo XII cuando Ramón Berenguer IV se apoderó de la comarca. Bot empieza a tener su problema fonético por el hecho de que no existiendo en castellano la «o» abierta se pronuncia con «e» cerrada frecuentemente. Ello inducirá, si persiste la incorrección, al cambio total y confundirse con «beto» —bota de cuera que sirve para el transporte de vinos o aceites—. Una solución podría ser que Bot se acentuase con acento grave, (ò) como si realmente su grafía catalana lo requiriera.

Un caso curioso

El caso de Norta es curioso. Su nombre, hasta la Edad Moderna fue el de Pult Ventós de la Figuereta. Por lo visto, en su carta-puebla de finales del siglo XII ya constaba Norta. Pero desconocemos realmente el motivo o razones históricas que a ello indujeron. También el pueblo de Arenys que, si bien no forma parte de la Terra Alta está integrado en la subcomarca de Norta, se escribe Arenys. Algún día, poco tiempo ha, se cambió la «y» griega por no saberse dar el correspondiente valor fonético y se cambió por el topónimo oficial actual. Los del pueblo siguen con la pronunciación correcta. Los más cultos y, a la vez más, influyentes están introduciendo la actual versión oficial. Y Pínt del Comte se escribe Pínt de Compta. Pero, según la gramática de la lengua que hablan sus habitantes, el «conde» —castellano— se escribe el «comite» y «compte» significa el hecho de contar unidades. También tenemos otros compuestos que se han castellanizado por razones diversas: Corbera d'Ebre, Norta de Sant Joan, La Pella de Masaluga y Vilalba dels Arcs. Ahora son Corbera de Ebro, Norta de San Juan, Pella de Masaluga y Vilalba de los Arcos.

Tanto Norta como Corbera oficialmente tuvieron en un principio el compuesto «de Ebro», mientras la Generalitat de Catalunya les impuso el «de Terra Alta». Norta cambió por «de Sant Joan», Corbera quedó con «d'Ebre» mientras lo lógico era darle el nombre de la comarca «Terra Alta» ya que el Ebro no baña ni siquiera su término municipal. Sobre el Pinell de l'Art de l'Ebre no hace ni siquiera su término municipal. Sobre el Pinell de l'Art no podemos un estudio que nos confirme exactamente el por qué del topónimo compuesto, pero bien parece que se trata de una deformación del nombre de una partida de su término municipal conocida por «El Broil» que, a su vez, está deformada de su primitivo nombre «El Broil» —nombre indígena que significa salida rápida del agua de la fuente que existe en el lugar—.

Deformaciones en los nombres de los ríos

Nuestros ríos más importantes también tienen sus nombres deformados: Algós por el correcto de Alguers y Canals por Canals. Y otros de menos importancia, como Eca, fueron transcritos incorrectamente por los geógrafos más asesorados del Instituto Geográfico Catalán. Su nombre correcto es Río de la Font de l'Art.

Hay que considerar que corregir la incorrecta escritura de los municipios requiere la franquicia por los respectivos ayuntamientos al Ministerio de la Gobernación. No es cosa fácil y sólo algunos municipios, como Vilanova del Penedés —digno de admirar—, lo han conseguido pero son pocas las correcciones para dar conciencia a los ciudadanos. Conseguió restituir el verdadero nombre de los respectivos municipios y la edición de nuestra personalidad. Ello está en las manos de los que a través de los medios de comunicación que comprenden la justa necesidad.

Barcelona, 29 d'abril de 1973

Excellèntíssim Ajuntament de Castelló d'Empúries

A l'atenció del Conseller Sr. Esteve Ripoll

Honorables Senyors:

Em plau de contestar a l'atenta comunicació del dia 25 del corrent, en què aqueix Magnífic Ajuntament, per conducte del seu Conseller Sr. Esteve Ripoll, em demana un informe sobre la definitiva fixació de la grafia "Castelló d'Empúries" com a nom d'aqueixa vila. Ho faig en els termes següents.

1. Certifico que el nom d'Empúries prové en últim terme d'Empó-
rion (Εμπορίον) nom propi d'aquesta antiquíssima colònia grega, i not
grec ben conegut que significa 'mercat'.

2. Que en el llatí de la baixa època Empóron fou reemplaçat per
l'antic plural Empória i després Empórias, obeint a una tendència a posar
certs noms de poblacions importants en plural, com corregué també amb Roses,
Blanes, Bordaus, Londres etc. Del llatí tardà Empórias resultà el nostre Em-
púries segons l'evolució regular catalana.

3. Que la grafia correcta i l'única antiga i tradicional ha estat
en tots els temps Empúries. Algunes vegades certs forasters han usat Emporias o
Empurias, llatinitzant-ho en part, però això ha estat sempre incomparablement
més rar.

4. La grafia Ampurias amb A inicial és una veritable falta d'orto-
grafia, que fou sempre molt rara fins al segle XIX, i solament en aquesta data
tan moderna fou adoptada oficialment per certs organismes. Però els bons es-
criptors i erudits, i els catalans cultes en general, escriviren Empúries amb
E- fins en aquesta època. L'Institut d'Estudis Catalans ho ortografia sempre

així, i l'any 1933 fixà Castelló d'Empúries com a grafia oficial, en la llista ortogràfica dels noms de les poblacions catalanes aprovada per la seva Secció Filològica i llavors adoptada oficialment; el seu exemple fou seguit aleshores per totes les corporacions cultes. És incompreensible per què més tard alguns, incloent-hi certs organismes oficials, han tornat en-darrera.

5. Castelló d'Empúries fou sempre el nom d'aquella vila, des dels temps, ja fa més d'un miler d'anys, en què era residència dels Comtes quasi-sobirans d'Empúries. S'escriu sempre així, fora quan s'escrivia en baix llatí, que llavors llatinitzaven aquest nom català fent-ne Castelliona o Castellio. La forma acastellanada Castellón sorgí molt recentment, com a imitació del nom d'altres poblacions homònimes.

6. D'acord amb la tendència moderna, avui universalment acatada, a adoptar en l'ús general — nacional i internacional — la forma dels noms de llocs en la llengua d'origen, correspon usar pertot el nom d'aquella noble vila en la seva forma catalana, única correcta, Castelló d'Empúries.

Acabaré manifestant l'opinió que Ampurias s'hauria de mirar com una grossera falta d'ortografia, explicable solament en persones estranyament incultes, que convé abolir i eliminar com més aviat millor com a indecorosa per al nostre país i la nostra cultura.

Resto sempre atent a la seva disposició

Joan Coromines, Director de l'"Onomasticon Catalanic"
Professor Emerit de la University of Chicago,
Membre de l'Institut d'Estudis Catalans

Davant l'inici de la tramitació parlamentària, a Madrid,
del **projecte d'Estatut d'Autonomia per a Catalunya**
que, per haver-se hagut d'adequar a la Constitució espanyola,
reconeix al nostre poble
només una part dels drets que li corresponen com a nació,

ÒMNIUM CULTURAL

que ha lluitat durant uns anys llargs i difícils
en defensa de la nostra llengua, del nostre ensenyament i de la nostra cultura,
objecte d'una persecució iniqua,
poques vegades igualada en els temps moderns,

FA UNA CRIDA

a totes les **entitats culturals i cíviques catalanes**
de tot el nostre àmbit lingüístic i cultural i d'arreu del món, a signar
conjuntament amb Òmnium Cultural i en pla d'absoluta igualtat
la **Declaració Pública** següent:

1 Les entitats signants es refermen conjuntament en l'afirmació d'un **esperit comú de catalanitat** i en la **integritat irrenunciable de la reivindicació històrica de la nostra personalitat nacional**.

2 Les entitats signants preconitzen en aquest moment crucial de la nostra vida col·lectiva **que els catalans romanguem units**, per damunt i més enllà d'ideologies, creences i interessos que en dividir-nos ens farien perdre el que és essencial.

3 Les entitats signants expressen llur recolzament a la institució de la **Generalitat** i al seu **President**, el Molt Honorable Sr. Josep Tarradellas i Joan, **com a símbol i com a realitat** de la continuïtat històrica dels nostres drets inalienables.

4 Les entitats signants fan constar llur **suport als parlamentaris catalans** tot demanant-los que tenint present que la democràcia exigeix de respectar **els drets de les nacionalitats**, tant com els de la persona, estiguin disposats, com en temps passats, a prendre tots junts les més fermes decisions en l'àmbit parlamentari **si l'Estatut no fos aprovat** sense reduccions en els seus continguts autonòmics essencials, especialment pel que fa a **l'oficialitat de la llengua catalana** i a **tota la gestió i mitjans de finançament de l'ensenyament i de la cultura**.

La Junta Directiva d'Òmnium Cultural en formular aquesta Declaració Pública i sol·licitar-ne la signatura fa avinent a totes les entitats que al seu local social: Montcada 20 pral. (Palau Dalmau), Barcelona 3, hi ha des d'ara una oficina permanent de recollida d'adhesions signades i d'informació general.

Barcelona, juliol de 1979

ÒMNIUM CULTURAL

Montcada 20 pral (Palau Dalmaes)
t. (93) 319 80 50
Barcelona 3

La Junta Directiva

SALUDA

007/X 1.11.001

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

Rbla Prat 21, 1r

BARCELONA 12

i posa a la seva atenció la Declaració feta pública en relació amb l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, com a crida a totes les entitats culturals i cíviques catalanes, per tal que vulguin expressar formalment la seva adhesió als punts que hi són exposats.

Joan Vallvé i Creus
president

es complau, en aquesta avinentesa, a oferir-li el testimoni de la seva amistat i consideració.

Barcelona, juliol de 1979.

Barcelona, 18 de març de 1975

Il·lustríssim Col·legi d'Advocats de Barcelona:

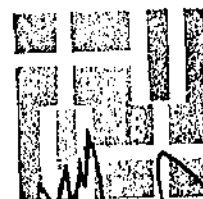
Les entitats signants constaten una greu arbitrarietat a l'hora d'aplicar la legislació vigent pel que fa a l'ús del català en actes de diversa mena. Són exponents d'aquest fet el darrer Ple Municipal de l'Ajuntament de Barcelona, alguns incidents recents en actes d'associacions de veïns, la supresió del català en en els altaveus del Nou Camp, etc.

És per aquest motiu que sol·liciten d'aquest Col·legi un dictamen que fixi allò que realment es desprèn de la legislació vigent sobre el particular, tipificant els cassos esmenats i aquells que siguin previsibles.

Rosa Sensat
Corsega, 271, 3.ª, 2.ª - Tel. 228 81 02
Barcelona (3)

FEDERACION

ASOC. VECINOS
BARCELONA

FUI

ÒMNIUM CULTURAL

Montcada 20 pral
(Palau Dalmases) t. *319 80 50
Barcelona 3

17
maig
1972

Distingit consoci i benvolgut amic:

La Junta Directiva de la nostra Entitat, reunida el proppassat dia 9 sota la presidència del qui us escriu, adoptà l'acord unànime de no celebrar aquest any la Festa de Maig de les Lletres Catalanes, i de comunicar per escrit a tots els socis les raons d'aquesta decisió que ha calgut prendre, tot i haver-nos dolgut de prendre-la.

En efecte, la Festa de Maig és un acte cultural creat per la nostra Associació al voltant del Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, instituït per ella, i de caràcter no-literari que convoquen diverses editorials, i justament enguany volíem que pogués ésser sentida com a pròpia per més nombre de socis i pel públic en general. Per això ens ocupàrem amb prou temps -des de l'hivern passat- de la seva programació i de l'obtenció dels permisos corresponents.

En principi, i segons les nostres previsions, les característiques de la Festa havien d'ésser les següents: una major capacitat del local, un programa més breu i més homogeni, amb un presentador adequat, i un homenatge més centrat cap al guanyador del Premi d'Honor.

Així, com a local, fou previst el Palau de la Música Catalana, de més capacitat i més idoni que el dels Congressos de Montjuïc. Acceptà d'actuar de presentador el nostre amic Miquel Porter. El programa, dividit en dues parts, comprenia un breu balanç cultural de l'any, a càrrec de Joan Triadó; un parlament del professor J. Ferrater Mora, de la Universitat de Pensilvània; la lectura dels veredictes del premis no-literaris; la proclamació del Premi d'Honor, i un comentari sobre la personalitat del guanyador. Després d'un descans, l'acte acabava amb un recital del cantant Raimon.

A finals del mes d'abril, la premsa es féu ressò d'aquest projecte, però anunciant que la Festa tindria lloc al Palau Blaugrana.

Havia succeït que, malgrat la millor disposició de l'Entitat propietària del Palau de la Música, no havíem estat autoritzats oficialment a celebrar-hi la Festa.

...

LA ENSEÑANZA DEL CATALAN

"En las regiones en que se hablan dos lenguas, la general y la particular, parece natural que el Estado asuma una doble responsabilidad: la de cuidar adecuadamente de la enseñanza de las dos lenguas". Escribíamos esto, hace más de tres años, en un comentario editorial que llevaba el mismo título que encabeza estas líneas. La variedad de lenguas hispánicas representa, evidentemente, una riqueza cultural. "¿Cómo no va a atender cuidadosamente el Estado español a todos los que pidan la oportuna ordenación de la enseñanza oficial de una de las lenguas españolas?", preguntábamos también entonces.

La respuesta -respuesta afirmativa- se encuentra ya apuntada en el proyecto de Ley General de Educación sometido a las Cortes, como se encontraba ya en el Libro Blanco que marcó las orientaciones fundamentales del Ministerio. Y explícita y vigorosamente se halla igualmente en estas palabras del ministro, señor Villar Palasí: "El Libro Blanco y el proyecto de ley que el Gobierno ha remitido a las Cortes Españolas arrancan de un concepto concreto de la educación: el de que ésta debe servir al desarrollo integral de la persona para permitirle ejercitar plenamente sus capacidades y aptitudes. Y al contemplar la realidad gozosa de la existencia de las lenguas vernáculas no sólo la reconocen, sino que la exaltan como una manifestación lingüística del rico acervo cultural de España".

El ministro de Educación no ha dejado de señalar tampoco que si aspiramos a que todo español pueda proyectar plenamente su propia personalidad hemos de ser celosos de no mutilar sus capacidades potenciales "reduciendo y restando lo que puede y debe ser una suma y acumulación de posibilidades". "En este sentido -ha dicho el señor Villar Palasí- las regiones bilingües no pueden quedar discriminadas respecto de las que no lo son".

El Boletín Oficial del Estado publicaba el 1 de noviembre de 1969 el texto de la Convención relativa a la lucha contra las discriminaciones en la esfera de la enseñanza, que aprobó en 1960 la Conferencia General de las Organizaciones Unidas para la Educación, la Enseñanza y la Cultura, y que España ha aceptado. La Convención, que entró en vigor en nuestro país el 20 de noviembre del pasado año, establece que se entiende por discriminación toda distinción, exclusión, limitación o preferencia fundada en la raza, el color, el sexo, el idioma, la religión, las opiniones políticas o de cualquier índole, el origen nacional o social, la posición económica o el nacimiento, que tenga por finalidad o por efecto destruir o alterar la igualdad de trato en la esfera de la enseñanza.

Bajo los mejores auspicios se presenta pues en este momento la gestión que, apadrinada por "Omnium Cultural" y con la adhesión de una serie muy amplia de entidades de la región, hay propósito de realizar para la inclusión en la Ley de Educación de cauces adecuados para la enseñanza de la lengua catalana. Se aspira, como es natural, a que ésta no sólo tenga su sitio en la Universidad, sino también en los demás grados de la enseñanza.

Presentem, en aquest número, el text del "Manifest de Montserrat", juntament amb la llista d'intel.lectuals que van estar reunits a Montserrat del 12 al 14 de desembre de 1.970.

Text del Manifest

Nosaltres, intel.lectuals catalans constituïts a Montserrat en assemblea permanent, ens creiem en el deure de prendre posició davant la gravíssima situació política i social provocada pel consell de guerra sumaríssim contra setze militants d'ETA, acusats de lluitar pel socialisme i pels drets nacionals del poble basc.

En aquestes circumstàncies, constatem:

- 1.- Que a l'Estat espanyol continua essent aplicada, contra tota opinió o acció de signe democràtic, una legislació repressiva iniciada, fa més de trenta anys, durant la guerra civil.
- 2.- Que l'actual sistema polític-jurídic al servei d'una estructura social classista i anacrònica converteix en delictes fets polítics i socials que en tot estat democràtic són considerats legítims i àdhuc constitueixen drets elementals de tot ciutadà.
- 3.- Que la tortura i els mals tractes físics i morals, que han estat denunciats reiteradament, són encara una pràctica policíaca sistemàtica.
- 4.- Que els drets dels pobles i nacions que avui formen l'Estat espanyol són ignorats i reprimits a benefici d'una suposada i falsa unitat nacional, principi bàsic de les lleis fonamentals de l'Estat espanyol.

Atesos aquests fets, considerem inadmissible l'aplicació de les gravíssimes penes demanades al consell de guerra sumaríssim de Burgos.

Denunciem que els mitjans de comunicació de l'Estat, especialment Radio Nacional de España, Televisión Española i l'agència Cifra, tergiversen o escamotegen sistemàticament la informació. I, com que no existeixen mitjans normals de lliure expressió, ens veiem obligats a manifestar-nos a través d'aquest document.

En primer lloc, repudiem el procés de Burgos en els termes expressats pels advocats defensors, al mateix temps que ens solidaritzem amb els moviments de repulsa que s'han produït i es produeixen tant a l'interior com a l'exterior.

En segon lloc, reclamem que siguin preses immediatament les mesures següents:

- 1.- Que quedi sense efecte qualsevol condemna que pugui ésser dictada pel tribunal de Burgos.
- 2.- Que sigui promulgada una amnistia general de tots els presos per motius polítics i socials, dels sancionats i dels exiliats.
- 3.- Que sigui derogat el decret-llei de bandidatge i terrorisme i abolides les jurisdiccions especials.
- 4.- Que sigui abolida la pena de mort per qualsevol delictes.
- 5.- Que sigui establert un estat autènticament popular que garanteixi l'exercici de les llibertats democràtiques i dels drets dels pobles i nacions que formen l'Estat espanyol, incloent el dret d'autodereminació.

Finalment, manifestem la nostra completa adhesió fraternal al poble basc i a les seves reivindicacions, que són les nostres.

Montserrat, 13 de desembre de 1.970

Esther Tusquets
 Anna Mª Matute
 Anna Mª Moix
 Jaume Pomar
 Joan Soler
 Anna Bofill
 Albert Casas
 Josep Mª Guerrero
 Guillem Vázquez
 Carles Pascual
 Eduard Romero Girón
 Raimon
 Francesc Pi de la Serra
 Jesús Oliver Rotellas
 Oriol Martorell
 Joan Pons
 Antoni Matabosch
 Maria Reniu
 Pere Planella
 Eulàlia Gomà
 Jaume Echavarri
 Angels Izquierdo
 Marta Abelló
 Cristina Coll
 Ferranda Morén
 Dolors Ribera
 Jordi Cadena
 Francesc Bellmunt
 Maite Fontanet
 Núria Bareta
 Jaume Figueras
 Rosina Gallego
 Eulàlia Gil
 Ramon Casanellas
 Jordi Pericot
 Yago Pericot
 Xavier Zulaica
 Marius Gas
 Enric Satué
 Dolça Tormo
 Joan Enric Lahosa
 Josep Mª Lòpez Llaví
 Julià Garcia
 Pep Romeu
 Carlota Soldevila
 Francesc Nel·lo
 Xavier Valdivieso
 Angel Carmona
 Carme Calvet
 Francesc Carreras
 Jaume Melendres
 Armonia Rodríguez
 Mª Angels Tren
 Consol Coma
 Josep Esteve
 Pere Comas
 Josep Mª Benet Jornet
 Josep Corredor Matheos
 Joan Oliver

Editor
 Escriptora
 Escriptora
 Escriptor
 Teòleg
 Arquitecte
 Arquitecte
 Pintor
 Metge
 Metge
 Fotògraf - Grafista
 Cantant
 Cantant
 Metge
 Músic
 Metge
 Professor Teologia
 Actriu Cinema
 Estudiant Filos. Teatre
 Teatre
 Guionista i crític cinema
 Estudiant
 Professora
 Estudiant
 Metge
 Professora
 Director Cinema
 Director Cinema
 Actriu Cinema
 Estudiant
 Metge
 Decoradora
 Teòleg
 Metge
 Pintor
 Pintor
 Professor
 Director Teatre
 Dissenyador
 Bibliotecària
 Crític Cinema
 Crític Cinema
 Comptable
 Sastre
 Teatre
 Teatre
 Estudiant
 Escriptor
 Ballarina
 Professor Fac. Dret
 Escriptor
 Actriu Teatre
 Assistent social
 Mestra
 Aparellador
 Estudiant
 Escriptor
 Escriptor
 Escriptor

Eulàlia Serra
 Alexandre Cirici Fellicer
 Angels Manuel
 Lluís Ribera
 Eduard Rodrigo Ferrer
 Francesc Vallverdú
 Núria Espert
 Terenci Moix
 Armand Moreno
 Irene Martínez Mora
 Ramon Serrano
 Enric Irazoqui
 Julià Marcelo
 Josep Mª Castellet
 Josep Mª Tubau
 Roc Villas
 Marià Alberó
 Antoni Blanch
 Pere Balaña
 Antoni Tàpies
 Teresa Tàpies
 Daniel Lelong
 Mª Lluïsa Borràs
 Xavier Castellà
 Esteve Borrell
 Jaume Albertí
 Josep Andreu Abelló
 Francesc Aragay
 Joan Martínez Mora
 Pere Català Roca
 Francesc Català Roca
 Gustau Gili
 Ramon Viladàs
 Ramon Noguera
 Joan Brossa
 Joan Miró
 Ramon Valls
 Montserrat Durany
 Jaques Dupin
 Jordi Tusell
 Joan Ramon Colomínas
 Joan Colomínas
 Josep Montañez
 Joan Nicolàs
 Josep Mª Fargas
 Pau Monguió
 Albert Puigdomènech
 Emili Donato
 Joan Bosch
 Francesc Rius
 Rafael Càceres
 Josep Sanmartí
 Xavier Miserachs
 Enric Vila Matas
 Biel Moll
 Jaume Ciurana
 Frederic Pagès
 Pere Ignasi Fages

-
 Crític d'art
 A.T.S.
 Agent Comercial
 Metge
 Escriptor
 Actriu
 Escriptor
 Director Cinema
 Estudiant
 Editor
 Actor
 Enginyer Naval
 Escriptor
 Professor Teologia
 Cinema
 Cantant
 Aparellador - Dissenyador
 Director Cinema
 Pintor

Crític d'art
 Economista
 Enginyer
 Enginyer
 Advocat
 Llicenciat Filosofia
 Metge
 Fotògraf
 Fotògraf
 Editor
 Advocat
 Notari
 Escriptor
 Pintor
 Comerç

Escriptor
 Productor Cinema
 Estudiant
 Metge
 Director Teatre
 Actor Teatre
 Arquitecte
 Arquitecte
 Arquitecte
 Arquitecte
 Arquitecte
 Arquitecte
 Arquitecte
 Arquitecte
 Arquitecte
 Fotògraf
 Periodista
 Teatre
 Farmacèutic
 Llibreter
 Crític Cinema

Presentem, en aquest número, el text del "Manifest de Montserrat", juntament amb la llista d'intel·lectuals que van estar reunits a Montserrat del 12 al 14 de desembre de 1.970.

Text del Manifest

Nosaltres, intel·lectuals catalans constituïts a Montserrat en assemblea permanent, ens creiem en el deure de prendre posició davant la gravíssima situació política i social provocada pel consell de guerra sumaríssim contra setze militants d'ETA, acusats de lluitar pel socialisme i pels drets nacionals del poble basc.

En aquestes circumstàncies, constatem:

1.- Que a l'Estat espanyol continua essent aplicada, contra tota opinió o acció de signe democràtic, una legislació repressiva iniciada, fa més de trenta anys, durant la guerra civil.

2.- Que l'actual sistema polític-jurídic al servei d'una estructura social classista i anacrònica converteix en delictes fets polítics i socials que en tot estat democràtic són considerats legítims i àdhuc constitueixen drets elementals de tot ciutadà.

3.- Que la tortura i els mals tractes físics i morals, que han estat denunciats reiteradament, són encara una pràctica policíaca sistemàtica.

4.- Que els drets dels pobles i nacions que avui formen l'Estat espanyol són ignorats i reprimits a benefici d'una suposada i falsa unitat nacional, principi bàsic de les lleis fonamentals de l'Estat espanyol.

Atesos aquests fets, considerem inadmissible l'aplicació de les gravíssimes penes demanades al consell de guerra sumaríssim de Burgos.

Denunciem que els mitjans de comunicació de l'Estat, especialment Radio Nacional de España, Televisión Española i l'agència Cifra, tergiversen o escamotegen sistemàticament la informació. I, com que no existeixen mitjans normals de lliure expressió, ens veiem obligats a manifestar-nos a través d'aquest document.

En primer lloc, repudiem el procés de Burgos en els termes expressats pels advocats defensors, al mateix temps que ens solidaritzem amb els moviments de repulsa que s'han produït i es produeixen tant a l'interior com a l'exterior.

En segon lloc, reclamem que siguin preses immediatament les mesures següents:

1.- Que quedi sense efecte qualsevol condemna que pugui ésser dictada pel tribunal de Burgos.

2.- Que sigui promulgada una amnistia general de tots els presos per motius polítics i socials, dels sancionats i dels exiliats.

3.- Que sigui derogat el decret-llei de bandidatge i terrorisme i abolides les jurisdiccions especials.

4.- Que sigui abolida la pena de mort per qualsevol delictes.

5.- Que sigui establert un estat autènticament popular que garanteixi l'exercici de les llibertats democràtiques i dels drets dels pobles i nacions que formen l'Estat espanyol, inclòs el dret d'autodereminació.

Finalment, manifestem la nostra completa adhesió fraternal al poble basc i a les seves reivindicacions, que són les nostres.

Montserrat, 13 de desembre de 1.970

Esther Tusquets
 Anna Mª Matute
 Anna Mª Moix
 Jaume Pomar
 Joan Soler
 Anna Bofill
 Albert Casas
 Josep Mª Guerrero
 Guillem Vázquez
 Carles Pascual
 Eduard Romero Girón
 Raimon
 Francesc Pi de la Serra
 Jesús Oliver Rotellas
 Oriol Martorell
 Joan Pons
 Antoni Matabosch
 Maria Reniu
 Pere Planella
 Eulàlia Gomà
 Jaume Echavarri
 Angels Izquierdo
 Marta Abelló
 Cristina Coll
 Ferranda Morén
 Dolors Ribera
 Jordi Cadena
 Francesc Bellmunt
 Mª Fontanet
 Núria Bareta
 Jaume Figueras
 Rosina Gallego
 Eulàlia Gil
 Ramon Casanellas
 Jordi Pericot
 Yago Pericot
 Xavier Zulaica
 Marius Gas
 Enric Satué
 Dolça Tormo
 Joan Enric Lahosa
 Josep Mª López Llaví
 Julià Garcia
 Pep Romeu
 Carlota Soldevila
 Francesc Nel·lo
 Xavier Valdivieso
 Angel Carmona
 Carme Calvet
 Francesc Carreras
 Jaume Melendres
 Armonia Rodríguez
 Mª Angels Tren
 Consol Coma
 Josep Esteve
 Pere Comas
 Josep Mª Benet Jornet
 Josep Corredor Matheos
 Joan Oliver

Editor
 Escriptora
 Escriptora
 Escriptor
 Teòleg
 Arquitecte
 Arquitecte
 Pintor
 Metge
 Metge
 Fotògraf - Grafista
 Cantant
 Cantant
 Metge
 Músic
 Metge
 Professor Teologia
 Actriu Cinema
 Estudiant Filos. Teatre
 Teatre
 Guionista i crític cinema
 Estudiant
 Professora
 Estudiant
 Metge
 Professora
 Director Cinema
 Director Cinema
 Actriu Cinema
 Estudiant
 Metge
 Decoradora
 Teòleg
 Metge
 Pintor
 Pintor
 Professor
 Director Teatre
 Dissenyador
 Bibliotecària
 Crític Cinema
 Crític Cinema
 Comptable
 Sastre
 Teatre
 Teatre
 Estudiant
 Escriptor
 Ballarina
 Professor Fac. Dret
 Escriptor
 Actriu Teatre
 Assistent social
 Mestra
 Aparellador
 Estudiant
 Escriptor
 Escriptor
 Escriptor

Eulàlia Serra
 Alexandre Cirici Fellicer
 Angels Manuel
 Lluís Ribera
 Eduard Rodrigo Ferrer
 Francesc Vallverdú
 Núria Espert
 Terenci Moix
 Armand Moreno
 Irene Martínez Mora
 Ramon Serrano
 Enric Irazoqui
 Julià Marcelo
 Josep Mª Castellet
 Josep Mª Tubau
 Roc Villas
 Marià Alberó
 Antoni Blanch
 Pere Balaña
 Antoni Tàpies
 Teresa Tàpies
 Daniel Lelong
 Mª Lluïsa Borràs
 Xavier Castellà
 Esteve Borrell
 Jaume Albertí
 Josep Andreu Abelló
 Francesc Aragay
 Joan Martínez Mora
 Pere Català Roca
 Francesc Català Roca
 Gustau Gili
 Ramon Viladàs
 Ramon Noguera
 Joan Brossa
 Joan Miró
 Ramon Valls
 Montserrat Durany
 Jaques Dupin
 Jordi Tusell
 Joan Ramon Colominas
 Joan Colominas
 Josep Montañez
 Joan Nicolàs
 Josep Mª Fargas
 Pau Monguió
 Albert Puigdomènech
 Emili Donato
 Joan Bosch
 Francesc Rius
 Rafael Càceres
 Josep Sanmartí
 Xavier Miserachs
 Enric Vila Matas
 Biel Moll
 Jaume Ciurana
 Frederic Pagès
 Pere Ignasi Fages

-
 Crític d'art
 A.T.S.
 Agent Comercial
 Metge
 Escriptor
 Actriu
 Escriptor
 Director Cinema
 Estudiant
 Editor
 Actor
 Enginyer Naval
 Escriptor
 Professor Teologia
 Cinema
 Cantant
 Aparellador - Dissenyador
 Director Cinema
 Pintor

Crític d'art
 Economista
 Enginyer
 Enginyer
 Advocat
 Llicenciat Filosofia
 Metge
 Fotògraf
 Fotògraf
 Editor
 Advocat
 Notari
 Escriptor
 Pintor
 Comerç
 Escriptor
 Productor Cinema
 Estudiant
 Metge
 Director Teatre
 Actor Teatre
 Arquitecte
 Arquitecte
 Arquitecte
 Arquitecte
 Arquitecte
 Arquitecte
 Arquitecte
 Arquitecte
 Fotògraf
 Periodista
 Teatre
 Farmacèutic
 Llibreter
 Crític Cinema

INDEX

- 1.- ESTAT ESPANYOL: Burgos... i després.
  - 2.- L'ANTICLERICALISME RENEIX, PERÒ A LA DRETA.
  - 3.- HOMES DE PARAULA: La persecució dels participants a la reunió de Montserrat.
-

1.- ESTAT ESPANYOL

La notícia: EL PROCÉS DE BURGOS ACABA AMB LA COMMUTACIÓ DE LES PENES DE MORT. BURGOS, FERÒ, HA ESTAT EL DISPARADOR I ACCELERADOR DE LA LLUITA PER LA SUCCESIÓ DEL FRANQUISME I L'OcupACIÓ DEL PODER.

Una campanya ben orquestrada, que ha suposat la prèvia jugada forta i a fons dels ministres "liberalitzadors" i "europeïstes", ha acabat amb el resultat que l'actual ministeri volia: la commutació de les penes de mort. És sensible i veu pública que aquest resultat serà pagat car per aquest ministeri que, diuen, està en pràctica dimissió... forçosa. La lluita entre el radicalisme ultra de la dreta i la tàctica més o menys "aperturista" dels homes de l'Opus, s'ha anat desenrotllant de manera ferotge al llarg del procés de Burgos. Un moment culminant fou el de la sentència, a la qual, en comptes de les 6 penes de mort demanades pel fiscal, i en comptes de les impressions dels advocats defensors que esperaven que pràcticament no fos imposada cap pena capital, n'eren imposades 9, amb l'expressa finalitat de posar molt difícil l'exercici de la gràcia de commutació que, en definitiva, havia de recaure en el Consell de Ministres. Després de dos dies de tensió -de la tarda del dilluns dia 28 a la del dimecres dia 30- la commutació va assenyalar el punt final d'un round, però no pas del combat. Les campanes foren llançades al vol, el discurs de fi nal d'any d'en Franco fou també anunciat, i tothom va tenir interès a demostrar que aquí no passa res i que tot és absolutament normal. La normalitat, però, sembla que no podrà anar més enllà de les festes nadalenques i que, en recomençar l'any, la lluita política per la successió assolirà nivells de gran tensió. L'extrema dreta espanyola, sempre disposada a desvetllar-se, entusiasmada pel to que ha imposat a les múltiples manifestacions "espontànies" que precediren la sentència de Burgos, no desaprofitarà l'ocasió de recuperar els llocs i punts perduts quan l'Opus aconseguí el govern homogeni de l'octubre del 1.969. Com sempre, el poble està absent en aquesta lluita que ha de decidir el seu futur immediat. El paper de l'exèrcit torna a ser esperat amb expectació, ja que la seva unitat resulta també un bon punt dubtosa. A hores d'ara, trenta anys de règim tornen al punt de partida i l'immobilisme es manifesta en el fet que el plantejament torna a ser gairabé el de fa trenta anys, només que amb una escisió dins el règim i els seus grups com no havia estat vist fins ara.

2.- L'ANTICLERICALISME RENEIX, PERÒ A LA DRETA.

La notícia: LA SETMANA DE MANIFESTACIONS FRANQUISTES HA ESTAT FORTAMENT MARCADA PER LES ACTITUDS ANTICLE

RICALS DE PARAULA I D'OBRA PER PART DE MOLTS GRUPS DE LA DRETA

Tot va començar de manera sorollosa amb ocasió de la pastoral conjunta dels bisbes de San Sebastian i Bilbao. Amb motiu de les manifestacions franquistes, les pancartes ja posen en relleu l'exacerbació de l'anticlericalisme que es tan manipulant ara les dretes en el moment en què veuen que l'Església ja no ser veix fidelment el seus interessos. A Madrid, una pancarta proclama la necessitat de "Menos curas y más hostias". A Barcelona, l'endemà al matí de la manifestació -ben poc lluída certament- el bisbat va aparèixer amb la porta exterior pintada de color vermell i flanquejada per dues inscripcions simptomàtiques: "Obis pos comunistas, no" i "Cirarda, al paredón", mentre al claustre de la catedral el text anava dedicat a l'Arquebisbe Marcelo, al qual la seva actitud en general inhibidora no ha lliurat de la condemna: "Marcelo, Obispo traidor". Però, com els elements d'extrema dreta saben fer molt bé a casa nostra, des de fa desenes d'anys, les paraules anaren acompanyades de fets: sacerdots amenaçats de paraula i agredits, dos cotxes de capellans incendiats... El nou conseller de l'Ajuntament de Barcelona pel districte de Sants, l'inefable Febrer, home de la lluita lliure i dels lleons, a més de posar personalment cartells convocant a la manifestació del dia 29, es va permetre d'ahar personalment a la parròquia de Sant Medir i assegurar al rector que si era tocat un sol cartell portaria el rector a la plaça de Catalunya, arròssegant-lo.

3.-HOMES DE PARAULA

La notícia: UN PUNT BASIC DE L'ACORD ENTRE L'ABAT DE MONTSERRAT I EL GOVERNADOR I EL MINISTRE DE LA GOVERNACIÓ, FOU QUE NINGÚ NO FARIA RES ALS PARTICIPANTS A LA REUNIO, FORA DE PRENDRE'N EL NOM. DESPRÉS, LA PERSECUCIÓ HA COMENÇAT !

El maquiavelisme de més baixa categoria està essent aplicat en el cas dels participants a la reunió dels dies 12 i 13 de desembre a Montserrat. Tant bon punt arribats a Barcelona, la majoria han començat a rebre convocatòries de la Jefatura de Policia i no pas precisament per anar-hi a tenir una estona de conversa. La retirada del passaport és la mesura més comunament aplicada. Els més afectats semblen, però, els cantants que s'han vist de cop i volta sen se carnet professional i, per tant, impossibilitats totalment d'exercir llur professió. En la pau de la qual fruïm, en el Nadal de la bona voluntat, posat de manifest amb la generositat (!) de la commutació d'unes penes de mort imposades després d'una farsa judicial, la repressió s'exerceix implacablement. De totes maneres, res de nou a aquesta porció de l'Oest que és l'Estat espanyol.

INDEX

- 1.- ESTAT ESPANYOL: Burgos... i després.
  - 2.- L'ANTICLERICALISME RENEIX, PERÒ A LA DRETA.
  - 3.- HOMES DE PARAULA: La persecució dels participants a la reunió de Montserrat.
-

1.- ESTAT ESPANYOL

La notícia: EL PROCÉS DE BURGOS ACABA AMB LA COMMUTACIÓ DE LES PENES DE MORT. BURGOS, FERÒ, HA ESTAT EL DISPARADOR I ACCELERADOR DE LA LLUITA PER LA SUCCESIÓ DEL FRANQUISME I L'OCUPACIÓ DEL PODER.

Una campanya ben orquestrada, que ha suposat la prèvia jugada forta i a fons dels ministres "liberalitzadors" i "europeïstes", ha acabat amb el resultat que l'actual ministeri volia: la commutació de les penes de mort. És sensible i veu pública que aquest resultat serà pagat car per aquest ministeri que, diuen, està en pràctica dimissió... forçosa. La lluita entre el radicalisme ultra de la dreta i la tàctica més o menys "aperturista" dels homes de l'Opus, s'ha anat desenrotllant de manera ferotge al llarg del procés de Burgos. Un moment culminant fou el de la sentència, a la qual, en comptes de les 6 penes de mort demanades pel fiscal, i en comptes de les impressions dels advocats defensors que esperaven que pràcticament no fos imposada cap pena capital, n'eren imposades 9, amb l'expressa finalitat de posar molt difícil l'exercici de la gràcia de commutació que, en definitiva, havia de recaure en el Consell de Ministres. Després de dos dies de tensió -de la tarda del dilluns dia 28 a la del dimecres dia 30- la commutació va assenyalar el punt final d'un round, però no pas del combat. Les campanes foren llançades al vol, el discurs de final d'any d'en Franco fou també anunciat, i tothom va tenir interès a demostrar que aquí no passa res i que tot és absolutament normal. La normalitat, però, sembla que no podrà anar més enllà de les festes nadalenques i que, en recomençar l'any, la lluita política per la successió assolirà nivells de gran tensió. L'extrema dreta espanyola, sempre disposada a desvetllar-se, entusiasmada pel to que ha imposat a les múltiples manifestacions "espontànies" que precediren la sentència de Burgos, no desaprofitarà l'ocasió de recuperar els llocs i punts perduts quan l'Opus aconseguí el govern homogeni de l'octubre del 1.969. Com sempre, el poble està absent en aquesta lluita que ha de decidir el seu futur immediat. El paper de l'exèrcit torna a ser esperat amb expectació, ja que la seva unitat resulta també un bon punt dubtosa. A hores d'ara, trenta anys de règim tornen al punt de partida i l'immobilisme es manifesta en el fet que el plantejament torna a ser gairabé el de fa trenta anys, només que amb una escisió dins el règim i els seus grups com no havia estat vist fins ara.

2.- L'ANTICLERICALISME RENEIX, PERÒ A LA DRETA.

La notícia: LA SETMANA DE MANIFESTACIONS FRANQUISTES HA ESTAT FORTAMENT MARCADA PER LES ACTITUDS ANTICLE

RICALS DE PARAULA I D'OBRA PER PART DE MOLTS GRUPS DE LA DRETA

Tot va començar de manera sorollosa amb ocasió de la pastoral conjunta dels bisbes de San Sebastian i Bilbao. Amb motiu de les manifestacions franquistes, les pancartes ja posen en relleu l'exacerbació de l'anticlericalisme que es tan manipulant ara les dretes en el moment en què veuen que l'Església ja no ser veix fidelment el seus interessos. A Madrid, una pancarta proclama la necessitat de "Menos curas y más hostias". A Barcelona, l'endemà al matí de la manifestació -ben poc lluida certament- el bisbat va aparèixer amb la porta exterior pintada de color vermell i flanquejada per dues inscripcions simptomàtiques: "Obis pos comunistas, no" i "Cirarda, al paredón", mentre al claustre de la catedral el text anava dedicat a l'Arquebisbe Marcelo, al qual la seva actitud en general inhibidora no ha lliurat de la condemna: "Marcelo, Obispo traidor". Però, com els elements d'extrema dreta saben fer molt bé a casa nostra, des de fa desenes d'anys, les paraules anaren acompanyades de fets: sacerdots amenaçats de paraula i agredits, dos cotxes de capellans incendiats... El nou conseller de l'Ajuntament de Barcelona pel districte de Sants, l'inefable Febrer, home de la lluita lliure i dels lleons, a més de posar personalment cartells convocant a la manifestació del dia 29, es va permetre d'anar personalment a la parròquia de Sant Medir i assegurar al rector que si era tocat un sol cartell portaria el rector a la plaça de Catalunya, arrossegant-lo.

3.-HOMES DE PARAULA

La notícia: UN PUNT BASIC DE L'ACORD ENTRE L'ABAT DE MONT-SERRAT I EL GOVERNADOR I EL MINISTRE DE LA GOVERNACIÓ, FOU QUE NINGÚ NO FARIA RES ALS PARTICIPANTS A LA REUNIÓ, FORA DE PRENDRE'N EL NOM. DESPRÉS, LA PERSECUCIÓ HA COMENÇAT !

El maquiavelisme de més baixa categoria està essent aplicat en el cas dels participants a la reunió dels dies 12 i 13 de desembre a Montserrat. Tant bon punt arribats a Barcelona, la majoria han començat a rebre convocatòries de la Jefatura de Policia i no pas precisament per anar-hi a tenir una estona de conversa. La retirada del passaport és la mesura més comunament aplicada. Els més afectats semblen, però, els cantants que s'han vist de cop i volta sense carnet professional i, per tant, impossibilitats totalment d'exercir llur professió. En la pau de la qual fruïm, en el Nadal de la bona voluntat, posat de manifest amb la generositat (!) de la commutació d'unes penes de mort imposades després d'una farsa judicial, la repressió s'exerceix implacablement. De totes maneres, res de nou a aquesta porció de l'Oest que és l'Estat espanyol.

Oferim, en aquest número, el text que va publicar "LE MONDE", pàg. 2, el dia 23 de Desembre de 1.970.

L'ESGLÉSIA NO POT CONTINUAR UNIDA AL RÈGIM QUE HA AFUSELLAT HOMES PER MOR DE LLURS IDEES

Declaracions de l'Abat de Montserrat

"Parlen d'opció entre Franco o el comunisme. Ho repeteixen des de fa trenta anys. Però mai no ho havíem sentit cridar d'una manera tan forta com aquests dies. És un eslògan simple, massa simple. És ben bé ma niqueisme veure el món en negre i blanc, Espanya dividida en bons i dolents. No ho podem acceptar."

Dom Cassià Just, abat de Montserrat, que ens ha rebut sense pressa en aquest cim de Catalunya, és un home clarament trasbalsat per la situació actual d'Espanya, per la violència que veu créixer en aquest país, per les injustícies i agressions que li arriben. Fa quatre anys, quan va ser elegit per la cèlebre comunitat benedictina per a posar-se al cap del monestir i succeir, en difícils condicions, a Dom Escarré, tenia només quaranta anys. De alçada mitjana, els cabells bruns i curts, els trets plens de vida, i la mirada particularment viva darrera les ulleres amb muntura de carei, hom el nota d'antuvi posseït per una ardent set de justícia.

"L'opció, diu, no oscil·la pas entre l'anarquia i el règim. La realitat és molt més complexa i si hi ha ministres que ens demanen que ens quedem al nostre lloc, si demanen a l'Església que no faci política, jo responc que la qüestió no és pas aquesta, jo dic que ens cal, pel fet de ser catòlics, estar en primer lloc al costat dels oprimits, dels qui sofreixen. Hem d'esforçar-nos a dir la veritat sempre i arreu. Hi ha en aquest moment al país, una tal atmòsfera de mentida i d'hipocresia... Als cristians que estarien temptats de veure en les nostres paraules una intenció política cal explicar-los-hi, amb tota paciència i incansablement, que no és possible guardar silenci i romandre en l'angelisme. Perquè l'angelisme, no és també una forma de política? No és possible que l'Església pugui continuar unida al règim que ha afusellat homes per mor de llurs idees i que ha executat catòlics pel sol crim d'estar contra Franco."

Un monjo de Montserrat ens ha explicat que, durant la guerra civil, el jove Cassià Just, que aleshores tenia 12 anys, havia volgut llançar pedres als anarquistes catalans. Avui, el successor de Dom Escarré no amaga evidentment les seves reserves pel que fa als comunistes. Però sembla que un episodi de la guerra civil el va marcar d'una manera particular: l'execució pels franquistes d'un dirigent catòlic català, Carrasco i Formiguera. Enviat en missió al País Basc i fet presoner, va ser, aquest darrer, passat de seguida per les armes. "Els qui volien intercedir van arribar massa tard. Se'ls va respondre: ja ha estat afusellat."

Podran mai els espanyols oblidar aquest drama fratricida que va produir un milió de morts i que ha marcat diverses generacions? Els qui s'oposen actualment al règim franquista fan constar que són els mateixos dirigents els qui no paren de referir-se a la "creuada", els qui tornen a fer córrer actualment els tomes "de 1.936", mentre truquen a l'ensem a la porta de l'Europa liberal i democràtica. Això no és pas només una imatge. La setmana passada, a la ciutat de Terrassa, propera a Barcelona, alguns policies van amenaçar els sacerdots obrers de la Parròquia de Sant Cristòfol tot cridant: "Ja veureu. Això

serà pitjor que el 36...". La sagristia de la Parròquia va resultar molt perjudicada per una explosió de plàstic deixat allà, segons els capellans, per la policia.

L'any 1.964, Dom Escarré va ser exiliat d'Espanya per haver pres posició pública contra el règim. Aquest exili, exigit per Madrid, va ser acceptat pel Vaticà. Després d'alguns anys passats a Milà, Dom Escarré va retornar a Espanya per morir a la seva abadia de Montserrat l'octubre del 1.968. El seu exemple no s'ha oblidat. Dom Cassià Just no sembla pas menys sensible pels problemes socials que el seu predecessor, i la seva autoritat espiritual no és discutida per ningú a Catalunya. No és pas per atzar que els "tres-cents" intel·lectuals i artistes escollissin Montserrat per a tancar-s'hi, ara fa deu dies. Des de sempre, és el refugi d'una certa independència enfront del poder central i, d'ençà d'alguns anys, el símbol d'una contestació evangèlica.

"Aprovo el manifest"

"Aprovo totalment el document que aquests intel·lectuals han elaborat, ens diu diu també Dom Cassià Just. I penso que el seu abast, a llarg terme, serà molt gran. L'aprovo, perquè no poso pas en dubte les tortures sofertes pels presoners polítics. N'he tingut proves concretes. Ens plau que l'"Osservatore Romano" hagi publicat aquest text. Un dels nostres monjos va anar, després, a Roma. Pensava que el Vaticà desaprovaria la nostra actitud. De cap manera.

"Jo vaig participar directament en les negociacions entre els intel·lectuals refugiats aquí i el govern, segueix Dom Cassià Just. Les autoritats volien que els lliurés la llista dels assistents. Jo no sóc policia. Finalment, la guàrdia civil va aconseguir l'autorització oficial per a forçar, en cas necessari, les portes del monestir. El ministre de l'interior em va preguntar per telèfon perquè estava amb l'oposició. Vaig respondre que jo no estava amb l'oposició, sinó a favor dels drets de la persona humana...".

L'any passat, durant l'estat d'excepció, Dom Cassià Just va participar en la redacció d'un text destinat als bisbes espanyols. Aquest text, preparat a Barcelona i no pas a l'abadia, va reunir les firmes de molts vicaris, de provincials franciscans, caputxins i jesuïtes.

"En aquell moment, diu tot somrient Dom Cassià Just, el vam anomenar "el manifest dels coronels..."

Aquest manifest, parlant dels "detinguts i dels perseguits", demanava respectuosament als bisbes una presa de posició "clara" en nom de l'Església i de l'Evanjeli. Va ser adreçat personalment a cadascun dels membres de la conferència episcopal. Tres bisbes van acusar-ne recepció. La jerarquia, aquesta vegada, es manifestarà més receptiva?

"No descarto pas, diu Dom Cassià Just, amenaces o atemptats contra el nostre monestir. No estem pas a recer. Un dels nostres monjos, que acaba d'arribar de Vic, ens ha explicat que alguns joves havien organitzat a aquesta ciutat una manifestació contra el procés de Burgos. La policia els va detenir i maltractar."

Es ben veritat que Espanya no mostra pas actualment el seu rostre més reconfortant. El tricorní de la guàrdia civil retroba altra vegada un sentit oblidat.

"Quan vam haver sortit de Montserrat, ens ha dit l'escriptora Anna Mª Matute, estava trasbalsada. Les campanes del monestir dringaven a ple vol. Els guàrdies civils ens esperaven metralladora en mà. Nosaltres teníem les campanes, i ells tenien les metralladores..."

Un col·laborador de Dom Cassià Just ens ha fet visitar el que ell anomena els "llocs del crim": la sala gòtica i la sala de conferències; on els 300 contestataris van passar els tres dies. Ha obert també les portes de la biblioteca consagrada a la guerra. "Parlen avui, diu, de 1.936 i de la creuada. Per què ens fan tornar a la memòria el repte de Millán Astray a Salamanca: "Visca la mort. A baix la intel·ligència...". Han oblidat la resposta de Miguel de Unamuno: "Vosaltres vencereu, però no convencereu."

Marcel Niedergang

EL MUSSOL

8 gener 1.971

Nº 5

Oferim, en aquest número, el text que va publicar "LE MONDE", pàg. 2, el dia 23 de Desembre de 1.970.

L'ESGLÉSIA NO POT CONTINUAR UNIDA AL RÈGIM QUE HA AFUSELLAT HOMES PER MOR DE LLURS IDEES

Declaracions de l'Abat de Montserrat

"Parlen d'opció entre Franco o el comunisme. Ho repeteixen des de fa trenta anys. Però mai no ho havíem sentit cridar d'una manera tan forta com aquests dies. És un eslògan simple, massa simple. És ben bé maniqueisme veure el món en negre i blanc, Espanya dividida en bons i dolents. No ho podem acceptar."

Dom Cassià Just, abat de Montserrat, que ens ha rebut sense pressa en aquest cim de Catalunya, és un home clarament trasbalsat per la situació actual d'Espanya, per la violència que veu créixer en aquest país, per les injustícies i agressions que li arriben. Fa quatre anys, quan va ser elegit per la cèlebre comunitat benedictina per a posar-se al cap del monestir i succeir, en difícils condicions, a Dom Escarré, tenia només quaranta anys. De alçada mitjana, els cabells bruns i curts, els trets plens de vida, i la mirada particularment viva darrera les ulleres amb muntura de carei, hom el nota d'antuvi posseït per una ardent set de justícia.

"L'opció, diu, no oscil·la pas entre l'anarquia i el règim. La realitat és molt més complexa i si hi ha ministres que ens demanen que ens quedem al nostre lloc, si demanen a l'Església que no faci política, jo responc que la qüestió no és pas aquesta, jo dic que ens cal, pel fet de ser catòlics, estar en primer lloc al costat dels oprimits, dels qui sofreixen. Hem d'esforçar-nos a dir la veritat sempre i arreu. Hi ha en aquest moment al país, una tal atmosfera de mentida i d'hipocresia... Als cristians que estarien temptats de veure en les nostres paraules una intenció política cal explicar-los-hi, amb tota paciència i incansablement, que no és possible guardar silenci i romandre en l'angelisme. Perquè l'angelisme, no és també una forma de política? No és possible que l'Església pugui continuar unida al règim que ha afusellat homes per mor de llurs idees i que ha executat catòlics pel sol crim d'estar contra Franco."

Un monjo de Montserrat ens ha explicat que, durant la guerra civil, el jove Cassià Just, que aleshores tenia 12 anys, havia volgut llançar pedres als anarquistes catalans. Avui, el successor de Dom Escarré no amaga evidentment les seves reserves pel que fa als comunistes. Però sembla que un episodi de la guerra civil el va marcar d'una manera particular: l'execució pels franquistes d'un dirigent catòlic català, Carrasco i Formiguera. Enviat en missió al País Basc i fet presoner, va ser, aquest darrer, passat de seguida per les armes. Els qui volien intercedir van arribar massa tard. Se'ls va respondre: ja ha estat afusellat."

Podran mai els espanyols oblidar aquest drama fratricida que va produir un milió de morts i que ha marcat diverses generacions? Els qui s'oposen actualment al règim franquista fan constar que són els mateixos dirigents els qui no paren de referir-se a la "creuada", els qui tornen a fer córrer actualment els tmes "de 1.936", mentre truquen a l'ensem a la porta de l'Europa liberal i democràtica. Això no és pas només una imatge. La setmana passada, a la ciutat de Terrassa, propera a Barcelona, alguns policies van amenaçar els sacerdots obrers de la Parròquia de Sant Cristòfol tot cridant: "Ja veureu. Això

serà pitjor que el 36...". La sagristia de la Parròquia va resultar molt perjudicada per una explosió de plàstic deixat allà, segons els capellans, per la policia.

L'any 1.964, Dom Escarré va ser exiliat d'Espanya per haver pres posició pública contra el règim. Aquest exili, exigit per Madrid, va ser acceptat pel Vaticà. Després d'alguns anys passats a Milà, Dom Escarré va retornar a Espanya per morir a la seva abadia de Montserrat l'octubre del 1.968. El seu exemple no s'ha oblidat. Dom Cassià Just no sembla pas menys sensible pels problemes socials que el seu predecessor, i la seva autoritat espiritual no és discutida per ningú a Catalunya. No és pas per atzar que els "tres-cents" intel·lectuals i artistes escollissin Montserrat per a tancar-s'hi, ara fa deu dies. Des de sempre, és el refugi d'una certa independència enfront del poder central i, d'ençà d'alguns anys, el símbol d'una contestació evangèlica.

"Aprovo el manifest"

"Aprovo totalment el document que aquests intel·lectuals han elaborat, ens diu diu també Dom Cassià Just. I penso que el seu abast, a llarg terme, serà molt gran. L'aprovo, perquè no poso pas en dubte les tortures sofertes pels presoners polítics. N'he tingut proves concretes. Ens plau que l'"Osservatore Romano" hagi publicat aquest text. Un dels nostres monjos va anar, després, a Roma. Pensava que el Vaticà desaprovaria la nostra actitud. De cap manera.

"Jo vaig participar directament en les negociacions entre els intel·lectuals refugiats aquí i el govern, segueix Dom Cassià Just. Les autoritats volien que els lliurés la llista dels assistents. Jo no sóc policia. Finalment, la guàrdia civil va aconseguir l'autorització oficial per a forçar, en cas necessari, les portes del monestir. El ministre de l'interior em va preguntar per telèfon per què estava amb l'oposició. Vaig respondre que jo no estava amb l'oposició, sinó a favor dels drets de la persona humana...".

L'any passat, durant l'estat d'excepció, Dom Cassià Just va participar en la redacció d'un text destinat als bisbes espanyols. Aquest text, preparat a Barcelona i no pas a l'abadia, va reunir les firmes de molts vicaris, de provincials franciscans, caputxins i jesuïtes.

"En aquell moment, diu tot somrient Dom Cassià Just, el vam anomenar "el manifest dels coronels..."

Aquest manifest, parlant dels "detinguts i dels perseguits", demanava respectuosament als bisbes una presa de posició "clara" en nom de l'Església i de l'Evanveli. Va ser adreçat personalment a cadascun dels membres de la conferència episcopal. Tres bisbes van acusar-ne recepció. La jerarquia, aquesta vegada, es manifestarà més receptiva?

"No descarto pas, diu Dom Cassià Just, amenaces o atemptats contra el nostre monestir. No estem pas a recer. Un dels nostres monjos, que acaba d'arribar de Vic, ens ha explicat que alguns joves havien organitzat a aquesta ciutat una manifestació contra el procés de Burgos. La policia els va detenir i maltractar."

Es ben veritat que Espanya no mostra pas actualment el seu rostre més reconfortant. El tricorni de la guàrdia civil retroba altra vegada un sentit oblidat.

"Quan vam haver sortit de Montserrat, ens ha dit l'escriptora Anna Mª Matute, estava trasbalsada. Les campanes del monestir dringaven a ple vol. Els guàrdies civils ens esperaven metralladora en mà. Nosaltres teníem les campanes, i ells tenien les metralladores..."

Un col·laborador de Dom Cassià Just ens ha fet visitar el que ell anomena els "llocs del crim": la sala gòtica i la sala de conferències, on els 300 contestataris van passar els tres dies. Ha obert també les portes de la biblioteca consagrada a la guerra. "Parlen avui, diu, de 1.936 i de la creuada. Per què ens fan tornar a la memòria el repte de Millán Astray a Salamanca: "Visca la mort. A baix la intel·ligència...". Han oblidat la resposta de Miguel de Unamuno: "Vosaltres vencereu, però no convencereu."

Marcel Niedergang

INDEX

- CATALUNYA : 1.- Després de Montserrat: l'"affaire" Jordi Carbonell.
2.- La vaga de la fam de Mossèn Xirinacs.

1.- DESPRÉS DE MONTSERRAT: L'"AFFAIRE" JORDI CARBONELL.

Ja vam remarcar com, malgrat totes les promeses, les autoritats governatives espanyoles, havien començat -amb una certa timidesa- la repressió contra els assistents a la reunió del mes de desembre a Montserrat. No sembla, però, que les tinguin totes, i les mesures pro curen ser poc espectaculars. Ara, després de les retirades de passaports, carnets professionals, etc., han començat a venir les notificacions de multes. Val la pena de donar el text literal que comunica el Govern Civil de Barcelona, a denúncia de la policia: "Que en la reunió celebrada en el Monasterio de Montserrat los días 12, 13 y 14 del pasado mes de diciembre, se redactó un documento cuyo texto fue aprobado por los asistentes entro los cuales se encontraba Vd. y dado posteriormente a la publicidad, en el que en algunos de sus extremos se atacan a los principios básicos de la unidad nacional y política, esenciales para la pacífica convivencia social de los españoles". Això, segons el Govern Civil, constitueix una falta prevista a l'Article 2n. apartats a) i i) de la Llei d'Ordre Públic del 1.959. Com sempre, els imports varien segons els criteris que l'autoritat mateixa estableix.

Aquest afer, però, ha tingut una derivació que ha estat per a algú, potser, una sorpresa: la detenció del director de l'Enciclopèdia Catalana, i professor de la Universitat Autònoma, Jordi Carbonell, perquè, primer a la Policia i després al Jutjat, s'ha negat a fer i signar declaracions que no estiguessin escrits en la seva llengua. De cop i volta, els organismes repressius i els judicials s'han trobat amb un problema que els ve gros. Per això han guardat silenci i no s'han llançat, fins ara, a les gruixudes acusacions de separatismes i d'altres semblants.

Jordi Carbonell demana, només, una aplicació concreta d'aquest respecte a un dret humà fonamental: el respecte a la pròpia llengua i el dret a expressar-s'hi en tot moment. Però els drets humans fan de bon proclamar a l'hora de les paraules sonores i buides de contingut, però són sistemàticament violats i no aplicats a l'hora de la concreció. Jordi Carbonell, en realitat, ha fet una cosa que, a diversos nivells, tots els catalans hem de fer: exigir, fins on calgui, el dret a parlar en català a casa nostra i en aquelles institucions i organismes que actuen aquí. La timidesa de massa catalans fa que, en aquest camp de la llengua, encara tinguem tant de camí a córrer alhora que tantos victòries puguin encara ser possibles.

2.- LA VAGA DE LA FAM DE MOSSÈN XIRINACS.

Mossèn Xirinacs ha fet una llarga vaga de la fam. Bon segur que la més llarga en molts anys a casa nostra: 21 dies, bovent només aigua (sense sucre). Fonamentalment, ha volgut posar de manifest la ur

gència que ens sigui aplicada la doctrina de l'autodeterminació dels pobles i totes les conseqüències que se'n deriven. Mossèn Xirinacs, fidel al poble al qual serveix, s'ha pres seriosament el seu paper de desvetllador de consciències ben propi de la seva condició sacerdotal. El gest de Mn. Xirinacs ha suscitat alguna reacció de dubte, de covardia fins i tot, camuflades en moralismes certament de via estreta. El moralisme ha pretès de judicar la vaga de la fam fins els límits que siguin, com un atemptat a la pròpia vida, cosa que resulta -diuen- inacceptable per a una consciència cristiana. Dues coses s'obliden, en plantejar així la qüestió. És la primera que Mn. Xirinacs, com tots els qui han emprat el mètode de lluita no violent que és la vaga de la fam, no ha pretès d'atemptar contra la seva vida. Ha estat, en tot cas, disposat a perdre-la per a una causa noble i, en aquests casos, si la vida arriba a estar en perill, la culpa no és pas del qui fa la vaga. La segona cosa és que massa sovint hom oblida de sotmetre a una rigorosa anàlisi moral la situació -certament immoral en grau màxim- que, com a poble hem de suportar i estem suportant des de fa més de trenta anys. Aquí també cal ser justos i establir una veritable jerarquia d'exigències morals i començar a fer-les valer contra aquelles situacions d'injustícia radical que poden fer que uns llancin a la lluita pels camins de la no-violència, però que pot posar-los en perill de perdre la pròpia vida, mentre que a d'altres els pot engregar a la lluita mitjançant la violència. Tot això, però, només són conseqüències, respostes, reaccions. El mal, el veritable mal, els és anterior.

- - - - -

Notícia de "El Correo Catalán", 31 de gener del 1.971, pàg. 23:

"JORDI CARBONELL, EN LIBERTAD PROVISIONAL
A primera hora de la tarde de ayer fue puesto en libertad provisional Jordi Carbonell, director de la Gran Enciclopedia Catalana y profesor de la Universidad Autónoma. El señor Carbonell estaba detenido desde el pasado día 12, al parecer, por insistir en su posición de declarar en catalán en la Jefatura Superior de Policía con respecto a las diligencias que se seguían por su asistencia a la reunión de Montserrat de diciembre. Según nuestras noticias, el Juzgado Especial de Orden Público de Madrid se ha inhibido de este caso."

- - - - -

1 febrer 1.971

INDEX

- CATALUNYA : 1.- Després de Montserrat: l'"affaire" Jordi Carbonell.
2.- La vaga de la fam de Mossèn Xirinacs.

1.- DESPRÉS DE MONTSERRAT: L'"AFFAIRE" JORDI CARBONELL.

Ja vam remarcar com, malgrat totes les promeses, les autoritats governatives espanyoles, havien començat -amb una certa timidesa- la repressió contra els assistents a la reunió del mes de desembre a Montserrat. No sembla, però, que les tinguin totes, i les mesures pro curen ser poc espectaculars. Ara, després de les retirades de passaports, carnets professionals, etc., han començat a venir les notificacions de multes. Val la pena de donar el text literal que comunica el Govern Civil de Barcelona, a denúncia de la policia: "Que en la reunió celebrada en el Monasterio de Montserrat los días 12, 13 y 14 del pasado mes de diciembre, se redactó un documento cuyo texto fue aprobado por los asistentes entre los cuales se encontraba Vd. y dado posteriormente a la publicidad, en el que en algunos de sus extremos se atacan a los principios básicos de la unidad nacional y política, esenciales para la pacífica convivencia social de los españoles". Això, segons el Govern Civil, constitueix una falta prevista a l'Article 2n. apartats a) i i) de la Llei d'Ordre Públic del 1.959. Com sempre, els imports varien segons els criteris que l'autoritat mateixa estableix.

Aquest afer, però, ha tingut una derivació que ha estat per a algú, potser, una sorpresa: la detenció del director de l'Enciclopèdia Catalana, i professor de la Universitat Autònoma, Jordi Carbonell, perquè, primer a la Policia i després al Jutjat, s'ha negat a fer i signar declaracions que no estiguessin escrites en la seva llengua. De cop i volta, els organismes repressius i els judicials s'han trobat amb un problema que els ve gros. Per això han guardat silenci i no s'han llançat, fins ara, a les gruixudes acusacions de separatismes i d'altres semblants.

Jordi Carbonell demana, només, una aplicació concreta d'aquest respecte a un dret humà fonamental: el respecte a la pròpia llengua i el dret a expressar-s'hi en tot moment. Però els drets humans fan de bon proclamar a l'hora de les paraules sonores i buides de contingut, però són sistemàticament violats i no aplicats a l'hora de la concreció. Jordi Carbonell, en realitat, ha fet una cosa que, a diversos nivells, tots els catalans hem de fer: exigir, fins on calgui, el dret a parlar en català a casa nostra i en aquelles institucions i organismes que actuen aquí. La timidesa de massa catalans fa que, en aquest camp de la llengua, encara tinguem tant de camí a córrer alhora que tantes victòries puguin encara ser possibles.

2.- LA VAGA DE LA FAM DE MOSSÈN XIRINACS.

Mossèn Xirinacs ha fet una llarga vaga de la fam. Ben segur que la més llarga en molts anys a casa nostra: 21 dies, bevent només aigua (sense sucre). Fonamentalment, ha volgut posar de manifest la ur

gència que ens sigui aplicada la doctrina de l'autodeterminació dels pobles i totes les conseqüències que se'n deriven. Mossèn Xirinacs, fidel al poble al qual serveix, s'ha pres seriosament el seu paper de desvetllador de consciències ben propi de la seva condició sacerdotal. El gest de Mn. Xirinacs ha suscitat alguna reacció de dubte, de covardia fins i tot, camuflades en moralismes certament de via estreta. El moralisme ha pretès de judicar la vaga de la fam fins els límits que siguin, com un atemptat a la pròpia vida, cosa que resulta -diuen- inacceptable per a una consciència cristiana. Dues coses s'obliden, en plantejar així la qüestió. És la primera que Mn. Xirinacs, com tots els qui han emprat el mètode de lluita no violent que és la vaga de la fam, no ha pretès d'atemptar contra la seva vida. Ha estat, en tot cas, disposat a perdre-la per a una causa noble i, en aquests casos, si la vida arriba a estar en perill, la culpa no és pas del qui fa la vaga. La segona cosa és que massa sovint hom oblida de sotmetre a una rigorosa anàlisi moral la situació -certament immoral en grau màxim- que, com a poble hem de suportar i es tem suportant des de fa més de trenta anys. Aquí també cal ser justos i establir una veritable jerarquia d'exigències morals i començar a fer-les valer contra aquelles situacions d'injustícia radical que poden fer que uns llancin a la lluita pels camins de la no-violència, però que pot posar-los en perill de perdre la pròpia vida, mentre que a d'altres els pot engegar a la lluita mitjançant la violència. Tot això, però, només són conseqüències, respostes, reaccions. El mal, el veritable mal, els és anterior.

- - - - -

Notícia de "El Correo Catalán", 31 de gener del 1.971, pàg. 23:

"JORDI CARBONELL, EN LIBERTAD PROVISIONAL
A primera hora de la tarde de ayer fue puesto en libertad provisional Jordi Carbonell, director de la Gran Enciclopedia Catalana y profesor de la Universidad Autónoma. El señor Carbonell estaba detenido desde el pasado día 12, al parecer, por insistir en su posición de declarar en catalán en la Jefatura Superior de Policía con respecto a las diligencias que se seguían por su asistencia a la reunión de Montserrat de diciembre. Según nuestras noticias, el Juzgado Especial de Orden Público de Madrid se ha inhibido de este caso."

- - - - -

1 febrer 1.971

EL MUSOL

Nº 7.

INDEX

1. ESTAT ESPANYOL: Diferència entre "política dels catalans" i "catalans en la política".
2. CATALUNYA: Les necessàries coordinacions.

- 1.- ESTAT ESPANYOL: Diferència entre "política dels catalans" i "catalans en la política".

Des de l'última reorganització important del govern espanyol, el mes d'octubre de 1.969, amb alguns complements posteriors, com el nomenament, fa poc, de Fabià Estapé com a Comissari adjunt del Pla de Desenvolupament, es parla molt del paper dels catalans en la política espanyola. Se'n parla no sols des d'un punt de vista pragmàtic, és a dir d'uns catalans que senten interès, com a persones o com a grup concret, a participar en el govern perquè és una posició decisiva per a la defensa de llurs interessos, sinó que se'n parla, i els mateixos polítics "promocionats" en parlen, com a política que els catalans han de practicar. Això, de fet, no és gens nou. Ja ve de lluny, de molts, molts anys, aquesta actitud que pretén defensar que allò que convé als catalans, si volen aconseguir alguna cosa, és d'instal·lar-se al govern de Madrid perquè és l'única alternativa política possible per a nosaltres i per aconseguir el millor que podem desitjar. Encara que pugui semblar mentida, el cert és que alguns sectors semblen sensibles a aquest tipus de fal·lacioses argumentacions. Cal, doncs, fer algunes precisions que, tot i que són elementals, han de ser recordades constantment.

En primer lloc, quin significat té que hi hagi catalans al govern de Madrid? La procedència de les persones té molt poca importància quan no va acompanyada d'una estricta i total fidelitat a totes aquelles coses i raons que van lligades indissolublement a aquella procedència. La Segona Guerra mundial va donar relleu -bon trist relleu, certament- a la figura repugnant del "col·laboracionista" que, en resum, era això: un originari del país al qual només havia restat això, la partida de naixement que deia que havia nascut al país, perquè tota la resta -les seves idees, les seves fidelitats, la seva activitat, les seves aspiracions, etc.- estaven perfectament, totalment, cegament vinculades i connectades amb les idees, fidelitats, activitats i aspiracions dels ocupants estrangers.

Aquesta és, doncs, la pregunta que ens haurien de respondre aquests polítics anomenats catalans, quan ens diuen que convé a Catalunya d'estar present al govern central: ¿què és per a ells Catalunya, què vol dir ser català, què ens ofereix llur política centralista per als catalans?

En realitat, els governants centrals només pretenen una cosa: tirar endavant llur política de continuïsm del règim, únic que saben molt bé que els permet de mantenir íntegrament la defensa de llurs interessos... i de llurs capitals i posicions dominants en els ordres polític i econòmic. I, com que un dels factors que més vénen ajudant, d'anys ençà, al règim a mantenir-se dempeus és el confusionisme, els catalans en el govern li presten un servei indiscutible i d'alt preu que el centralisme governamental els paga, d'altra banda, molt bé. És en definitiva, i encara una altra vegada al llarg de la història del nostre segle, la posada en pràctica de "l'afarta'm i digue'm moro". Més enllà d'aquesta categòrica i ben popular -i profunda- constatació, aquesta protesa "política dels catalans" a Madrid, no té sentit ni justificació, per nos que cada final de setmana,

els avions d'Iberia retornin a la "pàtria" (?) els meritoris catalans que passen, sacrificats, la setmana a la capital tot lluitant per Catalunya (!).

2.- CATALUNYA: Les necessàries coordinacions.

El fet està constatat de fa molts anys: el govern espanyol està dividit, però es manté gràcies al fet que més dividit que ell ho està l'oposició. Per això no és tampoc d'avui la preocupació de moltes persones i grups de cara a aconseguir que la coordinació de forces democràtiques i antidictatorials sigui un fet. Aquesta coordinació és, cada vegada més urgent. A tots els nivells convé que sigui realitzada una tasca de clarificació cons tant que permeti d'evitar tot conflicte; encara que sigui mínim, perquè és disgregador, entre les forces d'oposició i permeti de vore i de fer comprendre que els camps d'acció són nombrosos i que totes les forces poden tenir-hi cabuda. Per tant, sempre cal mantenir l'atenció desvetllada de cara a no minimitzar esforços aliens a persones o grups concrets i a potenciar totes aquelles actituds i accions que honestament, i amb esperit no totalitari, pretenen de confluir en la lluita que el poble manté contra l'actual autoritarisme alienador. L'única cosa que cal demanar sempre és la clarificació màxima de les corresponents actituds i posicions i que les tàctiques partidistes o de grup no posin mai en perill l'objectiu suprem i més immediat de la lluita, aquí i ara, contra una estructura imperant negadora dels drets més elementals de la persona individual i de la nostra personalitat col·lectiva catalana.

EL CONCORDAT: ¿QUESTIO RESERVADA?

(De la comunicació de Mn. Josep Bigordà a la sessió que es va celebrar sobre les qüestions concordatàries, el dia 18.2.1971, al Col·legi d'Advocats de Barcelona.)

La qüestió concordatària ¿és una qüestió reservada? Aquí hi ha una colla de qüestions de fons, que només vull enumerar.

En primer lloc: ¿és que, a partir del Vaticà II, es pot parlar encara d'Església reduint tan sols a les esferes jeràrquiques uns afers que afecten a tot el poble de Déu? El poble de Déu, ¿quina possibilitat té d'intervenir de manera eficient i operativa en el desenvolupament d'aquestes relacions entre Església i Estat?

Segon punt. Aquesta qüestió reservada, ¿no produirà una crisi més forta encara entre poble i jerarquia? En el marc d'una autèntica teologia conciliar sobre l'Església, el valor de la comunió és avui molt apreciat, i segons quina determinació es prengui en aquest afer aquesta comunió podria quedar vulnerada.

Tercer punt. ¿No es pot produir una crisi de consciència important?

I quart. Entre totes aquestes qüestions que en diem de dret concordatari, hi ha uns problemes d'ordre natural que tenen incidència, al mateix temps, en l'àmbit civil i l'eclesial. Es indiscutible que aquests problemes tenen des de l'Església la necessitat d'un enfocament estrictament natural; plantejament que, amb l'enfoc que s'hi ha donat, em sembla molt difícil que es pugui realitzar d'una manera viable.

1 març 1.971

EL MUSOL

Nº 7.

INDEX

1. ESTAT ESPANYOL: Diferència entre "política dels catalans" i "catalans en la política".
2. CATALUNYA: Les necessàries coordinacions.

- - - - -

- 1.- ESTAT ESPANYOL: Diferència entre "política dels catalans" i "catalans en la política".

Des de l'última reorganització important del govern espanyol, el mes d'octubre de 1.969, amb alguns complementos posteriors, com el nomenament, fa poc, de Fabià Estapé com a Comissari adjunt del Pla de Desenvolupament, es parla molt del paper dels catalans en la política espanyola. Se'n parla no sols des d'un punt de vista pragmàtic, és a dir d'uns catalans que senten interès, com a persones o com a grup concret, a participar en el govern perquè és una posició decisiva per a la defensa de llurs interessos, sinó que se'n parla, i els mateixos polítics "promocionats" en parlen, com a política que els catalans han de practicar. Això, de fet, no és gens nou. Ja ve de lluny, de molts, molts anys, aquesta actitud que pretén de defensar que allò que convé als catalans, si volen aconseguir alguna cosa, és d'instal·lar-se al govern de Madrid perquè és l'única alternativa política possible per a nosaltres i per a aconseguir el millor que podem desitjar.

Encara que pugui semblar mentida, el cert és que alguns sectors semblen sensibles a aquest tipus de fal·lacioses argumentacions. Cal, doncs, fer algunes precisions que, tot i que són elementals, han de ser recordades constantment.

En primer lloc, ¿quin significat té que hi hagi catalans al govern de Madrid? La procedència de les persones té molt poca importància quan no va acompanyada d'una estricta i total fidelitat a totes aquelles coses i raons que van lligades indissolublement a aquella procedència. La Segona Guerra mundial va donar rol·leu -bon trist rol·leu, certament- a la figura repugnant del "col·laboracionista" que, en resum, era això: un originari del país al qual només havia restat això, la partida de naixement que deia que havia nascut al país, perquè tota la resta -les seves idees, les seves fidelitats, la seva activitat, les seves aspiracions, etc.- estaven perfectament, totalment, cegament vinculades i connectades amb les idees, fidelitats, activitats i aspiracions dels ocupants estrangers.

Aquesta és, doncs, la pregunta que ens haurien de respondre aquests polítics anomenats catalans, quan ens diuen que convé a Catalunya d'estar present al govern central: ¿què és per a ells Catalunya, què vol dir ser català, què ens ofereix llur política centralista per als catalans? En realitat, els governants centrals només pretenen una cosa: tirar endavant llur política de continuïsm del règim, únic que saben molt bé que els permet de mantenir íntegrament la defensa de llurs interessos... i de llurs capitals i posicions dominants en els ordres polític i econòmic. I, com que un dels factors que més vénen ajudant, d'anys ençà, al règim a mantenir-se dempeus és el confusionisme, els catalans en el govern li presten un servei indiscutible i d'alt preu que el centralisme governamental els paga, d'altra banda, molt bé. És en definitiva, i encara una altra vegada al llarg de la història del nostre segle, la posada en pràctica de "l'afarta'm i digue'm moro". Més enllà d'aquesta categòrica i bon popular -i profunda- constatació, aquesta protesa "política dels catalans" a Madrid, no té sentit ni justificació, per mes que cada final de setmana,

els avions d'Iberia retornin a la "pàtria" (?) els meritoris catalans que passen, sacrificats, la setmana a la capital tot lluitant per Catalunya (!).

2.- CATALUNYA: Les necessàries coordinacions.

El fet està constatat de fa molts anys: el govern espanyol està dividit, però es manté gràcies al fet que més dividit que ell ho està l'oposició. Per això no és tampoc d'avui la preocupació de moltes persones i grups de cara a aconseguir que la coordinació de forces democràtiques i antidieta- torials sigui un fet. Aquesta coordinació és, cada vegada més urgent. A tots els nivells convé que sigui realitzada una tasca de clarificació cons tant que permeti d'evitar tot conflicte, encara que sigui mínim, perquè és disgregador, entre les forces d'oposició i permeti de veure i de fer comprendre que els camps d'acció són nombrosos i que totes les forces po- den tenir-hi cabuda. Per tant, sempre cal mantenir l'atenció desvotllada de cara a no minimitzar esforços aliens a persones o grups concrets i a potenciar totes aquelles actituds i accions que honestament, i amb espo- rit no totalitari, pretenen de confluir en la lluita que el poble manté contra l'actual autoritarisme alienador. L'única cosa que cal demanar sem- pre és la clarificació màxima de les corresponents actituds i posicions i que les tàctiques partidistes o de grup no posin mai en perill l'objectiu suprem i més immediat de la lluita, aquí i ara, contra una estructura im- perant negadora dels drets més elementals de la persona individual i de la nostra personalitat col·lectiva catalana.

EL CONCORDAT: ¿QUESTIO RESERVADA?

(De la comunicació de Mn. Josep Bigordà a la sessió que es va celebrar sobre les qüestions concordatàries, el dia 18.2.1971, al Col·legi d'Ad- vocats de Barcelona.)

La qüestió concordatària ¿és una qüestió reservada? Aquí hi ha una colla de qüestions de fons, que només vull enumerar.

En primer lloc: ¿és que, a partir del Vaticà II, es pot parlar encara d'Església reduint tan sols a les esferes jeràrquiques uns afers que afec- ten a tot el poble de Déu? El poble de Déu, ¿quina possibilitat té d'in- torrenir de manera eficient i operativa en el desenvolupament d'aquestes relacions entre Església i Estat?

Segon punt. Aquesta qüestió reservada, ¿no produirà una crisi més forta encara entre poble i jerarquia? En el marc d'una autèntica teologia con- ciliar sobre l'Església, el valor de la comunió és avui molt apreciat, i segons quina determinació es prengui en aquest afer aquesta comunió po- dria quedar vulnerada.

Tercer punt. ¿No es pot produir una crisi de consciència important?

I quart. Entre totes aquestes qüestions que en diem de dret concordatari, hi ha uns problemes d'ordre natural que tenen incidència, al mateix temps, en l'àmbit civil i l'eclesial. És indiscutible que aquests proble- mes tenen des de l'Església la necessitat d'un enfocament estrictament natural; plantejament que, amb l'enfoc que s'hi ha donat, em sembla molt difícil que es pugui realitzar d'una manera viable.

1 març 1.971

EL MUSSOL

Nº 9.

INDEX

1. "ROSSINYOL, QUE VENS DE FRANÇA..."
2. REPRESSION POLICIACA ANTICATALANA.

1.- "ROSSINYOL, QUE VENS DE FRANÇA..."

No es tracta ben bé, ni ben precisament d'un rossinyol... L'únic punt de referència és que sí, que ve de França i de la mà -de la boca, més exactament-, del seu president, l'inefable M. Pompidou. D'ell ens ve una lliçó que, com que ha estat un crit etimològicament agònic, creiem que és bo de tenir en compte.

Davant la pretensió anglesa d'entrada al Mercat Comú, el President francès s'ha esgarriat en pensar que la seva llengua podia ser substituïda, com a idioma europeu, com a idioma de la nova Europa, per l'anglès. En diverses ocasions, i amb motiu de la seva visita a la Bèlgica francòfona, el president Pompidou -cas insòlit- ha emprès la defensa de l'idioma, no pas amb l'esperit xovinista i de superioritat que sol ser tònica dels francesos, sinó amb l'angoixa i quasi la desesperança de qui, perquè es troba en situació d'inferioritat, de dominat, ha de defensar-se com pot. Pompidou, el representant d'un estat que no va dubtar a esclafar totes les llengües de llarga nissaga, comença, ara a experimentar, en pròpia carn, el que vol dir aquell esquema senzill, però terriblement cert, de la divisió última del món en pobles oprimits i pobles opressors i, com a correspondència ben paral·lela, en llengües oprimides i llengües opressores. Això el castellà ja ho ha experimentat, per exemple, als Estats Units, on els habitants de Puerto Rico, de parla castellana, resulten discriminats i oprimits. Els francesos ho havien viscut una mica folklòricament i a la manera de croada a l'exterior, com fou el cas del "Vive le Québec libre!" del general de Gaulle. A casa seva, fins ara, mai no s'havien adonat que el francès pogués estar en perill. Ha estat en aquest moment en què la Gran Bretanya intenta d'incorporar-se seriosament a l'Europa dels Sis amb tot llur bagatge no sols industrial, sinó cultural i, dins d'aquest i en primer terme, amb la seva llengua, quan els francesos han acusat el cop i han començat els esgarips. Nosaltres, de tot això, en tenim una experiència llarga. La nostra llengua que, per habitants que la parlen i per la cultura pròpia que ha originat, supera a força estats -diem bé, estats- d'Europa, i a la majoria dels nous estats independents africans, té una trista experiència de dominació i de colonització que ha passat dels atacs més barroers ("Hable usted en cristiano"), a les formes més subtils de repressió i de limitació (manca de periòdics, de radio i de televisió; control estricte i restrictiu de les edicions en llengua catalana; manca d'ensenyament normal en català...) en sap un niu dels problemes que M. Pompidou acaba de descobrir, un cop encetada ja la dècada dels setanta. Aquesta descoberta de M. Pompidou, però, ens sembla que serveix per a reformar la nostra posició -que alguns, en alguna ocasió, han minimitzat- de defensa a ultrança de la nostra llengua. La reacció francesa, que és reacció d'una llengua dominant que veu que, a l'horitzó polític i cultural, sorgeix un competidor idiomàtic que la pot reduir a l'estat de domina-

da (llengua proletària, al cap i a la fi), ens ha d'afermar en el manteniment de la tesi, absolutament irrenunciable, que qualsevol defensa de la integritat col·lectiva i, fins i tot, personal, passa necessàriament per la defensa de la pròpia llengua i que qualsevol cessió o retrocés en aquest camp constitueix, de manera inevitable, una cessió més forta i un retrocés molt més irrecuperable en tots els altres terrenys de la integritat i de la pròpia essència nacional. El cas dels francesos entra de ple en allò que en castellà diuen que "cuando veas las barbas del vecino pelar...", només que, d'altra banda, passa que les nostres, de barbes, en aquest camp, fa més de trenta anys que han estat afaitades a pèl i a repèl. De tot, però, cal treure'n les oportunes conseqüències. A Perpinyà, per exemple, ho estan fent cada vegada amb més empenya, amb més decisió i amb més eficàcia. Nosaltres, a aquesta banda dels Pirineus, hem d'ajudar-hi amb el manteniment de la més pura intransigència idionàtica i amb el convenciment, reformat, que defensar -sigui com sigui- el català és defensar la nostra integritat més íntima de poble i de persones.

2.- REPRESSION POLICIACA ANTICATALANA

El dia 23 de maig, la policia, que havia sentit parlar d'una Assemblea de Catalunya, posava en marxa una sèrie de detencions, algunes camuflades d'interrogatori, contra les persones que li semblava que podien tenir-hi alguna relació. Sembla que el motiu era que la policia creia que aquell dia havia de celebrar-se alguna reunió relacionada amb aquella Assemblea de Catalunya. De fet, i sigui quina sigui la raó, l'acció policíaca anticatalana ha estat un fet: persones detingudes el mateix diumenge dia 23; d'altres cridades a efectes d'interrogatori, i d'altres, finalment, cridades i retingudes uns quants dies.

Una acció policíaca anticatalana no és, certament, cap novetat. Les declaracions oficials d'amor al nostre país no fan variar res d'essencial i "Jefatura" segueix essent una peça essencial del sistema. Ha cridat, però, l'atenció, l'amplitud de l'acció de la policia sobre una base tan feble com són les simples sospites d'un acte que ningú no sap que hagi estat celebrat i la finalitat del qual tampoc no apareix per enlloc.

En realitat, quan hom analitza una mica a fons fets com els que esmentem hom arriba a una conclusió que, encara que coneguda i sabuda (de fa més de trenta anys!), cal recordar de cara a tots els qui -i són més dels que hom pensa- tenen memòria fluixa. La conclusió és que, mentre segueixi al poder el règim actual, totes les nacions de l'Estat espanyol poden deixar de banda qualsevol esperança de reconeixement, per mínim que sigui, i que l'aparell repressiu, malgrat que estigui camuflat de "preventiu", seguirà mobilitzant-se ràpidament al més petit senyal de vida, ja sigui català, o basc, o gallec, o canari, o .... La "unidad de los pueblos y de las tierras de España" té un sentit únic i ben concret: la uniformització d'acord amb el patró centralista i la jugulació de tot alè de vida particular i diferenciada. Els homes que, d'alguna manera, puguin encarnar aquesta vida particular i diferenciada i, per qualsevol procediment, intentin de proclamar o de vitalitzar-la, toparan sempre amb el sistema i el règim, i amb la seva més pura essència i encarnació que és l'aparell policíac.

1 de Juny de 1.971

PROCEDIMENT PER OBTENIR EL CANVI DE NOM

No hi ha cap norma general que especifiqui el procediment a seguir, ja que el Ministeri no ha enviat cap circular sobre aquesta qüestió.

A Barcelona, però, el Jutjat —a fi de simplificar i facilitar els tràmits— ha establert un sistema molt lògic i senzill que pot ser adoptat per tothom.

SOLICITUD DE TRADUCCION DE NOMBRE PROPIO.- (Para nacidos en Barcelona)
Ley de 4 de Enero de 1977

El que suscribe D. (nombre actual y apellidos)
 ,hijo de y de ,vecino
 de Barcelona, calle núm. , con Documento Na-
 cional de Identidad núm. , teléfono núm. ,manifiesta /
 su voluntad de que se traduzca el nombre propio de:

A).- SI MISMO, por el de ,haciendo constar que ha nacido
 en Barcelona el día mes año 1.9. ,en la calle o Clini-
 ca. hallándose inscrito su nacimiento /
 en el Tomo Página o Folio del Registro ci-
 vil o Juzgado núm.
 y que se traduzca también el de su padre por:
 y el de su madre por:

B).- DE SUS HIJOS MENORES DE EDAD NO EMANCIPADOS SOMETIDOS A SU POTES--
TAD.

1º Nombre propio actual:
 apellidos:
 hijo de y de
 nacido en ésta el día mes año 1.9 en la calle o /
 Clínica estando inscrito su nacimiento en el /
 Tomo Página o Folio del Registro civil o Juzgado/
 núm.
 cuyo nombre propio desea se traduzca por el de:
 así como también el del padre por :
 y el de la madre por:

2º Nombre propio actual:
 apellidos:
 hijo de y de
 nacido en ésta el día mes año 1.9 en la calle o /
 Clínica estando inscrito su nacimiento en el /
 Tomo Página o Folio del Registro civil o Juzgado/
 núm.
 cuyo nombre propio desea se traduzca por el de:
 así como también el del padre por :
 y el de la madre por:

Barcelona, a de de 1.97
 (firma)

OBSERVACIONES.- Escríbase con letra muy clara (preferible mayúsculas).
 Si hay más de dos hijos, pónganse los datos de los mismos en el espacio/
 en blanco y en su caso, sígase al dorso. Para acreditar el cambio con /
 nuevas certificaciones de nacimiento, pidanse éstas dentro de ocho días/
 cuando menos, indicando que se quieren con "Nota de Traducción".

Es tracta de fer un escrit com el reproduït i presentar-lo al Registre corresponent de la localitat on hom ha nascut o viu per tal que, per conducte judicial, remetin la sol·licitud al Registre corresponent.

Després de presentada i tramitada la sol·licitud cal demanar una partida de naixement on consti en nota l'esmena practicada. Aquesta partida servirà per normalitzar els altres documents públics: D.N.I., passaports, etc., on constarà el nom registrat, o sia, el «nou» nom oficial.

Amb el carnet d'identitat no s'acostumen a presentar problemes, però amb el passaport sí; hi ha hagut casos de gent que, tot i haver presentat el llibre de família amb l'esmena feta, s'ha trobat, a l'hora de recollir-lo, que el nom que hi constava era l'originàriament escrit.

Resta, finalment, un comentari. La Llei estableix que el tràmit de substitució serà gratuït. No cal dir, doncs, que no s'ha de pagar ni un cèntim, i és convenient de fer la corresponent protesta en cas que exigeixin alguna quantitat.

El dia 8 de gener d'aquest any el B. O. E. va publicar la Llei del 4 de gener que modifica la redacció de l'article 54 de la Llei del Registre Civil de l'any 1957. Aquesta Llei, malgrat els problemes tècnics que pot ocasionar, cal qualificar-la de molt important. És important a pesar de tota la possible càrrega intencional que poden tenir tant les paraules emprades com la seva utilització, ja que la seva lletra pot resultar petrillosa. Però amb tot, és de gran transcendència social.

La nova Llei diu en el preàmbul que la regla vigent fins al darrer vuit de gener *«pugna con el hondo sentir popular de los naturales de distintas regiones españolas, que se ven privados de la posibilidad de que los nombres propios en su Lengua vernácula sirvan, dentro y fuera de la familia, como signo oficial de identificación de la persona»*. Diu també que aquesta Llei *«tiene la finalidad de corregir esta situación, atendiendo, de un lado, al hecho cierto de que la libertad en la imposición de nombres no debe tener, en principio, otros límites que los exigidos por el respeto a la dignidad de la propia persona, y procurando, de otro lado, amparar y fomentar el uso de las diversas Lenguas españolas, ya que todas ellas forman parte del fondo autóctono popular de nuestra Nación»*.

Transcrivim aquest preàmbul perquè és important de saber les causes que motiven la publicació de la Llei segons l'Administració.

La Llei es desenrotlla en tres articles:

L'article primer preveu el nom que es pot donar al nou nat. Diu:

«En la inscripción se expresará el nombre que se dé al nacido. Tratándose de españoles, los nombres deberán consignarse en alguna de las Lenguas españolas.»

En aquest punt la redacció és bastant clara i la possibilitat d'interpretació tendenciosa bastant limitada.

L'article segon diu:

«A petición del interesado o de su representante legal el encargado del Registro sustituirá el nombre propio, impuesto con anterioridad a la vigencia de la presente Ley, por su equivalente onomástico en cualquiera de las Lenguas españolas. La sustitución será gratuita para los interesados.»

Aquest article presenta una gran varietat de possibles problemes d'aplicació. Vegem-los:

Diu: *«A petición del interesado o de su representante legal...»* Queda clar aquí quines són les persones que poden sol·licitar el «canvi» de nom. Són, en resum, les persones majors d'edat i que no estiguin sotmeses a cap limitació de capacitat; o bé el legal representant de l'interessat, o sia, el pare respecte als menors; la mare a qui s'hagi donat per sentència ferma la representació legal dels seus fills menors; la vídua; la mare soltera; el tutor; etc.

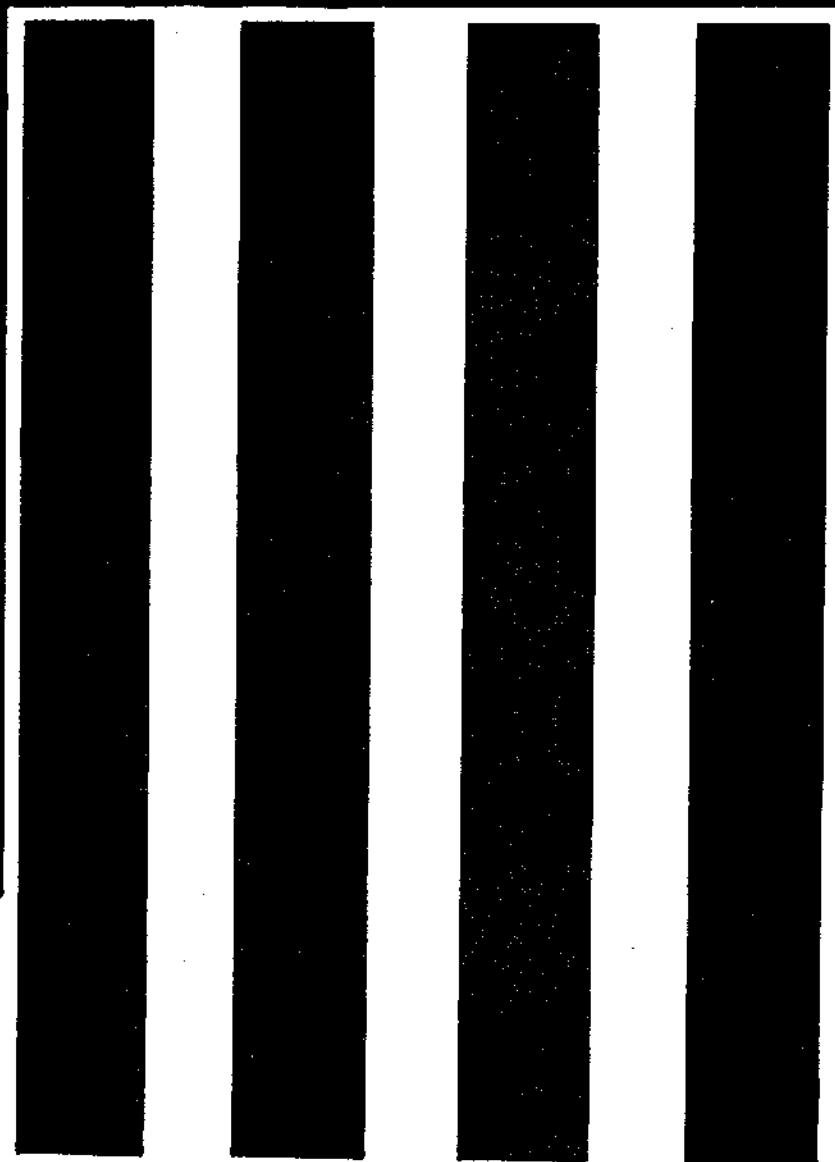
Com es pot veure, hom es pot trobar amb problemes a l'hora de fer el canvi de nom, que cal aclarir abans d'anar a fer la gestió prop del Registre Civil. Per exemple, la mare (d'un matrimoni normal i corrent) *no pot* anar a fer el canvi de nom dels seus fills.

Més endavant el mateix article diu que: *«...l'encarregat del Registro substituirà el nom... pel seu equivalent...»* Tot i que substituir el nom per un equivalent és millor que fer-ne una traducció literal, la lletra de la Llei encara pot donar lloc, com passa, a interpretacions errònies.

Però les dificultats plantejades per equivalències probativament si la gent del Registre Civil —el Jutge i el Desamparados i es deia Empar) poden ser resoltes polemàtiques (una noia constava com «María de los seu equip— tenen bona disposició.

El problema es presenta quan el funcionari encarregat del Registre Civil posa entrebancs a la gestió de canviar el nom legal pel nom real. Sabem que aquest fet passa a Registres Civils d'arreu dels Països Catalans, perquè es dóna el cas que molta gent que administra justícia no està d'acord amb la llibertat que representa la Llei. Si aquesta situació no millora en breu caldrà denunciar públicament aquells que amb les seves actituds continuen jugant amb la nostra llibertat.

SETMANA DE CULTURA CATALANA

PER UNA
NORMALITZACIO
DE LA CULTURA
CATALANA

QUART de CASA

BUTLLETÍ DE L'ASSOCIACIÓ
DE VEÏNS BARCELONETA
--SUPLEMENT--

EDITA: Asociación de Vecinos Barceloneta
c/ Marqués de la Quadra, 1
IMPRIME: Multitext- Diputación, 113-115
Dep. Leg.: B-7996-75

PER UNA NORMALITZACIÓ DE LA CULTURA CATALANA

Tots els catalans —i hem d'entendre per catalans tothom que neix, viu o treballa a Catalunya—, som conscients de que estem immersos en un context social on coexisteixen dues llengües: el català i el castellà. El català és la llengua que parlem o entenem, que fem servir per la conversa en la família, el treball, el carrer i fins i tot l'escola i la universitat. El castellà és la llengua que tothom "té l'obligació" de parlar i d'entendre, la llengua en la qual s'expressen la ràdio, la TV, els diaris, l'ensenyament, el cinema, els rotllons de les botigues... Ha estat això sempre així? ...

Podem afirmar que no ha estat sempre així. I molts dels veïns de la Barceloneta en són testimonis. Ells podrien parlar-nos de quan "abans de la guerra" —ens referim al temps en què Catalunya s'autogovernava mitjançant l'Estatut d'Autonomia de 1932 i fins i tot abans— els programes de ràdio Barcelona eren retransmesos majoritàriament en català, fet d'històrica importància si tenim en compte que ràdio Barcelona va ser la primera emissora peninsular i una de les primeres del món, fundada l'any 1924, quatre anys després que a Chelmsford hom aconseguís per primera vegada de retransmetre un concert per les oncs. Això va ser un exponent de la gran vitalitat que assoliria el poble català dins el camp dels mitjans de comunicació: cinema, premsa, teatre, edició de llibres...

Podem dir, per exemple, que pràcticament cada vila, cada ciutat, cada barri, de mínima importància, tenien el seu diari —o diaris— i setmanari. En plena administració de la Generalitat, Barcelona va arribar a tenir aproximadament una vintena de diaris, molts dels quals eren editats íntegrament en català: "La Veu de Catalunya", "La Publicitat", "La Humanitat", "L'opinió", "La Nau"... Al nostre barri, ja molt abans, hi havien aparegut diversos setmanaris que eren els portaveus dels interessos dels veïns: "Barceloneta", "Barceloneta-sur-mer", "Combat", a part dels butlletins que editaven les entitats del barri, clubs esportius, etc.

L'any 1896 havia tingut lloc a Barcelona la primera projecció cinematogràfica, tot just després de que aquest invent acabés de néixer a París. I Barcelona i València esdevingueren tot seguit l'avançada a la península d'aquest nou mitjà de comunicació, tant pel que fa a l'exhibició com a la producció. Efectivament: en els començaments del segle XX hi ha una indústria cinematogràfica catalana; indústria petita, però ben

comparable a la dels altres països.

El període que va de 1906 a 1919, és l'apogeu del cinema català. L'any 1914, de disset productores espanyoles, nou eren barcelonines i tres valencianes. Es van convertir en pel·lícules les obres de la literatura del país, com "Terra Baixa", i Maria Rosa d'Àngel Guimerà. També va ser produït un "Don Joan de Serallonga", vida d'un bandoler del segle XVII, en quatre parts de tres-cents metres cada una, metratge llavors excepcional.

El teatre català va conèixer moments realment importants amb la direcció per part d'Adrià Gual del "Teatre Íntim", fundat el 1898. D'altra banda, la Diputació de Barcelona va fundar l'Escola Catalana d'Art Dramàtic l'any 1913. Però el que és veritablement important i remarcable és que el nombre de teatres que funcionaven en català, entre Barcelona i altres localitats, era de vuit l'any 1925, i de sis durant la temporada de 1929-30. També direm que l'edició de llibres en català havia d'arribar l'any 1936 a la xifra de 365 volums a l'any, és a dir, un per dia.

A l'adveniment de la República pren gran impuls la renovació pedagògica a Catalunya amb el desenvolupament de l'Institut-Escola, institució d'ensenyament mixte, és a dir, a mitges entre l'Estat i la Generalitat, que juntament amb les anomenades "escoles lliures" arribaren a realitzar una tasca educativa a l'alçada dels corrents pedagògics més avançats de l'època, i que, inclús, avui no han arribat a ser superats. L'ensenyament durant l'administració autònoma es caracteritzà per l'empenta i esforç vers la total normalització de l'ensenyament del català i en català. Això arribà a ser efectiu a tots els nivells, des del primari fins a l'universitari. I parlant de l'ensenyament universitari, recordem l'experiència de la Universitat Autònoma de Catalunya, que va assolir una alta qualitat científica i on la llengua catalana i era en situació de co-oficialitat amb el castellà.

Al nostre barri trobem una experiència d'aquest tipus que s'ha fet prou famosa: "l'Escola del Mar". Aquesta escola, totalment gratuïta, utilitzava mètodes pedagògics a nivell europeu, i el nen hi rebia l'ensenyament en la seva llengua natural. La destrucció de l'Escola del Mar per un bombardeig durant la guerra civil és també símbol de la destrucció de tot un sistema educatiu popular i democràtic.

Abans ens preguntàvem: ha estat sempre així? Ja

hem pogut comprovar que no. Però l'experiència que acabem d'esmentar va ser estroncada l'any 39. Aquest any —i fins ben avançada la dècada dels 50— Catalunya va conèixer un dels períodes més obscurantistes de la seva història contemporània. Fins aleshores, la gran massa d'immigrants d'altres terres de la Península —gents que es veien obligats a venir a treballar a Catalunya, com a conseqüència de la política antisocial de les classes privilegiades— s'integraven a la societat catalana de manera gairebé unànim. Aprenien el català i feien seus els costums i comportaments d'aquesta terra. Així succeí amb les onades migratòries d'inicis de segle i fins i tot amb les dels anys 30. Homes i dones que arribaven concretament a Barcelona amb motiu de l'expansió industrial, les obres urbanes o l'Exposició Internacional del 29. Aquest procés d'integració va ser possible perquè Catalunya disposava d'uns mitjans polítics, socio-econòmics i culturals —sobretot durant l'Estatut del 32— mínims, que asseguraven la pervivència i desenvolupament de la personalitat històrica catalana.

Després de la guerra del 39, les perspectives van canviar radicalment. S'inicià un període de regressió com a conseqüència de la política del nou règim, que no tan sols va ignorar i va abolir tot el que s'havia aconseguit políticament i culturalment, sinó que fins i tot

es suprimí qualsevol intent d'afirmació de la nostra personalitat a tots nivells. Aquesta època va coincidir amb l'arribada massiva de grans contingents d'immigrants d'arreu d'Espanya. Es evident que Catalunya, en no posseir els ressorts culturals i polítics imprescindibles per a la integració, va veure agreujat el problema de la normalització de la seva llengua i cultura.

D'altra banda, els immigrants també van sofrir les conseqüències d'aquesta situació a la que era sotmesa Catalunya. A l'explotació econòmica —la majoria dels immigrants passaven a augmentar les files del moviment obrer català—, s'hi afegia la impossibilitat d'accés a la societat catalana. Doble marginació comunitària i cultural, de la que és prova la proliferació dels barris perifèrics —autèntics ghettos—, ocupats quasibé íntegrament per immigrants. No obstant, aquest problema ha començat a deixar de ser-ho. Si examinem les enquestes realitzades darrerament a barris i poblacions amb un índex d'immigració prou considerable, podem observar-hi un desig majoritari de rebre l'ensenyament de la llengua i cultura catalanes: un primer pas vers un nou procés de normalització.

No creiem, però, que tan sols amb un desig majoritari de tot el poble català n'hi hagi prou per assolir una situació de normalitat plena, mentre no existeixin unes institucions polítiques i socials representatives dels interessos d'aquest poble.

Res no serà "normal" ...

... mentre als ajuntaments s'asseguin regidors que neguin el seu recolzament a les aspiracions populars.

Res no serà "normal" ...

... mentre l'escola, l'ensenyament, estiguin orientats per una llei amb uns principis teòrics que ni s'han fet efectius ni hem vist l'intenció de que ho siguin...

per tant, nosaltres volem:

- LA DIMISSIÓ DELS 18 REGIDORS QUE DIGUEREN "NO" AL CATALÀ.
- UN AJUNTAMENT DEMOCRÀTIC ESCOLLIT PEL POBLE.
- ENSENYAMENT EN CATALÀ I DEL CATALÀ A LES ESCOLES DEL BARRI.

POR LA NORMALIZACION DE LA CULTURA CATALANA

Todos los catalanes —y entendemos por catalán a la persona que nace, vive o trabaja en Catalunya—, somos conscientes de que estamos inmersos en un contexto social en el que coexisten dos lenguas: el catalán y el castellano. El catalán es la lengua que hablamos o entendemos, que utilizamos para la conversación en familia, en el trabajo, en la calle e incluso en la escuela o en la universidad. El castellano es la lengua que todos “tenemos la obligación” de hablar y de entender, la lengua en que se expresa la radio, la TV, los diarios, la enseñanza, el cine, los rótulos de los establecimientos... ¿Ha sido siempre así? ...

Podemos afirmar que no siempre ha sido así. Y muchos vecinos de la Barceloneta son testimonios. Ellos podrían hablarnos de “antes de la guerra” —nos referimos al tiempo en que Catalunya se autogobernaba mediante el Estatuto de Autonomía de 1932 e incluso antes— cuando los programas de radio Barcelona se retransmitían mayoritariamente en catalán, hecho de histórica importancia si tenemos en cuenta que radio Barcelona fue la primera emisora peninsular y una de las primeras del mundo, fundada en el año 1924, cuatro años más tarde de que en Chelmsford se consiguiera por primera vez retransmitir un concierto por las ondas. Ello fue exponente de la gran vitalidad que alcanzaría el pueblo catalán en el campo de los medios de comunicación: cine, prensa, teatro, edición de libros...

Podemos decir, por ejemplo, que cada ciudad, cada pueblo, cada barrio, de mínima importancia, tenía su diario —o diarios— y semanario. Durante la administración de la Generalitat, Barcelona llegó a tener aproximadamente unos veinte diarios, muchos de los cuales eran editados íntegramente en catalán: “La Veu de Catalunya”, “La Publicitat”, “La Humanitat”, “L’Opinió”, “La Nau”, etc. En nuestro barrio, ya mucho antes, habían aparecido diversos semanarios que eran portavoz de los intereses de los vecinos: “Barceloneta”, “Barceloneta-sur-mer” y “Combat”, aparte de los boletines que editaban las entidades del barrio, clubs deportivos, etc.

En el año 1896 tuvo lugar en Barcelona la primera proyección cinematográfica, inmediatamente después de que este invento naciera en París. Y Barcelona y Valencia se convirtieron en los pioneros en la península de este nuevo medio de comunicación, tanto en lo que a exhibición se refiere como a producción. Efectivamente: a principios del siglo XX ya existía una industria cinematográfica catalana; industria pequeña

pero comparable a la de otros países.

El período que va de 1906 a 1919 es el apogeo del cine catalán. En el año 1914, de diecisiete productoras españolas, nueve eran barcelonesas y tres valencianas. Se convirtieron en películas las obras de la literatura del país, como “Terra Baixa” y “Maria Rosa” de Angel Guimerà. También se produjo un “Don Joan de Serrallonga”, vida de un bandolero del siglo XVII, en cuatro partes de trescientos metros cada una, metraje entonces excepcional.

El teatro catalán conoció momentos de esplendor con la dirección por parte de Adrià Gual del “Teatre Íntim”, fundado en 1898. Por otra parte, la Diputación de Barcelona fundó la “Escola Catalana d’Art Dramàtic” en el año 1913. Pero lo que es realmente importante y remarcable es que el número de teatros que funcionaban en catalán, entre Barcelona y otras localidades, era de ocho en el año 1925 y de seis en la temporada 1929-30. También diremos que la edición de libros en catalán tenía que llegar en el año 1936 a la cifra de 365 volúmenes al año, es decir, uno por día.

Con el advenimiento de la República cobra gran impulso la renovación pedagógica en Catalunya con la instauración del Institut-Escola, institución de enseñanza mixta, es decir, a medias entre el Estado y la Generalitat, que junto con las llamadas “escoles lliures”, llegaron a realizar una labor educativa a la altura de las corrientes pedagógicas más avanzadas de la época y que incluso hoy no han llegado a ser superadas. La enseñanza durante la administración autónoma se caracterizó por el empuje y esfuerzo hacia la total normalización de la enseñanza del catalán y en catalán, que llegó a ser efectiva a todos los niveles, desde el primario al universitario. Y hablando de enseñanza universitaria, recordemos la experiencia de la Universitat Autònoma de Catalunya, que alcanzó una alta calidad científica y en la que la lengua catalana estaba en situación de co-oficialidad con la castellana.

En nuestro barrio encontramos también una experiencia de este tipo que se ha hecho famosa, la “Escola del Mar”. Esta escuela, totalmente gratuita, utilizaba métodos pedagógicos a nivel europeo y el niño recibía la enseñanza en su lengua natural. La destrucción de la “Escola del Mar” por una bomba durante la guerra civil es también símbolo de la destrucción de todo un sistema educativo popular y democrático.

Antes nos hemos preguntado: ¿Ha sido siempre así?

Ya hemos podido comprobar que no. Pero la experiencia que acabamos de mencionar fue interrumpida en el año 39. Este año —y hasta bien avanzada la década de los 50— Catalunya conoció uno de los períodos más obscurantistas de su historia contemporánea. Hasta entonces, la gran masa de inmigrantes de otras tierras de la península —gente que se veía obligada a venir a trabajar a Catalunya, como consecuencia de la política antisocial de las clases privilegiadas—, se integraban a la sociedad catalana de forma casi unánime. Aprendían el catalán y hacían suyas las costumbres y comportamientos de esta tierra. Esto ocurrió con las migraciones de principios de siglo e incluso con las de los años 30. Hombres y mujeres que llegaban concretamente a Barcelona con motivo de la expansión industrial, las obras urbanas o la Exposición Internacional del 29. Este proceso de integración fue posible porque Catalunya disponía de unos medios políticos, socio-económicos y culturales —sobre todo durante el Estatuto del 32— mínimos que aseguraban la pervivencia y desarrollo de la personalidad histórica catalana.

Después de la guerra las perspectivas cambiaron radicalmente. Se inició un período de regresión como consecuencia de la política del nuevo régimen, que no sólo ignoró y abolió todo lo que se había conseguido política y culturalmente, sino que incluso se suprimió cualquier intento de afirmación de la per-

sonalidad a todos los niveles. Esta época coincidió con la llegada masiva de grandes contingentes de inmigrantes de toda España. Es evidente que Catalunya, al no disponer de los resortes culturales y políticos imprescindibles para la integración, vio agravado el problema de la normalización de su lengua y su cultura.

Por otra parte, los inmigrantes también sufrieron las consecuencias de esta situación a la que estaba sometida Catalunya. A la explotación económica —la mayoría de los inmigrantes pasaban a aumentar las filas del movimiento obrero catalán—, se añadía la imposibilidad de acceso a la sociedad catalana. Doble marginación comunitaria y cultural, de la que es prueba la proliferación de los barrios periféricos —auténticos ghettos— ocupados casi totalmente por inmigrantes.

No obstante, este problema ha empezado a dejar de serlo. Si examinamos las encuestas realizadas últimamente en barrios y poblaciones con un índice de inmigración muy considerable, podemos observar un deseo mayoritario de recibir la enseñanza de la lengua y cultura catalana: un primer paso hacia un nuevo proceso de normalización.

No creemos, sin embargo, que haya suficiente con un deseo mayoritario del pueblo catalán para alcanzar una normalidad total, mientras no existan unas instituciones políticas y sociales representativas de los intereses de este país.

No, nada será "normal" ...

... mientras en los ayuntamientos tengamos concejales que niegan su apoyo a las aspiraciones populares.

No, nada será "normal" ...

... mientras la escuela, la enseñanza, estén orientadas por una ley con unos principios teóricos que no se han hecho efectivos ni hemos visto intención de que lo sean...

en consecuencia, nosotros queremos:

- LA DIMISION DE LOS 18 CONCEJALES QUE DIJERON "NO" AL CATALAN.
- UN AYUNTAMIENTO DEMOCRATICO ESCOGIDO POR EL PUEBLO.
- ENSEÑANZA EN CATALAN Y DEL CATALAN EN LAS ESCUELAS DEL BARRIO.

LA LENGUA DEL POBLE

SANTS • HOSTAFRANCS • LA BORDETA

Presentació

Immediatament després del Ple Municipal de Barcelona del 4 de març passat, en què fou negada una subvenció —d'altra banda irrisòria— per a la nostra cultura, un grup d'entitats de Sants, Hostafrancs i la Bordeta vam fer pública una carta, que fou àmpliament reproduïda per la premsa, on després d'expressar la nostra indignació i repulsa per aquest fet, acordàvem:

1. Demanar la immediata dimissió dels divuit regidors del "NO", donat que votant en contra d'allò que necessita i vol Barcelona, han demostrat que no representen la Ciutat i, per tant, sobren a l'Ajuntament.
2. Lamentar l'actitud de l'alcalde i dels regidors que es van abstenir de votar en una qüestió tan transcendental.
3. Reclamar que es modifiquin substancialment les lleis que regulen l'elecció dels càrrecs municipals, de manera que siguin representatius de la voluntat del poble.
4. Demanar la normalització del català a l'escola i que l'Ajuntament hi destini la dotació més àmplia possible, mentre procura obtenir del Ministeri d'Educació i Ciència la dotació total i l'administració local d'aquesta dotació.

Posteriorment, un cop s'havia produït la forçada marxa enrera municipal, hem cregut necessari d'oferir als veïns una informació objectiva d'uns fets, poc coneguts, però que són essencials per a entendre la nostra posició. Voldriem que quedés ben clar en què es concreta la nostra voluntat de servir la cultura catalana i què volem dir quan exigim la normalització de la nostra llengua i de la nostra cultura. D'altra banda, voldriem fer conèixer les realitzacions que, als nostres barris, haurien de ser les prioritàries, vers a la consecució d'aquest objectiu.

L'ensenyament de la llengua catalana als nostres barris

Els professors de la D.E.C. (Delegació d'Ensenyament de Català d'Òmnium Cultural), actualment imparteixen classes de català a vora 4.000 nens i nenes de Sants, Hostafrancs i la Bordeta. Aquestes classes de català, fetes a la pròpia escola i dins l'horari escolar, a raó de dues hores la setmana, s'iniciaren el curs 1973-1974, i van ésser el resultat d'una campanya de visites en la qual es va oferir a la major part d'escoles del barri la possibilitat d'impartir classes de català al seu alumnat.

La proposta fou acceptada per 25 centres i rebutjada per 11. Entre aquests 25, hi compten 5 centres on els seus propis mestres ja feien classes de català (Institució Montserrat, Sagrada Família, Sant Jordi) i, en alguns d'ells, (Lavínia, Barrufet) és utilitzat el català com a llengua habitual de l'escola, ja que, essent freqüentats per una gran majoria de nens de parla catalana, els seus mestres fan l'ensenyament en català, men-

El català és la llengua de la nostra cultura i de la nostra vida. No podem deixar de parlar-la i d'ensenyar-la als nostres fills.

tre que el castellà els es introduït d'una manera gradual. En aquests moments, aquesta experiència afecta més d'un miler d'infants.

La gran majoria d'escoles del barri, però, no impartien classes de català i la proposta de fer-ne fou acceptada amb satisfacció. Tot i que veiem la insuficiència de les 2 hores setmanals —que poden donar cert coneixement de la llengua, però no garantir una formació arrelada en la realitat del país, tal com desitjariem que fos— ens sembla que la tasca que s'ha fet i es fa a càrrec d'aquests professors de català ha possibilitat a les joves generacions un cert estudi de la llengua, que d'altra manera tindrien només a nivell intuïtiu i sense cap base sòlida. Això explica l'acceptació massiva de les classes de català. És l'exponent d'una necessitat vivament sentida per tots aquells que força-dament han esdevingut analfabets de la seva pròpia llengua.

Davant d'aquesta posició majoritària, contrasta la d'aquells centres que es negaren a fer classes de català, malgrat ser subvencionades. És curiós i alhora lamentable de constatar que, entre els 11 centres que rebutjaren la proposta s'inclouen totes les escoles estatals de la zona, excepte l'escola Gayarre. Aquest fou el cas de les escoles Víctor Pradera, Calvo Sotelo, Perú, Lluís Vives, de nenes de la Bordeta i adjuntes a la Normal de nens i nenes. Tampoc no acceptaren de fer-ne o es tiraren enrera —allegant raons pintoresques: dificultats en l'horari, destorb en l'aprenentatge de l'anglès, manca de temps i, de vegades, l'afirmació que "de català ja en saben els nois"— dues escoles religioses (Maristes del carrer Vallespir i Col·legi de Santa Teresa de Jesús de les monges carmelites) i dues de privades (Acadèmia Framer i Acadèmia Lloret).

Van quedar, d'altra banda, al marge de l'experiència alguns centres molt petits i de molt males condicions d'escolarització i l'escola estatal de la Plaça d'Espanya (Grup España), ja que, segons es deia, a les escoles ex-municipals ja hi feien alguna cosa els seus mestres.

Per cert que, amb el sobrant de la quantitat pressupostada (a causa de la negativa dels centres esmentats) foren iniciades les classes a tres escoles estatals de la Zona Franca i a dues de privades de la SEAT, amb un gran nombre d'aules i alumnes i amb totes les facilitats i entusiasme per part de la direcció dels centres.

Resumint, doncs, aquesta experiència afecta a 19 centres, a part dels 5 ja esmentats que compten amb el seu professorat, en unes 101 aules, amb un total de 190 hores setmanals i arribant a 3.700 alumnes d'E.G.B. principalment (Batxillerat i Formació Professional suposen vora 500 alumnes). Per tal de fer-nos càrrec de la incidència al Districte reproduïrem la distribució de centres i alumnes:

DISTRICTE VII

	Estatals	No estatals	Total
Centres	8	42	50
Alumnes	4.880	11.120	14.920

A la vista d'aquestes dades, constatem la insuficiència de l'abast d'aquestes classes, en el sentit que arriben només a uns 4.000 infants, mentre que en el barri n'hi ha 15.000 en edat escolar. Un primer objectiu seria, doncs, arribar a totes les escoles del barri, sense excepció.

Constatem també, una vegada més, que si els 4.000 nens del barri reben classes de català és únicament i exclusivament gràcies a la iniciativa privada, quan tots sabem que l'aprenentatge de la pròpia llengua, instrument indispensable d'inseriment en la nostra realitat col·lectiva, hauria d'anar a càrrec dels estaments oficials.

L'altra qüestió és considerar si unes hores setmanals de classe són suficients per a arribar a tenir un domini complet de l'idioma. Limitant-nos als primers anys d'escola, segons els estudis dels psicolingüistes, l'ús d'una llengua altra que la materna produeix en l'infant dificultats importants en l'aprenentatge de l'expressió, en la conceptualització i en la captació de la realitat circumdant. I això afecta els nens de parla catalana. Però els problemes no s'acaben aquí. Més tard, quan el nen es va fent gran, sovint sorgeixen d'altres obstacles, fruit del sistema escolar que tenim: el nen, pendent de les "notes" de l'assignatura, considera (ni que sigui subconscientment) el català com una matèria a part, de segon ordre, ja que d'ella no se li exigeix res, perquè no està en condicions d'igualtat amb qualsevol altra assignatura.

També per al nen català de parla castellana són insuficients les dues hores de classe de català. El domini de la llengua del país on viu és un punt fonamental en la seva integració, però l'accés a aquesta llengua s'ha de produir gradualment i d'una forma espontània. L'escola hauria d'ajudar a aquesta integració.

Vers una situació de normalitat lingüística

Les persones grans del nostre barri recorden, sens dubte, la transcendència que tingueren en el camp educatiu fets com la construcció de l'escola "Lluís Vives" (l'Olivereta) o la conversió en escoles dels quatre hotels de la Plaça d'Espanya. La creació de places escolars i el millorament de la pedagogia foren el resultat d'un llarg procés que s'inicià a començament de segle. Per a explicar la nostra situació convé fer-ne una referència.

Com a conseqüència del procés de normalització de la llengua i la cultura catalanes que s'inicia a començament de segle, aviat s'atorga a l'escola el paper que aquesta pot assumir com a canal transmissor i receptor.

Una gran part dels intel·lectuals catalans potencien la tasca escolar dels diversos organismes locals per intentar salvar la disjuntiva entre un sistema escolar centralitzat i inoperant i la necessitat d'una escola pública. Una fita important, en aquest sentit, és la creació de la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, l'any 1916 que, amb les realitzacions escolars de la Mancomunitat (Consell de Pedagogia, 1913; Escola d'Estiu, 1914; Escoles Montessori, 1915; revista "Quaderns d'Estudi", 1915...), ocupà un lloc important en la història de les institucions escolars catalanes.

Centrant-nos en la tasca de la Comissió de Cultura, aquesta no es limita a resoldre el problema de l'escolarització, sinó que també inicia accions a favor de la dignificació i la catalanització de l'escola pública. A nivell pedagògic, no solament s'introdueixen pedagogs renovadors als organismes administratius i a les escoles de l'Ajuntament, sinó que es realitzen, amb caràcter experimental, construccions escolars que pretenen ser modèliques.

Una de les primeres realitzacions de la Comissió de Cultura és l'estudi que fa el regidor M. Vega i March sobre la situació escolar. És sobre aquest estudi que s'elabora un "Pla General de Distribució d'Edificis Escolars", l'any 1917. I, precisament, el grup escolar "Lluís Vives" és un dels primers que es construeixen, accedint a les reiterades campanyes i pressions que exerciren diverses entitats culturals i polítiques del barri de Sants, en col·laboració amb l'Ateneu Enciclopèdic Popular. Aquest grup escolar fou ubicat en un solar propietat de l'Ajuntament, al qual en foren afegits dos més, comprats per tal d'ampliar les dimensions de l'edifici. Fou inaugurat pel març de 1931.

És remarcable també la creació de diverses escoles a l'aire lliure, amb caràcter d'experimentació pedagògica, on foren assajats mètodes inspirats en el moviment europeu de les "escoles noves".

La tasca cultural de la Comissió de Cultura no va ésser limitada a l'àmbit pròpiament escolar. Podem parlar, per exemple, de l'organització de diversos serveis complementaris, com les colònies, semicolònies, banys de mar i cantines escolars per als alumnes de les escoles públiques. En aquest sentit, l'assessoria tècnica de la Comissió de Cultura realitzà, l'any 1918, un "Pla de conjunt de jardins d'infants i camps de joc" a fi d'habilitar espais lliures de la ciutat com a llocs d'esbarjo dels nens. L'any 1921 fou iniciada la construcció d'un d'aquests jardins a la Plaça d'Osca del nostre barri.

Totes aquestes realitzacions de la Comissió de Cultura es veieren afavorides per la creació del Patronat Escolar, l'any 1922, que suposava l'autonomia administrativa per a regir els centres escolars construïts per l'Ajuntament i la possibilitat d'elecció dels mestres.

Durant els anys 1923-1930, la Comissió de Cultura entra en un període d'inactivitat. La caiguda de la Dictadura de Primo de Rivera permeté de nou el funcionament del Patronat Escolar i el retorn als primers objectius de la Comissió de Cultura.

Amb la proclamació de la Segona República, Catalunya compta amb institucions autònomes que, en el pla de la llengua, significaren el restabliment de l'ús oficial del català, al costat del castellà. Això volia dir que totes dues llengües eren reconegudes en l'administració pública, de justícia, etc.; que el català, ensems amb el castellà, era la llengua de l'ensenyament a tots els seus nivells, que era també la llengua dels mitjans de comunicació (premsa, ràdio...). Com a conseqüència d'aquesta igualtat de condicions que l'Estatut atorgava a totes dues llengües, es constatà una catalanització creixent de totes les manifestacions dins el nostre àmbit territorial.

L'Estatut de Catalunya de l'any 1932 definia:

"L'ensenyament primari serà obligatori, gratuït i català".

Aquest últim principi no volia dir només l'ús de la llengua materna a l'escola, sinó també la catalanització de l'ensenyament. La seva aplicació comportà problemes per la

*Manifestació popular del 12 de maig de 1918
per a portar una instància
a l'Ajuntament de Barcelona
demanant escoles a Sants.*

*Va anar a peu des de Sants
a la plaça de Sant Jaume.*

inadequada preparació dels mestres, però s'intentaren de resoldre amb la instauració de nombrosos cursets de català, organitzats pel "Comitè de la Llengua", dirigit per Pompeu Fabra, i amb la catalanització de textos per part del Consell de Cultura de la Generalitat. A totes les escoles dependents del Patronat Escolar era impartit un grau en castellà i tots els altres eren bilingües.

El cos dels ensenyants rebé un fort impuls qualitatiu, a través d'òrgans que garantien la formació permanent del mestre ("Butlletí dels Mestres", Escoles d'Estiu...), alhora que era dignificada aquesta professió, amb l'exigència de titulació oficial per a exercir i amb un augment considerable dels seus sous.

Durant el període republicà, l'esforç que fan l'Ajuntament i la Generalitat de Catalunya per a resoldre el problema de l'escolarització total i l'adquisició d'un nivell pedagògic acceptable a les escoles públiques es tradueix en una atenció pressupostària important per als problemes de l'ensenyament. Quant a les realitzacions que podem anomenar "d'urgència", esmentem la ubicació d'escoles als barris perifèrics, adaptant edificis per a ús escolar, com és el cas dels quatre hotels de la Plaça d'Espanya, que restaven inutilitzats d'ençà de l'Exposició Internacional de l'any 1929. També fou ampliada la matrícula als grups escolars en funcionament. Així, el grup escolar Gayarre de Sants augmentà en 185 el nombre d'infants matriculats.

Dins del camp de les realitzacions pedagògiques, cal recordar també, per la seva extraordinària importància, la creació del C.E.N.U. (Consell de l'Escola Nova Unificada), que era l'intent de planificar globalment la formació de l'individu, des de l'escola de bressol fins als últims nivells educatius, seguint els principis de l'escola gratuïta, laica, unificada i em règim de coeducació. Malgrat la seva vida efímera, el C.E.N.U. va constituir una de les experiències de planificació pedagògica més conscients i vàlides que s'hagin fet mai al nostre país.

Del 1939 ençà

El resultat de la guerra civil significà un trencament total amb aquesta tradició. Primerament, en desaparèixer les institucions catalanes, la direcció de les qüestions educatives passà a dependre del Govern Central. D'altra banda, el nou govern va declarar que l'idioma oficial en tot l'àmbit peninsular era el castellà, i el català fou relegat a l'ús privat i familiar.

El 1940 es publicà a Barcelona una ordre governativa reiterant la prohibició (1939) als funcionaris de parlar català en hores de servei. Aquesta ordre té una importància capital, perquè dintre d'aquests funcionaris inclou els professors i mestres de l'ensenyament privat i públic i, per tant, el català era definitivament apartat de l'escola.

Amb tot, els esforços del poble per a salvar la pròpia identitat, han aconseguit, de mica en mica, si no el dret, el fet de ser escoltat. La tasca de redreçament s'inicia ja els anys quaranta, amb els tímids intents de tornar a editar llibres en català (fins als seixanta, però, no fou permesa cap traducció d'obres contemporànies); les disperses, però presents una mica pertot, activitats de centres culturals, parroquials, agrupacions excursionistes, corals, folklòriques, teatrals... que marquen una època d'autèntica tena-

citat i que donen fe de vida d'una cultura popular; el fenomen de la "nova cançó" que, malgrat les traves que li posen ha arribat a tenir una projecció extraordinària; les àrdues temptatives de reconstruir una premsa periòdica en català i, a un altre nivell, els esforços per introduir en la premsa castellana la informació mínima sobre la cultura catalana; la reconversió de les institucions catalanes cap a un interès específic per les coses pròpies; i, finalment, el projecte i l'organització del Congrés de la Cultura Catalana, que, arreu dels països catalans ha tingut tanta acceptació, traduïda en els centenars d'adhesions rebudes, en les quals incloem la nostra, i que vol ser un intent seriós d'unificar i consolidar totes les iniciatives que tendeixen cap a la normalització de la nostra cultura. Tot plegat marca una època on els esforços populars, cada cop amb més fermesa, intenten de salvar allò que és el seu patrimoni.

Tot això ha fet forat i l'actitud dels estaments oficials respecte a tota l'activitat cultural catalana ha hagut d'evolucionar. Per centrar-ho al camp de l'ensenyament, cal remarcar l'existència d'un clima de permissivitat que augmenta a moltes zones pel que fa a l'ús del català dins certes escoles, permissivitat que augmenta a la pràctica després de la "Ley General de Educación", ara fa cinc anys, on es preveu "el cultivo de la lengua nativa" durant l'Educació General Básica. En aquest tema la llei quedà per sota dels objectius a què popularment es tendeix, fins i tot de les realitzacions del moment.

El mateix podem dir del decret de "lenguas nativas", aprovat aquest any. Segons aquest decret, els infants de parla catalana hauran de continuar fent tot l'ensenyament en castellà de manera exclusiva i només podran estudiar la seva llengua si així ho desitgen els pares; els nens catalans de parla castellana no troben assegurada la presència de la llengua catalana a l'escola, el domini de la qual els és un dels elements necessaris per a la integració plena dins la societat on viuen. De Madrid ens ha arribat, doncs, el permís de fer allò que la pràctica escolar havia començat a superar; és un índex clar del desfasament entre dues dinàmiques.

Objectius actuals a l'escola

Arribats aquí, cal dir quins son els objectius a l'escola.

L'objectiu central ha de ser la superació de tota pràctica injusta de sotmetement d'una cultura a una altra. Així convé que sigui donada la importància deguda als continguts culturals específics que facin arrelar l'escola i l'ensenyament a la realitat catalana. I no cal dir que convé també una denúncia i un rebuig de tots els criteris, textos, manuals, etc. on aquesta realitat és ignorada o bé tergiversada, com de fet n'hi ha.

Convé intensificar a les escoles de mestres i a la Universitat en general la preparació dels ensenyants de tots aquests continguts, com també en el domini de la llengua catalana, amb la preparació específica i urgent que habiliti per ensenyar el català als nens que parlen castellà. Així mateix, cal una formació permanent, específica, dels mestres en actiu que els capaciti en tots aquests aspectes que l'escola de mestres no els havia servit.

La utilització del català i del castellà a l'escola, com a llengua d'ensenyament, sobretot els primers anys, ha d'anar en funció, ara com ara, de quina sigui la llengua dominant

de cada grup lingüístic dins la mateixa escola; és a dir, cal preveure que cada grup treballi en la pròpia llengua alhora que aprèn l'altra de manera sistemàtica, i procurar fer-ho amb tracte indiscriminat i en pla d'igualtat.

Què cal fer al districte

Des del Ple Municipal celebrat a Barcelona el dia 8 d'abril d'aquest any, hi ha una quantitat assignada a la cultura catalana. Encara que som molt conscients que aquesta assignació és totalment insuficient, voldríem establir en aquest document quines són les coses prioritàries que s'han de fer al Districte respecte al problema a què fem referència:

- 1) Cap a la consecució d'una escola inserida dins la realitat catalana, hi ha un doble primer objectiu:
  - l'extensió, ja des d'ara i com a mesura d'urgència, dels cursos de llengua i cultura catalanes a *totes* les escoles del barri i per a *tots* els nens del barri.
  - La formació dels mestres, tant en l'aprenentatge de la llengua com en el d'aquells continguts culturals específicament nostres.
  - L'intercanvi i la coordinació d'experiències d'aquelles escoles que fan l'ensenyament en català, i que necessiten fer un front comú davant les dificultats amb què forçosament topen.
- 2) Ens sembla convenient l'organització de cursos de llengua i cultura catalanes per als adults, que, per raons diverses, no han estat informats en aquest sentit, i que ens consta que participarien entusiàsticament en una iniciativa com aquesta.
- 3) D'altra banda, acollim totes aquelles accions encaminades a divulgar i a promoure la llengua i la cultura catalanes al nostre barri: conferències sobre coneixement de Catalunya, celebració de festivals de teatre infantil, impulsió d'una biblioteca popular al Districte, realització d'una revista en català portaveu de la vida del barri...

Associació de Veïns Sol de Baix
Associació de Veïns Carrer Badal, Brasil i adjacents
Agrupació Escolta Mossèn Puig i Moliner
Associació de Pares i Alumnes del Centre i Ateneu Montserrat
BIM, Secció Escacs UEC de Sants
Centre Social de Sants
Centre Parroquial de Sant Medir
Grup de Muntanya Gelera
Catalunya Escacs Club
Cooperativa La Nova Obrera
Congregació Mariana Nostra Senyora de Montserrat
Escola Proa

Escola Barrufet
Escola Pyrene
Escola Elaia
Escola Lavínia
Grup Cristià de Promoció dels Drets Humans
Guarderia l'Esquirol
Guarderia Guinbó
Institució Montserrat
Liceu Sant Jordi
MIJ de Santa Maria de Sants
Orfeó Atlàntida
Orfeó de Sants
Parròquia de Santa Maria de Sants
Societat Coral La Floresta
Centre Ciclista i Excursionista de Sants

INFORMACIÓ PRIVADA ALS MILITANTS

Els moviments i les associacions d'apostolat seglar que signen, fent-nos ressò de l'estat de confusionisme que ha produït una informació parcial i tendenciosa de la marxa pacífica i silenciosa d'uns sacerdots barcelonins, ens creiem en el deure de divulgar l'adjunt report sobre els esdeveniments del dia 11 de maig de 1966.

Nosaltres ens solidaritzem amb els sacerdots manifestants en la reprovació de l'odi i la violència que esclafen els drets de la persona humana. I protestem per la violència exercida sistemàticament i sense justificació, l'11 de maig, en la persona d'aquells sacerdots.

Acció Catòlica Independent
Acció Catòlica Obrera
Acció Catòlica Patronal
Acció Parroquial Urbana
Confraria de la M. D. de Montserrat de Virtèlia
Congregació Mariana Universitària (FECUM)
Delegació Diocesana d'Escultisme de Barcelona
Franciscàlia
Graduats d'Acció Catòlica
Guies Sant Jordi
Joventut Agrícola Catòlica
Joventut Agrícola Catòlica Femenina
Joventut Estudiant Catòlica
Joventut Estudiant Catòlica Femenina
Joventut Independent Catòlica
Joventut Independent Catòlica Femenina
Joventut Obrera Catòlica
Joventut Obrera Catòlica Femenina
Lliga Espiritual de la M. D. de Montserrat
Moviment Rural d'Acció Catòlica
Moviment Scout Catòlic "Minyons Escoltes"
Pax Christi (grup Regional Català)

Barcelona, maig del 1966

LA MARXA PACÍFICA I SILENCIOSA DE 130 SACERDOTS DE BARCELONA

Informe redactat per un grup de sacerdots que van participar-hi

Adolorits en el nostre cos i atacats en la nostra fama amb paraules calumnioses i infamants, transmeses pels grans òrgans d'informació, no ens és permès en canvi de fer arribar la nostra veu al gran públic per aquests mateixos mitjans, com fóra normal.

Per això gosem recórrer a aquest mitjà, el que ens queda: un mitjà pobre, dèbil, de difusió limitada; serà la manera de fer sentir, ara, la nostra veu, que vol ser una veu d'amor i germinar que s'adreça a homes de bona voluntat.

INDEX D'AQUEST INFORME

1. — Primer de tot ens cal aclarir els fets, perquè han estat falsejats. Per això començarem amb una relació dels fets del dimecres 11 de maig de 1966 entre dos quarts d'una i tres quarts de dues. D'aquests fets en donem testimoni nosaltres.
2. — Després ens cal aclarir la nostra intenció. Perquè se'ns ha calumniat en atribuir-nos tota mena de finalitats fosques i d'intencions dolentes. El que nosaltres volem, amb la nostra «marxa pacífica», només ho podem dir els que hi vam participar.
3. — També volem dir una paraula sobre el procediment usat: «la marxa pacífica i silenciosa». No intentem defensar-nos. Només volem dir per què el vàrem escollir.
4. — Finalment, farem una enumeració de punts en els quals voldríem insistir com a resum i conclusió de tot aquest informe.

I. — ELS FETS

LA MARXA PACÍFICA I LA SEVA DISPERSIÓ PER LA POLICIA

1. — Un grup de sacerdots i religiosos ens reunírem al claustre de la Catedral a dos quarts d'una del migdia del dia 11 de maig. L'estona que vam passar al claustre ens va servir per a anar-nos aplegant. També ens va servir per a anar prenent consciència, personalment, del que anàvem a fer. Per això vam poder llegir, cada u, dos documents.
2. — El primer document era una carta al senyor Antoni Juan Creix, Inspector Cap de la Brigada d'Investigació Social de Barcelona. Cada u en va rebre una còpia multicopiada.

(Text de la carta. Original castellà)

Sr. D. Antonio Juan Creix,
Inspector Jefe de la Brigada de Investigación Social.

Sr. Inspector:

En gran modo angustiados por las situaciones de violencia que se van sucediendo en nuestra ciudad, y habiéndonos enterado del trato infligido al estudiante de la Escuela Especial de Ingenieros Industriales, Joaquín Boix Lluch, queremos patentizar públicamente nuestro ánimo contrario a este hecho y a esta situación, y nuestro deseo de que todos los hombres de buena voluntad lleguen a aceptar como norma válida de conducta la que dimana de aquellas enseñanzas acerca de la dignidad de la persona humana, que, con tanta claridad, ha afirmado la Iglesia, y que asimismo fueron promulgadas por la «Declaración Universal de los Derechos del Hombre».

Queremos, pues, recordar, con ánimo pastoral y como conciudadanos, que:

«Ninguna persona será sometida a tortura ni a penas o tratos crueles, inhumanos o degradantes» (Declaración Universal de los derechos del Hombre, art. 5.º).

«Todo ser humano tiene derecho al respeto de su persona» (Encíclica «Pacem in terris», n.º 10).

«Todo ser humano tiene derecho a la integridad física» (id. n.º 9).

«Descendiendo a consecuencias prácticas de máxima urgencia, el Concilio inculca el respeto al hombre... cuanto viola la integridad de la persona humana, por ejemplo... las torturas morales o físicas... y otras prácticas parecidas son en sí mismas infamantes, degradan la civilización humana, deshonran más a sus autores que a sus víctimas y son totalmente contrarias al honor debido al Creador» (Concilio Vaticano II. Constitución Pastoral sobre la Iglesia en el mundo actual, Cap. II n.º 27).

«Quienes sienten u obran de modo distinto al nuestro en materia social, política e incluso religiosa, deben ser también objeto de nuestro respeto y amor. Cuanto más humana y caritativa sea nuestra comprensión íntima de su manera de sentir, mayor será la facilidad para establecer con ellos el diálogo» (id. n.º 28).

Tales son las enseñanzas que nos han movido a nosotros, sacerdotes de la diócesis de Barcelona, a exteriorizar el deseo de que también usted promueva, para con los ciudadanos un trato que esté conforme con ellas.

Barcelona, 11 de mayo de 1966

3. — El segon document anava dirigit al senyor Arquebisbe de Barcelona monsenyor Gregorio Modrego. Unes quantes còpies a màquina van circular entre nosaltres de la carta que li seria portada de seguida, comunicant-li les raons i el sentit de l'acte que anàvem a realitzar.

(Text de la carta. Original castellà)

Barcelona, 11 de mayo de 1966

Excmo. y Revmo. Sr. D. Gregorio Modrego Casaus.
Arzobispo de Barcelona.

Excelentísimo y reverendísimo señor:

Queremos exponerle claramente las razones y el significado de un gesto que en estos momentos se está realizando a cargo de un grupo de sacerdotes seculares y regulares de esta Archidiócesis de Barcelona.

El gesto consiste sencillamente en reunirnos en la S. I. Catedral para hacer una oración común y salir a continuación a la calle para dirigirnos a la Jefatura Superior de Policía y presentar allí nuestra digna y respetuosa desaprobación por los malos tratos inferidos a los estudiantes de la Universidad de Barcelona, sobre todo al alumno de la Facultad de Ingenieros Joaquín Boix Lluch.

Los motivos que nos impulsan a actuar así se fundan en la sólida doctrina de la Constitución Pastoral sobre la Iglesia en el mundo actual, que, entre otras, hace afirmaciones tan contundentes como éstas: «La Iglesia, que por razón de su misión y de su competencia no se confunde en modo alguno con la comunidad política ni está atada a sistema político alguno, es a la vez signo y salvaguardia del carácter trascendente de la persona humana» (n.º 76).

Creemos que ante la perplejidad y aún el escándalo de nuestro pueblo, que identifica a la Iglesia con unas formas determinadas de poder, tenemos la grave obligación de ser «signos y salvaguardias del carácter trascendente de la persona humana». Y el que públicamente, a manera de signo legible, desaprobemos una lesión de la dignidad de la persona humana no está de ninguna manera vinculado al hecho de que los perjudicados sean o no creyentes.

Con este gesto no queremos comprometer oficialmente a la Iglesia, pero sí deseamos que sea interpretado en su justo valor religioso, o sea: como un ejercicio normal «de esa libertad de los hijos de Dios que rechaza todas las esclavitudes, ya que éstas, en última instancia, derivan del pecado», libertad que «el Evangelio anuncia y proclama» (Gaudium et Spes, n.º 41).

Rogamos a V. Excia. que acepte este compromiso nuestro que, según nuestra conciencia, cae plenamente en el ámbito de nuestras más graves y perentorias obligaciones pastorales, y que ore para que el pueblo de Dios, que está en Barcelona, no se arredre ante las consecuencias ineludibles de su condición de «sacramento del mundo» (Lumen Gentium, n.º 9).

4. — Havien tocat ja tres quarts d'una quan vam entrar silenciosament a la Catedral. Ens vam asseure als primers bancs i vam tenir una breu pregària en comú. Un de nosaltres va llegir un fragment de la Sagrada Escriptura: 1.ª Carta de Sant Pau als Tessalonicencs, cap., 1, 2-10.

(Text de Sant Pau)

«Donem sempre gràcies a Déu per tots vosaltres, fent memòria vostra en les nostres oracions, recordant incessantment a la presència del nostre Déu i Pare l'activitat de la vostra fe, el treball laboriós de la vostra caritat i la constància de la vostra esperança en nostre Senyor Jesucrist. Sabem, germans estimats de Déu, que heu estat escollits, perquè, quan us vam anunciar el nostre evangeli, no fou solament amb paraules sinó també amb obres poderoses, amb dons de l'Esperit Sant i amb plena eficàcia, tal com sabeu que ens vam comportar en servei vostre; quan érem entre vosaltres. I vosaltres mateixos us heu fet imitadors vostres i del Senyor, ja que heu acollit la paraula enmig de moltes

tribulacions, amb goig de l'Esperit Sant, talment que heu esdevingut un model per a tots els creients de la Macedònia i de l'Acaia. Des de vosaltres, efectivament, s'ha escampat la fama de la paraula del Senyor, no sols a la Macedònia i a l'Acaia, sinó que la vostra fe en Déu s'ha divulgat a tot arreu, de manera que ja no cal que en diguem res; ells mateixos contenen prou de nosaltres com vam arribar entre vosaltres i com us convertireu a Déu, abandonant els ídols, per servir el Déu viu i veritable i esperar del cel el seu Fill, que ell ressuscità d'entre els morts, Jesús, que ens deslliura de la ira que ha de venir.»

5. — Un de nosaltres ens va dirigir, de seguida, aquestes breus paraules:

Nosaltres som uns sacerdots. La nostra missió és de pregar, oferir, santificar, predicar. Les nostres motivacions són i han de ser sempre religioses, pastorals.

Tothom és germà nostre. No odiem ningú, encara que tinguem consciència que la nostra presència moltes vegades engendra odís, pel nostre poc encert en presentar l'Església i pel nostres errors en els compromisos temporals, fruits de la nostra por, fruits del nostre temor de seguir el Crist. No hi fa res; més enllà de les nostres flaqueeses ens sabem i volem ser germans de tots.

Avui creiem que hem de dir, amb la nostra presència, el que moltes vegades no diem amb les paraules. Potser avui molts no ho entendran; potser els nostres germans policies s'indignaran. Un altre dia, sí, un altre dia tothom ho veurà clar.

Nosaltres som de l'Església i volem ser conseqüents dels ensenyaments que rebem, dels ensenyaments que donem. Creiem en la persona humana, feta a imatge i semblança de Déu, digna, per tant, de tot el respecte que això li dona. Ara potser tenim por, com la tenia el Crist, però, com Ell, tenim el zel de l'obra del Pare.

Preguem per tots els nostres germans, uns i altres, i que amb la nostra dolcesa i benignitat siguem llum de pau i amor en Crist i l'Església.

Que Déu ens ajudi. Amen.

6. — Es va precisar, una vegada més, el sentit i l'ordre de l'acte. Es tractava d'anar en «marxa pacífica i silenciosa» fins a la Jefatura Superior de Policia de la Via Laietana, de dipositar-hi una carta per al senyor Antoni Creix i de dirigir-nos, després, de la mateixa manera, a l'Església de Sant Francesc de Paula per acabar amb una pregària en comú i entornar-nos-en cada u pel seu camí. Mentrestant uns quants aniríem a donar al senyor Arquebisbe la carta en què li explicàvem el que estàvem fent.

7. — Els portadors de la carta es trobaren amb la sorpresa de l'absència del senyor Arquebisbe. Aleshores deixaren la carta a mans del senyor Vicari General, Dr. Joan Serra i Puig.

8. — Vam sortir mentrestant, els altres, per la porta principal de la Catedral. El grup era format per unos 100 sacerdots i religiosos: d'altres s'hi van anar afegint fins arribar a ser uns 130.
Tot just acabàvem de sortir, que agents de la Policia Secreta intentaren dissuadir-nos de continuar la nostra «marxa pacífica», tot ordenant-nos, a crits, que ens disperséssim.
El grup va continuar, ordenadament, per l'acera del carrer Dr. Joaquim Pou, sense interrompre en cap moment la circulació.
9. — Vam anar arribant a la «Jefatura» i col·locant-nos davant la façana, a l'ampla acera.
Ràpidament uns agents uniformats van baixar dels jeeps i es van col·locar davant la porta.
Un d'ells va demanar, a grans crits, què volíem. Va contestar un de nosaltres que portàvem una carta dirigida al senyor Creix.
Els agents van cridar que no volien cap carta i que ens disperséssim ràpidament. Vam contestar que ens retiràriem de manera silenciosa però que ens agafessin la carta.
Per tota resposta la força pública comença a pegar-nos amb les «porras». Feia tot just 20 segons que havíem arribat.
Velent que no hi havia res a fer, el que duia la carta la va tirar en direcció a l'entrada, amb l'esperança que algú la recollís. La carta va anar a parar sobre un dels cotxes aparcats. Vam veure com un agent la recollia i se la posava a la butxaca.
10. — Aparagueren més policies uniformats i s'uniren als que estaven flagellant els sacerdots i religiosos. Nombrosos agents de la Policia secreta que, fins aleshores, s'havien limitat a observar, es van afegir també als que pegaven. Erem pegats amb un furor estrany, a la cara, al cap, a les espatlles, amb porres, cops de puny i puntades de peu.
11. — El grup no es va dispersar amb corredisses, sinó que s'anava retirant a mesura que la Policia pegava. El grup va ser conduït, per la Policia, a cops, des de l'acera de la «Jefatura» fins a l'altre costat de la Via Laietana. Va ser aleshores quan es va interrompre el trànsit.
La Via Laietana era plena de gent (era la una tocada) i de circulació. La gent dels pisos i despatxos es van abocar als balcons a contemplar l'espectacle.
El públic, de primer, contemplà astorat l'escena. Després es van sentir molts crits de protesta contra la Policia. I molts de nosaltres, ja dispersos, som testimonis dels comentaris de la gent condemnant l'agressió.
12. — Els policies continuaren pegant amb crueltat el grup que pujava per l'acera, Via Laietana amunt, acompanyant els cops amb crits de «traïdores» i amb altres insults.

Tots vam aguantar els cops passivament, tot caminant fins arribar, després, a l'Església de Sant Francesc de Paula.

13. — Contràriament a les nostres previsions, l'Església era tancada. A partir d'aquest moment i degut a la brutal intensificació dels cops, el grup es disgregà. La part més nombrosa va continuar pels carrerons de Sant Francesc i Ramon Mas, adjacents a l'església. Aprofitant l'acorralament, els agents van atacar amb major furor. El grup, perseguit per la Policia, es parteix en dos: l'un puja pel carrer Jonqueres, l'altre per la Via Laietana, sempre perseguits i colpits per la Policia de la manera més baixa, com la puntada de peu al baix ventre.
14. — Aquí es va produir un fet que lamentem: amb un gest instintiu d'autodefensa, un de nosaltres va fer caure a terra la gorra d'un agent de Policia, el qual la va poder collir tranquil·lament. No coneixem cap més acte «agressiu» per part nostra. Si n'hi hagués hagut algun altre, el lamentem igualment. A més d'un agent de Policia li va caure la porra a terra. Ningú no va intentar impedir la recuperació.
15. — A la plaça Urquinaona els dos grups es van tornar a ajuntar. La Policia va tornar a carregar.
- Algú que va intentar refugiar-se al n.º 7 del carrer de Lauria va ser colpejat a dins l'entrada. Un grupet, ja molt reduït va mirar de refugiar-se a l'edifici dels Pares Jesuïtes del carrer Casp (residència, església i col·legi). En entrar a l'església, un policia, amb un terrible cop ferí el cap d'un religiós, que entrà segnant al temple.
16. — Jeeps de la Policia varen estacionar-se davant les portes de la residència, església i col·legi dels Pares Jesuïtes fins a les 7 del vespre, més o menys.

* * *

Completant aquesta informació afegim que dissabte, dia 14 de maig, a dos quarts d'una del migdia va congregar-se al pati del Palau Episcopal un grup d'uns 250 sacerdots i religiosos.

El senyor Arquebisbe va rebre una comissió que li va llegir, durant la conversa, aquests vuit punts:

Els sacerdots aquí presents, i d'altres que no han pogut ésser-hi presents:

1. — Condemnem enèrgicament la violència com a forma habitual de conviure. Deplorem, en particular les escenes de violència que

s'han produït últimament a Barcelona i fem especial menció d'aquelles de què han estat objecte els sacerdots a la Universitat i a la Via Laietana, el proppassat 11 de maig.

2. — Creiem que, encara que no fos possible de provar jurídicament la violència exercida recentment sobre un determinat estudiant, l'espectacle de brutalitat donat l'esmentat dia 11 de maig a la Via Laietana és una prova pública d'una manera de procedir violadora dels drets més elementals de les persones.
3. — Ens solidaritzem amb els sacerdots manifestants en la reprovació de la violència que trepitja els drets de les persones.
4. — Observem amb alarma com l'ús de la violència, per obra i de paraula (mitjans de radiodifusió, certa premsa) deteriora les relacions de convivència entre els homes de la nostra societat.
5. — Sabem que els judicis als quals donen lloc els fets lamentables del dia 11 de maig poden ser diversos, segons la puresa de les fonts d'informació i segons les predisposicions amb què cada u se'ls miri, però tenim per cert que la violència que trepitja els drets de les persones no és una forma evangèlica de procedir, i que la unió entre els cristians discrepant en el judici sobre aquests fets, s'ha de realitzar, almenys, en el refús enèrgic i incondicional d'aquesta violència.
6. — Creiem que, prescindint de l'oportunitat de la iniciativa dels sacerdots que han pres part en la marxa silenciosa i pacífica, la reprovació de les manifestacions violentes de la força pública, ha d'ésser neta i inequívoca. Fins i tot en el cas de ser menys encertada l'actuació dels sacerdots. Tan sols una reprovació pública retornarà als fidels i als mateixos sacerdots la confiança envers l'autoritat eclesiàstica.
7. — Suggerim que, si és que no es considera oportú recordar la vigència del canó 2.343 § 4 i aplicar les penes que hi són previstes, és convenient de fer present a tots els sacerdots la renúncia al «privilegi del canó».
8. — Per damunt de tot som catòlics i volem, en virtut d'això, que els actes realitzats siguin mirats no únicament dintre el context de la diòcesi o de Catalunya, ni tan solament dintre l'àmbit jurisdiccional de la Conferència episcopal espanyola, sinó a la llum de l'Església Universal i dels criteris que ha proclamat en el Concili.

II. — LA INTENCIÓ QUE TENIEM I LA FINALITAT QUE ENS MOVIA A FER LA «MARXA PACÍFICA I SILENCIOSA»

1. — Els qui van realitzar la «marxa pacífica» vam ser un grup d'uns 130 sacerdots i religiosos.

El que perseguíem amb el nostre acte només ho podem declarar nosaltres. Tothom pot estar d'acord o en desacord amb el procediment. Però únicament aquells que l'han posat en obra poden dir la intenció que els movia a fer-ho.

2. — Aquest dret no ens ha estat respectat. La premsa, la ràdio i la televisió no solament han deformat la informació, sinó que ens han atribuït unes intencions tortuoses, de manera que el ciutadà s'ha de formar per força, un concepte monstruós dels sacerdots i religiosos que vam participar en el fet.

3. — S'ha parlat, amb aquesta ocasió, de separatisme; s'ha relacionat la nostra «marxa pacífica» amb la crema d'esglésies de Madrid l'any 1931; s'ha parlat dels raptors de monsenyor Ussia; s'ha dit que protestaven contra la vinguda de monsenyor Marcelo González com a arquebisbe-coadjutor de Barcelona; que érem agents no se sap de quines forces malastrugues; que ens ha mogut un zel polític i no religiós; que hem volgut fer un acte d'indisciplina eclesiàstica.

Nosaltres protestem que se'ns hagin atribuït totes aquestes intencions i totes aquestes concomitàncies. Aquesta barreja porta al confusionisme i embulla les coses en comptes d'aclarir-les.
En protestem com d'una usurpació d'un dret que ens pertany.

4. — Perquè nosaltres reivindicuem el nostre dret a parlar en aquest punt. Fins ara, la intenció del nostre gest només l'havíem comunicada al nostre senyor Arquebisbe, en la carta que li vam portar, i al senyor Antoni Juan Creix, amb la carta que li volíem donar.

Ara, exercint aquest dret exclusiu nostre, fem aquí una declaració d'intencions. Ens adrecem a les persones de bona fe, demanant-los que vulguin fer cas de la nostra paraula de sacerdots i que rebutgin totes les interpretacions torçades i interessades que terceres persones han donat al nostre gest. Perquè el significat d'un gest només pot interpretar-lo el qui el fa.

5. — Així doncs, afirmem i declarem que el motiu únic i exclusiu de la «nostra marxa pacífica i silenciosa» del dia 11 de maig és d'ordre religiós i humà.

Consisteix a desaprovar, amb la protesta, les moltes violències, vexacions i calúmnies que, de molt temps ençà, cauen sobre persones i institucions.

6. — Els autors de les violències que deplorem estan emparats o bé per una força i un poder que haurien de posar al servei de la justícia i de la pau, o bé queden sempre a l'ombra d'un misteri indesxifrable que la Policia, que tan eficient es demostra en altres rams, s'ha vist sempre impotent per aclarir. Penseu si han estat trobats els incendiàries del Casal de Montserrat, els agressors del senyor Antoni Bascompte i del P. Evelyn o els destralers del Fòrum Vergés i dels locals del C.I.C.F.
7. — Darrerament aquests actes de violència i vexació es van multiplicant, amb ocasió de l'assemblea d'estudiants en el convent dels PP. Caputxins de Sarrià i de tota la situació universitària. Un professor, religiós a més a més, el P. Alvarez Bolado, va ser apallissat per agents de la Policia en el pati de la Universitat quan protestava dels mals tractes que ells estaven infligint a uns estudiants.
8. — D'aquí que davant aquesta situació de violència creixent, i en tenir coneixement dels tractes infligits per la Policia a l'estudiant de l'escola d'enginyers Joaquim Boix i Lluch, ens vàgim decidir a manifestar la nostra desaprovació i protesta contra les moltes violències, vexacions i calúmnies de manera pública, fent la nostra «manifestació pacífica».
9. — Creiem, finalment, que la intenció que ens movia queda clara en els tres documents que hem transcrit: la carta portada al senyor Arquebisbe, la carta adreçada al senyor Antoni Juan Creix i el parlament fet a la Catedral després de la lectura de les paraules de Sant Pau.

III. — EL PROCEDIMENT USAT: LA MARXA PACÍFICA I SILENCIOSA

1. — Nosaltres vam triar un procediment concret i visible: una marxa pacífica i silenciosa.
Un procediment és, sempre, una cosa discutible, pot agradar més o menys, es pot considerar més o menys oportú. Sobre l'oportunitat i la conveniència cadascú es lliure de pensar i d'opinar.
El que no es pot fer, creiem nosaltres, és judicar i condemnar sense apel·lació. No creiem que una marxa pacífica sigui un procediment immoral ni una manera indigna d'expressar-se.
Per què ens vam decantar per aquest procediment?
2. — No volem fer, ara, una exposició exhaustiva de tots el motius, ni una justificació completa i total. Només volem presentar alguns dels motius que ens van portar a prendre la decisió que vam prendre. I demanaríem als homes de bona voluntat que els llegeixin que vulguin deturar-se a reflexionar-hi.

3. — Donem una breu enumeració de motius.

- a) L'Església i els cristians no poden desinteressar-se dels problemes d'aquest món. No poden desinteressar-se, en particular, de tot allò que, d'una manera o altra, afecta la integritat física de la persona humana i els seus drets individuals i socials.
El Concili ho ha proclamat ben clarament. El Papa ha dit que parlava a l'O.N.U. com a cap de l'Església, societat «experta en humanitat». Veiem les intervencions concretes de l'Església dels nostres dies: seglars, sacerdots, religiosos, religioses, bisbes i tot, es manifesten públicament pels carrers, en altres països, en problemes com la segregació racial i les qüestions socials.
- b) A Espanya, actualment, no funcionen els anomenats «cauces legals» que ara invoquen tots aquells que ens acusen i ens ataquen, que diuen que hauríem hagut de seguir un altre camí. I això tothom ho sap, començant pels que ara alcen la veu i criden escandalitzats.
- c) Les experiències anteriors vénen a confirmar-ho, si calia. Fins ara, tot el que s'ha intentat a través dels camins legals s'ha revelat ineficax i la protesta no ha tingut cap valor. Aquí, *oficialment*, mai no ha estat torturat ni ha estat pegat ningú; mai, però, no han estat trobats tampoc, els autors de fets delictius com els que hem citat.
- d) El procediment de la «marxa pacífica», d'altra banda, es d'ús freqüent a tots els països civilitzats. Darrerament tres bisbes francesos (el de Fréjus, el de Marsella i el de Aix-en-Provence) han participat en actes d'aquests. I tots hem vist als diaris i a la televisió imatges semblants dels Estats Units, referents al problema de la discriminació racial.

IV.— CONCLUSIÓ

Com a resum i com a conclusió d'aquest informe, voldríem que quedessin clars aquests punts:

- 1.— La violència no va ser provocada pels sacerdots, decidits, des del primer instant, a procedir pacíficament.
- 2.— La campanya desencadenada per un gran nombre d'òrgans de premsa, per la ràdio i la televisió, no sols ha recorregut a l'insult, sinó que ha estat calumniosa, en acusar els sacerdots de provocadors.
- 3.— La marxa pacífica i silenciosa dels sacerdots no té res a veure amb intencions polítiques, amb la pertorbació de l'ordre públic, amb el separatisme, ni amb la indisciplina eclesiàstica.
- 4.— Els mateixos atiadors de la campanya contra aquests sacerdots coneixen més bé que ningú la impossibilitat de respondre-hi per mitjà dels òrgans d'informació i la inoperència dels anomenats «cauces legals», que invoquen.
- 5.— Aquesta campanya tendeix a desviar l'atenció del públic cap a discutir si els sacerdots poden o no poden manifestar-se públicament, amb la qual cosa hom preten d'amagar la qüestió de fons, o sigui les tortures, les violències, les calúmnies, les situacions d'injustícia.
- 6.— Ningú no troba estrany que, a d'altres països, sacerdots i fins i tot ordres religiosos, es manifestin públicament contra una altra conculcació dels drets de l'home com és la discriminació racial i que se'n publiquin fotografies a la premsa del nostre país.
- 7.— Es sospita que la capacitat d'escàndol es manifesti aquesta vegada amb tanta profusió i que no hi hagi, en canvi, reaccions semblants d'escàndol nacional davant les 60 pessetes de salari mínim, davant la deformació sistemàtica de la informació, davant els abusos legals que impedeixen l'exercici dels drets de lliure associació, de reunió, d'expressió, etc.
- 8.— Si algú té por que el fet de posar-se al costat dels oprimits origini anticlericalisme, que pensi si no n'ha originat més el fet de posar-se al costat dels poderosos. Nosaltres, amb el nostre gest, hem volgut adoptar una actitud evangèlica a favor dels pobres i dels que sofreixen.

Barcelona, 15 de maig de 1966.